

Studiehåndbok 1999/2000

Det samfunnsvitenskapelige fakultet

UNIVERSITETET I OSLO

Redaksjon

Det samfunnsvitenskapelige fakultet,
fakultetsadministrasjonen

Grafisk form omslag:

Dale, Informasjonsavdelingen

Omslagsfoto: Hanne Buxrud ©

Trykk: GCSM AS

Produsert i samarbeid med

Unipub forlag

Distribueres av Akademika AS

Universitetet i Oslo

6/1999

Innhold

Forord	5
Dette er studiehåndboka	5
Reglementer - din plikt å kjenne til .	5
Velkommen til Det samfunnsvitenskapelige fakultet ved Universitetet i Oslo	6
Historikk om Universitetet i Oslo	7
Generell orientering	8
Historisk blikk på SV-fakultetet	8
Organisasjon og styringsstruktur	8
Lokalisering	9
Examen philosophicum + Examen facultatum	9
Fagtilbud	10
Generell studiekompetanse	13
Opptak til studier ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet .	13
Overgang fra andre fakulteter ved UiO	13
Overgang fra andre universiteter og statlige høyskoler i Norge	15
Opptak av utenlandske studenter	15
Opptak til videregående studier	16
Registrering, eksamensoppmelding og gruppepåmelding .	16
Hva vil det si å være en student ved SV fakultetet ?	16
Undervisning og undervisningsformer	16
Studieveiledning	17
Bibliotektenester	18
Andre informasjonskilder:	19
Eksamen	19
Karakterer	21
Vitnemål	21
Grader	21
Godkjenning av ekstern utdanning .	25
Studier i utlandet	26
Utdanningskrav for adjunkter og lektorer	26
Yrkesmuligheter	28
Funksjonshemmede studenter	31

Utsettelse av verneplikt	31
Studiefinansiering	32
Studentvelferd	33
Studieplaner	34
Sosialantropologi	34
Sosiologi	45
Samfunnsgeografi	52
Master of Philosophy in Development Geography	59
Statsvitenskap	63
Psykologi	76
Sosialøkonomi	89
Statistikk	107
Tverrfakultære studietilbud	111
Demografi	111
Senter for teknologi, innovasjon og kultur (TIK)	114
Forvaltningsinformatikk	117
Prosjektforum - Organisasjons- og ledelsesstudier	121
Kjønn og Samfunn semesteremne	124
Nytt studietilbud i kvinne- og kjønnsforskning	126
Senter for utvikling og miljø	129
Oslo Summer School in Comparative Social Science Studies	131
Internasjonale kultur -og samfunnsstudier, IKS-graden	132
Samfunnsvitenskapelige studier ved universitetene i Norge	133
Universitetet i Bergen	133
Samfunnsvitenskapelige studier ved NTNU (tidligere Universitetet i Trondheim)	137
Universitetet i Tromsø	141
Universitetet i Oslo	148
Reglementer	157
Lov av 12. mai 1995 om universiteter og høyskoler	157
Forskrift for studiene ved Universitetet i Oslo	181
Utfyllende regler til Reglement for studiene for Det samfunnsvitenskapelige fakultet	188
Forskrift om avleggelse og gjennomføring av eksamener og prøver ved Universitetet i Oslo	191
Utfyllende regler til Forskrift om avleggelse og gjennomføring av eksamener og prøver for Det samfunnsvitenskapelige fakultet	199
Retningslinjer for dispensasjon for funksjonshemmede studenter ved avleggelse av eksamen ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet	204
Retningslinjer for vernepliktsutvalget ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet	206
Forskrift for graden dr. theol., dr. juris., dr. med., dr. art., dr. scient., dr. odont., dr. polit. og dr. psychol. ved Universitetet i Oslo	207
Opptak	214

Forord

Dette er studiehåndboka

Studiehåndboka inneholder en oversikt over fag, emner og/eller kurs ved fakultetet. Studiehåndboka er således den mest komplette oversikten over studietilbudet ved de enkelte fakultetene ved Universitetet i Oslo (UiO).

Det finnes én studiehåndbok for hvert av de åtte fakultetene. Papirversjonene oppdateres årlig hver sommer. I tillegg finnes det en egen studiehåndbok for examen philosophicum, som oppdateres hvert semester.

Alle ni studiehåndbøker er tilgjengelig i elektronisk form via Internett og World Wide Web på adresse: <http://www.uio.no/sthb/>

Reglementer - din plikt å kjenne til

Som student er det din plikt å kjenne til, og rette deg etter, de lover, reglementer og studieplaner som til enhver tid er gjeldende.

Velkommen til Det samfunnsvitenskapelige fakultet ved Universitetet i Oslo

Som navnet sier, er samfunnet tema for studier og forskning ved fakultetet, men samfunnet bygger på individet, og samfunn kan bety alt fra små, lokale enheter til hele verden. Derfor spenner virksomheten fra psykologiske og sosialøkonomiske studier av individuell atferd, via antropologiske og sosiologiske undersøkelser av lokalsamfunn og nasjoner, til statsvitenskapelige teorier om det globale maktspeilet. Dermed er fakultetets fem institutter nevnt, men det er bare gitt en antydning om bredden i forskning og undervisning ved instituttene og fakultetet.

Samfunnet angår oss alle, og vi har vel alle intuitivt og usystematisk prøvd å forstå, forklare og kanskje forutsi samfunnsmessige fenomener. Det er denne naturlige nysgjerrigheten fakultetet forsøker å sette i system og gjøre til tema for forskning og forskningsbasert undervisning. Man kan si at samfunnsvitenskapene har som mål å beskrive samfunnsmessige fenomener, forstå og forklare dem, forutsi utviklingen, og dermed gi råd til dem som ønsker å forandre samfunnet.

Som student ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet kan du ikke regne med at faget setter deg i stand til å løse verdensproblemene etter noen få forelesninger eller etter et par semestre. I første omgang må man nødvendigvis gjennom en god del teori og metode, men vi er overbevist om at du etter hvert vil merke at det som skjer rundt deg i verden, er direkte knyttet til forskningen og undervisningen ved fakultetet.

I studiehandboka vil du finne oversikt over hva du kan studere ved fakultetet og studieplanen for de enkelte fag.

Det samfunnsvitenskapelige fakultet har mange og engasjerte studenter. Velkommen til et levende og spennende fakultet.

*Marit Melhuus
dekan*

Historikk om Universitetet i Oslo

Universitetet i Oslo ble grunnlagt av Kong Frederik VI i 1811. Frem til 1939 var navnet Det Kongelige Frederiks Universitet. Nå tar studentkantinen Frederikke på Blindern vare på det gamle navnet.

I 1813 begynte seks lærere undervisningen for de første 17 studentene. Til å begynne med foregikk undervisning og forskning i leide lokaler. I 1852 sto universitetsbygningene i Karl Johans gate ferdige. De latinske navnene på bygningene brukes fortsatt: Domus Bibliotheca kalles også Vestbygningen, Domus Media Midtbygningen eller Aulabygningen, mens Domus Academica kalles Urbygningen etter den store klokken i ett av vinduene ut mot Karl Johan.

De opprinnelige fakultetene var teologi, jus, medisin og filosofi. I 1861 ble Det filosofiske fakultet delt i Det historisk-filosofiske og Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet. Det odontologiske fakultet kom til i 1959 da Norges Tannlegehøyskole ble en del av

universitetet, og i 1963 ble Det samfunnsvitenskapelige fakultet etablert. I 1996 ble Det utdanningsvitenskapelige fakultet opprettet. Universitetet bruker denne historiske rekkefølgen på fakultetene i de aller fleste sammenhenger.

I dag ligger flesteparten av universitetets bygninger på Blindern. Flyttingen tok til i 1930-årene, da flere av bygningene på Nedre Blindern ble oppført. Den store ekspansjonen, både bygningsmessig og i studenttall, kom i 1960-årene. Øvre Blindern fikk bygninger blant annet for samfunnsfag, humaniora, administrasjon, velferd og idrett. Mange av bygningene har personnavn, som for eksempel Kristine Bonnevie og Eilert Sundt. De er oppkalt etter fremstående forskere innen det fagfelt bygningen huser. Studenttallet var lenge relativt stabilt på om lag 20 000 etter den store veksten på 70-tallet, men har de siste årene økt til det nå er over 38 000. Universitetet har vel 4 500 ansatte, halvparten i vitenskapelige stillinger.

Generell orientering

Historisk blikk på SV-fakultetet

Det samfunnsvitenskapelige fakultet ble opprettet i 1963. I 1967 flyttet instituttene inn i et nytt bygg på Blindern, hvor de nå har hoveddelen av sine undervisningslokaler og lesesalsplasser i den nordre delen av universitetsområdet.

Fakultetet besto opprinnelig av seks fag: pedagogikk, psykologi, sosialantropologi (etnografi) og sosiologi som ble flyttet fra det Historisk-filosofiske fakultet, mens sosialøkonomi og statsvitenskap ble flyttet fra Det juridiske fakultet. I 1994 ble Avdeling for samfunnsgeografi lagt under fakultetet og senere, i januar 1996, innlemmet i Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi. Fra 1.1.1996 er Pedagogisk forskningsinstitutt blitt en del av Det utdanningsvitenskapelige fakultet slik at Det samfunnsvitenskapelige fakultet idag består av fem selvstendige institutter. Hvert institutt har ansvar for undervisning i sine fagområder.

Organisasjon og styringsstruktur

Både studenter og ansatte er representerte i demokratiske organer på ulike nivåer ved Universitetet i Oslo; institutt, fakultet og kollegium. Studentene kan fremme sine interesser i alle saker fra studieplaner til økonomiske spørsmål. Studentene er også en viktig høringsinstans i saker hvor universitetet skal uttale seg. Det å være aktiv i universitetets demokratiske organer kan være et verdifullt tillegg til studiene, og mange har stor nytte av denne erfaringen når de kommer ut i arbeidslivet.

Alle nivåer ved Universitetet i Oslo har en valgt vitenskapelig ledelse. Universitetet i Oslo er styrt av Det akademiske kollegium

med rektor som leder. Det øverste organ ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet er fakultetsstyret, med dekanen som øverste valgte leder. Det samfunnsvitenskapelige fakultet en inndelt i fem institutter, som hvert styres av et instituttstyre med en bestyrer som leder. Studenter, vitenskapelige og teknisk/administrativt ansatte er representert i demokratiske organer på alle nivåer.

Studentene i styringsorganer

Universitetet oppleves gjerne som et stort, upåvirkelig system, hvor avgjørelser om studentenes dagligliv blir tatt av personer man ikke kjenner og aldri treffer.

Sannheten er imidlertid at mange av de personene som bestemmer, er studentene selv. På alle fag og alle nivåer sitter studentrepresentanter i styrer og råd, og taler studentenes sak overfor ledelsen ved universitetet, fakultetet eller instituttet. I tillegg har studentene egne organer på alle nivåer: Studentparlamentet er det felles organet for universitetet. På SV-fakultetet er det et *Studentutvalg* som tar seg av saker på fakultetsnivå. Det er dessuten seks fagutvalg ved SV-fakultetet, i tilknytning til fagmiljøene på Instituttene. Studentrepresentantene her tar opp saker i det enkelte fagmiljø

Studentutvalget består av 9 representanter fra ulike fag og nivåer. Medlemmene velges på Allmøtet for ett år om gangen. Her velges det også representanter til fakultetsstyret som er fakultetets øverste styringsorgan. Studentutvalget tar tar opp saker som angår alle studentene på SV-fakultetet, som for eksempel plassproblemer, åpningstider i bygningen, studentkjeller på fakultetet og internasjonalisering. Studentene i er også representert i en rekke styrer og råd ved fakultetet. I tillegg er stu-

dentutvalget ansvarlige for fakultetsavisen, *Samfunnsviter'n*.

Studentutvalget har jevnlig møter med fagutvalgene. Her tas de viktigste sakene på fakultetet opp, slik at fagmiljøene kan få mulighet til å komme med innspill. Disse fellesmøtene er også en god mulighet til å sette igang felles prosjekter. Dessuten kan arbeidet i forskjellige styrer og råd på ulike nivåer koordineres på disse møtene.

Det viktigste organet studentene har på fakultetet, er imidlertid *Allmøtet*. Her har alle studentene mulighet til å få tatt opp saker de er opptatt av, og det er her valgene til de ulike organene skjer. Allmøtet avholdes vanligvis i høstsemesteret. Alle studenter som er tatt opp ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet har tale-, forslags- og stemmerett. For å sikre at meningene i studentorganene skal avspeile meningene blant studentene, er det viktig at alle studentene gjør sin plikt og møter opp på allmøtet. Tid, sted og dagsorden slås opp på oppslagstavler i god tid før hvert møte.

Lokalisering

SV-fakultetets studenter og lærere holder til i en 12-etasjes bygning på nordre delen av universitetsområdet. Denne bygningen er oppkalt etter Eilert Sundt, en norsk pioner i samfunnsvitenskap på 1800-tallet. Både fakultetsadministrasjonen og instituttens administrasjoner er lokalisert i Eilert Sundts hus. Etnografisk museum ligger på Tullinløkka, bak de gamle universitetsbygningene i sentrum av Oslo.

Mesteparten av undervisningen foregår i Eilert Sundts hus, men en god del er spredt over og i nærheten av Blindernområdet. Fakultetet har i tillegg et stort undervisningslokale (med lesesaler, bibliotek og kantine) på Ullevål stadion som ligger i gangavstand fra Blindern. Du vil finne et kart over Blindern både i Forelesningskatalogen og på universitetets hjemmesider i WWW.

Examen philosophicum + Examen facultatum

Ved Det teologiske fakultet, Det juridiske fakultet, Det historisk-filosofiske fakultet og Det samfunnsvitenskapelige fakultet består førstesemesterstudiene av to obligatoriske studieenheter: Examen philosophicum og examen facultatum. Begge studieenheterne er normert til fem vektall og må være bestått senest ett semester før du kan melde deg opp til en fageksamen. I enkelte fag får en heller ikke delta i all undervisningen hvis ikke examen philosophicum og examen facultatum er bestått.

Examen philosophicum

Examen philosophicum er en obligatorisk del av de fleste studier ved Universitetet i Oslo. Studiets formål å gi studentene et innblikk i visse grunnleggende filosofiske problemstillinger som utgjør bakgrunnen for den virksomhet som drives innenfor de enkelte vitenskaper, eller grupper av vitenskaper: Humanistiske vitenskaper, naturvitenskaper og samfunnsvitenskaper.

Examen philosophicum består av to hoveddisipliner: Del I, filosofihistorie og vitenskapshistorie og Del II, vitenskapsteori, herunder språk- og argumentasjonsteori (temagruppe A) og vitenskapsfilosofi (temagruppe B).

Examen facultatum

Examen facultatum er en obligatorisk del av alle studier ved Det teologiske fakultet, Det juridiske fakultet, Det historisk-filosofiske fakultet og Det samfunnsvitenskapelige fakultet. Studiet viderefører og utdypetemaer fra examen philosophicum orientert mot de forskjellige fagstudiene.

Examen facultatum består av to hoveddisipliner: Fellesdelen og variantdelen. Fellesdelen er felles for alle studenter, og består av emner innenfor

etikk og vitenskap og rasjonalitet. I variantdelen kan studentene velge mellom ulike pensumvarianter rettet mot de forskjellige fakultetene: teologivarianten, den rettsvitenskapelige varianten, humanioravarianten, lingvistikkvarianten spesielt rettet mot språkfagene ved Det historisk-filosofiske fakultet og den samfunnsvitenskapelige varianten. Det tilbys dessuten en allmennvariant som ikke er rettet mot et spesielt fakultet.

Det anbefales likevel at studenter som skal følge undervisning i fag ved det samfunnsvitenskapelige fakultet avlegger eksamen i den samfunnsvitenskapelige varianten.

Som hovedregel aksepterer alle fakultetene de forskjellige variantene. For visse fagstudier stilles det imidlertid krav om bestemte forkunnskaper som kan innfris ved å avlegge én bestemt variant av examen facultatum. For nærmere informasjon om slike krav vises det til studieplanene for fagene.

Spesielt for profesjonsstudiet i psykologi

Alle studenter som skal begynne på profesjonsstudiet i psykologi ved Universitetet i Oslo må dokumentere visse forkunnskaper i tillegg til examen philosophicum. Kravet innfris ved å avlegge den samfunnsvitenskapelige varianten av examen facultatum. Prøven må være avlagt før en kan søke på profesjonsstudiet.

Studenter som har bestått examen philosophicum senest våren 1996, må også avlegge examen facultatum, den samfunnsvitenskapelige varianten.

Studenter som har avlagt en annen variant av examen facultatum og som vil søke opptak på profesjonsstudiet i psykologi, må godtgjøre kjennskap til variantdelen (3 vektall) av den samfunnsvitenskapelige varianten av examen facultatum ved å avlegge en egen prøve (bestått/ikke bestått).

Prøven må være bestått før søknad om opptak til profesjonsstudiet. For nærmere informasjon kontakt Det samfunnsvitenskapelige fakultet.

Pensum og undervisning

Opplysninger om pensum finner du i Studiehåndbok for examen philosophicum og examen facultatum. Pensum til examen philosophicum og examen facultatum blir gjennomgått i løpet av ett semester. Ekstamen i hver studieenhet består av en 5-timers skriftlig prøve som omfatter prøver i alle disipliner samtidig.

Oversikt over undervisningstilbudet finner du i katalogen for gjeldende semester. Du må registrere deg på studiene i begynnelsen av semesteret.

Alle studenter med tikjent generell studiekompetanse kan avlegge examen philosophicum og examen facultatum uten å være opptatt ved et bestemt fakultet. Studenten må selv melde seg til eksamen

Avdeling for examen philosophicum
Besøksadresse: P.A. Munchs hus, 3. et. Blindern

Postadresse: 1020 Blindern, 0315 Oslo

Tlf: 22856911

Faks: 22857511

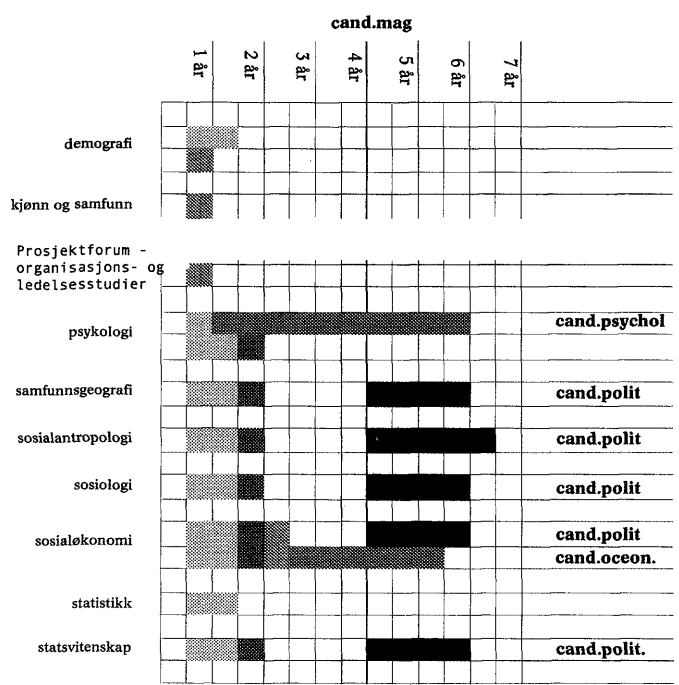
URL: <http://www.hf.uio.no/filosofi/undervisning/exphilavd/index.html>

Fagtilbud

Sosialantropologi

Faget er opptatt av mennesker og samfunn, men prøver å gi en generell forståelse av menneskelige livsformer i ulike typer samfunn. Sosialantropologer studerer variasjonene i samfunns- og kulturformer i et globalt perspektiv, og er derfor opptatt av såvel jeger- og sankersamfunn som av vårt

grunnfag 1 år
 mellomfagstillegg 1/2 år
 hovedfag 2-2,5 år
 profesjonsstudium
 semesterer 1/2 år

eget samfunn. Det legges vekt på å forstå andre kulturer ut fra deres egne premisser. Deltagende observasjon, som innebærer at sosialantropologen lever i det samfunn han/hun studerer, er derfor en viktig forskningsmetode.

Sosiologi

Sosiologi er vitenskapen om menneskelig samhandling og sosiale systemer: grupper, institusjoner, organisasjoner og samfunn. Sosiologiens formål er å studere de ulike sosiale enheters utvikling, indre oppbygging og virksomhet, de konflikt- og samholdstendenser, interesse- og maktforhold som preger disse enhetene, og samspill og konflikt mellom flere sosiale enheter. Sosiologien søker å forstå ulike typer samfunn og gruppers egenart. Faget analyserer både hvorledes samfunnsforhold er betinget av økonomiske, teknologiske og kulturelle forhold, og hvorledes samfunnet og individenes livsforhold og problemer springer ut av forhold i samfunnet.

Samfunnsgeografi

Samfunnsgeografi behandler demografiske, økonomiske, sosiale og politiske forhold i verden av i dag. Hovedvekt legges på forandringsprosesser i større og mindre regionale sammenhenger (verdensdeler, land og andre regioner). Faktiske forhold og utviklingstendenser relateres til teorier for lokalisering og samfunnsmessig endring. Hovedtemaer i undervisningen er økonomiske strukturendringer og industriell utvikling, bygeografi og urbanisering, befolkningsgeografi og politisk geografi samt utviklingsproblemer i den tredje verden.

Statsvitenskap

Statsvitenskap er studiet av samfunnets styre og stell, og tar særlig for seg politiske

forhold og endringsprosesser. Viktige problemstillinger innenfor faget er:

- styreordninger og maktfordelinger,
- organisasjonsmessig og individuell politisk atferd.
- politiske institusjoners utforming og virkemåte,
- politiske avgjørelser i og mellom stater,
- offentlig politikk og virkninger av offentlige tiltak.

Psykologi

Psykologi er vitenskapen om menneskers opplevelser, tanker, følelser og atferd. Psykologi har både en biologisk og en sosial forankring. Mennesket studeres både som enkeltindivid og i sosiale sammenhenger. Faget gir forståelse av så vel normal utvikling og fungering som av psykiske lidelser og avvikende atferd. Profesjonsstudiet fører frem til cand.psychol.-graden som gir godkjenning som psykolog og rett til å utøve profesjonelt psykologisk arbeid. Grunn- og mellomfag er et tilbud til den som er interessert i psykologisk viten og kunnskap, men som ikke tar sikte på å bli psykolog. For informasjon om opptak til profesjonsstudiets 1. avdeling, se under kapittelet om psykologi.

Sosialøkonomi

Faget tar blant annet opp hvilke faktorer som påvirker bruk og fordeling av samfunnets ressurser. Hva er det økonomiske grunnlaget for politiske beslutninger? Hvilke samfunnsøkonomiske virkninger kan politiske beslutninger få? For å begynne på sosialøkonomi er det en fordel å ha minst to års matematikk fra videregående skole.

Statistikk

Statistikk er først og fremst et redskapsfag for andre samfunnsvitenskaper. Faget gir en innføring i statistisk analyse for samfunnsvitere.

Demografi

Målsetningen med faget er å gi grunnleggende kunnskap om og innsikt i hvordan en befolkning er sammensatt og utvikler seg. Faget presenterer kunnskap om virkelige befolkninger i historisk sammenheng og innenfor ulike kultur og samfunnsforhold, både i Norge, andre industriland og utviklingsland. Det er lagt stor vekt på globale perspektiver.

Generell studiekompetanse

Alle som skal studere ved Universitetet i Oslo må få tilkjent generell studiekompetanse. Dette skjer i forbindelse med studentopptaket, men du kan etter søknad få tilkjent generell studiekompetanse uavhengig av opptak til det enkelte studium. Søknadsskjema får du på studentkontoret på Blindern.

Det tradisjonelle «borgerbrevet» er bekreftelse på at du er tilkjent generell studiekompetanse, og dermed fyller de generelle vilkårene for å studere ved universitetet. For tiden innebærer dette at du ved Universitetet i Oslo kan:

- studere ved det studiet du har søkt og fått opptak til
- melde deg til åpne studier (f. eks examen philosophicum og examen facultatum) innen gitte frister
- avlegge eksamen i visse fag ved enkelte fakulteter uten at du har opptak, såfremt du oppfyller andre krav.

Har du fullført og bestått norsk 3-årig videregående skole, studieretning for alleme- ne fag eller studieretning for handels- og kontor- fag eller studieretning for allme- ne, økonomiske og administrative fag, kan du få tilkjent generell studiekompetanse ved universitetet. Annen utdanning kan også gi grunnlag for immatrikulering ved universitetet. Nærmere informasjon får du ved henvendelse til Studentkontoret på Blindern.

Opptak til studier ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet

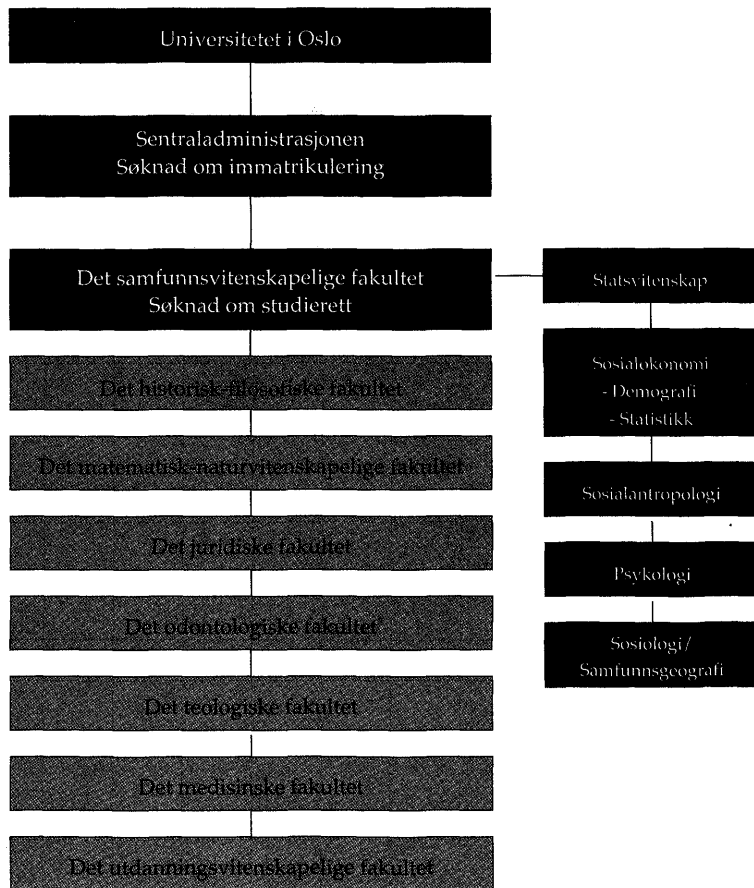
Studiene ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet er adgangsregulert med opptak én gang i året. Søknadsfristen er 15. april. For visse søkergrupper er søknadsfristen 1. mars. Søkere som fullfører videregående skole søknadsåret 1999 må ettersende vitnemålet innen 1. juli 1999.

Studenter som avlegger en grunnfags- eksamen eller 20 vektall, utenom exa- men philosophicum og examen faculta- tum, som privatist, kan fra og med vårse- mesteret 1994 *ikke* lenger oppnå automa- tisk studierett ved fakultetet.

Det samfunnsvitenskapelige fakultet har felles opptaksreglement med Det teologiske.- Det juridiske, Det historisk- filosofiske og Det utdanningsvitenka- pelige fakultet ved Universitetet i Oslo. Reglementet kan fås ved henvendelse til SV Infosenter.

Overgang fra andre fa- kulteter ved UiO

Studenter som har ordinært opptak ved et annet fakultet ved Universitetet i Oslo og har avlagt en grunnfagseksamen eller 20 vektall ved dette fakultetet, utover examen philosophicum (fra høstsemesteret 1996 også examen facultatum), kan få automa-

tisk studierett ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet.

For å oppnå denne studieretten må man registrere seg på et fag ved fakultetet det semesteret man ønsker å påbegynne studiene. Eksamen philosophicum og examen facultatum kan ikke inngå som en del av de 20 vektall.

Alle studenter som har avlagt eksamen i minst et grunnfag / 20 vektall ved et annet fakultet ved UiO, og på bakgrunn av dette har oppnådd automatisk studierett ved samme fakultet, vil *ikke* oppnå automatisk studierett ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet.

Studenter som avlegger en grunnfagseksamen / 20 vektall, utenom examen philosophicum og examen facultatum som *privatist* ved Universitetet i Oslo kan ikke oppnå automatisk studierett ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet og heller ikke overgangsrett.

Studenter som søker opptak til hovedfags- eller profesjonsstudier (se paragraf nedenfor) på bakgrunn av utdanning utenfra fakultetet, trenger ikke søke opptak til fakultetet. Se Opptaksreglementet for nærmere informasjon om poengberegning etc. Reglement for opptak til de samfunnsvitenskapelige studier ved Universitetet i Oslo fås ved henvendelse til SV Info-senter.

Overgang fra andre universiteter og statlige høyskoler i Norge

Det samfunnsvitenskapelige fakultet har en regel som kan gi studenter med 50 vektall fra andre universiteter eller statlige høyskoler automatisk studierett ved fakultetet.

Forutsetningene er:

- at man har et samfunnsvitenskapelig

universitetsmellomfag som del av de 50 vektallene,

- har studierett ved det lærestedet man kommer fra,
- og kan få utstedt en samfunnsvitenskapelig cand.mag.-grad ved Universitetet i Oslo ved å ta det siste grunnfaget ved SV-fakultetet.

Examen philosophicum, examen facultatum og obligatoriske forprøver kan *ikke* inngå som en del av de 50 vektallene. Se opptaksreglementet for nærmere informasjon.

Opptak av utenlandske studenter

Nordiske studenter behandles på samme måte som norske ved søknad om opptak.

For utenlandske (ikke-nordiske) statsborgere som har fast oppholdstillatelse eller tillatelse som kan danne grunnlag for bosettingstillatelse i Norge og har norsk immatrikuleringsgrunnlag er søknadsfristen 1. mars. Man søker på søknadsskjema for Samordnet opptak. For nærmere informasjon om opptak av nordiske studenter, opptaksreglement og studier får du ved henvendelse til:

Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Postboks 1084 Blindern, 0317 Oslo
Tlf: 22 85 48 46, 09-11 og 12-15 (SV Info-senter)

Tlf: 22 85 68 00, 13-15

(Studieveiledningstelefonen).

Utenlandske studenter søker om opptak gjennom Seksjon for internasjonale programmer. Nærmere informasjon får du ved henvendelse til:

Seksjon for internasjonale programmer

Postboks 1081 Blindern, 0317 Oslo
Telefon: 22 85 84 50

Opptak til videregående studier

Fra og med høsten 1991 er det innført opptaksrammer for opptak til de videregående studier. Dette betyr at karakterkravene kan variere. Nærmere opplysninger fås ved henvendelse til det aktuelle institutt. Søknadsfristen for opptak til videregående studier er *1. juni for opptak til høstsemesteret og 1. desember for opptak til vårsemesteret*. Sosialantropologi hovedfag har kun ett opptak i året; frist 1. juni

Det er vedtatt nye opptaksregler ved profesjonsstudiet i psykologi. Søknadsfristen vil være 15. oktober for opptak til vårsemesteret og 15. mai for opptak til høstsemesteret. For nærmere informasjon; se under faget Psykologi.

Faglige minstekrav: Kollegiet har i møte 29. september 1998 sluttet seg til forslag fra fakultetene og fastsetter et faglig minstekrav med karakteren 2.7 på mellomfag/mellomfagstillegget for opptak til alle hovedfag ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet samt til profesjonsstudiet i sosialøkonomi. For det samfunnsvitenskapelige fakultet trer dette kravet i kraft fra og med studieåret 1999/2000.

Studenter som søker opptak til hovedfags- eller profesjonsstudier på bakgrunn av utdanning utenfra fakultetet, trenger ikke søke ordinært opptak til fakultetet. Se ellers under de enkelte fagene.

Registrering, eksamensoppmelding og gruppepåmelding

Alle studenter plikter hvert semester å registrere seg ved universitetet. Det gjøres ved å betale semesteravgift via postgiroblankett som sendes alle nye og tidligere registrerte studenter. Semesteravgiften er på kr. 370. Registrering skjer elektronisk via utplasserte skjermterminaler og er samtidig en

melding til eksamen både fremover i tid og i det gjeldende semester. Betaling av semesteravgiften må skje minst 10 dager før registrering.

Fristen for registrering og eksamensoppmelding:

- 15. september (for høstsemesteret)
- 15. februar (for vårsemesteret)

Påmelding til gruppeundervisning skjer på instituttene eller via web/internett.

Hva vil det si å være en student ved SV fakultetet?

Studietiden på SV-fakultetet blir gjerne preget av at det er mange mennesker her. Kamp om plassen på lesesalen, i auditoriene og i kantinen blir en del av hverdagen, men etter hvert finner en gjerne sine egne løsninger; mange sitter andre steder og jobber.

At det er mange mennesker her, betyr ikke at studentmiljøet er dårlig - tvert imot! Fagfestene er alltid populære, og det er nok av andre tilbud også: Debatter, gjesteforelesninger, allmøter og konserter blir kjærkomne avbrekk i studiene. I tillegg finnes det en rekke studentorganer som står parat til å ta imot engasjerte studenter og da bør en gripe sjansen til å få noe mer ut av studietiden ved SV-fakultetet enn bare lesning!

Undervisning og undervisningsformer

Et universitetsstudium gir en student stor frihet. Det er for en stor del basert på at man leser på egen hånd, og man legger selv opp en plan for studiene. Normal studieprogresjon ved fakultetet er 20 vekttall pr. år. Grunnfaget er normert til ett år, mens mellomfagstillegget og semesteremnet er normert til 1/2 år.

Det som skiller et universitet fra andre skoler, er at undervisningen er forskningsbasert. Undervisningen gis av lærere som er aktive forskere, og studenter vil derfor få kontakt med forskningen eller få egen forskningserfaring.

Undervisningen foregår på mange forskjellige måter: forelesninger, oppgaveseminarer, temaseminarer, gruppearbeid, kurs, feltarbeid, oppgaveskriving og kollokvier. Undervisningen kan variere etter hvilket fag det gjelder. På grunn- og mellomfagsnivåer er det normalt 8-12 undervisningstimer i uken.

En stor del av undervisningen er frivillig, slik at man selv kan velge hva man vil følge. Men på videregående studienivå (hovedfag, profesjonsstudiet) kan deler av undervisningen være obligatorisk.

Forelesninger

Forelesninger er den vanligste undervisningsformen. Her presenteres lærestoffet av en lærer, og undervisningen foregår i store auditorier. Det kan være fullt på enkelte forelesninger. Forelesninger dekker gjerne utvalgte og sentrale emner av pensum.

Seminarundervisning

Seminarundervisning er undervisning i mindre grupper der studentene får anledning til å delta mer aktivt. Ofte er det hovedfagsstudenter som leder seminarundervisningen.

Kollokvier

Kollokvier er studiegrupper som studenter organiserer selv. I slike grupper kan studentene møtes for å diskutere faget og løse oppgaver. Kollokvier kan man ta *på sparket* og sitte ved et ledig bord, eller man kan sette av et fast tidspunkt og reservere eget rom.

Selvstudium

Omfanget av forelesninger og gruppeundervisning oppleves som lite for mange som ikke er vant til å studere ved universitetet. Derfor fylles resten av dagen med selvstudium. Man kan få langt mer både faglig og personlig utbytte av studiene dersom man er flere som leser sammen, tar felles pauser og snakker fag.

Studieveiledning

Ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet, som ved de andre fakultetene ved Universitetet i Oslo, er det en studieveiledningstjeneste. Studenter og andre interesserte, f.eks. skoleelever, er velkomne til en samtale for å diskutere fagvalg og studieopplegg. Studieveileder gir informasjon om de enkelte fagene ved fakultetet, fagkombinasjoner innad i universitetet og med fag og eksamener fra andre utdanningsinstitusjoner.

Studier i utlandet, dvs. både muligheter for utdanning i utlandet innen de områdene samfunnsvitenskap omfatter og godkjenning av avlagte eksamener og grader, er også innen studieveilederens kompetanseområde. Instituttens studiekonsulenter kan også bidra med opplysninger, men fortrinnsvis til viderekomne studenter.

Studenter som ønsker å drøfte sine studieplaner med hensyn til yrkesmuligheter vil også kunne finne hjelp hos en av fakultetets studieveiledere.

Studieveiledere kan også bistå studenter i tolking av reglementer og forskrifter som regulerer studier.

Studieveilederne holder til i SV Infosenter, Eilert Sundts hus, 3. etasje, på Blindern. Her kan du også bestille rom, få karakterutskrifter både på norsk og engelsk, og melde deg på PC-kurs og andre kurstilbud. Du må bestille time på forhånd.

Bibliotek tjenester

SV Info-senter

Besøksadresse: 3. etg., Eilert Sundts hus

Postboks 1084, 0317 Oslo

Ekspedisjonstid: Hver dag mellom

9.00-11.00 og 12.00 - 15.00

Studieveiledning: mand -torsdag

9.00-11.00

Tlf: 22 85 68 00 (Veiledningstelefon:

Kl.13.00 - 15.00)

Tlf: 22 85 48 46 (Ekspedisjon)

Faks: 22 85 48 25

E-post: sv-info@sv.uio.no

URL: <http://www.sv.uio.no/>

på lærere, forskere og hovedfagsstudenter.

Samfunnsvitenskapelig litteratur i 2. etg.

- 2.etg. Eilert Sundts hus;

Studentbiblioteket/Lesesal med utlån og samlinger beregnet på studenter i første del av studiet.

Ca.800 leseplasser (derav noe for hovedfag).

- Ullevål stadion; Studentbibliotek i tilknytning til lesesalene.

- Etnografisk Museum, Frederiks gt.2; Spesialbibliotek for sosialantropologisk litteratur, databaser og tjenester. For forskere og hovedfagsstudenter.

Bibliotek tjenester

Biblioteket ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet ble opprettet i 1966 som et fellesbibliotek for alle instituttene i fakultetet. Det inneholder Universitetet i Oslos faglitteratur innen samfunnsvitenskap, og er først og fremst til bruk for forskere, lærere og studenter ved fakultetet.

Biblioteket gir bibliotekjeneste til følgende institutter: Sosialantropologisk institutt, Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi, Institutt for statsvitenskap, Psykologisk institutt, Sosialøkonomisk institutt, Senter for kvinneforskning, Institutt for medievitenskap. Administrativt er Fakultetsbiblioteket en del av Universitetsbiblioteket.

Fakultetsbiblioteket har samlinger på ca. 300 000 bind og abonnerer på ca. 2400 ulike tidsskrifter innen samfunnsfag. Biblioteket har også referansesamlinger og tilgang til et stort antall databaser, og i tillegg offentlige publikasjoner, hovedoppgaver og aviser.

Den 6. september 1999 åpner biblioteket i nye lokaler i Georg Sverdrups hus.

Biblioteket har lokaler flere steder:

- Georg Svedrups hus; Hovedutlån med samlinger og tjenester beregnet

Utlån av bøker

Biblioteket har «åpne» hyller slik at låntakerne kan gå og finne fram litteraturen som er oppstilt etter Dewey-systemet. Bøkene og forskningspublikasjoner (inklusive hovedoppgaver) lånes ut i Georg Sverdrups hus. Innlån av bøker og tidsskrifter fra andre bibliotek i Norge og utlandet formidles der. Grunn- og mellomfagspensum lånes ut fra Studentbiblioteket Eilert Sundt og Ullevål stadion. Etnografisk museum låner ut sosialantropologisk litteratur.

Litteratursøking.

SV-biblioteket tilbyr referansetjeneste og veiledning i litteratursøking, både i trykt og elektronisk materiale, gis i Infoteket, 4. et. Eilert Sundts hus. Via Uninettet og Internettet kan man få tilgang online til et stort antall CD-rom-baser og andre baser overalt i verden.

Lesesaler

Det finnes to store lesesaler i 2. et. i Eilert Sundts hus og et i universitetets lokaler i Ullevål stadion. En rekke mindre lesesaler

som er forbeholdt hovedfagsstudenter finnes også i tilknytning til hvert institutt.

Åpningstider

Åpningstider for de forskjellige avdelinger ved SV-biblioteket varierer. Kjerneåpningstiden er imidlertid mellom kl. 10.00 og 15.00 på hverdager.

Andre informasjonskilder:

Studenter plikter å holde seg orientert om alt som regulerer studietilværelsen. Her er en liste over de viktigste informasjonskildene:

- *Katalogen*
Universitetets katalog, også kalt forelesningskatalogen, kommer ut i begynnelsen av hvert semester og gir en oversikt over undervisningstilbudet, orienteringsmøter, meldingsfrister og annet som er av betydning for deg i studiehverdagen. Den er gratis og kan hentes flere steder på universitetsområdet, blant annet i Frederikkebygningen og ved Studentkontoret på Blindern og i Sentrum.
- *Studiehåndbøker*
Det er egen studiehåndbok for hvert fakultet i tillegg til studiehåndboken ofr examen philosophicum og examen facultatum. Studiehåndbøkene inneholder opplysninger om blant annet studieplaner for de ulike fagene/emnene, gradsoppbygging, opptaksreglementer og andre bestemmelser. Studiehåndbøkene gis ut hvert år og er tilsalgs i bokhandelen Akademica på universitetet (både på Blindern og i Sentrum)
- *Diverse brosjyrer*

Det finnes et mangfold av brosjyrer og annet informasjonsmaterieell som blir utgitt både på fakultetet og på institutter. Et godt utvalg av alle er alltid å finne ved fakultetets SV Info-senter.

- *Oppslagstavler*

Oppslagstavler i universitetets bygninger blir brukt til å informere studentene om forhold som angår studiene og det studentpolitiske og sosiale liv. Studentene må kjenne til og rette seg etter de frister og regler som universitetet fastsetter. Slike bestemmelser blir kunngjort på oppslagstavler, dersom de ikke allerede står i studiehåndbøker eller katalogen, eller dersom de er endret i forhold til disse. Bestemmelser som er kunngjort på oppslagstavler, har samme virkning som om de var meddelt hver enkelt student.

- *Elektronisk informasjon*

Du finner informasjon om studier, velferdstilbud og studiefinansiering også ved hjelp av den elektroniske informasjonsstjenesten ved Universitetet i Oslo. WWW - adressen er: <http://www.uio.no/>. Blant annet er katalogen og alle studiehåndbøkene tilgjengelig gjennom tjenesten.

- *Ekspedisjonskontorer*

Instituttene ekspedisjonskontorer og fakultetets SV Info-senter kan svare på mange spørsmål.

Eksamen

Melding til eksamen via skjermregistrering

Du melder deg til eksamen via skjemregistrering. I noen fag må du i tillegg levere egen pensumliste (undersøk nærmere på ditt institutt hvordan ordningen er).

Fageksamener ved SV -fakultetet og examen philosophicum samt examen facultatum har følgende frister for eksamensoppmelding:

- 15. september i høstsemesteret
- 15. februar i vårsemesteret
- Meldingsfristen må overholdes!

Det vises til «Forskriftene om studier og eksamen» bakerst i boken. Studenter oppfordres til å gjøre seg godt kjent med disse bestemmelsene.

Om trekk og stryk ved eksamen

En student kan normalt ikke fremstille seg til eksamen mer enn tre ganger. Eksamener avlagt før høsten 1992 vil ikke bli regnet som forsøk.

Hvis du må trekke deg fra eksamen, og ikke trekker/annulerer eksamensoppmeldingen innen 2 uker før eksamen, blir dette regnet som et forsøk. Trekk/annulering av eksamensoppmeldingen skjer via skjermregistreringen. Møter en student i eksamenslokalet, og deretter trekker seg, blir dette også regnet som et forsøk.

Når det gjelder sykdom under eksamen (kontinuasjon, utsatt prøve), se «Utfyllende regler for Det samfunnsvitenskapelige fakultet til Forskrift om avleggelse og gjennomføring av eksamener og prøver ved UiO». Frist for å søke om utsatt eksamen/-kontinuasjonseksamen er 1 (en) uke etter siste eksamensdag.

Hvis du leverer oppgavebesvarelsene ved alle de skriftlige prøvene i et fag, kan du ikke unndra deg sensur for disse. Til grunnfag, mellomfag og hovedfag må du ha stått til skriftlig eksamen for å gå opp til muntlig eksamen. Se ellers regler om adgangen til å avbryte eksamen og til å kontinuere ved fakultetets eksamener i «Forskrift om avleggelse og

gjennomføring av eksamener og prøver ved UiO».

Eksamensrett for privatister

Du har rett til å avlegge eksamener ved fakultetet uten å ha studieplass, men du må være tilgjent generell studiekompetanse og ha bestått examen philosophicum (f.o.m. høsten 1996 også examen facultatum).

Enkelte eksamener er unntatt fra dette pga. obligatorisk innhold.

Som privatist har du anledning til å følge de åpne forelesningene, men du har ikke krav på å delta i gruppe-/kursundervisning. Du har krav på lån fra Statens lånekasse. Privatister har ikke anledning til å ta hjemmeeksamen i fag hvor dette tilbys.

Det kan også kreves gebyr for å avlegge eksamen som privatist. Fra og med vårsemesteret 1998 er det innført et eksamensgebyr for privatister. I vårsemesteret 1998 var dette på 88,- kroner pr. vekttall.

Om begrunnelse til klage ved eksamen

Hvis du vil be om begrunnelse for et sensurvedtak, må du gjøre dette innen to uker etter at sensur har falt, eller en uke etter muntlig eksamen hvis den endelige karakteren fastsettes etter at den er holdt. Du henvender deg da til studiekonsulenten ved vedkommende institutt. Du kan også sende skriftlig henvendelse. Hvis du ikke er tilfreds med begrunnelsen, kan du klage over sensurvedtaket. Dette må du gjøre innen tre uker etter at begrunnelsen er gitt. Klagen må være begrunnet. Du kan ikke klage over karakterer til muntlig eksamen. Regler som regulerer klager finnes i Lov om universiteter og høyskoler, bakerst i studiehandboken. Examen philosophicum kan du bare klage over når eksamen ikke er bestått. Se ellers Lov om universiteter og høyskoler av 12. mai 1995.

Eksamen på andre språk

Det er adgang til å besvare eksamensoppgavene på svensk, dansk eller engelsk uten å søke om tillatelse på forhånd. Tillatelse til å skrive på andre språk kan gis etter søknad når instituttene kan sette sammen eksamenskommissjoner som behersker språket. Søknader om å få gitt eksamensoppgaver på annet språk enn norsk avgjøres av instituttet.

Karakterer

Ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet brukes følgende karakterskala ved de fleste eksamener:

- Laudabilis prae ceteris 1.0-1.5
- Laudabilis 1.6-2.5
- Haud illaudabilis 2.6-3.2
- Non contemnendus 3.3-4.0

Beste karakter er altså 1.0 og dårligste karakter ved beståtte eksamener er 4.0. Dårligere karakter enn 4.0 betyr at eksamen ikke er bestått. For de fleste fagene ligger karaktergjennomsnittet ved grunnfagseksamen omkring 2.7.

Ved enkelte eksamener brukes karakterene godkjent og ikke godkjent.

Ved sammenregning av flere karakterer brukes vanlig forhøyningsregel, dvs. at f.eks. 2.55 forhøyes til 2.6

Muntlig eksamen innebærer normalt en justering av karakteren på skriftlig eksamen og det oppgis derfor ikke egen muntlig karakter. Enkelte eksamener gir egen karakter på muntlig prøve. Se studieplanen for det enkelte fag.

Det gis ikke karakter for en fageksamen når deler av den erstattes med eksamener avlagt utenfor universitetet.

Hvis man tar samme eksamen flere ganger, er det den beste karakteren som blir gjeldende.

Vitnemål

Om kravene for å få utstedt cand.mag.-vitnemål og cand.polit.-vitnemål, se avsnitt om cand.måg.-graden og cand.polit.-graden.

Du kan få karakterutskrift ved å henvende deg til SV Info-senter, 3. et. Eilert Sundts hus. Hvis du trenger utskrift på engelsk kan du også bestille denne ved SV Info-senter.

Etter gjeldende bestemmelser føres det ikke opp karakterer på vitnemålet for eksamener som er tatt utenfor universitetene. Det forutsettes i slike tilfeller at vitnemålet suppleres med egne karakterutskrifter for slike eksamener.

For å få cand.polit.-vitnemål fra Det samfunnsvitenskapelige fakultet, må du har tatt hovedfagseksamen her. Ellers gjelder de regler som er omfattet av Forskrift for studiene ved Universitetet i Oslo og Utfyllende regler til reglement for studier ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet som du finner bakerst i denne boken.

Grader

Cand. mag. -graden

Cand.mag.-graden er en lavere grad ved universitetet. Det som kjennetegner et slikt studium er at du studerer ett fag av gangen, men over tid leser flere fag, på forskjellig nivå.

Den interfakultære cand. mag. -graden

Samlet studietid: 4 år.

Den interfakultære cand.mag.-graden utstedes av Universitetsdirektøren v/Studie- og forskningsadministrativ avdeling. Det stilles krav om at minst et grunnfag/20 vektfull fagstudier i graden skal være avlagt ved Universitetet i Oslo. Graden er 4-årig og inneholder i tillegg til examen philosophicum og examen

facultatum 3,5 års fagstudier. Det kreves minst et grunnfag (20 vektall) og minst et universitetsmellomfag (30 vektall), samt ytterligere fag/emner tilsvarende minst 20 vektall, som er godkjent til å inngå i en cand. mag.-grad. Følgende enheter kan inngå i den interfakultære cand.mag.-graden:

- halvsemesteremne (et halvt semesters studietid),
- semesteremne (et semesters studietid),
- grunnfag (to semestres studietid),
- mellomfag (tre semestres studietid),
- storfag (fire semestres studietid).

Ut fra disse begrensningene foreligger flere alternative sammensetningsmuligheter for fagenhetene i en interfakultær cand.mag.-grad.

IKS -graden (cand.mag.-graden i internasjonale kultur -og samfunnsstudier)

IKS graden bygges opp på samme måte som den interfakultære cand.mag.-graden. Det stilles imidlertid vise krav til sammensetningen av fag. Dette kan du lese om under kapittelet «Tverrfakultære studietilbud.»

Cand. mag. -graden ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Studietid: 4 år

Cand.mag.-graden ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet tilsvarer fire års studier, og oppnås vanligvis på grunnlag av to grunnfag og ett mellomfag, men semesteremne(r) kan også inngå i graden. To av fagene skal være samfunnsvitenskapelige fag; ett universitetsmellomfag og ett fag med omfang tilsvarende grunnfag/år-

senhet. De siste 20 vektallene kan være løse. Samtidig må det ikke være faglig overlapping. Inntil 5 vektalls overlapping godkjennes når det dreier seg om hele grunnfags- og mellomfagsenheter. Det tillates ikke noe overlapping i de siste 20 vektall. Minst 20 vektall må være avlagt ved fakultetet. En kan bruke fag fra Det samfunnsvitenskapelige fakultet til andre cand. mag.-grader ved universitetet.

Følgende studieenheter kan inngå i en cand.mag.-grad fra Det samfunnsvitenskapelige fakultet

- *Semesteremne*: er beregnet til å kreve ett semesters fulltidsstudium. Et semesteremne kan også i enkelte tilfeller tas som deltidsstudium over ett år.
- *Grunnfag*: er lagt opp som et to-semesteres studium, og er som oftest den første fageksamen studenten tar etter examen philosophicum + påbygningsdel.
- *Mellomfag*: er beregnet til å ta tre semestre, hvorav de to første semestrene er felles med grunnfag. Du går opp til grunnfageksamen i slutten av andre semestret. I tredje semestret tar du eksamen i mellomfagstillegget.

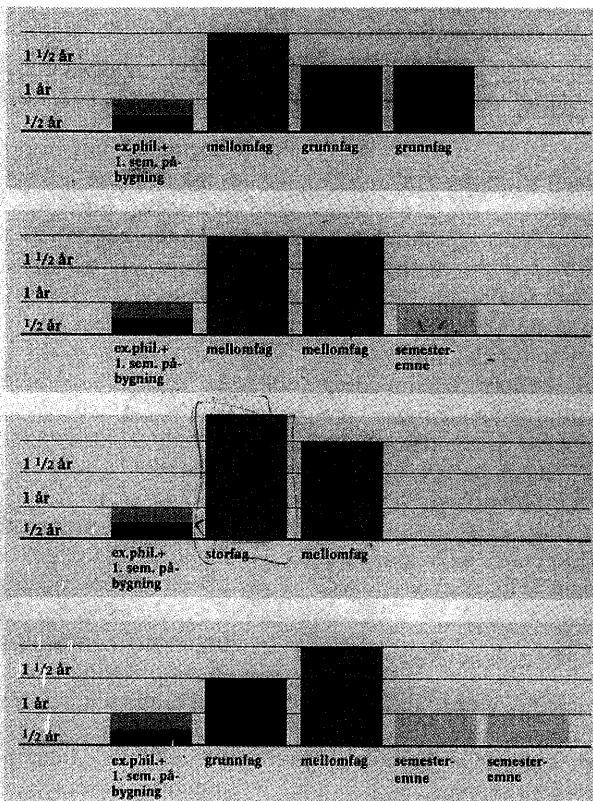
Cand.-polit.-graden.

Studietid: 6 -6.5 år

Cand.polit.-graden består av en cand. mag.-utdanning pluss et hovedfag, slik at studietiden til sammen blir på ca. 6 -6.5 år. Det er ikke noen forutsetning at du må ha samfunnsvitenskapelig cand. mag.-grad for å få en cand.polit.-grad, men du må først ha avlagt mellomfagseksamen i faget du tar hovedfag i, og du må ha avlagt prøve i samfunnsvitenskapelig statistikk eller ha eksamen hvor slik prøve inngår.

Et hovedfag er lagt opp som et fire semesters studium, men det er ikke uvanlig

Her ser du noen eksempler på ulike sammensetninger til cand.mag.-graden.

å bruke noe lenger studietid. Hovedfagsstudiet i sosialantropologi tar fem semestre. Ved siden av hovedfagspensumet skal studenten legge fram et selvstendig arbeid i form av en vitenskapelig undersøkelse (hovedoppgave).

Det er fra og med vårsemesteret 1993 innført hovedfagsavtaler. Avtalene skal regulere forholdet mellom studentene og instituttet på videregående studietrinn og bidra til å fremme gjennomstrømmingen.

Profesjonsgraden.

Studietid: 5-6 år

Profesjonseksamen (tidligere embetseksamen) ved fakultetet kan du ta i fagene psykologi (cand.-psychol.) og sosialøkonomi (cand.-oecon.). Studiene til disse gradene atskiller seg fra cand.polit.-eksamen. Generelt kan en si at du i et slikt studium i større grad konsentrerer deg om ett fag. I stedet for grunn-, mellom- og hovedfag er et slikt studium inndelt i avdelinger, selv om første enheten også i denne type studium er et grunnfag, eller et halvt grunnfag. Antall avdelinger og studietid varierer. Profesjonsstudiene er beskrevet i avsnittene om de enkelte fagstudiene bak i boken. Der finner du også reglementet for disse studiene.

Doktorgrader/Forskerutdanning

Det tildeles to fagspesifikke doktorgrader innenfor den organiserte forskerutdanningen ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet:

- dr. polit.

- dr. psychol.

At doktorgradsstudiet er organisert betyr at studiet er veiledet og at det er knyttet et opplæringsprogram til gjennomføringen. Det er ved siden av den organiserte

forskerutdanningen mulig å levere inn avhandlinger for dr.philos.-graden.

Dr.polit.-graden omfatter fagene sosiologi, samfunnsgeografi, statsvitenskap, sosialantropologi og sosialøkonomi. Dessuten er fagene pedagogikk, medier og kommunikasjon, kriminologi og sykepleievitenskap integrert i fakultetets dr. polit. program. Dr. psychol. er knyttet til psykologifaget.

OPPTAK TIL

DR.GRADS/ FORSKNINGSUTDANNING

For å kunne bli tatt opp til doktorgradsstudiet må søkerne normalt ha en høyere grad (hovedfag) innenfor et av samfunnsfagene. Annen høyere utdanning på tilsvarende nivå og av tilsvarende omfang kan etter individuell vurdering godkjennes som grunnlag for opptak.

Opptak skjer en gang i året, og søknadsfristen er 1. oktober med opptak fra 1. januar. De samlede krav for opptak og de forhold som skal med i en søknad er i første rekke:

- Relevant forutdanning, med høy faglig standard, dvs. som tilfredsstillende en god laud
- En god prosjektbeskrivelse som inneholder en faglig plan for gjennomføring av prosjektet
- Det relevante fag må kunne tilby veileder/fagmiljø.
- Prosjektet må være gjennomførbart innenfor en forventet tidsramme på 4 år (maksimalt 5 år). Sentralt for gjennomførbarheten står en tidsplan og en finansieringsplan.

STUDIEOPPLEGG

Doktorgradsstudiet er normert til 3 års netto heltidsstudier, inkludert inntil ett års opplæringsdel. Vanligvis blir man opptatt for en periode på 4 år, der ett år kan be-

nyttes til pliktarbeid for institusjonen som har arbeidsgiveransvaret. Når det gjelder finansieringsplanen må det dokumenteres at søkeren er økonomisk dekket for hele opptaksperioden. Dr. gradsstudenter har normalt finansiering gjennom universitetet (universitetsstipendiat), Norges forskningsråd (forskningsrådsstipendiat) eller gjennom den institusjonen eller det forskningsprosjektet søkeren er knyttet til.

Doktorgradsstudiet avsluttes med levering av en skriftlig avhandling og gjennomføring av to prøveforelesninger og en disputas, der kandidaten forsvarer sin avhandling. Studieplaner og nærmere opplysninger om studiet for de enkelte fagene, fås ved henvendelse til instituttet man ønsker å søke opptak ved. Se også reglementet bak i Studiehåndboka.

Søknadsskjemaer og generell informasjon om forskerutdanningen ved SV-fakultetet, fås ved henvendelse til fakultetsadministrasjonen, eller ved å besøke vår WWW-adresse: <http://www.sv.uio.no/sv/forskning.html>

Magistergraden

Magistergraden ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet er avviklet fra og med våren 1993.

Godkjenning av ekstern utdanning

Godkjenning av eksamener fra andre norske læresteder

Enkeltstudier ved de statlige og vitenskapelige høyskoler (dvs. de av de statlige høyskoler som er ført inn under Lov om universiteter og høyskoler) kan bli godkjent som deler av cand.mag.-graden. Godkjenningen gis etter tid-for-tid prinsippet. Oversikten over de statlige høyskolene og de vitenskapelige høyskolene finnes i Lov

om universiteter og høyskoler bak i studiehandboken.

En del utdanninger fra andre norske offentlige og private undervisningsinstitusjoner er også godkjent som del av universitetsgrader. Studieveilederen kan gi nærmere opplysninger om dette.

Godkjenning av utenlandsk utdanning

Studenter med utenlandsk utdanning innen samfunnsfag som ønsker å få denne godkjent som del av en grad ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet, kan søke fakultetet om dette dersom de er registrert ved Universitetet i Oslo. Søknadsskjema kan fås ved henvendelse til fakultetsadministrasjonen.

Studenter som ikke er registrert ved UiO må søke via Norgesnetttrådet v/NAIC (Informasjonssenter for internasjonal utdanning):

NAIC

P.O. Box 8150 Dep

0033 Oslo

Tlf: 21 02 18 60

Fax: 21 02 18 02

Email: NAIC@nnr.no

URL: <http://www.nnr.no/>

[Naic/Naic.html](http://www.nnr.no/Naic/Naic.html)

Søknader om godkjenning av utenlandsk utdanning må inneholde en utførlig redegjørelse for studiets innhold, omfang og varighet. Søknaden må være vedlagt attesterte kopier av vitnemål, pensumlister, kataloger o.l. dokumentasjon.

Dersom man ønsker å studere videre innenfor et bestemt fag på grunnlag av utenlandsk utdanning, eller ønsker en spesifisert godkjenning i forhold til vekttall, vil søknaden bli oversendt til det aktuelle institutt for faglig vurdering.

For utdanning fra andre nordiske land gjelder regler for internordisk eksamens-

gyldighet fra 1. april 1976. Et av grunnprinsippene i disse reglene er at en skal ta utgangspunkt i den normerte (normale) studietid for de utdanninger som sammenliknes.

Nærmere informasjon om godkjenning av utenlandsk utdanning kan man få hos studieveileder ved fakultetet.

Behandlingstiden på fakultetet for søknader om godkjenning av utenlandsk utdanning er opp til tre måneder.

Studier i utlandet

Seksjon for internasjonale programmer

SIP

Adm.bygg 1.etasje

Pb: 1081, Blindern

0317 Oslo

Tlf: 22 85 84 50

Email: international@admin.uio.no

SIP har laget en brosjyre til hjelp for de studenter som ønsker å studere i utlandet som ledd i sin utdanning ved Universitetet i Oslo. Brosjyren «studieopphold i utlandet» gir deg råd og tips om bl.a. studentutvekslingsprogrammer, SOCRATES OG NORDPLUS, finansieringsordninger og søknadsprosedyrer. Brosjyren kan du få ved henvendelse til Internasjonal avdeling, fakultetenes studieveiledere eller hos studiekonsulentene på instituttene.

I tillegg har avdelingen lagt ut lister på WWW (internettet) over alle SOCRATES-utvekslingsavtaler med informasjon om hvilke universiteter og land det blir aktuelt å reise til innenfor en bestemt fagkrets.

SIP har opprettet et «study abroad» - bibliotek til bruk for studenter som planlegger et studieopphold i utlandet. Her kan du finne kataloger fra et stort antall universiteter, sentrale oppslagsverk over universiteter og utdanningssystemer, informasjon om finansieringsordninger og informasjon

om sommerskoler og språkskoler i utlandet. Biblioteket er åpent hver dag fra kl 11.00 til 15.00. På mandager og torsdager er biblioteket bemannet med rådgiver for studier i utlandet, hun vil kunne hjelpe deg til å finne frem til relevant informasjon i biblioteket.

Seksjon for internasjonale programmer avholder med jevne mellomrom informasjonsmøter for studenter som ønsker å studere i utlandet. Slike møter kunngjøres i form av oppslag på fakultetenes og instituttene oppslagstavler og i «study abroad» biblioteket.

Studieveilederne ved fakultetet kan også bistå med relevant informasjon om både studier i utlandet og godkjenning av disse.

Utdanningskrav for adjunker og lektorer

Det er Kirke, utdannings- og forskningsdepartementet som avgjør hvilken utdanningsbakgrunn som godtas for undervisning i skoleverket. En cand.mag.-grad, kombinert med praktisk-pedagogisk utdanning (se Institutt for lærerutdanning og skoleutvikling), er godkjent som adjunktutdanning, mens en cand.polit.-grad, eller en profesjonseksamen av høyere grad, pluss praktisk-pedagogisk utdanning gir tittelen lektor.

Tidligere ble det stilt krav til sammensetningen av en cand.-mag./cand.polit.-grad for å bli godkjent som adjunkt/lektor. Slike formelle krav blir ikke lenger stilt. Det er likevel å anbefale at studenter som tenker på å undervise, prøver å få med sentrale undervisningsfag i fagkretsen. For undervisning i samfunnsfag vil særlig sosiologi, sosialantropologi og statsvitenskap være aktuelle. I tillegg er det stort behov for lærere som kan undervise i sosialøkonomi i den videregående skole.

Institutt for lærerutdanning og skoleutvikling, (ILS)

Besøksadresse: Fysikkbygningen

Pb: 1099, Blindern

0316 Oslo

Tlf: 22 85 50 70

Faks: 22 85 44 09

Institutt for lærerutdanning og skoleutvikling ved Det utdanningsvitenskapelige fakultet gir praktisk-pedagogisk utdanning til studenter som har fagutdanning fra universitet og/eller høyskole og som tar sikte på å undervise i skolen. Praktisk-pedagogisk utdanning er nødvendig for å få fast ansettelse i mange undervisningsstillinger.

Den praktisk-pedagogiske utdanningen er ettårig. Første semester (10 vektall) kan inngå i cand.mag.-graden. For søkere som har avlagt full cand.mag.-grad og som tar ettårig praktisk-pedagogisk utdanning, vil 10 vektall/et halvt år kunne regnes som videreutdanning i forhold til ansettelse som adjunkt med opprykk. Adjunkt med opprykk er cand.mag og ett års utdanning (20 vektall) i tillegg til cand.mag.-grad.

Praktisk-pedagogisk utdanning består av tre hoveddeler:

- pedagogisk teori
- fagdidaktikk
- praksis

Pedagogisk teori er felles for alle studenter. Faget skal bidra til å klargjøre de tradisjoner og verdier som knytter seg til undervisning og oppdragelse i vårt samfunn. Videre skal faget gi innsikt i grunnlaget for undervisning av barn, unge og voksne.

I *fagdidaktikk* skal studentene ta ulike studier alt etter hvilke fag/fagområder de har i sin utdanning. Det fagdidaktiske studiet skal føre studenten inn i grunnleggende spørsmål om fagenes egenart og legitimering. I fagdidaktikken vises sammenhengen mellom studiefaget og skolefaget. Fagdidaktikk er et tverrfaglig studieområde.

de. Den henter sin kunnskap fra skole- og universitetsfaget, fra pedagogisk teori og andre fagområder som kan belyse de grunnleggende spørsmål om utvikling av kunnskap, læring og undervisning i skolefaget.

I *praksis* skal studenten få trening i å kunne undervise og lede læringsarbeid. Studentene vil så langt som mulig få sin praksis i fag eller fagområder som ligger nær opp til deres utdanning. Praksissituasjonen stiller krav til den enkeltes evner til å kommunisere og samarbeide med elever, andre lærere og veiledere. Studiet i fagdidaktikk og pedagogisk teori skal støtte opp under undervisningen og læringsarbeidet.

Utdanningen skal med andre ord bidra til utvikling av den enkeltes helhetlige kompetanse som lærer.

For opptak til praktisk-pedagogisk utdanning kreves følgende:

- Du må ha avlagt eksamen i et omfang av minst 50 vektall. Du må ha to fag og ett av fagene må være på 30 vektall, det andre faget må være på 20 vektall.
- Søkere som ikke tilfredstiller kravene til faglig bredde og dybde under punkt 1, må ha cand.mag.-grad eller høyere grad.

Søkerne blir prioritert i følgende rekkefølge:

- Studenter med fullført hovedfag og oppnådd høyeste grad.
- Studenter som har fullført cand.mag.-graden. Søkere med cand.mag.-grad rangeres for opptak etter det tidspunkt cand.mag.-graden ble fullført.
- Studenter som har fullført ren profesjonsutdanning (teologi, medisin, odontologi, jus, agronom eller tilsvarende)

Utdanningskrav for adjunkter og lektorer

- Studenter med faglærerutdanning (ikke fullført cand.mag.-grad.)

Søknadsfrister

- 15. april for studiestart i høstsemesteret.
- 1. oktober for studiestart i vårsemesteret.

Nærmere opplysninger og skjema fås ved henvendelse til instituttet.

Fagkombinasjoner

De færreste har noen helt klar oppfatning om hvilke fag de skal kombinere i en cand.mag.-grad før de kommer til universitetet. Det finnes utallige muligheter, og en del fag kan være fag du aldri har hørt om før. Det lønner seg derfor å lese en del om tilbudene universitetet har før du begynner å studere, oppsøke studieveiledere og diskutere med medstudenter.

Mange studenter velger fag ut fra interesse, men de fleste er også opptatt av yrkesmuligheter. Andre velger fag i cand.mag.-graden som kan støtte opp under en eventuell spesialisering på hovedfaget. Det er derfor umulig å gi noe fasitsvar om hva som vil lønne seg akkurat for deg, men underveis i studiet kan du få tips og råd.

Valg av fag styres først og fremst av evner og interesser, men kan også påvirkes av impulser du får i universitetsmiljøet. Det er greit å ha en helhetlig plan, men la den være gjenstand for revisjoner underveis, da valg av fag like gjerne kan være en kontinuerlig prosess gjennom studieløpet.

Cand.mag.-graden er som du skjønner en svært fleksibel studieordning. Du velger i stor grad selv hvilke fag graden din skal inneholde, og hvor fordypningen (mellomfaget) skal ligge. Rekkefølgen du tar fagene i, er helt likegyldig, men du må holde deg innenfor noen minstemål, som f.eks. at du skal ha minst et mellomfag og ett

grunnfag i cand.mag.-graden din. Noen mindre studieenheter undervises bare i vår- eller høst-semesteret, derfor er det viktig å sjekke dette på forhånd.

Yrkesmuligheter

Yrkesmulighetene med en utdanning fra Det samfunnsvitenskapelige fakultet har lenge vært gode, selv om man i den senere tid har merket en viss fortetning på arbeidsmarkedet for akademikere generelt. Trenden idag er at akademikere med samfunnsvitenskapelig utdanning bruker lengre tid på å komme i arbeide.

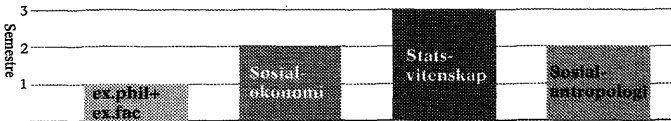
For en del jobber vil de faktiske fagkunnskaper du sitter inne med være de primære kvalifikasjonene, for andre jobber vil selve faginnholdet i utdanningen være av mindre betydning, og mer vekt vil være tillagt allmennfaglig kompetanse og ferdigheter i å kunne forholde seg til problemstillinger. Det å kunne utrede et problemfelt, analytisk og metodisk, samt kunne formulere seg godt både skriftlig og muntlig, vil være dine fremste kvalifikasjoner i mange tilfeller.

Det er viktig å nevne i denne sammenheng, at for de akademikere med samfunnsvitenskapelig utdanning som utdannes de nærmeste årene, vil det å tenke utradisjonelt og fleksibelt både i forhold til studieplanlegging, men også i forhold til søkeprosessen bli viktig. Det vil lønne seg å søke bredt både yrkesmessig og antagelig geografisk.

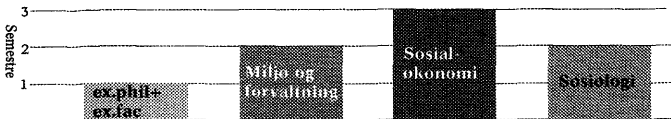
Det anbefales alle potensielle og reelle studenter å forsøke å danne seg et bilde av hva slags type arbeid de kan tenke seg eller hvilken sektor de kan tenke seg å arbeide innenfor, før de går i gang med et universitetsstudium. Mange vil ha hjelp og nytte av å lese informasjonsmateriell eller oppsøke studie- eller yrkesveiledere. Mediene er viktige kilder til hjelp i valg av utdanning. Ved å holde seg informert om hvilke institusjoner og organer som driver og opprettholder samfunnet, vil man kun-

Fagkombinasjonstips

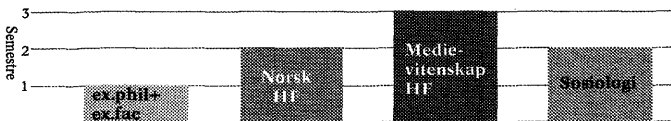
Økonomisk administrativ

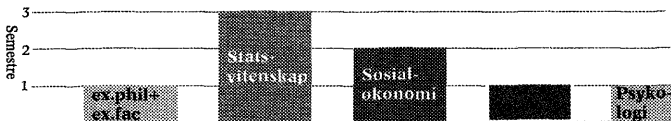
Miljø

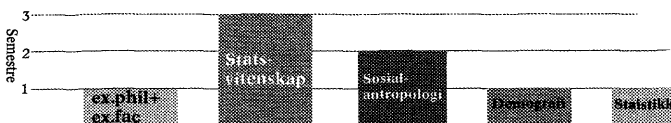
Informasjonsarbeid

Personalforvaltning

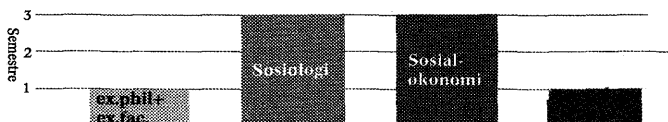

Internasjonalt arbeid

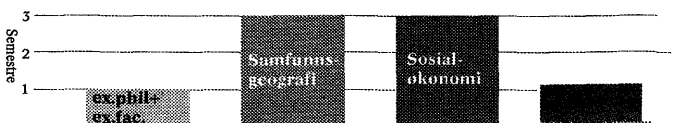

Fagkombinasjonstips

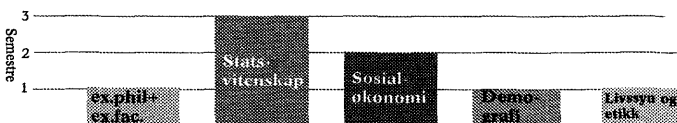
Administrasjon

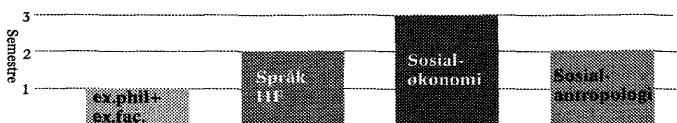
Miljø/Bistandsarbeid

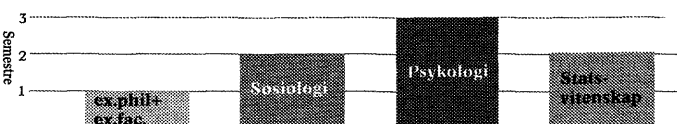
Internasjonalt arbeid

Internasjonalt bistandsarbeid

Personal forvaltning

ne få innsikt i hvilke områder som rommer aktuelle nedslagsfelt for arbeidstaker, hvor det tradisjonelt er behov for samfunnsvitere, nye satsningsområder og mulige, fremtidige markeders fremvekst som følge av samfunnsutvikling.

De fleste samfunnsvitere arbeider innen offentlig forvaltning, massemedia, organisasjoner, forskningsinstitusjoner og i mindre grad i det private næringsliv. Som eksempler på arbeidssteder kan nevnes: departementene, utenriktjenesten, helse- og sosialsektoren, arbeids- og attføringssektoren, undervisningssektoren, kultursektoren og media.

Arbeidsområdene kan f.eks. være:

- personalforvaltning,
- opplæring,
- organisasjonsutvikling,
- informasjonsarbeid,
- saksbehandling- og utredningsarbeid,
- samfunnsplanlegging,
- veiledning/rådgivning,
- undervisning.

Yrkesmulighetene med en utdanning fra fakultetet vil være avhengig av hvilken fag-sammensetning du velger, om du tar høyere eller lavere grad eller om du tar et profesjonsstudium.

Kandidater med høyere grad (profesjonseksamen/hovedfag) får vanligvis mer faglig interessante jobber, f.eks. innenfor forskning/utredning.

Funksjonshemmede studenter

Ved Universitetet i Oslo er det etablert en konsulenttjeneste som har fått i oppgave å legge forholdene best mulig til rette for personer med funksjonsvansker. Studieveilederen på fakultetet og studiekonsulentene på instituttene er kontaktpersoner for

de studenter som ønsker hjelp. De hovedgrupper funksjonshemmede man her tenker på er: bevegelsehemmede, svaksynte/blinde og hørselssvekkede/døve. Konsulenttjenesten vil i samarbeid med kontaktpersoner ved instituttene/fakultetet søke:

- å finne tekniske løsninger med henblikk på adkomst, ferdsel og arbeidsmuligheter,
- sette i verk praktiske tiltak for å lette undervisningssituasjonen / eksamenssituasjonen.

Henvendelser kan rettes til:

Konsulenttjenesten for funksjonshemmede studenter
Besøksadresse:
Administrasjonsbygget, 2. et
Pb: 1127 Blindern
0317 Oslo
Tlf: 22 85 71 41
Teksttelefonen: 22 85 42 33

Dersom du har behov for å få tilrettelagt eksamen, må du ta kontakt med eksamensinspektør ved fakultetet i god tid før fristen for eksamensoppmelding.

Utsettelse av verneplikt

Studenter ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet som ønsker å søke utsettelse av verneplikt, skal gå fram på følgende måte:

Fakultetet har utarbeidet et søknads-skjema som alle som skal søke om utsettelse skal bruke (også de som søker om utsettelse av sivilarbeidertjeneste). Søknads-skjema fås i SV Info-senter, 3. etasje Eilert Sundts hus.

Søknaden sendes eller leveres til:

Det samfunnsvitenskapelige fakultet.
Postboks 1084 Blindern, 0317 Oslo.

Fakultetet behandler søknaden og sender den videre til den militære eller sivile instans sammen med en uttalelse. Hvis en

søknad ikke kan anbefales i samsvar med det studenten primært ber om, vil studenten få beskjed om dette til den adresse som er oppgitt på skjemaet.

Vær tidlig ute med søknaden og bruk det fastsatte søknadsskjema slik at misforståelser og avslag på grunn av utløpte frister unngås.

Retningslinjer for behandling av søknader om utsettelse av verneplikt står på baksiden av skjemaet.

Studiefinansiering

Statens Lånekasse for utdanning

Søknader om studielån for studenter som er i gang med utdanning i vinterhalvåret, bør være sendt til Statens Lånekassen for utdanning i løpet av mai måned dersom midlene skal være disponible før høstsemesterets start. Vanlig behandlingstid er ellers ca. 2 måneder. For studenter som skal påbegynne et studium, må søknad sendes så snart man har fått melding om at man er opptatt ved studiet. Søknad skal sendes på særskilt skjema som bl.a. er utlagt i 1. etasje i Administrasjonsbygningen.

Stønad innvilges etter vurdering av:

- studieplan
- søkers økonomi
- eventuell ektefelles formue.

For søkere under 19 år tas det også hensyn til foreldres økonomi.

UTDANNINGSSTIPEND

Utdanningsstipend gis etter en tilsvarende vurdering som for lån, men stipendet er også behovsprøvet etter ektefellens inntekt. I utdanningsstipendet inngår bl.a. botillegg for søkere som ikke lenger bor sammen med sine foreldre.

DELVIS ETTERGIVELSE AV UTDANNINGSLÅN

Hvis du tar et hovedfag ved fakultetet, vil du komme inn under ordningen der du kan avskrive deler av lånet ditt, etter fullført eksamen.

Nærmere retningslinjer er lagt ut i resepsjonen i 1. etg. i Administrasjonsbygningen på Blindern, eller kan fås ved henvendelse til Statens lånekasse for utdanning.

Lånekassen har i løpet av de siste årene tatt i bruk nye behandlingsrutiner for søknad om stipend og lån (optisk lesing av søknadene). Inntil i mars 1996 har Lånekassen vært delt i geografiske regioner. Etter reorganiseringen er Oslo og de øvrige østlandsområdene delt i regioner etter søkernes fødselsdato.

For nærmere informasjon ta kontakt med det nærmeste Lånekassens kontor.

Du finner også informasjon på internettet: <http://www.lanekassen.no/>

Andre stipend og legater

Universitetet i Oslo tildeler etter søknad studentstipend. Disse søkes for ett semester av gangen, og søknadsfristen er 1. desember for de påfølgende semestrene. Stipendene kan søkes av alle studenter, men gis bare i sjeldne tilfeller til nye studenter.

Søknadsskjema fås ved ekspedisjonskontoret i 1. etasje i Administrasjonsbygningen.

Det eksisterer for øvrig en rekke legater som gir stipend til utdanningsformål. Opplysninger om de fleste av disse står i «Stipend- og legathåndboken».

En del kommuner gir også stipend til studenter fra kommunen. Henvendelse om disse rettes til de enkelte kommuner.

Studentvelferd

Betalt semesteravgift = medlemskap i Studentskipnaden i Oslo (SiO).

Som student vil du oppdage at det er viktig med gode sosiale rammer i tillegg til et godt faglig tilbud. Universitetet samarbeider med SiO om å legge forholdene til rette for at du trives med studentlivet.

SiO arbeider for at hverdagen som student skal være best mulig tilrettelagt for deg. Derfor har SiO et bredt tilbud som innbefatter:

- studenthybler,
- barnehageplasser,
- gratis lege/sosionomtjeneste,
- idrettstilbud,
- studenthytter,
- kulturaktiviteter,
- Karrieresenter.

Mer informasjon om SiO finner du i brosjyren *Livet rundt studiene*, som du får på Studentkontoret i 1. etasje i administrasjonsbygningen på Blindern

Se ellers i Forelesningskatalogen og SiO's brosjyrer.

Studieplaner

Sosialantropologi

Sosialantropologisk institutt - (SAI)

Besøksadresse: Eilert Sundts hus
6. etg.
Postboks: 1091 Blindern
0317 Oslo
Ekspedisjonstid: Mandag - fredag kl. 12-15
Telefon: 22 85 65 26
22854245(studiekonsulent)
22855627(studiekonsulent)
Møtetid: Studiekonsulent mandag og tirsdag kl. 13-15
Studiekonsulent torsdag og fredag kl. 13-15
Fax: 22 85 45 02
E-post: admin@ima.uio.no
URL: <http://www.sv.uio.no/ima/>

Presentasjon av faget

Antropologi er læren om mennesket, slik det skaper og bruker symboler - *kultur* - i sosiale sammenhenger eller samfunn. *Sosialantropologi* beskjeftiger seg med det sammenliknende studium av kultur og samfunn, med et dobbelt siktemål. På den ene siden ønsker faget å gjøre rede for den sosiale og kulturelle variasjon som finnes i verden. Samtidig er det en viktig del av det sosialantropologiske studiet å begrepsfeste og forstå likheter mellom sosiale systemer og mellommenneskelige relasjoner. Sosialantropologer ønsker med andre ord å forstå sammenhenger *innen* samfunn såvel som *mellom* samfunn.

Disse sammenhenger utforsker sosialantropologer som oftest med utgangspunkt i studier av lokalt liv i samfunn. Fagets

viktigste metode for innsamling av primærdata er det langvarige *feltarbeidet*, der *deltakende observasjon* har en sentral plass. Metoden har vist seg å være fruktbar for en helhetlig forståelse av hvilke idéer og verdier samfunnsmedlemmer handler ut ifra, såvel som hvilke sosiale og økologiske betingelser slik meningsfylt samhandling finner sted under. Metoden har sine begrensninger, i og med at intens deltakende observasjon ikke lar seg praktisere i alle situasjoner. I slike tilfeller vil sosialantropologer gjøre bruk av f.eks. statistiske metoder, intervjuer eller historisk materiale. Analyser av gjenstander og bruken av disse er i mange tilfeller også sentral. Denne forskningen har bl.a. gitt grunnlag for etnografiske samlinger av gjenstander fra hele verden.

Faget har mange likhetstrekk med f.eks. sosiologi og til dels statsvitenskap, ikke minst hva grunnleggende problemstillinger og teori angår. Viktige forskjeller mellom fagene er særlig knyttet til forskjeller i forskningsmetoder. Der sosiologiske og statsvitenskapelige metoder egner seg for å karakterisere få egenskaper eller variabler ved et stort antall enheter, er det typisk for sosialantropologisk forskningsmetode å gi omfattende og mangfoldig beskrivelse - *etnografi* - av et mindre antall enheter som en sosial gruppe, et spesielt miljø eller «subkultur», en landsby, bygd eller bydel.

I analysen av kultur og samfunn som helhetlige systemer har sosialantropologien tradisjonelt hatt sitt tyngdepunkt utenfor de vestlige, industrialiserte samfunn. I takt med økt oppmerksomhet om den globale karakter ved økonomisk og kulturell utvikling, har sosialantropologer i de senere tiår drevet forskning også i europeiske og andre vestlige samfunn, også for så vidt som disse i stadig større grad påvirker ikke-europeiske samfunn. Forskningsmetoder utviklet i studier av «eksotiske» samfunn har da også vist seg egnet til å kaste lys over trekk ved europeiske og andre vestlige samfunn som har vært vanskelig å få øye på fra eget ståsted. Sosialantropologien har derfor fått en viktig rolle som formidler av kunnskap mellom kulturer og i migrasjons- og utviklingsproblematikk, organisasjons- og arbeidslivsforskning m.m.

Ytterligere informasjon om studiet fås ved henvendelse til instituttet, og i tillegg finnes mer opplysninger om Institutt og museum for antropologi på www (se [http](http://www) adresse ovenfor).

Oversikt over studietilbudet i sosialantropologi

Studiet i sosialantropologi består av følgende:

- Grunnfag: to semestre
- Mellomfag: ett semester i tillegg til grunnfaget. Det anbefales at mellomfagstillegget tas rett etter grunnfaget i sosialantropologi.
- Hovedfag: fem semestre i tillegg til mellomfag. Ett semester er avsatt til feltarbeid/egenstudium og danner bakgrunn for hovedfagsavhandlingen.

Fagkombinasjoner og yrkesmuligheter

Sosialantropologi kan godt kombineres med andre samfunnsvitenskapelige fag, slik som sosiologi eller samfunnsgeografi (spesielt i forhold til stillinger innenfor bistand og utvikling). Sosialantropologi kan også kombineres med humanistiske fag, som f.eks. historie, medier og kommunikasjon, etnologi eller arkeologi for å nevne noen. Grunnfags- eller mellomfagseksamen alene i sosialantropologi kan inngå i en cand.mag./cand.polit. grad ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet eller i den interfakultære cand.mag. graden. Hovedfag i sosialantropologi kvalifiserer til stillinger innenfor ulike forskningsinstitusjoner, men også til stillinger i byråkratiet i stat, fylke og kommune. Antropologer besetter stillinger som saksbehandlere, konsulenter, utredere og rådgivere. Antropologer har spilt en viktig rolle innen bistandsarbeid og utviklingsprosjekter. Når det gjelder stillinger knyttet til innvander- og flyktningespørsmål brukes ofte sosialantropologer. Antropologer arbeider også innenfor organisasjonsutvikling, helse- og sosialvesenet, forlag, interesseorganisasjoner, skolevesenet mm. Med andre ord, har arbeidsområdene for antropologer utvidet seg gradvis idet man i flere sammenhenger ser fruktbarheten av sosialantropologiske problemstillinger og arbeidsmåter. Det er ofte opp til den

enkelte søker å vise arbeidsgiver hvordan sosialantropologer kan bidra med nyttige og interessante perspektiver innenfor det aktuelle arbeidsfeltet.

Grunnfag

MÅL

Grunnfaget tar sikte på å gi studentene:

- en elementær trening i samfunnsvitenskapelig teori og metode slik disse er utviklet gjennom sosialantropologien
- kunnskap om de viktigste regionale variasjoner i kultur og samfunnsformer.

INNHold

1. semester: Innføring i grunntrekkene i sosialantropologi. Studentene vil bli kjent med ett eller flere norske forskningsprosjekter og bli orientert i variasjonen i norske sosialantropologers virksomhet. Etter innføringskurset begynner den vanlige undervisningen med følgende forelesningsbolker:

- 1) Faghistorie og teoriutvikling
- 2) Makt og autoritet: politiske systemer og prosesser
- 3) Symbolbruk og erkjennelsesformer
- 4) Regional etnografi

2. semester: Det undervises i følgende forelesningsbolker:

- 1) Slektskap, ekteskap og familie
- 2) Sosial organisasjon og differensiering
- 3) Forskning og formidling
- 4) Økonomi: det materielle livs organisering
- 5) Regional etnografi
- 6) Antropologi: et helhetlig prosjekt

OPPBYGNING

Grunnfagskurset strekker seg over to semestre og gir 20 vektall. Nytt grunnfagskurs starter hvert semester, og grunnfagseksamen avholdes to ganger i året (både i høst- og vårsemesteret).

KRAV OM FORKUNNSKAPER

Examen philosophicum og examen facultatum må være bestått senest semesteret før man melder seg til noen eksamen. For fritak henvises det til den generelle orienteringen om examen philosophicum og examen facultatum foran i studiehåndboka, og til studiehåndbok for examen philosophicum og examen facultatum.

OPPTAK

For informasjon vedrørende opptak til lavere grads studier ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet henvises det til den generelle teksten foran i boka.

UNDERVISNING

For en oversikt over undervisningsformer (forelesninger, seminarer, kollokvier osv.) henvises det til den generelle orienteringen foran i boka og til Forelesningskatalogen samt informasjon på www.

Grunnfagsstudiet starter med et intensivt innføringskurs over to uker hvorav den første uken er viet intensive forelesninger med 2 dobbelttimer pr. dag. Den andre uken av innføringskurset arrangeres et seminar over to hele dager på OSI-hytta i Nordmarka. I tillegg gis det en 1-dags orientering om Etnografisk museum der studentene blir introdusert til museets samlinger og arbeidsoppgaver.

Forhåndsorientering gjennom lesing av to grunnbøker før grunnfagskurset er en fordel:

Eriksen, Thomas Hylland: *Små steder, store spørsmål. Innføring i sosialantropologi*. Universitetsforlaget, Oslo 1993 og Howell, Signe og Melhuus, Marit (red.): *Fjern og nær. Sosialantropologiske perspektiver på verdens samfunn og kulturer*. Ad Notam Gyldendal, Oslo 1994.

Innføringsdelen gis både i vår- og høstsemesteret. Etter innføringskurset fortsetter undervisningen med ca. 3 dobbelttimer forelesninger pr. uke. I tillegg arrangeres det én gang i uken frivillig seminarundervisning for 1. og 2. semester studenter.

Det vises forøvrig til forelesningskatalogen som kommer ut hvert semester. Se websidene på <http://www.uio.no/fkat/>

PENSUM

Pensumlisten er forsøkt lagt opp slik at den samme litteratur skal kunne dekke flere mål. Det er alltid en fordel å kombinere lesingen med å delta på forelesningene, siden forelesningene er et supplement til pensum. Gjennom forelesningene kan pensum settes i et perspektiv som øker studentenes forståelse av de temaene som blir tatt opp i pensumlitteraturen. Særlig på grunnfagsnivå kan dette være til stor nytte siden det er mange uvante og vanskelige grunnbegrep som skal feste seg.

Pensumavsnittene skal ikke oppfattes som lukkede tematiske båser, men mer som ulike problemorienteringer i studiet av sosialt liv. Mange av artiklene kunne ha forsvart plass under flere avsnitt, og i mange tilfeller vil en finne at tema som er behandlet under ett pensumavsnitt også er behandlet i andre avsnitt. Andelen av pensum på engelsk er ca. 90%. Pensum er stort sett tenkt lest i den rekkefølgen det er oppført, men det kan i tillegg lønne seg å lese etter egne interesser. Med andre ord, studentene behøver ikke å begrense seg til pensumlitteraturen, selv om de er ansvarlige for å skaffe seg oversikt over alt pensum. Studentene kan med fordel øke

sin forståelse av pensumkunnskapene ved å supplere pensumlitteraturen med annen litteratur de kan skaffe på bibliotekene.

Pensum består av følgende deler:

- Innføringsbok
- Regional etnografi
- Monografier/essaysamlinger
- Faghistorie
- Forskning og formidling
- Symbolbruk og erkjennelsesformer
- Sosial organisasjon og differensiering
- Slektskap, ekteskap og familie
- Makt og autoritet: politiske systemer og prosesser
- Økonomi: det materielle livs organisering

Pensum omfatter tilsammen ca. 4000 sider. Pensumliste fås ved henvendelse til instituttet eller over web-sidene: <http://www.sv.uio.no/ima/gfg/>

EKSAMEN OG EVALUERING

Ny eksamensordning for grunnfag i sosialantropologi ble innført våren-97. Fra og med vårsemesteret 1999 er muntlig eksamen på sosialantropologi grunnfag avskaffet.

Eksamen består av to skriftlige prøver, en 8-timers skoleeksamen der det gis 5 oppgaver hvor 4 skal besvares (en av oppgavene vil garantert omhandle regional pensum og skal besvares av alle) og en 8-timers skoleeksamen der kandidaten velger 1 av 2 mulige oppgaver.

Grunnfagseksamen avholdes i slutten av hvert semester. Det er ikke tillatt med hjelpemidler under skoleeksamen. Kun i særskilte tilfeller vil det bli gitt dispensasjon etter skriftlig søknad til eksamensansvarlig ved instituttet.

KARAKTERBEREGNING

Det er én samlet grunnfagskarakter. De skriftlige eksamene gis tallkarakterer. Den relative vektingen av deloppgavene ved vurdering av besvarelsene er lik. Det vil si at alle de besvarte deloppgavene teller like mye. Dersom en av de tilsammen 4 obligatoriske deloppgavene ikke er forsøkt besvart, medfører dette automatisk stryk (immaturus). Dersom andre dags eksamen leveres blankt, medfører også dette automatisk stryk.

FRISTER

Den enkelte student må selv melde seg til de enkelte eksamener. Eksamenspåmelding skjer nå via skjermterminaler i forbindelse med semesterregistreringen. Generelle frister og frister for melding til eksamen gjøres hvert semester kjent i Forelesningskatalogen.

ANNEN INFORMASJON

- Orienteringsmøter for 1. og 2. semester studenter avholdes i begynnelsen av hvert semester. Her blir det gitt mye viktig informasjon av både praktisk og faglig karakter. Orienteringsmøtene er både for de som er nysgjerrige på faget og for dem som allerede har bestemt seg for å studere sosialantropologi.

Mellomfag

MÅL

Mellomfaget tar sikte på å gi studentene mer spesifikke antropologiske analytiske perspektiver, ettersom det legges større vekt på teori enn på etnografiske emner. Tematisk utfyller mellomfaget grunnfaget.

INNHOOLD

Mellomfagsundervisningen går over ett semester med følgende forelesningsbolker:

- 1) Analytiske perspektiver og rasjonalitetsproblematikk,
- 2) Sosial og kulturell endring,
- 3) Symbolisme og ritualer, trossystemer og klassifikasjon og
- 4) Etnisitet og nasjonalisme.

OPPBYGNING

Mellomfagstillegget skal normalt ta ett semester og gir 10 vektall. Undervisning i mellomfagstillegget gis hvert semester, og eksamen avholdes i slutten av hvert semester.

KRAV OM FORKUNNSKAPER

Examen philosophicum og examen facultatum må være bestått senest semesteret før man melder seg til noen eksamen. For fritak henvises det til den generelle orienteringen om examen philosophicum og examen facultatum foran i studiehandboka og til studiehandbok for examen philosophicum og examen facultatum. Det kreves imidlertid bestått grunnfagseksamen i sosialantropologi eller tilsvarende for å kunne ta eksamen i mellomfagstillegget.

OPPTAK

For informasjon vedrørende opptak til lavere grads studier ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet henvises det til den generelle teksten foran i boka. Det kreves imidlertid bestått grunnfagseksamen i sosialantropologi eller tilsvarende for å kunne ta eksamen i mellomfagstillegget.

UNDERVISNING

For en oversikt over undervisningsformer (forelesninger, seminarer, kollokvier osv.) henvises det til den generelle orienteringen foran i boka og til Forelesningskatalogen.

Det gis fire forelesningsrekker á seks dobbelttimer over fellespensum hvorav to rekker går parallelt i første del av semesteret og to rekker går parallelt i andre del av semesteret. I tillegg skal studentene på mellomfag følge ett valgfritt hovedfagskurs. Kursenes innhold varierer, men inkluderer alltid et tilbud om materiell kultur (høstsemesteret). Undervisningen i valgfritt kurs (felles med hovedfag) går over 6 dobbelttimer, enten i semesterets første eller annen halvdel.

Det tilbys også seminargrupper ledet av hovedfagsstudenter 2 ganger i uken.

Det vises forøvrig til forelesningskatalogen som kommer ut hvert semester. Se websidene på <http://www.uio.no/fkat/>

PENSUM

Undervisningen følger temaene tatt opp i fellespensumdelen og selv om deltakelse på forelesninger ikke er obligatorisk, anbefales det at studentene deltar så langt det er mulig. Forelesningene er et supplement til pensum og det er gjennom forelesningene at studentene lettere kan klare å sette temaene i pensumlitteraturen i relasjon til hverandre. Pensum er stort sett tenkt lest i den rekkefølgen det er oppført, men det kan i tillegg lønne seg å lese etter egne interesser. Med andre ord, studentene behøver ikke å begrense seg til pensumlitteraturen som de er ansvarlige for. Studentene kan med fordel øke sin forståelse av pensumkunnskapene ved å supplere det obligatoriske pensumet med annen litteratur de kan skaffe på bibliotekene. Andelen av pensum på engelsk er ca. 90%. Fellespensum har et omfang på 1548 sider pluss en monografi på ca. 200 sider. I tillegg legges

ca. 500 sider opp i tilknytning til ett hovedfagskurs etter eget valg. Fellespensum på mellomfag består av seks deler:

- Begrepsdannelse og grunnlagsproblemer
- Analytiske perspektiver
- Symboler og ritualer
- Trossystemer og klassifikasjon
- Etnisitet og nasjonalisme
- Sosial og kulturell endring : Antropologiske perspektiver på utvikling

Pensumliste fås ved henvendelse til instituttet eller over web-sidene: <http://www.sv.uio.no/ima/mfg/>

Monografi

Studentene velger selv en monografi fra instituttets skriftserie Occasional Papers.

Pensum i forbindelse med kurs

Denne delen av pensum utgjør ca. 500 sider og inngår i tilknytning til det hovedfagskurset studenten deltar på. I tilknytning til kursene som det foreleses over utarbeides obligatoriske litteraturlister.

Liste over selvvalgt pensum må leveres sammen med hjemmeksamen.

EKSAMEN OG EVALUERING

Grunnfagseksamen og eksamen i mellomfagstillegget kan avlegges i samme semester. De to prøvene sensureres da separat, og karakterene slås sammen. Eventuell bestått eksamen i mellomfagstillegget annulleres dersom kandidaten ikke består grunnfagseksamen.

Mellomfagseksamen avholdes i slutten av hvert semester.

Det arrangeres kun hjemmeksamen og muntlig. Mellomfagseksamen består av:

- En skriftlig hjemmeoppgave med innleveringsfrist på 10 dager (offentlige fridager og søndager kommer i tillegg) over ett av minst to oppgitte emner. Besvarelsens størrelse skal ligge innenfor rammen av maks ca. 3 500 ord (eller ca 10 maskinskrevne sider med 1 1/2 linjeavstand). Den skal leveres inn i tre eksemplarer og må være klart leselig. I tillegg kommer en muntlig prøve. Ved levering av hjemmeoppgave må det avgis erklæring om at alle kilder er oppgitt. Dette gjøres på eget skjema ved levering av oppgaven.

KARAKTERBEREGNING

Den skriftlige eksamen gis tallkarakter og justeres etter muntlig eksamen. Grunnfagskarakteren innregnes i den endelige karakter for mellomfaget i forholdet 2:1. Det gis m.a.o. én samlet mellomfagskarakter, der grunnfagskarakteren teller 2/3 og mellomfagstillegget teller 1/3.

FRISTER

Den enkelte student må selv melde seg til de enkelte eksamener. Eksamenspåmelding skjer via skjermterminaler i forbindelse med semesterregistreringen. Generelle frister og frister for melding til eksamen gjøres hvert semester kjent i Forelesningskatalogen og på www.

ANNEN INFORMASJON

- Orienteringsmøter avholdes i begynnelsen av hvert semester. Her blir det gitt mye viktig informasjon av både praktisk og faglig karakter.

Hovedfag

MÅL

Målsettingen med studiet er å gi studentene kunnskap om og forståelse for kulturformer og deres variasjon. Den sosialantropologiske forståelsesform legger stor vekt på helhetsperspektiv på samfunn og kultur, å forstå de ulike kulturformer på deres egne premisser og å anvende et globalt perspektiv i sammenlikningene. Studentene må således sette seg inn i litteratur som drøfter de metodiske problemer en slik forståelse innebærer, og de forsøk som er gjort på å utforme sosialantropologisk teori om kultur og samfunn.

Gjennom arbeidet med prosjektbeskrivelsen og hovedfagsavhandlingen skal studentene vise sine evner til å gjennomføre en selvstendig faglig undersøkelse, fra problemavgrensning og datainnsamling til analyse og presentasjon.

Studiet tar også sikte på å gjøre de ferdige kandidatene i stand til å anvende sosialantropologisk ekspertise på samfunnslivet både hjemme og ute.

INNHold

De to første semestrene skal brukes til å utdype kjennskapet til sosialantropologisk teori og metode, samt å utarbeide planer for hovedoppgavens tema (prosjektbeskrivelse). 3. semester er avsatt til feltarbeid, mens 4. og 5. semester benyttes til skriving av hovedoppgaven og pensumlesing.

Hovedfagsordningen på antropologi er revidert pr. høsten -96 og justert v-98. Av viktige endringer kan nevnes:

- Innføringskurset og vitenskapsteori/antropologiske klassikere holdes i 1. semester.
- Kurs i metode samt innlevering av prosjektbeskrivelse og essay i 2. semester.

(For andre endringer i forbindelse med eksamen, se avsnittet under om «Eksamen».)

For opptak til hovedfag ved instituttet vil det fra og med høsten 1999 være opptak kun en gang i året. Søknadsfrist for opptak til hovedfag er 1. juni. For nærmere informasjon om opptak og studieplan, kontakt studiekonsulenten eller sjekk instituttets hjemmesider på www (se adressen i begynnelsen av kapittelet).

OPPBYGNING

- 1. semester: Innføringskurs og kurseksamen i vitenskapsteori/antropologiske klassikere og regional etnografi samt bibliotekskurs.
- 2. semester: Metodekurs samt veiledningsgrupper for utarbeidelse av prosjektbeskrivelse. I tillegg skal studentene på slutten av semesteret skrive et essay hvor problemstillingen i prosjektbeskrivelsen knyttes til etnografisk litteratur, samt delta på litteratursøkekurs.
- 3. semester: Feltarbeid
- 4. og 5. semester: Skrivefasen; skrivekurs samt ett valgfritt hovedfagskurs.

Hovedfaget er normert til 5 semestre.

KRAV OM FORKUNNSKAPER

Examen philosophicum og examen facultatum må være bestått senest semesteret før man melder seg til noen eksamen. For fritak henvises det til den generelle orienteringen om examen philosophicum og examen facultatum foran i studiehåndboka. Det kreves mellomfagstillegget i sosialantropologi for å søke om opptak på hovedfag. Se under avsnittet om «Opptak».

OPPTAK

Opptak på hovedfag skjer etter søknad. Søknadsfristen er 1. juni.

Fra og med høsten 1999 vil det være opptak til hovedfag kun en gang i året ved instituttet. For nærmere informasjon om opptak og studieplan, kontakt studiekonsulenten eller sjekk instituttets hjemmesider på www (se adressen i begynnelsen av kapittelet).

Søkere må ha fullført cand.mag. graden, dvs. at graden må være utstedt (det er ikke nok at en har vektall tilsvarende en cand. mag. grad). Den videre utvelgelse av søkere skjer på grunnlag av karakteren på mellomfaget i sosialantropologi. Instituttet har en 2,4 garanti og en nedre grense på 2,7. (Ved beregning av mellomfagskarakteren teller grunnfagskarakteren 2/3 og karakteren på mellomfagstillegget 1/3).

Søknadsskjema og nærmere informasjon om opptakskriteriene fås ved henvendelse til instituttet.

UNDERVISNING

For en oversikt over undervisningsformer (forelesninger, seminarer, kollokvier osv.) henvises det til den generelle orienteringen foran i boka og til Forelesningskatalogen.

Se websidene på <http://www.uio.no/fkat/>

1. semester

Innføringskurset går over 6 dobbelttimer. Det samme gjør kursene i vitenskapsteori/antropologiske klassikere og regional etnografi. I tillegg kommer kollokviégrupper for innføringskurset og litteratursøkekurs. Innføringskurset går i første halvdel av semesteret. I annen halvdel undervises det i kursene vitenskapsteori/antropologiske klassikere og regional etnografi. NB! I slutten av dette semesteret må studentene melde seg på veiledningsgrupper for 2.semesteret.

ter og begynne å jobbe med prosjektbeskrivelsen.

2. semester

Metodekurset går over 12 dobbelttimer. Veiledningsgruppene til prosjektbeskrivelsen organiseres slik: Hver ansatt tildeles en mindre gruppe (ca 5 stykker), fortrinnsvis med samme region/tematikk. Gruppen samles for gruppeveiledning hvor fremlegging av individuelle prosjekter inngår. Gruppene møtes tre timer x antall studenter. Prosjektbeskrivelsen må godkjennes av instituttets komité for vurdering av prosjektbeskrivelser (jfr. retningslinjer for prosjektbeskrivelser ved IMA). På slutten av semesteret skal studentene levere et essay (mellom 4000- 8000 ord). Essayet skal demonstrere studentens kunnskap til den etnografiske og/eller tematiske litteratur som er relevant for studentens prosjekt. Essayet bedømmes som bestått/ikke bestått av den samme komité som vurderer prosjektbeskrivelser.

3. semester

Studentene gjennomfører et feltarbeid av 3-6 måneders varighet. Feltarbeid er imidlertid ikke obligatorisk. Det er også anledning til å skrive en teoretisk hovedfagsoppgave basert på litteraturstudier eller studier av objekter og materiell kultur.

4. og 5. semester

For hovedfagsstudenter i denne fasen arrangeres det veiledningsseminar (metodegruppe 2 og metodegruppe 3, henholdsvis 1. og 2. semester etter feltarbeid) over 12 dobbelttimer. Studiet etter feltarbeid omfatter videre et obligatorisk skrivekurs og et valgfritt hovedfagskurs. Tema for de valgfrie kursene legges opp med utgangspunkt i forelesers eget forskningsarbeid.

I begynnelsen av hvert semester holdes et obligatorisk skrivekurs for studenter

som nettopp har kommet hjem fra feltarbeid.

I tillegg arrangeres mindre seminarer over nyere antropologisk litteratur og andre temaer.

PENSUM

1. semester

- Fellespensum til innføringskurset er på ca. 1500 sider, hvorav ca. 600 sider er monografier.
- Pensum til kurset i vitenskapsteori/antropologiske klassikere er på ca. 1000 sider.

2. semester

- Pensum til metodekurset er på ca. 750 sider.
- Pensum til kurs i regional etnografi er på 500 sider hvorav 250 sider bestemmes av foreleseren og 250 sider velges av studenten selv.

4. og 5. semester

- Pensum til obligatorisk skrivekurs er på ca. 250 sider og legges opp av den enkelte foreleser.

Pensum til de valgfrie kursene bestemmes av foreleseren, og kandidaten må legge opp til sammen 500 sider fra ett av dem. Det skal i tillegg legges opp 2000 sider selvvalgt pensum i tilknytning til hovedoppgaven.

Pensumliste fås ved henvendelse til instituttet eller over web-sidene: <http://www.sv.uio.no/ima/hfg/>

EKSAMEN

NB! Alle hovedfagsstudenter må semesterregistrere seg selv om de kun arbeider med selve oppgaven - benytt koden SOSA-HOPP. Alle hovedfagsstudenter som skal opp til eksamen må registrere dette via skjermterminalene, f.eks. med koden SOSAHI96 for innføringseksamen, SOSAHMET for metodeeksamen, SOSAHSKR for avsluttende skriftlig hjemmeeksamen.

1. semester

Innføringseksamen består av en 8-timers skoleeksamen over felles pensum. Innføringseksamen avholdes midt i semesteret, rett etter innføringskursets slutt.

10 dagers hjemmeeksamen i kursene vitenskapsteori/antropologiske klassikere og regional etnografi holdes i slutten av semesteret. (Se avsnittet for avsluttende eksamen)

2. semester

Metodekurset evalueres ved en 4-timers skoleeksamen, bestått/ikke-bestått, i midten av semesteret.

Prosjektbeskrivelsen må godkjennes av instituttets komité for vurdering av prosjektbeskrivelser (jfr. retningslinjer for prosjektbeskrivelser ved IMA).

I slutten av semesteret skal studentene levere et essay (mellom 4000-8000 ord). Essayet skal gi en avgrensning og fremstilling av det tematiske felt som undersøkelser inngår i, samt teori og implikasjoner av tidligere forskning innen feltet. Essayet skal videre dekke viktige trekk ved den etnografiske region eller samfunnskontekst som skal danne empirisk kontekst for undersøkelsen. Essayet bedømmes som bestått/ikke-bestått.

Avsluttende

Avsluttende eksamen består av avhandlingen og en muntlig prøve. Kandidaten høres i avhandlingen og kan også få spørsmål fra selvvalgt pensum og det selvvalgte kurset.

Muntlig eksamen justerer avhandlingen.

Fritak for innføringseksamen

Studenter med storfagseksamen i sosialantropologi fra Universitetet i Bergen får fritak for innføringseksamen på hovedfag. Nærmere opplysninger om innpassingsordningen fås ved henvendelse til instituttet.

KARAKTERBEREGNING

Den endelige karakteren for hovedfaget regnes ut på følgende måte: Eksamen i innføringsdelen og 10-dagers hjemmeeksamen teller 1/5 hver. Avhandlingen teller 3/5 (som justeres etter muntlig). For studenter på "gammel ordning" (opptak før høsten-96) gjelder fremdeles den "gamle" karakterberegningen: innføringseksamen og 10-dagers hjemmeeksamen teller 1/4 hver, hvorav hjemmeeksamen justeres ved muntlig eksaminasjon og avhandlingen teller 2/4.

FRISTER

Den enkelte student må selv melde seg til de enkelte eksamener. Eksamenspåmelding skjer via skjermterminaler i forbindelse med semesterregistreringen. *Alle studenter skal registrere seg hvert semester.* Generelle frister og frister for melding til eksamen gjøres hvert semester kjent i Forelesningskatalogen.

Innlevering av hovedfags- og magistergradsavhandlinger

Oppmelding til eksamen skjer ved innlevering av avhandling og pensumlister (i 4 eks.) til instituttet. Se avsnittet om «Eksamene». Avhandlingen kan innleveres når som helst i semesteret. Instituttet har som målsetning at studentene skal komme opp til avsluttende eksamen innen 6 uker etter at hovedoppgaven er innlevert. 6-ukers målsetningen gjelder ikke for avhandlinger innlevert i perioden 1. mai til 1. september.

Av hensyn til eksamensavviklingen bes avsluttende hovedfagsstudenter å melde fra i god tid (levere oppmeldingsskjema) om når de planlegger å levere avhandlingen.

ANNEN INFORMASJON

- Ny justert studieplan ble innført høsten 1998.
- Orienteringsmøter avholdes i begynnelsen av hvert semester. Her blir det gitt mye viktig informasjon av både praktisk og faglig karakter.
- Diverse informasjon om hovedfagsstudiet er tilgjengelig på www og i instituttets ekspedisjon: informasjon om stipendier for feltarbeid, veiledning for skriving av prosjektbeskrivelser, standard for skriving av hovedoppgave, oversikt over tidligere hovedoppgaver ved instituttet m.m.

Sosiologi

Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi (ISS)

Besøksadresse: Eilert Sundts hus
7. etg.
Postboks: 1096 Blindern
0317 Oslo
Telefon: 22 85 52 57 Studiekonsulent
22 85 52 61
Fax: 22 85 52 53
E-post: admin@sosiologi.uio.no
URL: <http://www.iss.uio.no/>

Presentasjon av faget

Sosiologi er vitenskapen om menneskelig samliv og sosiale systemer: grupper, institusjoner, organisasjoner og samfunn.

Sosiologiens formål er å studere de ulike sosiale enheters utvikling, indre oppbygging og virksomhet, de konflikt- og samholdstendenser, interesse- og maktforhold som preger disse enhetene, og samspill og konflikt mellom flere sosiale enheter. Sosiologien søker å forstå ulike typer samfunn og grupper egenart. Faget analyserer både hvorledes samfunnsforhold er betinget av økonomiske, teknologiske og kulturelle forhold, og hvorledes samfunnets og individenes livsforhold og problemer springer ut av forhold i samfunnet.

Sosiologifaget danner sine begreper såvel ut fra teoretiske betraktninger som på grunnlag av innsamlet materiale, mens virkeområdet strekker seg fra teoretisk grunnlagsforskning til praktisk rettede oppgaver.

I sosiologiske metoder inngår statistikk og matematiske modeller, intervjueteknikk, deltagende observasjon og bruk av historiske og samtidige dokumenter og registre.

OVERSIKT OVER STUDIETILBUDET

Sosiologistudiet fører fram til følgende tre eksamener/grader:

1. Grunnfagseksamen
2. Mellomfagseksamen
3. Cand.polit.-graden (med hovedfag i sosiologi)

Uansett endelig studiemål i sosiologi må alle studenter begynne med *grunnfag*. Grunnfag er et to semesters studium. Før oppmelding til grunnfagseksamen må examen philosophicum og examen facultatum være bestått eller fritak/dispensasjon innvilget av Rådet for examen philosophicum.

De som ønsker å fortsette sosiologistudiene må deretter avlegge eksamen i *mellomfagstillegget*. Dette krever ytterligere ett semesters studium og gir, sammen med grunnfaget, full mellomfagseksamen. Alternativt kan eksamen i grunnfaget og i mellomfagstillegget tas i samme semester. Det er ikke særskilt karakterkrav eller søknad for å begynne på mellomfagstillegget etter bestått grunnfag.

Opptak av nye studenter på hovedfagnivå skjer for tiden etter kvoteopptak, med søknadsfrist to ganger i året, se offentlig

kunngjøring. (Søknadsfristene har til nå vært 1. desember for vårsemesteret og 1. juni for høstsemesteret.)

Sosiologistudiet har i de siste årene gjennomgått store omlegginger. Hovedpunktene i endringene er:

- Ny studieplan på hovedfag fra og med høsten 1997. Se under kapitlet hovedfag.
- Fra og med studieåret 1995/96 er forholdet mellom pensumdelene på spesialområdet på mellomfag 700 sider felles pensum og 500 sider selvvalgt pensum.
- Høstsemesteret 1997 ble det innført et nytt fellespensum på mellomfagstillegget.
- Høstsemesteret 1997 ble det innført en ny eksamensordning på grunnfag som innebærer at det nå er to skoleeksamener i stedet for en hjemmeeksamen og en skoleeksamen.
- Fra og med høstsemesteret 1998 er det nytt pensum på grunnfag. (Det er ikke lenger anledning til å legge opp selvvalgt pensum). Studenter som skal ha eksamen høst 1998, skal gå opp etter gammelt pensum.

Yrkesmuligheter

En stor andel sosiologer er engasjert i planlegging og utredning i offentlig forvaltning og større organisasjoner, i informasjonsarbeid og i rådgivnings- og konsulentvirksomhet i offentlig virksomhet og i økende grad også i det private næringsliv. En del sosiologer arbeider i skoleverket, i mediebedrifter og forlagsvirksomhet, ved forskningsinstituttene og universitetene.

Grunnfag

STUDIETID

Grunnfagsstudiet er beregnet til to semestre (heltid). I begynnelsen av hvert semester arrangeres et orienteringsmøte. Instituttet utgir hvert semester en guide som inneholder fyldig informasjon om grunnfagsstudiet. Guiden kan hentes fra instituttets informasjonshyller ved semesterstart. Guiden kan også leses via WWW. Adressen er <http://www.iss.uio.no/>

UNDERVISNING

Undervisningen på grunnfag strekker seg over to semestre. Det er ikke formelle krav om deltakelse i undervisningen.

Undervisningen gis som forelesninger og gruppeundervisning. Forelesningene er åpne for alle. Gruppeundervisningen er bare åpen for studenter opptatt ved Det samfunnsvitenskapelige fakultetet (ikke for privatister). Instituttet kan ikke garantere plass på gruppe til alle studenter med opptak. Påmelding til gruppene skjer ved semesterstart etter orienteringsmøte. Gruppeundervisningen omfatter oppgaveskriving og ledes av hovedfagsstudenter. Det anbefales å følge gruppeundervisningen, som forutsetter aktiv deltakelse.

PENSUM

Fra og med høstsemesteret 1998 er det nytt pensum på grunnfag. Det er ingen selvvalgt del på det nye pensumet. Pensumoversikten vil stå i grunnfagsguiden som instituttet gir ut hvert semester.

Pensum er på tilsammen ca. 4000 sider, og tar for seg blant annet:

- Sosiologisk teori
- Fagtradisjoner og klassiske tekster
- Samfunn, historie og sosial endring

- Metode
- Teoretisk og metodisk utdypning

EKSAMEN

Grunnfagseksamen holdes i slutten av hvert semester.

Ved oppmelding til eksamen etter gammelt pensum skal kandidaten levere oversikt over det selvvalgte pensum. Dette gjøres på særskilt skjema som hentes fra instituttets informasjonshyller.

Eksamen består av to skoleeksamener, samt muntlig prøve. Denne ordningen er ny fra og med høstsemesteret 1997. Du kan ikke få fritak for deler av grunnfagseksamen, for eksempel metodedelene. Alle studenter må ta hele eksamen.

Skoleeksamen består av to 8 timers prøver. Besvarelsene fra begge dagene må være bestått (dvs vurdert til 4.0 eller bedre på skalaen 1.0-6.0) for at skriftlig eksamen skal være bestått. Karaktervektingen mellom de to skriftlige delene er 50/50. Begge eksamensdagene må tas opp igjen hvis en tar grunnfagseksamen på nytt.

Muntlig prøve skal: 1) belyse uklare punkter i kandidatens skriftlige ytelser, og 2) prøve kandidaten i emner og pensumbolker som ikke er dekket i besvarelsene. Det skal sonderes innenfor minst tre av bolkene i det faste pensum.

Den muntlige prøven skal tjene til å justere karakteren fra de skriftlige prøvene. Karakteren kan vanligvis ikke settes frem med mer enn 3/10.

Nytt pensum

Fra og med høsten 1998 vil det bli gitt undervisning i nytt pensum. Eksamen vil bli gitt etter nytt pensum. Spørsmål om eksamen etter gammelt pensum rettes til eksamenskonsulenten.

Mellomfag

Mellomfagseksamen består av grunnfagseksamen og eksamen i mellomfagstillegget.

Mellomfagstillegget er beregnet til ett semester. Høstsemesteret 1997 ble det innført nytt fellespensum på mellomfagstillegget. Instituttet utgir hvert semester en guide som inneholder fylldig informasjon om mellomfagsstudiet. Guiden kan hentes fra instituttets informasjonshyller ved semesterstart. Guiden kan også leses via WWW. Adressen er <http://www.iss.uio.no/>. I mellomfagstillegget skal kandidaten fordype seg i ett av følgende seks temaområder:

- Økonomi og utvikling, politikk og miljø
- Arbeid og organisasjon
- Sosialpolitikk, velferd og avvik
- Familie, sosialisering og kjønn
- Kulturelle forhold
- Generelle teoretiske tilnærminger

PENSUM

Pensum omfatter omlag 1700 s. og er inndelt i følgende tre deler:

A. Fellespensum for alle studentene

Fellespensum utgjør ca. 700 sider.

B. Fellespensum innen hvert av de seks temaområdene

Studentene vil bli forelagt et fellespensum på omlag 500 sider innen hvert temaområde. Pensumoversikter vil bli lagt fram ved semesterstart dersom de ikke finnes i guiden.

C. Selvvalgt pensum

Studentene velger selv omlag 500 sider. Denne delen av pensum velges ut i samarbeid med faglærer, faglærer godkjenner pensumlisten. Studenten bør ikke legge opp pensum som er obligatorisk på hovedfag.

Hver enkelt kandidat skal innen en nærmere fastsatt frist legge fram en pensumliste godkjent av faglærer. Pensumlisten må ikke omfatte innslag av pensum fra andre eksamener.

UNDERVISNING

Det gis hvert semester forelesninger i tilknytning til fellespensumet, del A. Videre holdes det seminarer innen temaområdene. Instituttet kan imidlertid ikke forplikte seg til å dekke alle temaområdene hvert semester.

Semesteroppgave

Innen en nærmere fastlagt frist kunngjort i forelesningskatalogen, skal kandidaten levere inn en maskinskrevet semesteroppgave i to eksemplarer med et omfang innen rammen av 5000-7000 ord (tilsvarende 15-20 maskinskrivne A4-sider). Oppgaven skal ikke overstige 7000 ord. Semesteroppgavene inngår i eksamen og vurderes sammen med den skriftlige eksamen (se under avsnitt eksamen). Semesteroppgavene inngår i instituttets undervisningsmaterieell og kan nyttes i senere semestres undervisningstiltak etter studentens samtykke. Semesteroppgaven skal inneholde et sammendrag på ca. 10 linjer. Navn på veilederen oppføres på første side av oppgaven. Det anbefales å komme tidlig i gang med semesteroppgaven.

Det er utarbeidet noen praktiske regler for oppgaveskriving, se mellomfagsguiden.

Kandidater som tar opp igjen eksamen i mellomfagstillegget, leverer også to eksemplarer av semesteroppgaven. Semesteroppgaven sensureres på ny hver gang man går opp til denne eksamen.

EKSAMEN

For å melde seg til eksamen i mellomfagstillegget kreves det at kandidaten har bestått grunnfagseksamen i sosiologi i tidlige-

re semestre *eller* at kandidaten melder seg opp til grunnfagseksamen samtidig som han/hun melder seg opp til eksamen i mellomfagstillegget. Dersom kandidaten i slike tilfeller ikke består grunnfagseksamen, blir mellomfagstillegget ikke sensurert.

Skriftlig eksamen består av en 8 timers prøve. To oppgaveformer kan bli anvendt, eventuelt i kombinasjon: enten gis det én eller flere fellesoppgaver for hvert av de seks temaområdene, eller oppgaver kan bli gitt for navngitte studenter under hensyntagen til deres spesielle pensumvalg. Alle kandidater vil få deloppgaver fra fellespensum.

Ved skriftlig sensur skal semesteroppgaven telle 50 prosent og skriftlig prøve 50 prosent. Det gis separate delkarakterer som slås sammen til den endelige skriftlige karakteren. Delkarakterene gir ikke uttelling som egne eksamener. Karakteren gis samlet. Både semesteroppgaven og skoleeksamen må være bestått (dvs. vurdert til 4.0 eller bedre på skalaen 1.0-6.0) for at skriftlig eksamen skal være bestått. *Når det gjelder sammenslåing av karakterer hvor det aritmetiske gjennomsnitt normalt vil trekke ned karakteren, blir oppgaven utslagsgivende. Kun den samlede karakteren slås opp. Ønsker du delkarakterene må du selv ta kontakt med sensorene.*

Den muntlige delen av eksamen er frivillig. Kandidater som ønsker å gå opp til muntlig, må gi instituttet beskjed om dette senest 24 timer etter sensur. Karakteren kan vanligvis ikke endres mer enn 3 tideler.

Grunnfagskarakteren innregnes i den endelige karakter for mellomfag i forholdet 2:1.

Hovedfag

Hovedfagsguiden kan leses elektronisk. Adressen er: <http://www.iss.uio.no/>.

STUDIEPLAN

Revidert 1997. Godkjent av fakultetsstyret
30.01.1997.

1. Reglementsgrunnlag

Til grunn for studieplanen for hovedfag i sosiologi under cand.polit-graden ligger reglement for studieplanene ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet ved Universitetet i Oslo, med utfyllende regler. Instituttet har utarbeidet en guide med fylldig informasjon om hovedfaget. Hovedfagsguiden kan hentes fra instituttets informasjonshyller ved semesterstart.

2. Studiets mål, innhold og varighet

Hovedfagsstudiet i sosiologi omfatter en allsidig utdyping i teoretiske og metodologiske emner og tilbyr muligheter for faglig spesialisering. Som ledd i studiet skal studenten gjennomføre en selvstendig vitenskapelig undersøkelse i sosiologi (hovedoppgaven).

Studiet under cand.polit.-graden danner grunnlag for:

- Arbeid innenfor forskning, utredning, planlegging, administrasjon, utdanning, formidling og annet anvendt sosiologisk arbeid.

- Dr.polit.-studiet i sosiologi.

3. Studie- og eksamensprogresjon

Normalt er undervisningen lagt opp slik at det er mulig å starte studiet hvert semester. Alle eksamener avholdes hvert semester.

Studenten avgjør selv i hvilken rekkefølge de ulike emner og eksamener i hovedfagsstudiet skal tas, med de begrensninger som følger av pkt. 7.

Det er mulig å følge flere emner samtidig, og å avlegge eksamen i flere emner samme semester.

Arbeidet med hovedoppgaven er den mest krevende delen av studiet. Det er

gunstig å komme i gang med denne så tidlig som mulig. Det kan da være en fordel å følge relevant spesialundervisning, og velge teorispesialisering med kursoppgave innen det området en vil velge for hovedoppgaven. Instituttet anbefaler at en følger desensseminaret for oppgaveskriving som tar sikte på å føre studenten fram til en ferdig prosjektbeskrivelse.

Særskilt gjøres det oppmerksom på at en har rett til veiledning i arbeidet med hovedoppgaven. Det skal inngås veiledningsavtale mellom student, veileder og instituttet innen tredje semester. Forskningskonsulenten eller faglærer gir nærmere opplysninger om studentenes rettigheter og plikter på dette området.

4. Studiets emner og pensum

Studenten skal legge opp et pensum på omlag 4500 sider innenfor følgende emner:

4.1 Sosiologisk teori

Pensum er på omlag 1500 sider og er obligatorisk. Det fastsettes av instituttet.

4.2 Kvalitativ metode

Pensum er på omlag 300 sider og fastsettes av instituttet.

4.3 Kvantitativ metode

Pensum er på omlag 400 sider og fastsettes av instituttet.

4.4 Teorispesialisering

Pensum er på 600-800 sider, alt er obligatorisk og fastsettes av instituttet for det enkelte teorispesialiseringseminar.

4.5 Valgfrie moduler

Pensum varierer med kursenes størrelse og form.

4.6 Spesialpensum

Studenten velger selv spesialområde(r) og legger opp spesialpensum på minst 1500 sider i samråd med vedkommende faglærer(e).

5. Eksamen og vektall

Eksamen består av følgende deler:

- 5.1 En skriftlig prøve på 8 timer i sosiologisk teori (7 vekttall)
- 5.2 En skriftlig prøve på 4 timer i kvalitativ metode (3 vekttall)
- 5.3 En skriftlig prøve på 5 timer i kvantitativ metode (4 vekttall)
- 5.4 To skriftlige prøver i teorispesialisering (4 vekttall): En skriftlig prøve på 6 timer i pensum, og en kursoppgave knyttet til utarbeidelsen av hovedoppgavens tema og problemstilling. Kursoppgaven skal ha en lengde på 4000-6000 ord, tilsvarende 10-15 maskinskrivne sider med 400 ord pr. side. Referanser og eventuelle bilag kommer i tillegg. Tema for kursoppgaven skal godkjennes av kursleder. Studenten har rett til fire timer veiledning i tilknytning til kursoppgaven og denne gis normalt av faglærer. Studenten fører veileders navn på kursoppgaven. Karakteren gis samlet. 6-timersprøven teller 50 prosent av karakteren, kursoppgaven 50 prosent. Begge prøver må være bestått for å få godkjent eksamen. Det er anledning til å avlegge eksamen ett semester etter at vedkommende kurs ble holdt, etter det da fastsatte pensum. Søknad sendes instituttet.
- 5.5 Godkjent deltakelse på ett- eller to-vektallsmoduler knyttet til metode eller teori (2 vekttall).
- 5.6 En hovedoppgave (20 vekttall). Instituttet har utarbeidet nærmere retningslinjer for omfang og innhold av hovedoppgaven, se hovedfagsguiden.
- 5.7 En muntlig prøve knyttet til spesialpensum og hovedoppgaven. Prøven tjener til å justere karakteren på hovedoppgaven. I tilfeller hvor karakteren blir justert, skal endringen bare i ekstraordinære tilfeller være mer enn +/- 1/10.

Kandidater som har skrevet hovedoppgave i fellesskap innkalles til muntlig eksaminering hver for seg.

For eksamensprogresjon gjelder disse begrensningene:

- Eksamen i sosiologisk teori, kvalitativ metode, kvantitativ metode og teorispesialisering må avlegges og modulene godkjennes før hovedoppgaven kan leveres til godkjenning.
- Muntlige prøver må avlegges etter at eksamenskomiteen har godkjent hovedoppgaven.

6. Seminaroppgaver

6.1 Metode

I løpet av studiet skal studenten skrive to seminaroppgaver (én til kurset i kvalitativ metode og én til kurset i kvantitativ metode) i tilknytning til metodeseminaret. Bare studenter som har fulgt seminaret kan skrive felles oppgave. Andre kandidater må levere individuell oppgave innen kunngjort frist. Når oppgavene er besvart og godkjent av vedkommende faglærer(e), kan studenten framstille seg til skriftlig prøve, se nedenfor under pkt. 7.2 og 7.3.

6.2 Teorispesialisering

Se ovenfor under pkt. 5.4.

7. Karakterer

Ved eksamen fastsettes tallkarakterer på skalaen 1.0 - 6.0, hvor laveste ståkarakter er 4.0.

8. Opptak til studiet og adgang til eksamen

Hovedfagsstudiet bygger på cand.mag.-graden eller tilsvarende med mellomfag i sosiologi.

Nyopptatte studenter plikter å inngå hovedfagsavtale. Påfølgende semestre plikter alle studenter å levere fagpåmelding innen fristen av hvert semester.

Adgang til kurs og eksamener i kvalitativ metode, kvantitativ metode, sosiologisk teori og teorispesialisering er begrenset til studenter som er tatt opp på hovedfaget.

Studenter som er tatt opp på hovedfag i sosiologi ved andre norske universiteter eller andre fag ved Universitetet i Oslo, kan søke om å avlegge eksamen i enkeltkurs på hovedfagsnivå. Søknaden må inneholde bekreftelse på at kurset godkjennes som en del av hovedfag ved studentens institutt. Søknaden sendes instituttet senest ved starten av semesteret.

9. Overgangsordninger

Ved søknad om opptak til cand.polit.-studiet vil tidligere cand.sociol.-studenter (ordningene av 1987 og 1990) få den skriftlige prøven i metodedelen godkjent som en del av cand.polit.-studiet. Tidligere

studenter under cand.sociol. 1990-ordningen vil også få sine teorieksamener godkjent som en del av cand.polit.-studiet.

Studenter tatt opp før høsten 1997 som ikke har avlagt metodeeksamen, må avlegge eksamen i både kvalitativ metode og kvantitativ metode samt én ett-vektallsmodul for å få godkjent metodeeksamen.

Studenter tatt opp før høsten 1997 som ikke har avlagt teorispesialiseringseksamen må avlegge den nye 4-vektallsseksamenen, samt én ett-vektallsmodul for å få godkjent teorispesialisering.

Fra og med vårsemesteret 1998 skal alle studenter avlegge eksamen etter nytt pensum. Etter våren 1998 vil det ikke bli arrangert eksamen etter gammelt pensum for noen grupper.

10. Iverksetting

Den reviderte studieplanen trådte i kraft fra og med høstsemesteret 1997.

Samfunnsgeografi

Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi (ISS)

Besøksadresse: Eilert Sundts hus

7. etg. (administrasjon)/C-blokka 4. etg. (vitenskapelig ansatte)

Postboks: 1096 Blindern

0317 Oslo

Telefon: 22 85 52 57

22 85 44 17 Studiekonsulent

Fax: 22855253 (instituttet)

22855362 (vitenskapelig ansatte)

E-post: admin@sggeo.uio.no

URL: <http://www.iss.uio.no/>

Presentasjon av faget

Samfunnsgeografiens oppgave i arbeidsdelingen med andre samfunnsvitenskaper er å undersøke hvordan og hvorfor prosesser i samfunnet får ulike utfall på forskjellige steder. Vi studerer konsekvensene av samfunnsutvikling slik de framstår på forskjellige geografiske nivåer: lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt. Samspillet mellom generelle forhold i samfunnet og lokalt spesifikke forhold er sentralt. Trender i verdensøkonomien og sosiale eller politiske prosesser får ulike geografiske utfall i møtet med steds unike historiske, nåværende og naturgitte karakteristika.

Hovedtemaer i forskning og undervisning er økonomiske strukturendringer og industriell utvikling, byutvikling og urbanisering, sosiale, politiske og demografiske forhold, miljøproblemer samt utviklingsproblemer i den tredje verden og Nord/Sør-relasjoner. Det legges vekt på å se sammenhengen mellom forhold og prosesser i forskjellige deler av verden. Grunnfaget inneholder i tillegg en opplæring i naturforhold.

Oversikt over studietilbudet i samfunnsgeografi

- *Grunnfag*: 2 semestre.
- *Mellomfag*: 1 semester i tillegg til grunnfag. Grunnfagseksamen må avlegges senest semesteret før du melder deg til eksamen i mellomfagstillegget.
- *Hovedfag*: 4 semestre i tillegg til mellomfag. Hovedfagseksamen leder til cand.polit. i samfunnsgeografi.

Fagkombinasjoner og yrkesmuligheter

Samfunnsgeografi lar seg godt kombinere med miljøfag, fremmedspråk og andre samfunnsfag.

Hovedfagseksamen i samfunnsgeografi kvalifiserer til stillinger innen undervisning, forskning, forvaltning, utredning og planlegging innenfor offentlige etater, organisasjoner og det private næringsliv. I

de senere år har samfunnsgeografer særlig fått jobb innen kommunal forvaltning, departementer, regionale forskningsstiftelser, private bistands- og andre organisasjoner og lærerhøgskoler.

Hovedfag i samfunnsgeografi danner også grunnlag for dr.polit.-studiet i samfunnsgeografi.

Det er fremdeles en viktig oppgave å sikre det faglige grunnlag for undervisning i skolen. Grunnfagseksamen gir kompetanse til å undervise i geografi i ungdomsskolen og den videregående skole.

Grunnfag

Målet med grunnfaget er å gi et bredt faglig grunnlag for videregående studier i faget, og å gi kompetanse for undervisning i skolen.

For å oppfylle disse målene skal innholdet i grunnfaget dels reflektere faglige utviklingsretninger og forskningsmessige interesser, dels samfunnets og skolens behov for geografisk fagkunnskap. Sentralt i realiseringen av disse målene står de fagdidaktiske elementer.

INNOLD

Grunnfaget består av to emner, samfunnsgeografi (SGEOGS, 15 vektall) og naturgeografi (SGEOGN, 5 vektall). Samfunnsgeografidelen administreres av Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet, mens naturgeografidelen administreres av Geografisk institutt (naturgeografi) ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet. Begge disse emnene utgjør tilsammen grunnfaget og kan ikke erstattes av andre emner.

Samfunnsdelen gir en innføring i samfunnsgeografi med vekt på befolknings- og bygeografi, politisk geografi, utviklingsgeografi og økonomisk geografi/regional utvikling, samt en innføring i metode og fag-

historie. Naturdelen inneholder en innføring i geomorfologi, klima, jordsmonn og vegetasjon. Det legges vekt på naturmiljøet globalt og i Norge. Innføringen i naturforhold tilsvarer 25% av pensum.

KRAV OM FORKUNNSKAPER

Examen philosophicum og examen facultatum må være bestått senest semesteret før en melder seg til eksamen (dette gjelder ikke SGEOGN). Det er tilrådelig at dette er gjennomført før fagstudiet tar til.

Når det gjelder eventuelt fritak for examen philosophicum eller examen facultatum henvises det til fakultetets generelle orientering i denne boka, eller til studiehandboka for ex.phil./ex.fac.

UNDERVISNING

Grunnfagsundervisningen starter hvert semester og går over to semestre. Det anbefales å starte om våren da det ikke arrangeres parallelle undervisningsrekker. Studenter som likevel ønsker å begynne studiet i høstsemesteret bør først ta kontakt med studiekonsulenten.

Ekskursjoner og prosjektoppgave på grunnfag, samt undervisning i tilknytning til dette, er obligatorisk. Den øvrige undervisningen er ikke obligatorisk, men det anbefales at studentene følger forelesningene og deltar aktivt i gruppeundervisning og seminarer. Studentene står selv ansvarlig for å holde seg orientert om den obligatoriske undervisningen. Viktig informasjon fra instituttet vil til enhver tid bli delt ut samt slått opp på oppslagstavla i 7. etasje i SV-bygget.

Forelesninger: 4 timer pr uke i samfunnsgeografi, 4 timer pr uke i naturgeografi (vårsemesteret).

Seminargrupper/kurs: 2 timer pr uke i samfunnsgeografi, 2 timer pr uke i naturgeografi (vårsemesteret).

Ekskursjoner/prosjektarbeid: I samfunnsgeografi er det 1 endags ekskursjon

i høstsemesteret, samt en obligatorisk prosjektoppgave i slutten av 1. semester. Prosjektarbeid og andre pålagte arbeidsoppgaver må godkjennes før kandidaten tillates å gå opp til eksamen. I naturgeografi er det 3 endags ekskursjoner (vårsemesteret).

PENSUM

Pensumlister finnes i grunnfagsguiden som er lagt ut i informasjonshyllene i 7. et. Pensum består av 4000 sider inkl. ca 600 sider i naturgeografi. Mye av pensum selges i form av kopisamlinger. Hele pensum er tilgjengelig på Akademika. Det meste av pensum er på engelsk.

EKSAMEN

Eksamen holdes i slutten av hvert semester. Det er tre skriftlige eksamener - én 8-timers eksamen med 3-4 oppgaver av essaykarakter og to 6-timers eksamener. Det holdes ingen muntlig eksamen. Man må ha ståkarakter i alle eksamenene innen hvert emne (SGEOGS og SGEONG).

Til eksamen forutsettes det at studentene har tilegnet seg en faglig oversikt og forståelse, både gjennom det oppgitte lesepensum, de obligatoriske ekskursjoner og den utdypning og supplering av pensum som ellers gis i undervisningen.

Det anbefalte atlas og Statistisk årbok (siste utgave) er tillatte og nødvendige hjelpemidler ved hver eksamen, da oppgaver kan bli gitt i forbindelse med atlaset og årboka. Atlas og årbok som det er skrevet, notert eller tegnet i, tillates ikke brukt.

Hvis en kandidat ikke består eksamen i et av emnene eller ønsker å forbedre sin karakter, kan ny(e) prøve(r) avlegges ved ordinær eksamen, inntil 2 ganger.

Melding til eksamen skjer som anvist i gjeldende forelesningskatalog. All eksamensoppmelding foregår på terminaler. Legg merke til at det er separat eksamensoppmelding til SGEOSG og SGEONG.

Frister for oppmelding til eksamen finnes i gjeldende forelesningskatalog.

Karakterberegning

Det er én samlet grunnfagskarakter. I den teller karakteren i naturgeografi 25%.

OPPTAKSKRAV

Det er ingen spesifikke opptakskrav til samfunnsgeografi grunnfag, men studentene må ha studierett ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet. Grunnet obligatorisk undervisning har privatister ikke adgang til grunnfaget i samfunnsgeografi. For generelle opptakskrav til lavere grads studier ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet, se under fakultetets generelle del i Studiehåndboka.

Mellomfag

Mellomfagstillegget i samfunnsgeografi er beregnet til ett semesters studium etter avlagt grunnfagseksamen, som må være bestått semesteret før studenten melder seg opp til eksamen i mellomfagstillegget. Det gis undervisning i mellomfagstillegget kun i vårsemesteret.

Mellomfaget består av tre alternative emner:

- *by- og befolkningsgeografi*
- *økonomisk geografi*
- *utviklingsgeografi*

BY- OG BEFOLKNINGSGEOGRAFI

Emnet behandler befolkningsutvikling og urbane prosesser. Det legges vekt på sammenhengen mellom urbanisering og demografiske elementer som naturlig befolkningsvekst, migrasjon og befolkningspolitikk. Et viktig poeng er å vise hvordan befolkningsutviklingen påvirkes av teknologiske, materielle og sosiale forutsetnin-

ger. Videre gis det en innføring i sentrale emner innen bygeografi, for eksempel segregasjon, fysisk byutvikling, bypolitikk og steds-/gruppetilhørighet. Problemene sees i lys av eldre og nyere byteori.

I tilknytning til semesteroppgaven holdes det et seminar om valg av problemstillinger, metodebruk, måter å skrive på og teorianvendelse.

ØKONOMISK GEOGRAFI

Emnet har som mål å formidle kunnskap om samfunnsmessige konsekvenser av økonomiske og politiske endringsprosesser i industrialiserte land, spesielt Norge og EU. Det gis en innføring i teorier som fokuserer på samspillet mellom disse endringsprosessene på ulike geografiske nivåer (lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt). Pensum består av følgende bolker: I) teoretiske perspektiver på relasjonene mellom økonomi og samfunn; II) læring, innovasjon og regional utvikling; III) industriell restrukturering og den nasjonale politiske konteksten; IV) miljø og industriell restrukturering og V) den økonomiske restruktureringens sosiale dimensjon.

I tillegg til ordinære forelesninger og seminarer, holdes det et heldagsseminar i april der den skriftlige semesteroppgaven diskuteres. I månedsskiftet mai/juni holdes det et 4 timers eksamensseminar. Mellomfagstillegget inneholder også frivillige bedriftsbesøk arrangert av studenter og/eller forelesere.

UTVIKLINGSGEOGRAFI

Målet er å formidle kunnskap om utviklingsspørsmål i Sør. Det fokuseres på hvordan økonomiske, sosiale og politiske prosesser internasjonalt får ulike konsekvenser for land i Sør, og på Nord/Sør-relasjoner. Det blir gitt en innføring i utviklingsteori og utviklingsstrategi. Videre inneholder pensum mye empiri.

Poenget er å lære å knytte teori og empiri sammen. Teori brukes som et redskap til å forklare utviklingsproblemene i u-land. Det fokuseres også på ulike måter å forstå begrepet utvikling. Dette gir føringer for hva som betraktes som grunnleggende problemer for u-land, både på nasjonalt og internasjonalt nivå, samt mulige strategier for utvikling. Pensum består av følgende bolker: teori; befolkning og fattigdom; migrasjon og urbanisering; jordbruksutvikling; teknologi, industrialisering og internasjonal arbeidsdeling; politisk geografi; utvikling og miljø og bistand.

I begynnelsen av mai holdes et 4-dagers spesialseminar hvor det påbegynnes en skriftlig semesteroppgave.

UNDERVISNINGSFORM

Forelesninger: 2 timer pr uke.

Seminar: 2 timer pr uke.

PENSUM

Pensumlister er lagt ut i informasjonshyllene i 7. et. Pensum består av 2000 sider. Mye av pensum selges i form av kopisamlinger. Disse er tilgjengelige på Akademika.

EKSAMEN

Eksamen består av en skriftlig semesteroppgave og en muntlig prøve. Semesteroppgaven skrives over et emne valgt av studenten i samråd med faglærer.

Til eksamen forutsettes det at studentene har tilegnet seg en faglig oversikt og forståelse, både gjennom det oppgitte lesepensum og den utdypning og supplering av pensum som ellers gis i undervisningen.

Melding til eksamen skjer som anvist i gjeldende forelesningskatalog. All eksamensmelding foregår på terminaler.

Karakterberegning

Muntlig eksamen er justerende, men med mulighet for å stryke grunnet kontrollfunksjonen.

Mellomfagstillegget teller 1/3 av den samlede karakter for mellomfaget (grunnfag pluss tillegget).

OPPTAKSKRAV

Det er ingen spesifikke opptakskrav til samfunnsgeografi mellomfag, men studentene må ha bestått eksamen i samfunnsgeografi grunnfag, enten ved Universitetet i Oslo eller ved andre universiteter. For innpassing av grunnfagseksamen fra høskolesystemet må det sendes søknad til instituttet. For generelle opptakskrav til lavere grads studier ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet, se under fakultetets generelle del i Studiehåndboka.

Hovedfag

MÅL

Hovedfagsstudiet tar sikte på å gi studentene økt innsikt i samfunnsgeografiske teorier og metoder og kjennskap til problemstillinger og diskusjoner innen faget. Studiet tar videre sikte på å gi trening i bruk av samfunnsgeografiske arbeidsteknikker og praktisk erfaring i selvstendig vitenskapelig arbeid, særlig gjennom hovedoppgaven.

OPPBYGGING AV HOVEDFAGET

Hovedfagsstudiet består av følgende deler:

- 1) Fellespensum i idéhistorie og vitenskapsteori (5 vt.)
- 2) Teoripensum (5 vt.)
- 3) Individuelt særpensum (5/10 vt.)
- 4) Hovedoppgaven (20 vt.)
- 5) To seminarforedrag knyttet til hovedoppgaven

Hovedfagsstudiet kan påbegynnes hvert semester, men undervisning i de obligatoriske kursene gis bare i høstsemesteret.

HOVEDOPPGAVEN

Arbeidet med den selvstendige vitenskapelige oppgaven danner kjernen i studiet. Studentene må tidlig samrå seg med faglærerne om valg av hovedoppgave og stå i nær kontakt med sin veileder under studiets gang. Studentene skal selv velge tema for sin hovedoppgave, som bør være på 80-100 sider.

Innleveringsfrister for hovedoppgaven til instituttet er endret fra og med høsten 1999. Gjeldende frister er nå 1. september og 15. november i høstsemesteret, og 15. februar og 15. mai i vårsemesteret.

FORKUNNSKAPER

Hovedfagsstudiet bygger på avlagt eksamen i samfunnsgeografi mellomfag.

UNDERVISNING

Samfunnsgeografiens idéhistorie og vitenskapsteoretiske grunnlag (fellespensum)

Kurset i samfunnsgeografiens idéhistorie og vitenskapsteoretiske grunnlag har til formål å presentere studentene dels for hovedlinjer i fagets idéhistoriske utvikling og dels for de sentrale vitenskapsteoretiske posisjoner i fagets historiske og nåtidige retninger. I kurset gjennomgås viktige tradisjoner i faget, så som ulike regionalgeografiske retninger, spatial analysis/kvantitativ geografi, humanistisk og radikal geografi, samt nåtidige retninger som "ny" regionalgeografi og post-modernistiske tilnærminger. I presentasjonen av den idéhistoriske utvikling legges det særlig stor vekt på overganger og brudd mellom dominerende tradisjoner, for eksempel mellom regionalgeografi og spatial

analysis på begynnelsen av 1950-tallet, på oppgjøret med den kvantitative geografi og fremveksten av humanistisk og radikal geografi på begynnelsen av 1970-tallet, og på utviklingen av nye retninger innenfor samfunnsgeografien, som for eksempel "ny" regionalgeografi, feministisk geografi og ulike post-modernistiske retninger på slutten av 1980-tallet.

Målsettingen med kurset er å gi hovedfagsstudenter i samfunnsgeografi dels en oversikt over og kunnskap om ulike tradisjoner i fagets utvikling, og dels å gi dem et faglig grunnlag for egne refleksjoner og overveielser over valg av metodologi og metode i arbeidet med hovedoppgaven. Pensum utgjør 1000 sider.

Det gis 2 timer forelesning pr uke. Undervisningen gis kun i høstsemesteret.

Teoripensum

Studentene kan velge mellom ulike alternativer når det gjelder teoripensum. For tiden er det følgende alternativer: Befolkningsgeografi, bygeografi, politisk geografi, utviklingsgeografi og økonomisk geografi. Det er mulig å avlegge flere eksamener innen teoripensum. Pensum innen hvert emne utgjør 1000 sider.

Det gis forelesninger innen hvert emne. Undervisningen gis kun i høstsemesteret.

Særpensum

Det individuelle særpensumet skal ha tilknytning til hovedoppgavens tema, men ha en større faglig bredde enn dette. Det er innført to alternative særpensumopplegg med selvvalgt pensum på henholdsvis 1000 (5 vektall) eller 2000 sider (10 vektall).

Det er ingen undervisning i tilknytning til særpensum, men veilederforhold må være etablert med underskrift av veiledningskontrakt. Veileder godkjenner pensumliste for særpensum senest 4 uker før eksamen.

Se for øvrig retningslinjer for eksamen i særpensum i hovedfagsguiden.

EKSAMEN

Det er separate eksamener i fellespensum, teoripensum og særpensum. I fellespensum og teoripensum er det en 8-timers skoleeksamen, mens det i særpensum er en 14-dagers hjemmeeksamen (både for 5-vektalls- og 10-vektallsvarianten).

Til eksamen forutsettes det at studentene har tilegnet seg en faglig oversikt og forståelse, både gjennom det oppgitte lespensum og den utdypning og supplering av pensum som ellers gis i undervisningen.

Eksamen arrangeres i slutten av hvert semester. Studenten kan selv velge når i løpet av studiet de skriftlige prøvene skal avlegges. Eksamen i fellespensum og teoripensum skal fortrinnsvis avlegges før eller samtidig med eksamen i det individuelle særpensum. Det seneste tidspunkt vil være i forbindelse med endelig eksamen (innlevering av hovedoppgave og muntlig eksamen). Under den muntlige prøven drøftes emner fra hovedoppgaven.

Melding til eksamen skjer som anvist i gjeldende forelesningskatalog. All eksamensmelding foregår på terminaler.

Det er anledning til å ta inntil 10 vektall av hovedfaget ved andre utdanningsinstitusjoner, for eksempel i forbindelse med SOCRATES og NORDPLUS. Slik utdanning må godkjennes av instituttet.

Det er egne søknadsfrister for studier gjennom SOCRATES og NORDPLUS, følg med på oppslag. For annen utdanning utenfor instituttet kreves det forhåndsgodkjenning. Vær ute i god tid!

Karakterberegning

Det gis separate karakterer for hovedoppgaven og de skriftlige delprøvene. Ved utregning av hovedfagskarakteren er vektene i forhold til angitte vektall. Den muntlige eksamen kan føre til justering av karakterer.

teren på hovedoppgaven. Dersom deler av hovedfaget er avlagt ved andre utdanningsinstitusjoner, f.eks. gjennom SOCRATES eller NORDPLUS, blir det ikke gitt en total karakter for hovedfaget.

OPPTAKSKRAV

For å søke opptak til hovedfag i samfunnsgeografi må man ha oppnådd cand.mag.-graden med mellomfag i samfunnsgeografi.

Karakteren på fullt mellomfag må være 2,7 eller bedre. Søknadsfrister for opptak er 1. juni for høstsemesteret og 1. desember for vårsemesteret. Det er kvoteopptak til hovedfag, dvs at karaktergrensen varierer fra opptak til opptak. For studieåret 1999/-2000 har samfunnsgeografi en laudgaranti. Det innebærer at alle søkere med karakteren 2,5 eller bedre på fullt mellomfag i samfunnsgeografi automatisk er sikret opptak til hovedfaget.

Master of Philosophy in Development Geography

Study plan

INTRODUCTION

The M.Phil. programme is offered by Department of Sociology and Human Geography, the Faculty of Social Sciences, University of Oslo. The department has had a long interest in studies of development in the South, and the staff has since the mid-1970s carried out research on a variety of topics related to poverty and underdevelopment.

Mass poverty and extreme inequality characterise the South today. Poverty is also prevalent in several countries in the North, especially in the largest cities. Economic and social development have for decades been researched and debated upon. This has not resulted in an accepted development strategy that may alleviate poverty and provide poor people with prospects for a better life.

There is a great need for comparative knowledge on and understanding of the diverse combinations of development problems in different countries, regions and places in the South. Important lessons can be learnt by viewing them in light of past and present experiences of countries in the North. It is moreover essential to study the implementation of development plans in the South to acquire an understanding of the barriers to and complexities of efforts carried out to improve people's living situations. This then also involves analyses of political processes at various levels.

Development and environment is a theme of great importance today. Although the main global environmental problems are caused by the North, there are numerous environmental problems in the South which are extremely serious to the people and local areas concerned. Deforestation, soil erosion, changing patterns of rainfall

and industrial and other kinds of pollution are among some of the environmental problems affecting a large number of people. Recent experiences of more strict environmental laws and regulations in the North can be useful for plan and strategy formulations in the South.

Human Geography is a discipline with a long tradition of studying the diverse and changing situation of regions and of people in small communities all over the world. The analyses of differences between places and groups of people are the foundation of the discipline together with analyses of spatial (territorial) structures and processes. The close link with Physical Geography through the history of the discipline explains the position of environmental questions in Human Geography. Although limited, the basic training human geographers have in natural science and ecology is valuable when studying societal processes behind environmental problems.

The M.Phil. programme is in English, and is intended for students from the South who have a B.A. in Human Geography. However, the programme is open to students from the South with a more limited training in Human Geography but with a training in regional and urban planning who want to strengthen their theoretical understanding and methodological knowledge for contributing to solving development problems in their home countries. Their competence must be equivalent to the B.A. level.

AIMS OF THE PROGRAMME

The aims are:

- to provide the students with a thorough theoretical understanding of the reasons for and different

viewpoints on global inequality and poverty with an emphasis on linkages between local contexts and international forces

- to strengthen the students' empirical knowledge on selected themes
- to train the students in field methods such as household surveys, quantitative and qualitative approaches and proper use of statistical sources
- to give the students an insight into development planning and aid problems which may be of practical use for them when they return to their home countries.

ADMISSION REQUIREMENT

The programme is primarily directed at students with training in Human Geography. Other relevant education from a university may give admission, in particular training in planning related disciplines. The students must have a B.A. to gain admission to the programme.

The programme is intended for students from the South.

The students must have a good working knowledge of English.

CONTENT AND DURATION

The programme consists of:

- *first term*: a course in development theory (reading list of 1000 pages or half a term's work) and a terms of reference for the master thesis («masteroppgaven»)
- *second term*: a seminar paper on a theme selected by the student
- *third term*: an individual reading list linked to the theme of the thesis (2000 pages)

- *fourth term*: a thesis on a theme selected by the student («masteroppgaven»; 80 pages)

The work on the thesis is stipulated to comprise two terms (one year). The theory course and the paper will make up one term and the individual reading list another term. Altogether this programme lasts for two years full-time study with a start each autumn term only.

Fieldwork of 3 months in the home country of each student will take place between the spring and autumn terms (June-August). Funds for the fieldwork is available from the department upon application. The competition for funds is hard and an application of high quality must be made after the theory course is finished. Fieldwork is not compulsory.

EXAMINATION

The students must sit for an 8 hours exam for the theory course. The paper on a self-selected theme must be written during a period of 14 days. The examination on the reading list is also of 14 days duration. The thesis is defended during a 40 minutes oral examination.

All exams, except the paper on a self-selected theme, are graded according to the following scale: A - B - C - D - Fail.

The paper is graded according to pass/fail only. Students who fail an exam, may present themselves for a new examination.

The degree certificate is issued in English, and will contain together with the title of the thesis separate grades for the exams.

TITLE AND DEGREE

The Faculty of Social Sciences at the University of Oslo awards the M.Phil. degree in Development Geography, which is a special programme degree for foreign students at Department of Sociology and Human Geography.

OUTLINE OF THE PROGRAMME

1. Development theory course

This course consists both of classical texts in social science development theory and of present debates. It covers economic, social and political aspects. Environmental perspectives are also brought into the discussion. Theories covering the various views from neo-liberal to neo-marxist and from classical modernisation to orthodox marxist are included.

Lectures are held every week in the autumn term only.

The students shall in the first term, in addition to this course, decide on and read parts of their individual reading list which must be linked to the theme of their proposed thesis. The objectives of their thesis should also be elaborated upon during this term.

Examination: At the end of the first term there is an 8-hours exam.

2. Paper on selected theme

During the second term (spring) the students shall make a detailed plan for the work with their thesis. The terms of reference for their project including stated objectives, method and theoretical perspective must be made early in the term in view of the need to send an application for funds for fieldwork to the Norwegian Research Council. Thereafter lectures on survey methods will be arranged. At the end of the term a paper must be written and a seminar held on a theme selected by each student individually. The students are completely free to choose whatever theme they find of interest and relevance inside the overall framework of the programme.

Seminars are held every week in the spring term.

Examination: A written term paper of maximum 15 pages.

3. Thesis

The fieldwork for the thesis should preferably be carried out in the students' home countries during the summer vacation. Fieldwork is not compulsory. It may be sufficient to get material for the thesis from sources in Norway or sent from the home country. It would be good if some of the students can bring data material with them when they first arrive in Norway. Fieldwork in another developing country for comparative purposes may also be an option for some. Similarly, comparisons may in some cases be useful between the home country and Norway or another country in the North. The requirement is, however, that the theme of and work with the thesis should place the students in a better position after graduation to contribute to development problems in their home countries or in the South generally.

During the second autumn term of the programme the students shall concentrate on data analysis. The writing up of the thesis shall be made in the second spring term. The length of the thesis shall be about 80 pages of main text, and contain the objectives, methodological questions and problems, conceptual and theoretical issues, data analysis and the findings placed in a development perspective.

4. Individual reading list

The reading list connected to the theme of the thesis should include both empirical, theoretical and methodological issues that may be useful in the work with the thesis. The list should be discussed with the students' supervisor and must be approved by this person. The students may choose to have this examination at the end of the second autumn term or together with the final oral examination at the end of the second spring term.

Examination: A written term paper of 15-20 pages.

5. Final exam

The final version of the thesis shall normally be submitted no later than May 15. The final examination will be held in the second half of June. In case of difficulties

with, for instance, fieldwork, the thesis can be submitted with a deadline August 15, with the final examination in the beginning of September.

Examination: The final evaluation will be an oral examination of the thesis.

Statsvitenskap

Institutt for statsvitenskap, (ISV)

Besøksadresse: Eilert Sundts hus
 10. etg.
 Postboks: 1097 Blindern
 0317 Oslo
 Telefon: 22 85 51 81
 Fax: 22 85 44 11
 URL: <http://www.sv.uio.no/stv/>

Presentasjon av faget

Statsvitenskap er studiet av politisk virksomhet i og mellom samfunn.

Søkelyset rettes mot styringsorganer på lokalt, nasjonalt og internasjonalt nivå og på forholdet mellom slike organer. Men faget omfatter også enkeltindividens politiske atferd, f.eks. forsøk på å påvirke styringsorganene. Videre legges det vekt på utformingen av, innholdet av og konsekvensene av de vedtak som styringsorganene fatter. Statsvitenskapen er opptatt av sammenligningen mellom ulike styreformene og av deres teoretiske begrunnelse. Studiet av konflikt og samarbeid i verdenssamfunnet står også sentralt.

Det har vist seg hensiktsmessig å dele faget opp i følgende hovedområder:

- 1) Politisk teori, metode og andre fellesemner omfatter politisk idéhistorie, grunnlagsproblemer, analytiske tilnæringsmåter til studiet av politikk og politisk historie.
- 2) Internasjonal politikk omfatter studiet av staters utenrikspolitikk og utformingen av denne, samt studiet av samhandling mellom nasjoner.
- 3) Komparativ politikk er betegnelsen på studiet av politiske systemer og

politiske forhold i forskjellige land. Fagområdet omfatter spesielt studiet av den virksomhet som tar sikte på å påvirke det politiske system.

- 4) Offentlig politikk og administrasjon dreier seg om studiet av politiske systemer, politiske institusjoner, offentlige avgjørelsesprosesser og innholdet i offentlige beslutninger.
- 5) Metode og statistikk gir en oversikt av temaer, begreper og analyseteknikker som står sentralt i empirisk samfunnsvitenskapelig forskning.

Inndelingen i disse områdene angir til én viss grad arbeidsdelingen innen faget, men må i første rekke ses som et praktisk hjelpemiddel for organiseringen av undervisningen. De er ikke klart atskilte fagområder.

Oversikt over studietilbud

Det er anledning til å avlegge eksamen i statsvitenskap grunnfag, mellomfag og hovedfag (cand.polit.). Studieplanene for de enkelte nivåene følger på de neste sidene.

- *Grunnfag*: To semestre
- *Mellomfag*: Ett semester i tillegg til grunnfag

– *Hovedfag*: Fire semestre i tillegg til mellomfag

Yrkesmuligheter

Med hovedfag i statsvitenskap er man kvalifisert for ulike stillinger innen forskning, offentlig forvaltning, undervisning, organisasjoner og det private næringsliv. Mange statsvitere jobber i offentlig sektor, som f.eks. departementer, fylkeskommuner osv. Arbeidsoppgavene vil stort sett være utredning, saksbehandling og administrasjon. En stor andel statsvitere arbeider også i forsknings- og undervisningsmiljøer som universiteter, høyskoler og frittstående forskningsinstitutter. Mange kombinerer journalistikk og statsvitenskap. For disse vil aktuelle jobber være i presse- og informasjonsvirksomhet. I de senere år har statsvitere i økende grad også funnet stillinger i privat sektor og i ulike interesseorganisasjoner. Du kan lese mer om yrkesmuligheter for samfunnsvitere i den innledende del av studiehandboka.

Ytterligere informasjon

Det holdes egne orienteringsmøter om fagets organisering og innhold for henholdsvis grunn-, mellom- og hovedfag i begynnelsen av hvert semester. Dette møtet er viktig for alle studenter. Deltagelse på enkelte undervisningstiltak kan forbeholdes studenter som er til stede og tegner seg på påmeldingslister straks etter møtet. Se forøvrig Forelesningskatalogen for viktige frister og tidspunkter, URL:<http://www.uio.no/fkat/sv/stat/>

Grunnfag

MÅL

Grunnfaget tar sikte på å gi en generell innføring i de fire statsvitenskapelige hovedområder: politisk teori, internasjonal

politikk, komparativ politikk og offentlig politikk og administrasjon. Det vil bli lagt spesiell vekt på at studenten skal utvikle en selvstendig faglig forståelse og oppøve evnen til å bygge ut resonnementer på en systematisk måte. Grunnfaget gir også en innføring i metode og statistikk gjennom en egen forelesningsrekke med en separat eksamen.

STUDIEPLAN

Politisk teori

Området politisk teori har flere siktemål. For det første presenteres faget og fagområdet mer generelt. Her introduseres noen sentrale begreper, som stat, myndighet og makt. Vitenskapsteoretiske spørsmål blir også behandlet.

For det andre behandles demokratibegrepet og demokratiets begrunnelse, spilleregler og betingelser. Problemer knyttet til demokratiske avgjørelsesmetoder blir behandlet, likeledes spørsmål vedrørende forholdet mellom velgerne og deres representanter.

For det tredje behandles politisk tenkning fra oldtiden til våre dager. Her legges det vekt på de enkelte tenkernes problemstillinger, premisser, resonnementer og konklusjoner. Hensikten er på den ene side å bli kjent med historiske posisjoner, og på den annen side å øve opp evnen til å analysere politisk argumentasjon og selv delta i slik argumentasjon.

Internasjonal politikk

Internasjonal politikk er inndelt i seks emneområder. I det første emneområdet (2.1) presenteres grunnleggende begreper og sentrale perspektiver i studiet av internasjonal politikk. Det andre emneområdet (2.2) søker å forklare målsetninger og bruk av virkemidler i utformingen av staters utenrikspolitikk. Emneområde 2.3 er en

generell innføring om egenskaper ved det internasjonale statssystemet. Avsnitt 2.4 presenterer ulike økonomiske og politiske samarbeidsformer mellom stater, mens avsnitt 2.5 omhandler konfliktrelasjoner på de samme områdene. Det siste emneområdet (2.6) er en framstilling av noen sentrale sider ved norsk utenrikspolitikk.

Det forutsettes at studentene har kjennskap til hovedpunktene i moderne verdenshistorie, f.eks. gjennom: Lundestad, Geir: *Øst, Vest, Nord, Sør. Hovedlinjer i internasjonal politikk 1945-1985*. Oslo: Universitetsforlaget.

Studentene bør videre kjenne til viktige internasjonale institusjoner og sentrale begreper i studiet av internasjonal politikk. For en innføring kan en f.eks. konsultere følgende bok, som benyttes som pensum på samfunnslinjen ved enkelte videregående skoler; Bergersen, Helge Ole og Østreng, W.: *Internasjonal politikk*. Oslo: Aschehoug.

Komparativ politikk

På grunnfag dekker fagområdet komparativ politikk den virksomhet som tar sikte på å påvirke det norske politiske system. Det er for øvrig ikke utelukkende Norge som behandles. Det gis også en innføring i politiske forhold i de andre nordiske landene. Fagområdet er delt opp i flere emner. Det redegjøres for sentrale begreper i komparativ politikk. Atskillig plass vies den innflytelse som kanaliseres gjennom politiske partier, valg og folkeavstemning. Også deltakelse i direkte aksjoner og interesseorganisasjoner legges det vekt på. Meningsdannelse knyttet til partienes rolle tas også opp, samt nasjonalforsamlingenes virksomhet i de nordiske landene.

Offentlig politikk og administrasjon

Offentlig politikk og administrasjon omfatter seks emner. Emnene en til tre omfatter de statlige institusjoner og de proses-

ser som er knyttet til dem. I emne fire tas mål og virkemidler i offentlig politikk opp. Lokal politikk behandles i emnene fem og seks. Først behandles forholdet mellom stat, fylke og kommune og så de fylkeskommunale og primærkommunale politiske systemer.

Metode og statistikk

Forelesningsserien i metode og statistikk gir en innføring i temaer, begreper og analyseteknikker som står sentralt i empirisk samfunnsvitenskapelig forskning. Kurset begynner med en drøfting av problemstillingers opphav og karakter. Deretter gjennomgås de enkelte faser i forskningsprosessen. For hver enkelt fase belyses ulike spørsmål og problemer som kan oppstå, og det redegjøres for metodiske valg som samfunnsforskere ofte stilles overfor. I tillegg gir kurset en introduksjon til bruk av statistisk analyse som hjelpemiddel i samfunnsvitenskapelig forskning.

FORKUNNSKAPER

Examen philosophicum og examen facultatum (førstesemesterstudium for nye studenter f.o.m. høsten 1996), må være bestått senest semesteret før man melder seg til noen fageksamen i statsvitenskap. Dette gjelder også eksamen i metode og statistikk på grunnfagsnivå.

Når det gjelder evt. fritak for ex.phil./ex.fac. henvises det til generell orientering i denne boken, eller studiehandboken for ex.phil./ex.fac. URL: <http://www.uio.no/sthb/exphilfac/>

UNDERVISNING

Grunnfaget er beregnet til to semestre. Nye kurs settes i gang hvert semester. Ingen forelesninger eller seminarer er obligatoriske, men studentene oppfordres til følge og delta aktivt i dem. Det gis hvert semester forelesninger i:

- 1) Politisk teori.
- 2) Internasjonal politikk.
- 3) Komparativ politikk.
- 4) Offentlig politikk og administrasjon.
- 5) Metode og statistikk

Forelesningene blir lagt opp slik at det er naturlig å velge hovedområdene «politisk teori» og «internasjonal politikk» i første semester og områdene «komparativ politikk» og «offentlig politikk og administrasjon» i annet semester. Kurset i metode og statistikk skal følges i første semester. Instituttet tilbyr også en åpen forelesning i «*Det norske politiske system fra 1814 til i dag.*» Det anbefales at man følger denne forelesningen første semester.

I tilknytning til forelesningene holdes det seminarer. Man følger altså to seminarer i første semester (ett seminar i metode og statistikk samt ett seminar i politisk teori/ internasjonal politikk) og ett seminar i andre semester (komparativ politikk/ offentlig politikk og administrasjon). Seminarundervisningen er basert på aktiv deltakelse i løsningen av faglige arbeidsoppgaver. De som ikke ønsker eller ikke har anledning til å påta seg slike oppgaver, skal ikke melde seg til seminarundervisning. Seminarundervisningen er forbeholdt studenter med studierett. Studentene forutsettes å legge opp kollokvier på egen hånd.

Se forøvrig "Forelesningskatalogen" for en oversikt over frister, forelesningstidspunkter, forelesere o.l. URL: <http://www.uio.no/fkat/sv/stat/>

PENSUM

Gjeldende pensumliste fås ved henvendelse til instituttets ekspedisjonskontor i 10. et., Eilert Sundts hus og er tilgjengelig på URL: <http://www.sv.uio.no/stv/fag/grunn/pensum/>. Her vil det fremgå hvilke deler av pensum som fås kjøpt i bokhandelen (Akademika) og hvilke deler som selges fra eget kopiutsalg i

kjelleren på Akademika. Instituttet foretar pensumjusteringer foran hvert høstsemester. Grunnfagsstudiet har et pensumomfang på ca. 4000 sider. Av dette er ca. 330 sider knyttet til metode og statistikk. Ca. 1/4 av pensum er på engelsk.

EKSAMEN

Grunnfagseksamen består av:

- Eksamen i hoveddelen: To skriftlige prøver à 8 timer. Stryk på et av hovedområdene (politisk teori/ internasjonal politikk/ komparativ politikk/ offentlig politikk og administrasjon) innebærer stryk på hoveddelen av grunnfag. For dem som består den skriftlige eksamen i hoveddelen, holdes det også en muntlig prøve.
- Eksamen i metode og statistikk: Én skriftlig prøve på 4 timer.

Grunnfagseksamen holdes hvert semester. Undervisningen er lagt opp slik at studentene bør ta eksamen i metode og statistikk etter 1/2 års studium, dvs. på slutten av 1. semester. Eksamen i hoveddelen avlegges etter ett års studium. Det kan bli gitt eksamensoppgaver i hoveddelen som forutsetter at man kjenner pensum i metode og statistikk.

Den endelige grunnfagskarakter beregnes slik at eksamen i hoveddelen (de to 8 timers prøvene og muntlig) gis 16 vektall og eksamen i metode og statistikk 4 vektall.

Fritak

Fra og med høstsemesteret 1993 er det ikke lenger mulig å få fritak for eksamen i metode og statistikk på grunnfag. For å få godkjent statsvitenskap grunnfag/mellomfag må alle ha avlagt denne eksamen. Det kan imidlertid, etter søknad, gis unntak

fra denne regelen dersom man har avlagt eksamen med minst like mange vektall i metode og statistikk ved et annet lærested og ut fra samme pensum som ved Institutt for statsvitenskap i Oslo. Vektall som gir grunnlag for fritak, kan ikke samtidig inngå i et annet fag, eller brukes som "frie" vektall i en cand. mag.-grad.

Hjelpemidler under eksamen

Under eksamen i metode og statistikk er det anledning til å benytte en enkel kalkulator. For fremmedspråklige studenter gis det, etter søknad til instituttet, adgang til å benytte ordbøker.

Mellomfag

MÅL

Mellomfaget består av grunnfaget og et mellomfagstillegg av ett semesters varighet. Det er ikke særskilte karakterkrav eller nødvendig å søke om opptak for å begynne på mellomfagstillegget etter bestått grunnfag. Når det gjelder innpassing fra andre læresteder, se avsnitt om forkunnskaper.

Mellomfagstillegget

Mellomfagstillegget skal gi utdypet kjennskap til og forståelse av hovedområdene komparativ politikk, offentlig politikk og administrasjon og internasjonal politikk. Pensum på mellomfagstillegget er i stor grad rettet mot fagets teorigrunnlag.

STUDIEPLAN PÅ MELLOMFAGSTILLEGGET

Komparativ politikk

Dette området tar på mellomfag opp ulike teoretiseringer innenfor fagområdet og gir en innføring i politikk i vesteuropeiske land utenfor Norden. Fagområdet på mellomfag omfatter fem emner: Det første em-

net er ulike tilnæringsmåter til studiet av modernisering og politisk utvikling. Her legges det vekt på moderniseringsteori og komparativ historisk sosiologi. Det andre emnet er politiske regimer og teorier om regimeendringer. Det tredje emnet er knyttet til Stein Rokkans komparative arbeider om nasjonsbygging, utvikling av massedemokrati og partipolitiske konfliktlinjer. Det fjerde emnet tar for seg konfliktlinjer og politiske partier i vesteuropeiske land, med vekt på endringstendenser de siste 20-30 årene. Det femte temaet tar opp variasjoner i demokratiske politiske systemer med utgangspunkt i Arend Lijpharts modeller om majoritets- og konsensusdemokrati.

Offentlig politikk og administrasjon

Offentlig politikk og administrasjon består av to deler: Den ene delen dreier seg om organisasjonsanalyse og styringsapparat. Her blir forskjellige teoretiske perspektiver presentert og knyttet til empirisk kunnskap om organisasjonsutforming og organisasjonsatferd i offentlig forvaltning. Den andre delen handler om offentlig politikk og styring. Her er formålet å presentere teorier som forklarer statens rolle i samfunnet, politiske beslutninger og innholdet i offentlig politikk.

Internasjonal politikk

Forelesningene i internasjonal politikk gir en innføring i sentrale teoretiske retninger innen faget, samt enkelte innblikk i fagdebatten mellom disse retningene. Pensum er tilsvarende satt sammen av såvel klassiske tekster som bidrag fra den aktuelle forskningsfronten. Tematisk tar forelesningene for seg analytiske grunnmodeller i studiet av staters utenrikspolitikk, inkludert spillteoretiske modeller, samt de sentrale teori-tradisjonene som søker å forklare årsaker til krig og betingelser for samarbeid mellom stater. Studiet av internasjonale regimer blir viet særlig oppmerksomhet.

FORKUNNSKAPER

Examen philosophicum og examen facultatum (førstesemesterstudium for nye studenter f.o.m. høsten 1996), må være bestått senest semesteret før en melder seg til noen fageksamen i statsvitenskap.

Når det gjelder evt. fritak for ex.phil./ex.fac. henvises det til generell orientering i denne boken, eller studiehåndboken for ex.phil./ex.fac., URL: <http://www.uio.no/sthb/exphilfac/>

Mellomfagstillegget bygger på grunnfag i statsvitenskap (se også under eksamen). Grunnfag fra enkelte andre læresteder kan, etter søknad til instituttet, gi innpass til mellomfagstillegget. For en oversikt over hvilke dette er, se statsvitenskaps hjemmesider under "Faglig innpassing/ godkjenning", URL: <http://www.sv.uio.no/stv/innpass.htm> Ved innpassing av grunnfag fra fra andre læresteder, forutsettes det at studentene gjør seg kjent med gjeldende grunnfagpensum i statsvitenskap ved UiO. Se for øvrig under eksamen.

UNDERVISNING

For grunnfagsdelen, se denne.

Mellomfagstillegget er beregnet til ett semester. Det gis forelesninger i hvert av områdene:

- 1) Komparativ politikk
- 2) Offentlig politikk og administrasjon
- 3) Internasjonal politikk

I tilknytning til forelesningene holdes det seminarer. På mellomfagsnivå følger man forelesninger innenfor alle områdene, men deltar på seminar innenfor kun ett av områdene nevnt ovenfor. Ingen forelesninger eller seminarer er obligatoriske, men studentene oppfordres til å følge og delta aktivt i dem. Seminarundervisningen er imidlertid forbeholdt studenter med studierett. Det er også satt av tid til kollokvier som studentene selv må organisere. I begynnelsen

av semesteret holdes det fellesorienteringer om mellomfagsoppgaven. Såfremt man har tilgjengelige lærerkrefter, vil det i tillegg bli gitt individuell veiledning i forbindelse med mellomfagsoppgaven.

Se forøvrig Forelesningskatalogen for en oversikt over tidspunkter, forelesere o.l. URL: <http://www.uio.no/fkat/sv/stat/>

PENSUM

Gjeldende pensumliste fås ved henvendelse til instituttets ekspedisjonskontor i 10. et., Eilert Sundts hus og er tilgjengelig på URL: <http://www.sv.uio.no/stv/fag/mellom/pensum/>. Hervil det fremgå hvilke deler av pensum som fås kjøpt i bokhandelen (Akademika) og hvilke deler som selges fra eget kopiutvalg i kjelleren på Akademika. Instituttet foretar pensumjusteringer foran hvert høstsemester. Mellomfagstillegget har et pensumomfang på ca. 2000 sider. Omtrent halvparten av pensum er på engelsk.

EKSAMEN

For å ta eksamen i mellomfagstillegget kreves det at kandidaten har avlagt 20 vekt-tall (grunnfaget som også inkluderer kurs i metode og statistikk med 4 vekt-tall) i statsvitenskap. Det vil si at man senest samme semester som man går opp til eksamen i mellomfagstillegget, må gå opp til eksamen i grunnfaget (hoveddel og metode og statistikk). For å få karakterutskrift av mellomfagstillegget, må alle deler av grunnfaget være bestått. Det gis ikke karakterutskrift av mellomfagstillegget alene.

Eksamen består av mellomfagsoppgaven, en skriftlig prøve på åtte timer og en muntlig prøve.

Eksamen i mellomfagstillegget i statsvitenskap er å betrakte som en helhet. En student som går opp til ny prøve, kan imidlertid legge fram sin egen mellomfagsoppgave selv om denne har vært benyttet

ved tidligere framstilling til mellomfagskaksamen. I slike tilfeller blir oppgaven bedømt på nytt på fritt grunnlag. Det gis ikke anledning til å forbedre resultatet bare ved å levere ny mellomfagsoppgave. Det må i tillegg avlegges ny skriftlig eksamen.

Ved beregning av karakteren for muntlig prøve i mellomfagstillegget, teller mellomfagsoppgaven 1/3 og skriftlig eksamen 2/3.

Ved den skriftlige og den muntlige prøven blir kandidaten hovedsaklig eksaminert i den del av det obligatoriske pensum som går ut over grunnfagspensum. Det forutsettes likevel at grunnfagspensum er kjent og kandidaten kan få spørsmål som knytter an til dette. Ved den muntlige prøve kan kandidaten dessuten bli eksaminert i tilknytning til mellomfagsoppgaven.

Mellomfagsoppgaven må leveres selv om man er sykmeldt på skriftlig eksamen. Er man sykmeldt over lengre tid, må man eventuelt søke instituttet om utsettelse på innlevering av oppgaven.

Karakteren for grunnfaget, inkludert eksamen i metode/statistikk, teller 2/3, og karakteren for mellomfagstillegget 1/3, ved beregning av den endelige karakter på mellomfag. Det gis ikke karakterutskrift av mellomfagstillegget alene.

Mellomfagsoppgaven

Tema for mellomfagsoppgaven velges fritt av studenten selv. Mellomfagsoppgaven skal ikke overstige 10 sider. Dette omfatter tekst, vedlegg og eventuelle sluttnoter/fotnoter, men ikke litteraturliste. Det vil bli trukket i karakter ved for lange oppgaver. Det er laget utfyllende retningslinjer for hvordan mellomfagsoppgaven skal se ut. Disse er vedlagt i gjeldende pensumliste eller kan fås ved henvendelse til ekspedisjonskontoret. Evt. nye retningslinjer vil bli gjort kjent ved hjelp av instituttets oppslagstavler og på forelesninger.

Innleveringsfristen for mellomfagsoppgaven faller ca. 2 uker etter dagen for den skriftlige prøven. Den nøyaktige dato for

innleveringsfristen blir gjort kjent ved oppslag. Kandidater som ikke har levert mellomfagsoppgaven innen fristens utløp, anses å ha trukket seg fra eksamen. Dersom mellomfagsoppgaven sendes i posten, må den sendes i tide slik at den er mottatt av instituttet innen fastsatt innleveringsdato.

Mellomfagsoppgaven må leveres selv om man er sykmeldt på skriftlig eksamen. Er man sykmeldt over lengre tid, må man eventuelt søke instituttet om utsettelse på innlevering av oppgaven.

Kandidaten skal levere inn en erklæring om kilde- og referansebruk sammen med oppgaven. Erklæringen kan fås ved henvendelse ekspedisjonskontoret eller skrives ut fra web: <http://www.sv.uio.no/stv/skjema/>. Denne erklæringen vil bli oppbevart separat fra mellomfagsoppgaven.

Hjelpemidler under eksamen

For fremmedspråklige studenter gis det etter søknad til instituttet, adgang til å benytte ordbøker.

Hovedfag

STUDIEPLAN

(for en skjematisk oversikt over normert studietid, se tabell 1)

Statsvitenskap hovedfag består av i alt 40 vektall. Disse oppnås slik:

- 6 vektall ved et obligatorisk to-semester metodekurs (STV 621) med en 8 timers skriftlig prøve, og en metodeoppgave knyttet til et obligatorisk EDB-kurs (STV SPSS).
- 20 vektall ved 4 andre valgfrie kurs, 5 vektall pr. kurs. Alle kurs med en separat kursoppgave og en 6 timers skriftlig prøve.
- 14 vektall ved deltagelse på et obligatorisk hovedoppgaveseminar

1.semester	2.semester	3.semester	4.semester
Metodekurs 1. sem.	Metodekurs 2. sem	Hovedoppgaveseminar	Hovedoppgaveskriving
	EDB-kurs med oppgave (STV SPSS)		
To kurs med oppgaver	Ett kurs med oppgave	Ett kurs med oppgave	
	Søknad om veileder		Hovedoppgaven leveres

Tabell 1: Skjematisk oversikt over studietilbud.

og en vitenskapelig undersøkelse (hovedoppgaven).

FORKUNNSKAPER

Når det gjelder forkunnskaper henvises det til avsnitt om opptak til hovedfag.

UNDERVISNING

For en oversikt over hvilke kurs som tilbys hvert enkelt semester, se "Forelesningskatalogen", URL: <http://www.uio.no/fkat/sv/stat/>

Metodekurset

Metodekurset (STV 621) går over to semestre. Det er felles pensum og undervisning for hele kurset. I tillegg til forelesningene holdes det seminarer. Det er naturlig å delta i seminargruppene i annet semester. Det arrangeres avsluttende eksamen for metodekurset etter to semestre.

Studenten skal i tillegg delta i et obligatorisk EDB-seminar som avholdes i 2. semester. Seminaret krever en kursoppgave (STV SPSS) som viser at studenten kan kjøre og kommentere resultater fra standard programvare anvendt med tilrettelagte datasett.

Fagkursene

De fire valgfrie kursene kan hentes fra alle fagområdene (politisk teori, internasjonal politikk, komparativ politikk og offentlig politikk og administrasjon). Minst ett kurs må imidlertid hentes fra et annet fagområde enn det studenten velger å fordype seg i.

Normert sidetall for det obligatoriske pensum på kursene er 750-800 sider.

Under siste avsnitt om statsvitenskap finnes en oversikt over kursmenyen på hovedfag.

Hovedoppgaveseminar

Instituttet tilbyr hvert semester minst ett hovedoppgaveseminar innenfor hvert område. Hovedoppgaveseminalet er en obligatorisk del av hovedoppgaven. Det er ikke anledning til å følge hovedoppgaveseminalet uten å ha fått oppnevnt veileder. Søknadsfrist for oppnevning av veileder er henholdsvis 1. november for oppnevning av veileder til vårsemesteret og 15. april for oppnevning av veileder til høstsemesteret (Se forøvrig under avsnitt om hovedoppgaven). Hver deltaker skal i løpet av seminaret presentere en skriftlig skisse med problemstilling og design, samt opptre som kommentator i forhold til en annens skisse. Det forutsettes fremmøte på minst 2/3 av seminarets møter.

Skissen for hovedoppgaveseminalet skal inneholde en avgrenset problemstil-

ling og redegjørelse for hvordan problemstillingen skal belyses. Oppgaveskissen skal ha en ramme på ca 10-15 sider. Den vil bli bedømt av seminarleder i løpet av seminaret. Det gis ingen karakter på skissen.

Privatister har ikke adgang til å delta på hovedoppgaveseminar og de vil heller ikke få oppnevnt veileder av instituttet.

PENSUM

I heftet "*Kursplaner hovedfag*" finnes alle kursplaner og pensumlister for kurs som tilbys det enkelte semester. Heftet fås på instituttets ekspedisjonskontor og skal foreligge før semesterstart. Kursplanene gjøres også tilgjengelig på instituttets web sider: <http://www.sv.uio.no/stv/fag/hoved/pensum/>.

EKSAMEN

Metodekurset

Avsluttende eksamen for metodekurset, STV 621, arrangeres etter to semestre og består av en 8 timers skriftlig prøve. Eksamen i STV SPSS (EDB-seminaret) skjer i form av en kursoppgave (se under fagkurs). Det er nødvendig med egen eksamensoppmelding i STV SPSS.

Fagkursene

Eksamen i fagkursene består av en 6 timers skriftlig prøve og en kursoppgave med selvvalgt tema.

Det er ikke anledning til å melde seg opp til eksamen i mer enn fire kurs fagkurs pr. semester (obligatoriske kurs ikke medregnet).

Tema for kursoppgaven skal godkjennes av kurslederen. Kursoppgaven skal normalt ha en ramme på 10-15 sider (halvannen linjeavstand). Referanser og eventuelle bilag kommer i tillegg. Det gis ikke veiledning i skriving av kursoppgaver. Frist for

levering av kursoppgavene er felles for alle kurs, henholdsvis 24. mai og 24. november, eller nærmeste følgende virkedag. Dersom kursoppgaven sendes i posten, må den sendes i tide slik at den er mottatt av instituttet innen fastsatt innleveringsdato. Kursoppgaven leveres i 3 eksemplarer. Kandidaten skal levere inn en erklæring sammen med oppgaven. Erklæringen kan fås ved henvendelse til ekspedisjonskontoret eller på følgende URL: <http://www.sv.uio.no/stv/skjema/> Denne erklæringen vil bli oppbevart separat fra kursoppgaven. Det gjøres oppmerksom på at det ikke er tillatt å levere samme kursoppgave for sensur til flere hovedfagskurs.

Kurskarakter gis samlet. Den skriftlige prøven teller 1/2 av karakteren og kursoppgaven 1/2. Det gis ikke anledning til å ta en av delene om igjen. Studentene kan på uformell basis få opplysninger om delkarakterer på kurs ved henvendelse til kursleder.

Hjelpemidler under eksamen

For fremmedspråklige studenter gis det etter søknad til instituttet, adgang til å benytte ordbøker. Det er anledning til å bruke en enkel (ikke programmerbar) kalkulator under eksamen på STV 621.

HOVEDOPPGAVEN

Hovedoppgaven skal bygge på en selvstendig vitenskapelig undersøkelse av en nærmere avgrenset problemstilling. Studenten velger selv tema for sin hovedoppgave. Temaet for hovedoppgaven godkjennes ved oppnevning av veileder.

Institutt for statsvitenskap ønsker å oppmuntre til at hovedoppgaven skrives i tilknytning til prosjekter og har derfor fra våren 1998 utarbeidet en prosjektkatalog. Prosjektkatalogen finnes på URL: <http://www.sv.uio.no/stv/fag/hoved/prosjektkat/prosjektkat97.htm> Denne oversikten har til hensikt å gi

hovedfagsstudenter en oversikt over prosjekter instituttets ansatte har eller har hatt ansvar for og som kan danne et utgangspunkt for hovedoppgaver.

Ellers henvises det til Vitenskapsbutikken ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet, som også kan tilby ulike hovedoppgaveprosjekter. Ytterligere informasjon finner du på URL: <http://www.sv.uio.no/sv/vitenskapsbutikken/>

Oppnevning av veileder(e) (1 person, eventuelt 2 personer i spesielle tilfeller) forutsetter at studenten er ferdig med to valgfrie kurs, og at hele metodekurset (STV621 og SPSS) er bestått. Søknad om veileder skrives på eget skjema som fås på ekspedisjonskontoret, og leveres innen 15. april i vårsemesteret og 1. november i høstsemesteret (eller nærmeste påfølgende virkedag). Søknaden leveres normalt i løpet av 2. semester. Søknaden må inneholde en kort beskrivelse av hovedoppgavens tema og antatt problemstilling. Instituttet oppnevner veileder ved neste semesters begynnelse. Oppnevning av veileder skjer etter fullmakter gitt bestyreren og undervisningslederen.

Søkere som får avslag, må levere *ny* søknad innen neste søknadsfrist.

Veileder skal tilby studenten inntil 10 veiledningsmøter fordelt over to semestre. Funksjonstiden kan forlenges i ytterligere ett semester, gitt at dette skjer innenfor rammen av de 10 veiledningsmøtene totalt. Søknad om forlengelse skjer på eget skjema, og søknaden må bifalles og undertegnes av veileder før den leveres instituttet.

Veiledende ramme for hovedoppgaven er 70 - 120 sider etter retningslinjer som fås ved instituttets ekspedisjonskontor. 140 er maksimalt sidetall. Oppgaver som overskrider 140 sider vil bli administrativt avvist ved innlevering. NB! Maksimumsbegrensning for sidetall inkluderer litteraturlisten og alle vedlegg/appendikser m.v.

Hovedoppgaven skal leveres til instituttet i 5 innbundne eksemplarer, vedlagt et kort sammendrag av oppgaven på diskett

(maksimum 2 sider), påført navn, adresse, tlf.nr., fødselsnr. og navn på veileder. Diskett fås utlevert på ekspedisjonskontoret samtidig med at man får rekvisisjon til trykking. Før studenten kan levere inn hovedoppgaven, skal hun/han ha oppnådd 26 vektall på hovedfag, jfr. tidligere gjengitt vektallsoversikt. Retningslinjer for skriving av hovedoppgaven fås på ekspedisjonskontoret.

For hovedoppgaver levert innen 1. april i vårsemesteret eller 1. oktober i høstsemesteret, vil Instituttet *forsøke* å avholde muntlig prøve innen 6 uker fra leveringsdato. For oppgaver levert etter 1. april eller 1. oktober, men før semesterets slutt, vil muntlig prøve bli *forsøkt* arrangert innen 2 uker fra påfølgende semesters begynnelse. For oppgaver levert etter semesterslutt, vil muntlig prøve *forsøkes* avholdt innen 6 uker, regnet fra påfølgende semesters begynnelse.

Vårsemesteret varer fra 15. januar til 20. juni og høstsemesteret fra 15. august til 20. desember.

Privatister har ikke adgang til å levere hovedoppgaver ved Institutt for statsvitenskap.

OPPTAK TIL HOVEDFAG

Fra og med høsten 1991 er det begrenset opptak til statsvitenskap hovedfag. Opptak skjer etter søknad på eget skjema som fås ved henvendelse til instituttet. Søknadsfrist er 1. juni for opptak til høstsemesteret og 1. desember for opptak til vårsemesteret.

- Den som skal begynne på hovedfag statsvitenskap, må ha fullført cand. mag. grad med bestått mellomfag i statsvitenskap (grunnfagets hoveddel, metode og statistikk og mellomfagstillegget). Opptaket skjer forøvrig ved rangering etter karakter på fullt mellomfag.

- Studenter som har tatt grunnfagseksamen etter den studieordning som gjaldt før 1969 (uten metode og statistikk), må avlegge eksamen i grunnfagets kurs i metode og statistikk før de begynner på hovedfag.
- Mellomfag fra enkelte andre læresteder kan innpasses til hovedfag. For en oversikt over hvilke dette er, se våre hjemmesider under "Faglig innpassing/ godkjenning, URL: <http://www.sv.uio.no/stv/innpass.htm>

Kontaktperson

Nye studenter på hovedfag, kan etter søknad, få oppnevnt en kontaktperson blant de vitenskapelig ansatte. Kontaktpersonen oppnevnes for ett semester.

OVERSIKT OVER KURS SOM TILBYS UNDER HOVEDFAGET

Politisk teori, metode og andre fellesemner

- **STV 601** Grunnlagsproblemer
- **STV 602** Normativ politisk teori
- **STV 603** Spillteori, debatt-teori og forhandlingsteori
- **STV 604** Politiske beslutningssystemer
- **STV 605** Demokratiske regimer
- **STV 606** Politisk-økonomiske modeller
- **STV 607** Teori om konstitusjonelt styre
- **STV 608** Demokrati og demokratisering
- **STV 609** Demokrati og arbeid
- **STV 610** Betingelser for demokrati: Framvekst, stabilitet, oppløsning
- **STV 611** Universitet og samfunn, vitenskap og forskningspolitikk.

- Komparative og historiske perspektiver.
- **STV 612** Teori om politisk lederskap
- **STV 613** Klassiske tekster i politisk filosofi
- **STV 614** Teknologipolitikk og teknologivurdering
- **STV 615** Kinesisk politisk tenkning
- **STV 616** Miljøpolitikkenes politiske teori
- **STV 617** Hva er politikk?
- **STV 618** Etisk og politisk argumentasjon
- **STV 619** Politiske utopier
- **STV 621** Metode (tidl. 651)
- **STV SPSS**-seminar
- **STV 622** Multivariat analyse (tidl. 654)
- **STV 623** Intensive forskningsmetoder
- **STV 631** Utvalgte spillteoretiske emner med særlig vekt på informasjonsproblemer
- **STV 652** Utvalgte emner i normativ politisk teori
- **STV 654** Naturretten som politisk filosofi
- **STV 656** Political prudence, Leadership and Just War
- **STV 657** Territorialstat, nasjonalstat og etniske minoriteter
- **STV 658** Demokratisk borgerskap-teoretiske og empiriske perspektiver.
- **STV 659** Forutsetninger, prosesser og problemer i vestlige demokratier: studier av arbeidene til Robert A. Dahl.

Offentlig politikk og administrasjon

- **STV 701** Organisasjonsteori- og personalanalyse
- **STV 702** Politiske og administrative systemer
- **STV 703** Parlamentariske beslutningsprosesser

- **STV 704** Offentlig administrasjon
- **STV 705** Organisasjonsutforming og forvaltningspolitikk
- **STV 706** Offentlig ledelse
- **STV 707** Institusjonell teori
- **STV 708** Komparativ administrasjon
- **STV 721** Miljøpolitikk og miljøforvaltning
- **STV 722** Faglig organisering og lønnsoppgjør
- **STV 723** Lokal administrasjon og politikk
- **STV 724** Offentlig planlegging
- **STV 725** By- og regionplanlegging
- **STV 726** Tildelingsprinsipper og tildelingsrutiner
- **STV 727** Profesjoner og offentlig sektor
- **STV 728** Teoretiske tilnæringer i studiet av offentlig politikk
- **STV 730** Offentlig budsjettering
- **STV 735** Politikk og offentlig administrasjon i de nordiske land
- **STV 736** Offentlig administrasjon og implementering i utviklingsland
- **STV 741** Utviklingen av velferdsstaten i Skandinavia
- **STV 742** Komparativ offentlig politikk
- **STV 743** Politisk utvikling og styring i post-kommunistiske stater, med vekt på Baltikum
- **STV 744** Regionalisme og forvaltningsutvikling i europeiske land
- **STV 745 EU og nasjonalstatene: politikktutforming og -iverksetting**
Regionalisme og forvaltningsutvikling i europeiske land
- **STV746** Stat og marked - forvaltningsreformer i et komparativt perspektiv.
- **STV 752** Forvaltningsevaluering.
- **STV 753** Virkemidler i offentlig politikk

- **STV 754** "The New Public Management": Reformrørse og verktøy i offentlig tenesteproduksjon
- **STV 755** Helsepolitikk - styringsproblemer og aktuelle reformer

Komparativ politikk

- **STV 801** Komparativ politisk analyse
- **STV 802** Nasjon, stat, nasjonalisme
- **STV 803** Regimetyper og politisk utvikling
- **STV 804** Revolusjon og revolusjonsteori
- **STV 805** Politisk representasjon
- **STV 806** Politiske partier
- **STV 807** Interesseorganisasjoner og stat
- **STV 808** Politiske eliter
- **STV 809** Aksjoner og sosiale bevegelser
- **STV 810** Mediepolitikk og politisk kommunikasjon
- **STV 811** Holdningsdannelse og offentlig opinion
- **STV 812** Politiske konfliktlinjer og valg
- **STV 813** Politisk medbestemmelse
- **TV 814** Verdier og sosiopolitisk endring
- **STV 815** Folkeavstemninger
- **STV 816** Nasjonalsosialisme og fascisme i europeisk politikk
- **STV 817** Valgsystemer
- **STV 818** Stortinget i komparativt perspektiv
- **STV 820** Stater, imperier og regimer
- **STV 821** Menneskerettigheter, ideologier og politiske regimer
- **STV 822** De intellektuelles rolle i politikken: komparative perspektiver
- **STV 823** Politikk og administrasjon i utviklingsland

- **STV 827** Kjønn og politisk medborgerskap
- **STV 831** Norden
- **STV 832** Vest-Europa
- **STV 833** Øst-Europa
- **STV 834** Politikk i det post-sovjetiske området
- **STV 835** Midtøsten
- **STV 836** USA
- **STV 837** Latin-Amerika
- **STV 838** Afrika
- **STV 839** Kina
- **STV 840** Asia
- **STV 841** Asia. The crisis and its effects on state- society relations
- **STV 857** Changing Labour in Changing Norway
- **STV 915** Normative spørsmål i internasjonal politikk
- **STV 916** Penger, stater og suverenitet
- **STV 917** Rasjonalistiske perspektiver i studiet av konflikter
- **STV 918** Teori og historie i internasjonal politikk
- **STV 919** Spillmodeller og internasjonalt samarbeid
- **STV 920** Årsaker til væpnete konflikter
- **STV 921** Den bærekraftige utviklingens politikk
- **STV 951** Russisk utenrikspolitikk
- **STV 953** Amerikansk utenrikspolitikk
- **STV 954** Norsk utenriksøkonomisk politikk
- **STV 956** Norsk bistandspolitikk
- **STV 957** Norsk utenrikspolitikk
- **STV 958** Nordisk sikkerhetspolitikk
- **STV 959** Krig og strategisk utvikling
- **STV 960** Statsutvikling og konfliktprosesser i Midt-Østen
- **STV 964** EU: Institusjonene og unionsprosessen
- **STV 981** Identiteter i global politikk
- **STV 983** Internasjonal klimapolitikk
- **STV 984** Kinas utenrikspolitikk
- **STV 985** FNs rolle i det internasjonale samfunnet
- **STV 986** Internasjonal handel og miljø
- **STV 987** Utenrikspolitikk og internasjonal politikk i Afrika sør for Sahara

Internasjonal politikk

- **STV 901** Utenrikspolitiske beslutnings-prosesser
 - **STV 902** Sammenliknende utenrikspolitikk
 - **STV 903** Geo-politikk og regionale konflikter
 - **STV 904** Integrasjon mellom stater
 - **STV 905** Internasjonal organisasjon
 - **STV 906** Konflikt og konfliktløsning
 - **STV 907** Sikkerhetspolitikk
 - **STV 908** Internasjonale forhandlinger
 - **STV 909** Utviklingslandene i internasjonal politikk
 - **STV 910** Teoretiske tilnæringsmetoder i studiet av internasjonal politikk
 - **STV 912** Internasjonal økonomisk politikk
 - **STV 913** Transnasjonale selskaper
 - **STV 914** Internasjonal ressurs- og miljøpolitikk
- Noen av disse kursene blir gitt hyppigere enn andre (se forelesningskatalogen). Fra tid til annen blir kurslisten justert.

Psykologi

Psykologisk institutt (PSI)

Besøksadresse: Eilert Sundts hus

8.

Postboks: 1

0

Telefon: 22 85 52 34

22 85 52 34

22855237 (studiekonsulent)

22855789 (studieveileder treffetid:1200-1400)

Ekspedisjonstid: hver dag mellom 1200-1430.

Presentasjon av faget

Psykologi er vitenskapen om menneskets opplevelser, tanker, følelser og atferd. Psykologi har både en biologisk og sosial forankring. Mennesket studeres både som enkeltindivid og i sosiale sammenhenger. Psykologi skiller seg fra de øvrige samfunnsfag ved at det fokuserer på individet. Som fag har det utviklet seg fra filosofien. Siden mennesket både er et biologisk og et sosialt vesen, blir psykologi et så forgrenet og omfattende fag at en heller burde snakke om de psykologiske fagene. Grensene mot andre fag er mange. For eksempel grenser studiet av psykofysiologi opp mot biologi, den kliniske psykologi er nært knyttet til medisin, og sosialpsykologi og organisasjonspsykologi til sosiologi og sosialantropologi, mens kognitiv psykologi og språkpsykologi er knyttet til lingvistikk og humanistiske fag.

Oversikt over studietilbud

Innenfor det psykologiske fagområdet tilbyr Universitetet i Oslo et profesjonsstudium. Det fører fram til cand.psychol. graden

og gir grunnlag for godkjenning som psykolog med rett til å utøve profesjonelt psykologisk arbeid. I tillegg tilbys grunn- og mellomfag i psykologi samt doktorgradstudium.

- Grunnfag: 2 semestre
- Mellomfag: 1 semester i tillegg til grunnfag
- Profesjonsstudiet: 10 semestre i tillegg til opptaksgrunnlaget, se under forkunnskaper til profesjonsstudiet
- Dr.grad

Fagkombinasjoner og yrkesmuligheter

For den som er interessert i psykologisk viten og kunnskap, men ikke tar sikte på å bli psykolog, representerer grunnfag og mellomfag et selvstendig alternativ som kan kombineres med andre fag ved universitetet og utdanninger fra høyskolesystemet, og åpne for interessante arbeids- og yrkesmuligheter.

Grunnfagseksamen i psykologi kan kombineres med andre fag med sikte på en cand.mag. /cand.polit. grad ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet. Det kan også inngå i en fagkrets som fører fram til cand.philol.- eller cand.mag.grad ved Det historisk filosofiske fakultet. Ved Det matematisk naturvitenskapelige fakultet gir denne eksamen 20 vektall. Grunnfagseksamen alene kvalifiserer ikke for praktisk/psykologisk arbeid eller klinisk yrkesutøvelse.

Mellomfag i psykologi kan kombineres med andre fag med sikte på en cand.mag. eller cand.polit. grad ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet. Det kan også inngå i en fagkrets som fører frem til cand.philol. eller cand.mag. graden ved Det historisk filosofiske fakultet og i en fagkrets som fører frem til den intrafakultære cand.mag. graden. Mellomfag i psykologi egner seg for studenter som tar sikte på å undervise i psykologi og kan i kombinasjon med andre fag egne seg godt innen mange områder av arbeidslivet, f.eks. innen organisasjonsarbeid, markedsføring og personaladministrasjon. Mellomfaget egner seg som videreutdanning/etterutdanning for personer som tidligere har avlagt grunnfagseksamen i psykologi, har yrkeserfaring og som ønsker en mulighet for videre studier i faget.

Det psykologiske profesjonsstudiet gir utdannelse for profesjonell psykologisk virksomhet som er regulert ved Lov om godkjenning av psykologer m.v. av 1973. Etter denne loven er profesjonsstudiet i psykologi fra norsk universitet grunnlaget for godkjenning av psykologer. Profesjonell psykologisk virksomhet finner i dag sted innen helse- og sosialsektoren, skoleverket og arbeids- og atferdingssektoren; ofte i samarbeid med andre faggrupper. Dessuten arbeider psykologer ved universiteter, høyskoler, forsknings- og utredningsinstitutter, i offentlig og privat administrasjon og i næringslivet.

Grunnfag

MÅL

Studiet tar sikte på å gi elementær kjennskap til og forståelse av den moderne psykologi. Dette omfatter en innføring i psykologisk tenkemåte og vesentlige forskningsresultater, metodeproblemer og teorier, samt psykologiens historie.

STUDIEPLAN

OPPBYGNING

Psykologi grunnfag ble endret våren 1997 slik at det er en eksamen for alle etter 1. semester (10 vektall) og en eksamen etter 2. semester (10 vektall). Tilsammen gir eksamen etter første og andre semester fullt grunnfag (20 vektall).

INNHOOLD

1. semester grunnfag: Innføring i psykologi, psykologiens historie og forskningsmetoder. Det gis en innføring i psykologiens ulike temaområder, teorier og forskningsresultater. Videre er hensikten å vise hvordan faget har utviklet seg, samt å gi innsikt i vitenskapsteoretiske problemstillinger og forskningsmetodikk med særlig relevans for psykologien.

2. semester grunnfag: Det gis en grundigere innføring i sentrale temaer; Kognitiv psykologi, biologisk psykologi, utviklingspsykologi, sosialpsykologi og personlighets/abnormalpsykologi.

FORKUNNSKAPER

Førstesemesterstudiet (Examen philosophicum + Examen facultatum) for nye studenter fra høsten 1996/ Examen philosophicum må være bestått senest semesteret før en melder seg til noen eksamen.

UNDERVISNINGSFORM

Undervisning vil bli gitt ved forelesninger og seminarer. Undervisningen tar sikte på å lette tilegnelsen av pensum ved en utdyping av sentrale problemer, og sammen med supplerende lesning gi økt forståelse av pensum.

Grunnfagsstudiet har ikke krav om obligatorisk tilstedeværelse, studieprogresjon osv.

PENSUM

Pensum er på omlag 3000 sider for fullt grunnfag, hele pensumet er på engelsk. Studentene kan ikke gjøre regning med at alle deler av pensum vil bli gjennomgått i undervisningen, og anbefales å legge opp sin egen leseplan. Pensumlister og opplysninger kan fås ved henvendelse til ekspedisjonen, Psykologisk institutt, 8. etasje, Eilert Sundts hus. Det tas forbehold om endringer.

EKSAMEN

Eksamen i psykologi grunnfag består av to deler, med en eksamen etter hvert semester. Alle prøver er skriftlige. For å melde seg til eksamen 2. semester kreves det at kandidaten har bestått eksamen fra 1. semester eller at kandidaten melder seg til eksamen på 1. semester samtidig med at han/hun melder seg opp til eksamen på 2. semester. I sistnevnte tilfelle vil karakteren fra eksamen 2. semester ikke være gjeldende dersom det ikke oppnås bestått på eksamen 1. semester.

Karakterberegning: Ved fastsettelse av endelig karakter til psykologi grunnfag telles eksamen fra psykologi 1. semester og 2. semester likt. Begge prøver må være bestått for at kandidaten skal bestå grunnfagseksamen.

1. semester grunnfag:

Det gis oppgaver fra den generelle innføringen i psykologi, psykologiens historie og metode. Denne eksamen består av en 8-timers eksamen og en 4-timers eksamen. Ved 8-timers eksamen gis essay-oppgaver. 4-timers eksamen består av mindre spørsmål. 1. semester karakteren gis slik at karakteren for 8-timers og 4-timers prøvene vektet 2:1.

2. semester grunnfag:

Det gis oppgaver fra fordypningstemaene. Eksamen er en 8-timers eksamen hvor det gis essay-oppgaver. Det gis to oppgaver og kandidaten skal besvare en.

YTTERLIGERE INFORMASJON

Universitetet i Oslo tilbyr også psykologi grunnfag som fjernundervisning. Dette er et samarbeid mellom alle de fire universitetene i Norge og NKI. Nærmere opplysninger fås ved henvendelse til ekspedisjonen ved Psykologisk institutt eller NKI.

Mellomfag

Undervisningen skal legge vekt på å avgrense arbeidsmåtene i undervisning mot psykologisk behandling. For tiden er det mulig å fordype seg innen områdene sosialpsykologi og utviklingspsykologi.

MÅL

Mellomfagstillegget skal gi mulighet for grundigere studium i et av områdene som inngår i grunnfaget, i tillegg til generelle metodiske og fagdidaktiske problemstillinger.

STUDIEPLAN

OPPBYGNING

Mellomfaget består av grunnfaget og et mellomfagstillegg. Mellomfagstillegget skal normalt ta ett semester for heltidsstudenter. For deltidsstudenter er det mulig å bruke lengre tid på mellomfagstillegget.

INNHold

Mellomfagstillegget inneholder en metodedel, en fagdidaktisk del og en valgfri del innen sosial- eller utviklingspsykologi. Metodedelen skal gi kunnskap om forskningsprosessen og grunnlaget for psykologisk viten. Den fagdidaktiske delen tar opp det som i vid forstand kan kalles formidling, herunder også pedagogiske spørsmål knyttet til undervisning i psykologi og etiske problemer ved bruk av psykologisk kunnskap. Mellomfagstillegget gir mulighet for fordypning innen utviklingspsykologi eller sosialpsykologi.

SEMESTEROPPGAVE

Studenter med studierett kan i løpet av studietiden utarbeide en semesteroppgave på 15-20 maskinskrevne sider. Arbeidet med semesteroppgaven skal ha en sentral og integrerende funksjon i mellomfagstillegget. Studentene må følge et av oppgaveseminarene i arbeidet med semesteroppgaven. Det er faglærer på seminaret som godkjenner oppgavens tittel og det valgfrie pensum. Frist for godkjenning av semesteroppgavetittel kunngjøres i forelesningskatalogen. Semesteroppgaven kan inngå i eksamen. Frist for innlevering kunngjøres i forelesningskatalogen.

FORKUNNSKAPER

Førstesemesterstudiet (Examen philosophicum + examen facultatum) for nye studenter fra høsten 1996/ examen philosophicum må være bestått senest

semesteret før en melder seg til noen eksamen. Det er en klar fordel å ha tatt psykolog grunnfag 20 vektall før man starter på mellomfagstillegget.

UNDERVISNINGSFoRM

Melding om undervisning for mellomfagstillegget vil bli gitt i forelesningskatalogen. Det gis undervisning i tilknytning til fellespensum (del A) og i fordypelsesområdene (del B). Instituttet organiserer også tematiske oppgaveseminarer i tilknytning til semesteroppgaven, se under "semesteroppgave". Det er bare studenter med studierett som har anledning til å følge oppgaveseminarene. Tid og sted for oppgaveseminarene annonseres i forelesningskatalogen.

PENSUM

Pensum omfatter omlag 1.500 sider og er inndelt i følgende tre deler:

- a) Fellespensum for alle studenter som tar mellomfag.
- b) Fordypelsespensum i sosialpsykologi eller utviklingspsykologi. (Studentene velger selv fordypelsesområde.).
- c) Valgfritt pensum innenfor henholdsvis utviklingspsykologi og sosialpsykologi. Oppgitt pensum for privatister (se neste avsnitt vedr. C pensum).

A. Fellespensum

Fellespensum består av:

- Metode.
- Fagdidaktikk.

Metodedelen omfatter lærestoff om forskningsprosessen og er på ca. 400 sider. Fagdidaktikkdelen inneholder en faghistorisk oversikt som skal gi studenten kunnskap

om og perspektiver på psykologi som basalfag, som praktisk fag og som undervisningsfag. Spesielt viktig er det å illustrere de valg og forenklinger som foregår fra forsknings- /basalfag til studiefag og videre til skolefag. Den fagdidaktiske delen inneholder også en innføring i sentrale teoretiske og praktiske emner og begreper som er nødvendige i arbeidet med å klargjøre studentenes framtidige undervisnings- og formidlerrolle. Penum i fagdidaktikk er på ca. 120 sider.

B. Fordypelsespenum

Studentene velger fordypelsespenum enten i sosialpsykologi eller i utviklingspsykologi. Hvert fordypelsespenum er på ca. 500 sider.

C. Valgfritt penum

For studenter som følger et oppgaveseminar er den valgfrie litteraturen organisert rundt temaer. Den valgfrie penumdelen utarbeides i samråd med den faglærer som leder oppgaveseminalet. Hoveddelen av det valgfrie penum vil naturlig knyttes til tema for semesteroppgaven. C penum skal utgjøre ca. 500 sider.

For studenter som skal avlegge privatisteksamen er C-penum oppgitt i penumlisten for mellomfagstillegget.

Penumlistene (A, B og C penum) fås på ekspedisjonen, Psykologisk institutt, 8. etasje, Eilert Sundts hus.

EKSAMEN

Studentene har anledning til å velge mellom to alternative eksamensformer:

- *Mellomfagstillegget i psykologi (ordinær eksamensform)*
Semesteroppgave, en skriftlig prøve på 8 timer og muntlig eksamen.
- *Mellomfagstillegget i psykologi for privatister*

To 8-timers skriftlig eksamener og muntlig eksamen.

Ordinær eksamensform kan bare velges av kandidater med studierett. Forutsetningen for å velge ordinær eksamensform er deltagelse på instituttets oppgaveseminar og individuell semesteroppgavetittel godkjent av faglærer.

Studenter med studierett har også anledning til å velge privatist eksamensformen.

For å melde seg til eksamen i mellomfagstillegget kreves at kandidaten har bestått grunnfagseksamen i psykologi i tidligere semestre eller at kandidaten melder seg opp til grunnfagseksamen samtidig som hun/han melder seg opp i mellomfagstillegget. I siste tilfelle får ikke kandidaten fremstille seg til muntlig prøve i mellomfagstillegget dersom grunnfagseksamen ikke er bestått. 14 dager før den skriftlige prøven som er felles for de to eksamensalternativene, får studentene utdelt 6-8 oppgaver ved henvendelse til ekspedisjonskontoret ved Psykologisk institutt, 8. etasje i SV bygget. Minst to av disse oppgavene oppgis til skriftlig prøve, studentene besvarer én av de oppgitte oppgavene. Til den andre skriftlige prøven, som er alternativet til semesteroppgaven, gis det spørsmål i form av essay-oppgaver fra det standardiserte fordypningspenum (C-penum) som blir satt opp av instituttet. Eksamen avsluttes med en muntlig prøve av kunnskap i B-penumet og tilbakemelding i forhold til semesteroppgaven og den skriftlige prøven/ de to skriftlige prøvene.

Eksamen i mellomfagstillegget i psykologi er å betrakte som en helhet. En student som går opp til ny prøve kan imidlertid legge fram en semesteroppgave som har vært benyttet ved tidligere fremstilling til mellomfagseksamen. I slike tilfeller blir oppgaven bedømt på nytt på fritt grunnlag. Eksamen i mellomfagstillegget holdes hvert semester.

KARAKTERBEREGNING

Ved ordinær eksamensform teller semesteroppgaven 2/3 og den skriftlige prøven 1/3 ved fastsettelse av den skriftlige karakter. Ved eksamensform for privatister teller den C-pensumrelaterte skriftlige prøven 2/3 og den ordinære skriftlige prøven 1/3 ved fastsettelse av den skriftlige karakteren. Ved beregning av endelig karakter for mellomfagseksamen vektet grunnfagskarakteren 2 og mellomfagstillegget 1 (2:1).

Profesjonsstudiet

OPPTAKSBESTEMMELSER

Psykologisk institutt tar hvert semester opp 36 studenter til profesjonsstudiet i psykologi. Opptaksordningene til profesjonsstudiet er endret flere ganger i løpet av de senere årene, og ulike opptaksordninger gjelder for ulike grupper av studenter.

Opptaksordning 1

Gjelder studenter som begynte på 1. semester grunnfag fra og med våren 1997: Søkere kvalifiserer seg etter Examen philosophicum og Introduksjonsstudiet som ved UiO består av 10 vekttall psykologi (1. semester) som tas som en deleksamen og en vilkårlig variant av Examen facultatum (5 vekttall). Det beregnes gjennomsnittskarakter med to desimaler. I denne beregningen vektet karakteren fra psykologidelen dobbelt i forhold til karakteren fra Examen facultatum. Søkere til profesjonsstudiet som har en annen variant av Examen facultatum enn den samfunnsvitenskapelig varianten, må godtgjøre kunnskap tilsvarende samfunnsvitenskapelig variant ved å avlegge egen kunnskapsprøve (3 vekttall) som vurderes som bestått/ikke bestått. For nærmere informasjon kontakt Det samfunnsvitenskapelige fakultet. Søkere rangeres på grunnlag av gjennomsnittskarakter i Introduksjonsstudiet i psykologi fra

ett av universitetene i Norge. Gjennomsnittskarakteren beregnes med to desimaler. Dersom søkere står karaktermessig likt, rangeres de søkerne som har samme karakter på grunnlag av karakteren i Ex. phil. (eksklusive påbyggingsdelen fra Oslo og Tromsø). Dersom søkerne fortsatt står likt, foretas det loddtrekning mellom disse søkerne. Studenter som har avlagt Ex. phil. etter studieplan av 1983 el. tidligere og vil ta Introduksjonsstudiet ved UiO MÅ avlegge Examen facultatum for å kunne søke opptak på profesjonsstudiet på grunnlag av Introduksjonsstudiet.

Opptaksordning 2

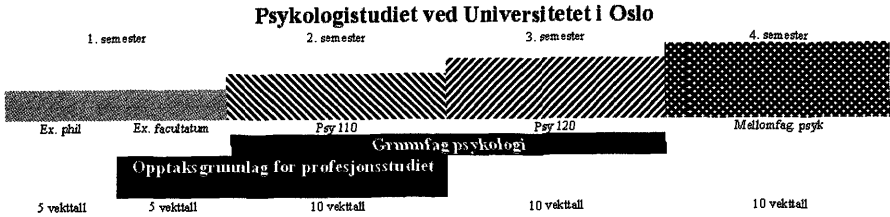
Gjelder studenter som begynte på psykologi grunnfag senest høsten 1996: Søkere kvalifiserer seg etter Ex.phil. og 20 vekttall grunnfag (evt. 30 vekttall mellomfag). For søkere med lik karakter (der mellomfagskarakteren beregnes med to desimaler), foretas en ytterligere rangering etter en formel basert på kriteriene: Karakter i Ex. phil., antall godkjente vekttall, gjennomsnittlige artiumskarakterer og alder.

Rangering av søkermassen

Fordelingen av studieplasser på profesjonsstudiet i psykologi vil skje proporsjonalt i forhold til søkermassen i de to opptaksgruppene. Denne kvoteordningen gjelder i tre år fra man begynte med opptak etter opptaksordningene 1 og 2. Søknadsfrist til profesjonsstudiet er 15. mai for høstsemesteret og 15. oktober for vårsemesteret.

1. AVDELING

Profesjonsstudiets 1. avdeling bygger på Ex.phil. med påbygningsdel og 1. semester grunnfag (eller Ex.phil og fullt grunnfag) og fører dette videre ved at studentene skal skaffe seg en solid og allsidig kunnskap

Figur 1: Oversikt over studietilbud

om de forskjellige områder i psykologien og deres vitenskapelige grunnlag. Gjennom kurs og øvelser vil studentene få et konkret kjennskap til de viktigste teorier, forskningsmetoder og resultater. 1. avdeling er sentral i studiet som helhet, idet studentene her erverver seg de teoretiske og metodiske forutsetninger for psykologisk tenkemåte som kreves i det etterfølgende yrkesorienterte studium og arbeid. Dette inkluderer også statistikk og databehandling og støttedisiplinene neurobiologi, samfunnsfag og psykiatri. 1. avdeling er inndelt i fem temasemestre. Hvert av semestrene er organisert om en hovedstamme av undervisningstiltak der psykologisk kunnskap, metoder og teorier blir behandlet ut fra hvert sitt hovedperspektiv. Sentralt i undervisningen står en periode med øvelser - demonstrasjoner - praksis, som sammen med et paralleltgående seminar vil knytte det teoretiske kunnskapsstoffet til konkrete erfarings- og forsknings situasjoner. En rekke frittstående undervisningstilbud vil ta sikte på en nærmere utdyping av spesielle problemstillinger og sentrale perspektiver. Seminarer og gruppeaktiviteter tar sikte på at studentene mest mulig aktivt skal tilegne seg stoffet i lærebøkene.

Semester I - Kognitiv psykologi- behandler menneskelig informasjonsbehandling - opplevelser, vurderinger, beslutninger og handlinger fra et kognitivt perspektiv. Undervisning gis også i forskningsmetode, statistikk og databehandling som hjelpemidler i

faglige beslutningsprosesser. Kursprøven i statistikk må være bestått før opplytting til 2. semester.

Semester II - Biologisk psykologi- tar sikte på en allsidig innføring i det biologiske grunnlaget for mentale prosesser og atferd. I dette semester tas neurobiologiske støttedisiplin.

Semester III - Utviklingspsykologi - tar opp de ulike sider ved individets vekst og forandring gjennom livet. Støttedisiplinen samfunnsfag vil understreke de kulturelle og sosiale sider ved menneskelig utvikling.

Semester IV - Sosialpsykologi - tar opp det sosialpsykologiske perspektivet på individets tilknytning til samfunnet, og viser hvordan moderne sosialpsykologi kan belyse aktuelle problemstillinger og sosiale fenomener.

Semester V - Personlighetspsykologi- beskriver persons målsetninger, uttrykksformer og indre liv slik dette skapes og gjenskapes gjennom livsløpet. Spesiell vekt vil legges på forhold som fremmer/hemmer livskvalitet. I dette semesteret tas psykiatri støttedisiplin.

Pensum

Innen de rammer som Styret vedtar fastsettes det konkrete pensum for det enkelte temasemester, i tillegg til pensum i psykologi kommer pensum til støttedisiplinene. Pensum til hvert temasemester består av ca. 1.500 sider tilsammen for temadelen og støttedisiplinen. Selv om studentene foran

hver eksamen kan holde seg til et fastlagt pensum, er det studiemessig intet skarpt skille mellom pensumlitteratur og annen faglitteratur. For å få tilstrekkelig fagpsykologisk innsikt er det nødvendig å ha kunnskaper ut over det faste pensum. Det vil være nødvendig å gå til originalverker, konsultere håndbøker, orientere seg i tidskrifter og foreta annen utfyllende lesning. Faglærerne vil gi opplysninger og anbefalinger om utfyllende lesning i forbindelse med undervisningen. Det vil også bli gitt orientering i bruk av bibliotekets tjenester for litteratursøking.

Pensumlister

Pensumlister fås ved henvendelse til ekspedisjonen i 8. etg. Eilert Sundts Hus.

Undervisning

Selv om den kunnskapsmengde som kreves til eksamen i all hovedsak finnes i pensum, kan en student ikke tilegne seg en allsidig psykologisk skolering og tenkemåte bare ved å lese lærebøkene. Undervisningen er derfor lagt opp med sikte på å integrere teori, metode og praktisk erfaring. Studentene anbefales derfor å legge opp sin lesning slik at den kan kombineres med den undervisning som gis til enhver tid. En aktiv holdning til lærebokstoffet letter tilegnelsen og gir det beste grunnlag for en selvstendig kritisk vurdering av stoffet. Selv om hvert semester har et hovedperspektiv, utgjør 1. avdeling et enhetlig studium, og undervisningen vil understreke dette helhetsperspektivet. Forelesningene vil som regel gi en oversikt og diskusjon av generelle eller spesielle emner innen teoretisk psykologi, og vil kunne inneholde stoff og synspunkter som er så nye at de ennå ikke er kommet med i lærebøkene. Forelesningene skal kunne sette problemene i sammenheng og stake ut hovedlinjene i de forskjellige områder.

Seminarene gir mulighet for større aktivitet fra studentenes side og forutsetter mer intimt samarbeid mellom faglærer og studenter. Individuelle arbeidsoppgaver, gruppearbeider, oppgaveskriving o.l. kan organiseres og kombineres. Studentene skal få øvelse i disponering av stoff, kombinasjon av forskjellige emneområder, saklig kritikk og alminnelig diskusjon av emner og problemer. Kurser kan være av ulike slag. I semestrene I-V er undervisningen i anvendte metoder, praksisseminarene og prosjektarbeidet obligatoriske. Kursene tar sikte på å gi den nødvendige trening og grunnlag for kritisk bruk av forsknings- og arbeidsmetoder. En kombinasjon av kurs og øvelser gir den beste muligheten for å utdype hvordan konkrete observasjoner og erfaringer kan settes i sammenheng med teoretiske forståelser. Det vil også gjøre studentene fortrolige med hvordan teoretiske perspektiver, systematiske observasjoner og praktisk utprøving gjensidig utdyper og beriker det psykologiske kunnskapsstoffet. De forskjellige undervisningstilbud er ment å hjelpe studentene til å utdype lærebokstoffet og aktivere dets praktiske relevans. Det vil i kurser og seminarer bli lagt vekt på selvstendighet.

Støttedisipliner

Det er knyttet en kursprøve til hver av støttedisiplinene i nevrobiologi, samfunnsfag og psykiatri. Prøven vurderes til bestått/ikke bestått. Studentene anbefales å følge kursene i støttedisiplinene.

Nevrobiologisk støttedisiplin

Det kreves elementær kjennskap til generell biologi og fysiologi, human genetikk, sanse- og muskelfysiologi samt synapsefysiologi. Det kreves mer inngående kjennskap til sentralnervesystemets anatomi og fysiologi. I hvert semester vil det bli ar-

rangert et kurs med demonstrasjoner og eventuelle øvelser.

Samfunnsfaglig støttedisiplin

Det kreves elementær kjennskap til sosiologi og sosialantropologi. Studentene skal gjøre kjent med: (a) sentrale teoretiske begreper og forskningsmetoder, og (b) aktuelle problemstillinger med relevans til psykologi. Disiplinen har et omfang som tilsvarer minst 1/8 av et grunnfag. Pensum vil være på minst 500 sider fordelt mellom disiplinene. Kurset avsluttes med en 7 timers skriftlig prøve, som omhandler begge disiplinene. Etter særskilte dispensasjonsregler kan man søke om fritak fra kurset. I hvert semester vil det bli arrangert forelesninger fra en del av hovedområdene innenfor pensum.

Psykiatri støttedisiplin

Kurset tar sikte på å gi studentene en elementær innføring i psykiatrisk teori og praksis. Hensikten med kurset er delvis å gjøre studentene kjent med et fag som psykologer ofte samarbeider med, delvis å bidra til at studentenes psykopatologikunnskaper i noen grad kan gis en praktisk klinisk forankring. Undervisningen vil gjøre utstrakt bruk av sykehistorier til illustrasjon av psykopatologiske forhold. Studenter som ikke følger undervisningen vil bli prøvet i et utvidet pensum ved kursprøven. Kurset holdes ved Gaustad sykehus.

Eksamen

Eksamen for alle fem temasemestrene og støttedisiplinene på 1. avdeling holdes hvert semester. Fristen for oppmelding til de forskjellige eksamener blir kunngjort i forelesningskatalogen. Den er den samme som for melding til eksamen ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet. Disse frister gjelder også for oppmelding til prøvene i støttedisiplinene. Hvert

temasemester i 1. avdeling avsluttes med en eksamen som består av en 6-timers skriftlig prøve og en semesteroppgave. 6-timersprøven og semesteroppgaven vurderes under ett og teller likt ved beregning av semesterkarakteren, som fastsettes etter vanlig skala. En semesterkarakter teller 1/5 av samlet 1. avdelingseksamen.

Studentene skal avlegge de enkelte eksamener til den tid som følger av gjeldende studieplan. Dersom en student ikke har avsluttet alle eksamener i 1. avdeling gis vedkommende likevel anledning til å følge undervisningen i 6. semester forutsatt at studenten ikke mangler mer enn en hoveddisiplin eller en støttedisiplin. Studenten må da ordinært avlegge ny prøve ved førstkommande regulære eksamen.

En student som stryker på en ordinær eksamen i 1. avdeling får anledning til å avlegge utsatt eksamen samme eller påfølgende semester.

Hvis en manglende eksamen fra 1. avdeling ikke er bestått i løpet av 6. semester kan studenten ikke fortsette i studiet før eksamen fra 1. avdeling er bestått. For studenter som kommer i en slik situasjon, vil adgang til å følge studiet videre skje etter søknad og være avhengig av ledig plass.

Studenten kan fremstille seg på nytt for å forbedre sin eksamenskarakter én gang pr. eksamen i påfølgende semester ved ordinær eksamen. Best oppnådde karakter blir stående. Videre hører til 1. avdelingseksamen en 6-timers skriftlig prøve i hver av støttedisiplinene (7 timer for samfunnsfaglig støttedisiplin). Disse prøven blir vurdert til bestått/ikke bestått. Studenten kan også fritas for disse prøven dersom han/hun har dokumentert tilsvarende kunnskaper i faget gjennom annen prøve. Opplysninger om hvilke prøver som ordinært gir grunnlag for fritak, fås på ekspedisjonen ved Psykologisk institutt.

Godkjent 1. avdelingseksamen forutsetter:

- Bestått alle fem temaeksamener til 1. avdeling.
- Bestått støttedisiplinene.
- At all obligatorisk undervisning er gjennomført og godkjent.

Tillatte hjelpemidler under eksamen

Det er ikke anledning til å benytte hjelpemidler under vanlig skriftlig eksamen. Se forøvrig fakultetsdelens utfyllende regler " Forskrift om avleggelse og gjennomføring av eksamener og prøver ved UiO".

2. AVDELING

Denne avdeling er sterkere yrkesorientert enn 1. avdeling og har som målsetting fordypende studier i anvendt og klinisk psykologi, i en bredde og et omfang som gir studentene generell kyndighet i fagpsykologisk arbeid på ulike yrkesområder. Ifølge Psykologloven danner cand. psychol eksamen grunnlaget for godkjenning som psykolog, og dermed for psykologisk virksomhet. Faget er imidlertid for omfattende, både teoretisk og praktisk til at den enkelte kan forventes å arbeide like kompetent med alle faglige problemer. For å sikre at de ulike områder av anvendt psykologi skal kunne bli tilført den kompetanse faget gir grunnlag for, gis i 2. avdeling også undervisning med sikte på fordypelse. Det profesjonsrettede formålet med 2. avdeling sikres først og fremst gjennom at praksis er integrert i den løpende undervisning, og i demonstrasjoner og øvelser.

Undervisning

Generelt vil undervisningen i 2. avdeling legge vekt på:

- at studentene får en realistisk oppfatning av psykologiske

arbeidsoppgaver og hvilke deler av psykologien som er relevant for de ulike områder.

- at studentene lærer å kjenne det forskningsmessige grunnlag for praktisk virksomhet,
- at studenten lærer å se behovet for å koble praksis til forskning og legge opp arbeidet på en måte som muliggjør systematisk evaluering av egen virksomhet.

Undervisningen vil, der det er hensiktsmessig, bli lagt til instituttets eksterne praksisinstitusjoner. 2. avdeling vil normalt gjennomføres på 2 1/2 år når praksistiden regnes med.

Oppbygging

2. avdeling stiller krav til studentene på de følgende tre felter: teoretiske kunnskaper, metodisk skoloring og profesjonsrettet praksis. 2. avdeling består av følgende undervisningselementer:

- Felleskurs med praksis
- Hovedpraksis
- Påbyggingskurs

Dessuten omfatter 2. avdelingsplanen bestemmelser om:

- Pensum
- Eksamen

Felleskurs med praksis

Felleskursene innleder 2. avdelingsstudiet. Kravet til faglig bredde søkes bl.a. ivarettatt ved at den generelle og teoretisk/metodiske skoloring i 1. avdeling blir videreført i kurs i psykologiske arbeidsmetoder som er obligatorisk for samtlige studenter i 2. avdeling. Kursene tar sikte på å gjøre studentene kjent med noen vanlige problemer og arbeidsoppgaver i psykologisk praksis. I

denne sammenheng vil profesjonelle fremgangsmåter for undersøkelse og intervensjon bli drøftet i forhold til de problemer/utfordringer en psykolog møter. Undervisningen skal gi studentene trening i valg og prioritering av arbeidsmetoder i relasjon til arbeidsoppgaver. Det anses således ikke tilstrekkelig at studentene oppnår en viss fortrolighet med de enkelte arbeidsmetoder. Felleskursene vil særlig ta opp problemer og arbeidsoppgaver som møter psykologen i helsesektoren, skolesektoren og arbeids- og attføringssektoren. Felleskursene tar opp muligheter for evaluering av egen virksomhet som psykolog, og gir undervisning i relevant lovverk og fagetiske retningslinjer. Som ledd i felleskursene skal studentene ha praksis i en egnet ekstern institusjon f.eks. innen helse, skole- eller arbeidspsykologi /attføringssektoren. Her skal studentene arbeide som psykologs medhjelper. For videre utdyping av formålet med felleskurspraksis, se Hovedpraksis. Felleskurs med praksis må være godkjent før studentene påbegynner hovedpraksis.

Hovedpraksis

Det kreves at studentene også gjennomfører en mer omfattende praksis - hovedpraksis - i ekstern institusjon. Hovedpraksis strekker seg normalt over 6 mnd. med ca. 28 timer pr. uke og gjennomføres ordinært i semesteret etter felleskursene. Hovedpraksis skal gi studentene erfaring med psykologiske problemer og arbeidsmetoder, og gi studenten mulighet til å skaffe seg kjennskap til institusjonen og til samarbeidsformer med personale med annen fagutdanning. Gjennom arbeid med klienter skal studentene også få en klarere forståelse av styrke og begrensninger i psykologisk kunnskap i forbindelse med psykologisk yrkesutøvelse og de etiske problemer som oppstår i denne sammenheng. Studentenes erfaring fra praksisperioden forutsettes trukket inn og bearbeidet i en-

kelte undervisningstiltak. Ved praksisinstitusjonen vil studentene få veiledning av en praksislærer (psykolog som er ansatt ved institusjonen), som er tilknyttet Psykologisk institutt som hjelpeleærer, for å gi veiledning og ha tilsyn med denne delen av studiet. Studentene vil være å betrakte som psykologs medhjelper i praksistiden. For studenter som velger å arbeide med hovedoppgaven i 2. avdeling kan noe av tiden brukes til innsamling av materiale til hovedoppgaven. Det vises her til reglement for hovedpraksis.

Påbyggingskurs

Påbyggingskursene er gruppert i fire fordypningsområder: Klinisk voksen og ungdomspsykologi, klinisk barnepsykologi, pedagogisk psykologisk rådgivning, og arbeids- og organisasjonspsykologi. For fordypningsområdene klinisk voksen- og ungdomspsykologi og klinisk barnepsykologi gjelder egne regler for kvotering til områdene. Påbyggingskursene skal utdype ulike fagområder med sikte på ytterligere styrking av kompetansen i forhold til sentrale arbeidsoppgaver. For å nå en tilstrekkelig fordypelse i temaer relevant for et bestemt yrkesområde, må hver student skaffe seg et visst antall kurspoeng. Et (1) kurspoeng skal normalt tilsvare 1 times katalogført undervisning pr. uke i ett semester. Styret bestemmer hvor mange kurspoeng de ulike undervisningstilbud gir, hvilke yrkesområder de er relevante for og fastlegger til enhver tid hvor mange kurspoeng som kreves for å fremstille seg til eksamen. Når det gjelder de øvrige kurspoeng som trengs ut over kurspoengene til det valgte fordypningsområdet, skal disse velges fra de resterende fordypningsområder. For alle studenter gjelder det at før man går opp til eksamen må man ha tatt minst to kurspoeng fra pedagogisk psykologisk rådgivning og to kurspoeng fra arbeids- og organisasjonspsykologi.

Adgang til påbyggingskurs ut over det obligatoriske minimum vil være avhengig av kurskapasitet. Når det gjelder valg av påbyggingskurs, anbefales studentene å benytte seg av instituttets tilbud om studieveiledning i lærernes samtaletider.

Pensum

Pensum til 2. avdeling består av pensum knyttet til felleskursene og til de påbyggingskursene som den enkelte student har valgt. Kursplanene inneholder de til enhver tid gjeldende litteraturlister vedtatt av Styret ved Psykologisk institutt. I den grad det foreligger valgfrihet og alternativer for sammensetning av pensumlisten, vil studentene kunne få råd og veiledning av faglærerne ved utvalget. Foruten kurslitteraturen vil det også være nødvendig å lese tilleggslitteratur i forbindelse med hovedoppgaven. Den undervisning som blir gitt i pedagogikk, sosiologi, antropologi og andre fag som grenser til psykologi, kan studentene også ha stort utbytte av. Likevel blir studentene henvist til atskillig lesning på egenhånd. Det henvises til egne lister over anbefalt litteratur for videregående lesning.

Eksamen

Ny ordning

Avsluttende 2. avdelingseksamen er delt i to med en skriftlig 8-timers skoleeksamen på slutten av 7. semester knyttet til fellespensumet og fullførte felleskurs. Dersom en student ikke består felleskurseksamen, gis vedkommende likevel anledning til å påbegynne hovedpraksis i 8. semester. Studenten må fremstille seg til ny prøve ved førstkommande regulære eksamen. Hvis studenten ikke består eksamen i det påfølgende semester, vil adgang til å følge kullet videre, skje etter søknad. Ved avslutningen av studiet kommer i tillegg en skriftlig eksamen, 14-dagers hjemmeeksamen eller 8-

timers skoleeksamen i oppgitt emne knyttet til fordypningsområdet og en muntlig eksamen. De to eksamenene vektet likt i den samlede karakter for 2. avdeling. Denne ordningen gjelder studenter som begynte i 2. avdeling fra høsten 1996.

Gammel ordning

Avsluttende eksamen i 2. avdeling holdes hvert semester. Eksamen består enten av to 8 timers skriftlige prøver eller en oppgitt 14 dagers oppgave på grunnlag av pensum knyttet til felleskursene, og en selvvalgt 14-dagers oppgave som ordinært er knyttet til påbyggingskursene; samt en muntlig prøve. Ved de skriftlige prøver skal kandidaten dokumentere sine kunnskaper i og sin forståelse av anvendt psykologi i sin alminnelighet. Det vil bli lagt særlig vekt på evnen til kritisk vurdering og evnen til å se muligheter og begrensninger i anvendelse av ulike teorier og metoder og forskningsresultater. Til muntlig eksamen vil det bli eksaminert i pensum fra felleskurs og påbyggingskurs, og poenggivende forskningskurs. Eksaminasjon kan også ta utgangspunkt i 14 dagers oppgavene. For bestått skriftlig eksamen til 2. avdeling gis det en foreløpig karakter fra 1,0-4,0 med en desimals nøyaktighet. Denne meddeles kandidaten, som ikke kan fremstille seg til muntlig prøve før den skriftlige er bestått. Etter den muntlige prøven fastsettes den endelige karakter, også med en desimals nøyaktighet. Kandidater som får dårligere karakter enn 4,0, har ikke bestått eksamen.

Hvis en kandidat til 2. avdelings-eksamen har bestått de skriftlige og muntlige prøver, men ikke fått godkjent den selvvalgte vitenskapelige undersøkelse (hovedoppgaven), kan vitnemål ikke utstedes før godkjent hovedoppgave foreligger. Har en kandidat fått godkjent hovedoppgaven, men ikke bestått de øvrige prøver, gjelder det at han/hun må fremstille seg til de skriftlige og muntlige prøver på ny. Det er ikke adgang til å

fremstille seg til noen del av eksamen i psykologi mer enn 3 ganger. Den best oppnådde karakter blir gjeldende. (Om dispensasjon, se reglementet § 9.) Karakterene etter 1. avdeling og etter 2. avdeling (som teller likt) vil til sammen utgjøre hovedkarakteren ved oppnådd cand. psychol grad. På eksamensvitnemålet angis karakteren fra 1. avdeling og 2. avdeling med grad og tallverdi med en desimal. Dessuten angis en hovedkarakter med grad og tallverdi. Hovedoppgavens tittel og karakter med grad og tallverdi med en desimal angis særskilt på eksamensvitnemålet.

Hovedoppgave

Instituttets studieplan og retningslinjer for arbeidet med hovedoppgaven fås ved henvendelse til instituttet. Hovedoppgaven kan leveres når som helst i løpet av profesjonsstudiet, men senest ved oppmelding til 2. avdelingseksamen. Studentene skal under sitt arbeid med hovedoppgaven ha en fast veileder. Det skal inngås en veiledningsavtale mellom student og veileder. Veiledningsavtalen skal være levert instituttet innen avslutningen av 8. semester. I tillegg til påbygningskurs og forskningsseminarer skal hovedoppgaven sikre den nødvendige konsentrasjon og fordypelse i spesielle områder. Arbeidet skal ordinært være innsamling og/eller analyse av et empirisk materiale, men kan også være av teoretisk art. Arbeidet skal vise at studenten behersker vitenskapelig fremgangsmåte, såvel som de spesielle problemstillinger og metoder som knytter seg til et valgt emne. Det er utarbeidet

egne retningslinjer for datainnsamling i eksterne institusjoner og for utforming av hovedoppgaven. Hovedoppgaven teller ikke med ved fastsettelsen av karakteren ved 2. avdeling, men gis egen karakter med grad og tallverdi.

Forskning- og hovedoppgaveveiledning

Hvert semester skal det arrangeres forskningsseminarer knyttet til pågående forskning ved instituttet eller til diskusjon av internasjonale forskningstradisjoner. For å lette studentenes arbeid med hovedoppgaven vil det også bli arrangert egne hovedoppgaveseminarer.

Innpassing

Studenter som etter søknad får ekvivalent utdanning og eksamener fra andre utdanningsinstitusjoner med deler av embetsstudiet i psykologi, kan etter vurdering i hvert enkelt tilfelle opptas i den utstrekning plasser er blitt ledige ved at ordinære studenter slutter før de har fullført embetsstudiet (Kollegievedtak av 8.9. 1972). Administrasjonsordningen for rangering av søkerne kan fås ved henvendelse til instituttet.

En forutsetning for innpassing er at karakteren på grunnfag eller introduksjonsstudiet i psykologi er konkurransedyktig i forhold til det opptaksgrunnlag som kreves for opptak til profesjonsstudiet.

Dr. Psychol.-graden

Om dr. psychol. -studiet, se i Universitetets reglementshefte.

Sosialøkonomi

Sosialøkonomisk institutt (SØI)

Besøksadresse: Eilert Sundts hus
 12. etg.
 Postboks: 1095 Blindern
 0317 Oslo
 Telefon: 22855127 (eksp.kontor)
 22854353 (studiekonsulent)
 Fax: 22 85 50 35
 URL: <http://www.sv.uio.no/sosoeek>

Presentasjon av faget

Det sosialøkonomiske studium har til formål å gi kunnskap om den økonomiske virksomhet og om de økonomiske og sosiale forhold i samfunnet. En studerer fenomener som:

- produksjon
- sysselsetting og arbeidsløshet
- forbruk og sparing
- prisdannelse
- inntektsfordeling
- energispørsmål
- miljøproblemer
- økonomisk politikk
- internasjonal handel

Sosialøkonomi kan i stor grad sies å være et studium av hvordan begrensede ressurser (produksjonsutstyr, arbeidskraft, energi, naturressurser etc.) fordeles på ulike anvendelser med sikte på materielle goder, men også goder som fritid, sosial omsorg, utdanning og miljøgoder.

I sosialøkonomien forsøker en å forklare og forstå de gjeldende økonomiske mekanismer så vel som implikasjonene av alternative økonomiske ordninger. En studerer også kriterier for hva som kan sies å være

en god organisering av økonomien og god økonomisk politikk.

De økonomiske resultater bestemmes dels av tekniske, naturgitte og historiske forhold og dels av de økonomiske beslutninger hos enkeltindivider og kollektive organer. Som studium av samfunnets økonomi er sosialøkonomien spesielt opptatt av samspillet mellom de økonomiske aktiviteter og beslutninger hos de mange foretak og enkeltindivider i samfunnet. Moderne økonomi er preget av stor gjensidig avhengighet mellom individer og land. Det foreligger muligheter for spesialisering, arbeidsdeling og handel, men også konkurranse om knappe ressurser og fordelingskonflikter. Disposisjoner som kan fortone seg ubetydelige for den enkelte, kan i sum ha store samfunnsmessige konsekvenser, som foreksempel når mange hver for seg bidrar med litt forurensning. I slike tilfelle kan det bli et dårlig totalresultat dersom hvert enkelt individ følger den tilpasning som hun/han ser seg best tjent med. Den enkelte kan ikke på egenhånd gjøre noe for å rette opp dette. Det kreves kollektive tiltak. Offentlige og andre kollektive tiltak kan ha stor betydning både direkte, og ved å påvirke og sette rammer for den enkeltes disposisjoner.

I sosialøkonomi, som i andre vitenskaper, må vi lage oss logiske tankeskjemaer som gir et såpass forenklet bilde av virkeligheten at den blir mer forståelig for oss. Gjennom øvelse i å håndtere slike tankeskjemaer og ved å skaffe oss inngående kjennskap til de konkrete forhold vi søker å analysere, må vi lære oss opp i å bedømme hva slags forenklinger som er på sin plass i hvert enkelt tilfelle.

Hvis det bare gjelder å skaffe seg visse idéer om hvordan det økonomiske liv i et samfunn funksjonerer, kan en komme et stykke på vei ved et omhyggelig og klart formulert verbalt resonnement. Men når det gjelder mer vidtgående og krevende problemstillinger der en tar sikte på å komme fram til praktiske resultater, vil ofte et matematisk formulert tankeskjema være den eneste farbare vei. Dette skyldes ikke minst at en er opptatt av samspillet mellom mange samtidige disposisjoner som det er vanskelig å holde tankemessig rede på. Forsøk på å mestre de sentrale områder av sosialøkonomien uten å ta matematikken til hjelp ville derfor ikke bare være unødig tidsspille, men det ville være en altfor vanskelig oppgave for de aller fleste studenter.

En sosialøkonom må allerede fra første stund venne seg til å se nøkternt og vitenskapelig på de samfunnsøkonomiske spørsmål. Dette gjelder ikke bare for de studenter som tar sikte på en framtidig akademisk karriere, men like mye det langt større antall som kommer i praktiske yrker. En sosialøkonom i praktisk arbeid vil ha et særlig behov for solid utdanning hvis en skal ha evne til å se de vesentlige sammenhenger og problemstillinger gjennom det mylder av detaljer en møter i sitt daglige virke.

Hvor arbeider sosialøkonomer?

En undersøkelse fra 1996 publisert i Sosialøkonomenes Forenings tidsskrift *Sosialøkonomen* nr. 1/97 viser følgende om

arbeidssteder for kandidater med sosialøkonomisk embetseksamen/hovedfagseksamen, se: tabell 2.

Det fremgår at en stor andel har begynt i staten, men at mange av disse senere har søkt seg over til stillinger i kommunal og privat sektor. Andre undersøkelser bekrefter denne tendensen.

Sosialøkonomisk embetseksamen gir allsidige muligheter i arbeidsmarkedet. Sosialøkonomer finnes f.eks. i så forskjellige artet virksomhet som

- bank og forsikring
- oljeselskaper
- datavirksomhet
- videregående skole
- presse og kringkasting
- helseadministrasjon
- miljøvernarbeid
- utenriktjeneste
- u-hjelp
- mm.

I statsadministrasjonen er det sosialøkonomer i mange høyere stillinger. Tre av de største arbeidsplassene for sosialøkonomer er Finansdepartementet, Statistisk Sentralbyrå og Norges Bank. I de senere år er mange ansatt i utredningsstillinger og administrative stillinger i kommunesektoren. En del arbeider med forskning og undervisning på universiteter og høyskoler. I den private sektor arbeider de fleste sosialøkonomer i banker, i de store organisasjoner i næringslivet, i konsulentfirmaer, oljeselskaper og i planleggingsavdelinger i større bedrifter. En rekke norske sosialøkonomer har hatt sentrale stillinger i internasjonale organisasjoner. Dessuten deltar mange sosialøkonomer i offentlige utvalg.

Cand.polit.-kandidater med hovedfag i sosialøkonomi tar sikte på å dekke arbeidslivets behov for personer som har kombinert videregående studier i sosialøkonomi med andre fag. Arbeidsstedene vil ofte

	Arbeidssted 0-4 år etter eksamen	Arbeidssted 23 år eller mer etter eksamen.
Stat	73%	46%
Kommuner og fylker	8%	25%
Privat	19%	29%
	100%	100%

Tabell 2: Hvor arbeider sosialøkonomer

være de samme som for kandidater med sosialøkonomisk embetseksamen.

Både grunnfag og mellomfag i sosialøkonomi kan være nyttige for studenter som tar sikte på senere arbeid i den videregående skolen.

I kombinasjon med andre fag kan både grunnfag og mellomfag i sosialøkonomi gi interessante yrkesmuligheter. Grunnfag og mellomfag i sosialøkonomi kan være nyttige støttefag for videregående studier i andre samfunnsfag, historie, geografi, informatikk og annen økonomisk administrativ utdanning.

Oversikt over studietilbudet

Sosialøkonomistudiet er delt opp i tre avdelinger:

- 1. *avdeling* er beregnet til to år og består av grunnfag, mellomfagstillegg og semesteremnet i matematikk og statistikk.
- 2. *avdeling* er beregnet til ett år, og avsluttes med en eksamen bestående av mikroøkonomi, makroøkonomi og empirisk metode.
- 3. *avdeling* består av spesialiseringsfag og hovedoppgave.

figur ?? illustrerer studieordningen ved Sosialøkonomisk institutt. Venstre del gjelder for studenter som tar sikte på profesjonsstudiet i sosialøkonomi (cand.

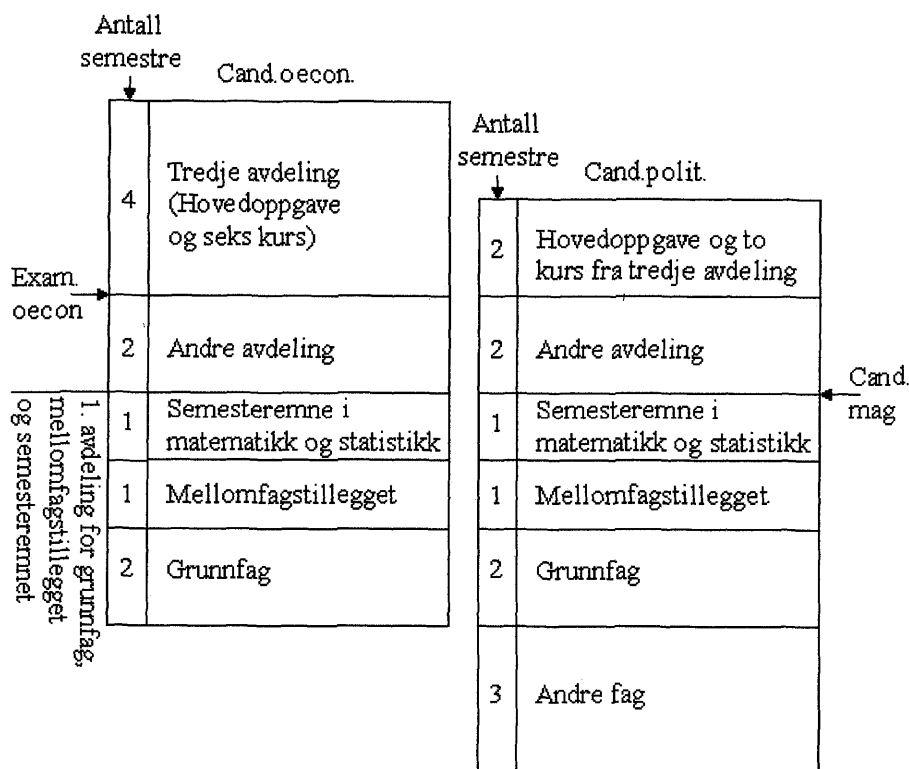
oecon.), mens høyre del gjelder for studenter som tar sikte på cand. polit.-studiet med sosialøkonomi som hovedfag. Cand. mag. graden behøver ikke å være fullført før hovedfaget i sosialøkonomi påbegynnes.

Uansett endelig studiemål må alle studenter begynne med grunnfag i sosialøkonomi. Grunnfaget kan normalt gjennomføres på to semestre.

De som ønsker å fortsette studiene i sosialøkonomi må deretter avlegge eksamen i mellomfagstillegget. Dette krever ytterligere ett semesters studium og gir, sammen med grunnfaget, full mellomfagseksamen. Alternativt kan eksamen i grunnfaget og i mellomfagstillegget tas i samme semester.

Etter fullført mellomfag i sosialøkonomi må både de som tar sikte på hovedfag i sosialøkonomi og de som planlegger å ta sosialøkonomisk embetseksamen først ta et semesteremne i matematikk og statistikk (med bruk av EDB). (Dette semesteremnet kan eventuelt tas på et tidligere trinn i studiet. Det kreves ingen forutgående eksamen i sosialøkonomi. Det forutsettes imidlertid en bakgrunn i matematikk svarende til innholdet i kurset i matematikk ved grunnfaget i sosialøkonomi.) Både matematikk og statistikk er viktige hjelpemidler for sosialøkonomer.

Det er anledning til å ta eksamen i det valgfrie tredjeavdelingskurset. «Matematikk for økonomer» på et hvilket som helst tidspunkt etter avleggelse av eksamen i semesteremnet i matematikk.

Figur 2: Studietilbud i sosialøkonomi

Bestått andre avdeling vil gi sosialøkonomisk embetseksamen av lavere grad og rett til tittelen *exam. oecon.* Tidsrammen for denne graden blir følgelig 3 år.

Man må ha følgende for å oppnå *cand. oecon.* graden:

- 1. avdeling
- 2. avdeling
- 6 kurs på 3. avdeling
- hovedoppgave
- avsluttende muntlig

Her er den totale studietiden normert til 5 år økonomi.

Hvis man heller ønsker å ta *hovedfagsstudiet*, må man ha følgende:

- 1. avdeling
- 2. avdeling
- 2 kurs på 3. avdeling
- hovedoppgave
- avsluttende muntlig

Her er den totale studietiden normert til 4 år økonomi og 1,5 år med andre studier.

Som det vil fremgå er hovedfaget bygget opp av deler av sosialøkonomisk embetseksamen. Dette innebærer at det blir enkelt for en student å gå over fra hovedfaget til profesjonsstudiet i sosialøkonomi eller omvendt.

For opptak til hovedfag eller profesjonsstudiet i sosialøkonomi kreves mellomfag i sosialøkonomi samt ovennevnte semesteremne i matematikk og statistikk. Opptakskravene tilsvarer således første avdeling av sosialøkonomisk embetseksamen. For tiden er det begrensninger på opptaket til hovedfaget og embetsstudiet.

Krav om forkunnskaper

Det kreves ingen spesielle kunnskaper i sosialøkonomi fra den videregående skolen, men det er en fordel å ha hatt minst to år med matematikk. På grunnfag er behovet

for kunnskaper i matematikk mindre, og det gis noe matematikkundervisning underveis.

Før melding til grunnfagseksamen må examen philosophicum og examen facultatum (førstesemesterstudium for nye studenter f.o.m. høstsemesterstudium 1996) være bestått.

Undervisning

Følgende undervisningsmetoder benyttes:

- forelesninger
- seminarer/øvelseskurs
- øvelsesoppgaver

Disse er ikke obligatoriske, men de vil i midlertid gi utdypninger og perspektiver i tillegg til det en kan lese seg til i pensumlitteraturen. Forelesningene er åpne for alle, mens seminarene er forbeholdt studenter med studierett. Det forutsettes at studentene deltar aktivt ved å løse oppgaver, svare på spørsmål og stille spørsmål.

Det er av stor betydning at studentene allerede på et tidlig tidspunkt i studiet danner såkalte kollokviegrupper. Dette er studiegrupper med 5-10 studenter, som alle forutsettes å delta aktivt i gruppens arbeid. Arbeidsmåten i en slik gruppe er gjerne at deltakerne løser en oppgave eller studerer et emne som presenteres og diskuteres i gruppen. Kollokviervirksomhet er en god måte å lære på, og gir også deltakerne øvelse i å legge frem stoffet muntlig.

Studentene bør også skrive øvelsesoppgaver som gis i løpet av semestret. En lærer stoffet langt bedre når en tvinger seg til å formulere det skriftlig, og trening i skriftlig fremstilling kommer godt med både ved eksamen og i det senere arbeid.

Selvstudium

Det vil være vanskelig å ta eksamener i sosialøkonomi på basis av et selvstudium.

Studenter som likevel velger å gjennomføre deler av studiet som selvstudium bør kontakte de aktuelle lærere som er oppført som ansvarshavende i de enkelte fag i Forelesningskatalogen. Om mulig vil det også være nyttig å ha kontakt med studenter som følger undervisningen regelmessig.

Det vil videre være utlagt noen aktuelle pensumartikler, notater, oppgaver, forelesningsplaner og annen informasjon om undervisningen på Instituttet. Ekspedisjonskontoret ved Sosialøkonomisk institutt vil kunne gi nærmere informasjon om dette.

Pensum

Studentene trenger ikke nødvendigvis lese akkurat de bøker m.v. som er oppført i pensumlistene dersom de kan skaffe seg tilsvarende kunnskaper på annen måte. Det er kjennskapet til selve stoffet, ikke til bestemte kilder, det kommer an på.

I undervisningen vil faglærerne gi råd om hvilke deler av pensum som kreves tilegnet fullt ut og hvilke som bare kreves tilegnet i hovedtrekk. Dette vil for øvrig i de fleste tilfelle også fremgå av pensumlistene.

På enkelte områder viser det seg å være vanskelig å finne et helt tilfredsstillende lesepensum. I slike tilfelle vil pensum også omfatte de forelesninger som blir holdt på vedkommende område.

Ved eksamen blir oppgavene gitt på grunnlag av pensum, men oppgaver vil bli forsøkt gitt i en slik form at de ikke frister til slavisk å gjengi utenat lærte avsnitt. Både kunnskaper og resonnementer som går ut over pensum, blir belønnet ved eksamen.

Studentene bør ikke begrense seg til bare å skaffe seg pensumkunnskaper. De bør også prøve å orientere seg på egenhånd i den økonomiske litteratur og ta opp spesielle problemer til nøyere studium. Ved supplerende lesning kan studentene få økt forståelse og utdypning av pensumkunnskaper. I tillegg forutsettes at studentene holder seg ajour med hovedtrekkene i den aktuelle økonomiske utvikling og den ak-

tuelle økonomiske debatt, bl.a. ved å følge med i dagspressen.

Karaktersystemet

Ved de skriftlige prøvene i de enkelte fag og ved de muntlige prøvene gis graderte karakterer.

Karakterene for de enkelte skriftlige og muntlige prøver gis med en desimal.

For hovedoppgaven gis karakteren godkjent/ikke godkjent.

AVDELINGSKARAKTERER:

Avdelingskarakteren for **første avdeling** beregnes som et veid gjennomsnitt av karakterene for mellomfaget i sosialøkonomi og semesteremnet i matematikk og statistikk, med vektene 3/4 for mellomfaget og 1/4 for semesteremnet.

Avdelingskarakteren for **andre avdeling** er et gjennomsnitt av karakterene for de tre prøvene. Hver av de tre prøvene teller likt.

Avdelingskarakteren for **tredje avdeling** er et veid gjennomsnitt av karakterene ved de seks skriftlige prøvene og den muntlige prøven, der hver kurseksamen teller 1/8 og den muntlige prøve ved den avsluttende eksamen teller 2/8.

HOVEDKARAKTERER:

Hovedkarakteren for sosialøkonomisk profesjonseksamen av lavere grad, **exam. oecon.**, beregnes som et gjennomsnitt av avdelingskarakterene for første og andre avdeling. Hver av de to avdelinger teller likt.

Hovedkarakteren for full profesjonseksamen, **cand. oecon.**, beregnes som et gjennomsnitt av de tre avdelingskarakterene med vektene:

- 1/4 for første avdeling
- 1/4 for andre avdeling
- 1/2 for tredje avdeling

Avdelingskarakterene og hovedkarakteren anføres med grad og tallverdi.

For bestått eksamen kreves at ingen av enkeltkarakterene er dårligere enn 4.0.

VITNEMÅL:

De som har fullført andre avdeling kan få vitnemål for lavere grad av sosialøkonomisk embetseksamen, **exam. oecon**. De som har fullført tredje avdeling kan få vitnemål for full sosialøkonomisk embetseksamen, **cand. oecon**.

I utfyllende regler til reglement for studiene ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet (pkt. 7.2) er det gitt bestemmelser om hvilke karakterer som skal føres på vitnemålet. Det vil også bli angitt i hvilket semester den enkelte karakter er oppnådd.

De eksamener som tas med på vitnemålet, må være avlagt i en rekkefølge som er i samsvar med reglene om rekkefølgen av eksamener slik de er gitt i studieplanen. Eksamen i to ulike avdelinger kan ikke være avlagt i samme semester hvis de skal være en del av graden (jmf. pkt. 6 i "Utfyllende regler for studier og eksamen ved SV-fakultetet"). Dvs. at en kandidat som har meldt seg til kurseksamen i tredje avdeling ikke kan avlegge ny eksamen på andre avdeling i samme eller senere semester, uten å avlegge eksamen i tredje avdelingskursene på nytt. Studieplanen kan gjøre unntak fra denne bestemmelsen. Se under overskriften Eksamen under Profesjonsstudiet i sosialøkonomi på s. 95.

Den som er fritatt for en eller flere prøver, får som hovedregel ingen avdelingskarakter eller hovedkarakter for eksamener som inneholder prøver det er gitt fritak for.

En kandidat som etter å ha fullført embetseksamen, går opp til og består eksamen i ett eller flere av de valgfrie kursene i tredje avdeling, kan få resultatene av slike tilleggseksamener påført vitnemålet med angivelse av tidspunkt for avleggelsen. Resultatene av slike tilleggsprøver medregnes ikke i hovedkarakteren.

Hjelpemidler ved eksamen

Ved alle de skriftlige deler av Sosialøkonomisk embetseksamen og sosialøkonomi (grunnfag, mellomfag og hovedfag) er følgende hjelpemidler tillatt:

- 1) Rettskrivningsordlister.
- 2) Logaritmetabell/statistiske tabeller.
- 3) Berck/Strøm/Sydsæter: Matematisk formelsamling, 1999.
- 4) Statistisk årbok, en av de siste utgaver.

Disse hjelpemidlene som kandidatene har med seg, må være uten tilføyelser, notater, merknader eller henvisninger.

Lommekalkulator er *ikke* tillatt brukt ved eksamener, unntatt i prøven i empirisk metode under 2. avdeling og i statistikkdelen av semesteremnet.

Ved prøven i matematikk på grunnfag, eksamen i matematikk og statistikk i semesteremnet, i prøven i empirisk metode under 2. avdeling, eksamen i matematikk for økonomer i 3. avdeling, eksamen i finanst teori videregående i 3. avdeling, er alle skriftlige hjelpemidler tillatt. Styret ved Sosialøkonomisk institutt kan bestemme at alle skriftlige hjelpemidler er tillatt også ved andre prøver og eksamener.

Studentene må også være forberedt på at det ved enkelte prøver eller eksamener kan bli utlevert andre hjelpemidler til bruk under eksamensbesvarelsen. Slike endringer vil bli kunngjort for studentene i god tid i forhold til tidspunktene for eksamen/prøven.

Generelle fritak for prøver og eksamener

1. Avlagt grunnfags- eller mellomfagseksamen i sosialøkonomi ved andre norske universiteter gir adgang til fritak for tilsvarende eksamener ved Universitetet i Oslo.

Du må sørge for å få disse eksamnene registrert sentralt før oppmelding til påfølgende eksamener. I slike tilfeller vil karakterene for disse eksamener bli tatt med ved utregning av avdelingskarakter for første avdeling og hovedkarakter for sosialøkonomisk embetseksamen av høyere eller lavere grad, dersom karaktersystemet er det samme som ved Universitetet i Oslo.

2. Bestått eksamen i SVSØ 301, 302, 303 og 304 (tidl. SOSØK4) fra Universitetet i Trondheim gir fritak for 2. avdeling. Den som får et slik fritak må likevel *søke* om opptak til hovedfaget/profesjonsstudiet.

3. Studenter med økonomisk-administrativ utdanning fra distriktshøgskolene, handelshøgskolene eller utlandet kan også i mange tilfeller fritas for større eller mindre deler av studiet, etter søknad. Kandidater som har blitt fritatt på slikt grunnlag får ikke regnet ut karakter for første avdeling og hovedkarakter for embetseksamen av høyere eller lavere grad.

4. Instituttet har eget søknadsskjema til bruk ved godkjenning av prøver og eksamener tatt utenfor instituttet. Følgende dokumenter må vedlegges søknaden:

- bekreftede kopier av karakterutskrift/vitnemål av de fag man søker fritak for
- pensumlister
- kursbeskrivelser

Er utdannelsen utenlandsk, må det legges ved en offisiell oversettelse til norsk eller engelsk av alle dokumentene.

For ytterligere informasjon om godkjenning av utenlandsk utdanning, se eget avsnitt foran i boken.

Diverse opplysninger

Den sosialøkonomiske forskning og undervisning ved Universitetet i Oslo er knyttet til Sosialøkonomisk institutt.

Fakultetets bibliotek inneholder både pensumbøker og andre bøker, foruten viktige norske og utenlandske tidsskrifter. Studentene anbefales å benytte biblioteket til å bli kjent med litteratur også utenom pensum. Faglærerne vil på forespørsel bistå med rettleiing om litteratur på forskjellige felter.

Foruten Fakultetsbiblioteket finnes et stort spesialbibliotek i Statistisk Sentralbyrå. Dette inneholder en meget rikholdig og ajourført samling av statistisk og økonomisk litteratur.

Ved siden av Memoranda, Serien for studenter og andre publikasjoner om spesielle forskningsresultater, utgir Sosialøkonomisk institutt en del materiale til bruk i studiet. Noe av det inngår i pensum og selges i Universitetsbokhandelen.

Fagutvalget (FU) bistår nye studenter med opplysninger angående studiet. I begynnelsen av hvert semester avholder FU et spesielt orienteringsmøte for nye studenter. Tid og sted for møtet kunngjøres ved oppslag og/eller i Forelesningskatalogen.

Grunnfag

INNHold

Grunnfagsstudiet tar sikte på å gi en generell innføring i sosialøkonomi. Studiet er inndelt i to deler:

- mikroøkonomi
- makroøkonomi

I **mikroøkonomi** studeres den økonomiske atferd til de enkelte husholdninger og bedrifter, bl.a. hvordan atferden avhenger av rammebetingelsene. Dette danner utgangspunkt for å forklare hvordan pris og omsatt kvantum blir bestemt i markedet for en enkelt vare eller tjeneste. Mikroøkonomisk teori utgjør et viktig grunnlag for økonomisk velferdsteori, som studerer prinsipper som kan brukes for å vurdere

alternative økonomiske ordninger, eller utformingen av den økonomiske politikken.

I **makroøkonomi** studeres sammenhenger mellom viktige økonomiske størrelser som produksjon, arbeidsledighet, inflasjon, handelsbalanse, rentenivå osv. Videre drøftes det i hvilken grad myndighetene kan påvirke disse størrelsene.

I undervisningen både i mikro og makro vil det bli lagt betydelig vekt på anvendelse av økonomisk teori på konkrete problemstillinger, blant annet innen feltene arbeidsmarkedsøkonomi, olje og energi, miljø og forurensning og økonomisk vekst.

Under grunnfaget inngår dessuten et kurs i **matematikk** som avsluttes med en prøve. Prøven må være bestått før melding til eksamen i grunnfaget. Det gis ikke karakter, kun bestått/ikke bestått. Det anbefales å ta matematikkurset ved starten av grunnfaget, da undervisningen bygger på kurset. Kurset gir en innføring i teorien for funksjoner av en og flere variabler, herunder maksimums- og minimumsproblemer. Studenter som har svak matematikkbakgrunn anbefales å repetere elementær algebra før de begynner på kurset. Et eget hefte er utarbeidet til dette formålet.

UNDERVISNING

Forelesninger og annen undervisning gjennomføres i løpet av to semestre. Nærmere opplysninger om hvilken undervisning som gis, finnes i Forelesningskatalogen.

EKSAMEN OG KARAKTERER

Grunnfaget avsluttes med en eksamen som består av to skriftlige prøver. Til hver av prøvene gis det 6 timer.

Grunnfagseksamen arrangeres hvert semester.

Det gis karakterer etter gradert vurdering. Karakteren for grunnfaget er et gjennomsnitt av karakteren for hver av de to

skriftlige prøvene. Hver av de to prøvene teller likt.

Dersom én av de to skriftlige prøvene ikke blir bestått, må begge prøvene tas om igjen i et senere semester.

FRITAK FOR MATEMATIKKPRØVEN

Studenter som har bestått eksamen i MA 001 eller MA 100 ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet ved UiO, eller de som har tatt eksamen i tilsvarende eller mer omfangsrike kurs ved UiO eller andre læresteder kan få fritak for matematikkprøven, etter søknad. Det samme gjelder studenter som har bestått eksamen i matematikkdelen av semesteremnet

PENSUM

Oppdaterte pensumlister fås ved henvendelse til ekspedisjonskontoret ved Sosialøkonomisk institutt.

Mellomfag

INNHold

Mellomfag består av grunnfaget og et mellomfagstillegg. Mellomfagstillegget skal normalt ta ett semester.

Mellomfagstillegget er inndelt i følgende seks emneområder:

- Trekk ved åpen økonomi
- Forvaltning og fordeling i et langsiktig perspektiv
- Økonomisk vekst
- Næring og handel
- Usikkerhet og informasjon
- Miljøøkonomi

UNDERVISNING

Forelesninger og annen undervisning gjennomføres i løpet av ett semester. Nærme-

re opplysninger om hvilken undervisning som gis, finnes i Forelesningskatalogen.

EKSAMEN OG KARAKTERER

For å melde seg til eksamen i mellomfagstillegget kreves enten at kandidaten har bestått grunnfagseksamen i et tidligere semester, eller at kandidaten melder seg til grunnfagseksamen samtidig med oppmeldingen til eksamen i mellomfagstillegget. I det siste tilfellet gis det ikke sensur for eksamen i mellomfagstillegget dersom kandidaten ikke består grunnfagseksamen.

Eksamen i mellomfagstillegget består av en skriftlig prøve på 6 timer.

Ved eksamen vil kandidatene kunne bli prøvet også i de deler av grunnfagspensum som mellomfagstillegget bygger på.

Det gis karakterer etter gradert vurdering. Ved beregning av den endelige karakter for hele mellomfagseksamen gis karakteren for grunnfagseksamen vektattall 2 og karakteren for mellomfagstillegget vektattall 1.

PENSUM

Det er vedtatt nytt pensum i mellomfagstillegget fra høstsemesteret 1999. Det vil bli gitt eksamen i både nytt og gammelt pensum høst 1999 og vår 2000. Eksamen etter gammelt pensum arrangeres siste gang våren 2000.

Oppdaterte pensumlister fås ved henvendelse til ekspedisjonskontoret ved Sosialøkonomisk institutt.

Semesteremnet i matematikk og statistikk

INNHold

Matematikk og statistikk er viktige hjelpe-disipliner i sosialøkonomien.

Ofte vil økonomiske analyser være basert på matematiske modeller. **Matematikkdelen** av semesteremnet vil særlig dreie seg om matematisk analyse (funksjoner av en og flere variable).

For å få konkretisert sammenhenger som inngår i økonomiske modeller, vil en trenge empiriske data. Disse data er ofte preget av usikkerhet og variasjon, og for å trekke informasjon ut av slike data trenger en statistiske metoder. **Statistikkdelen** av metodesemesteret vil bestå i noe sannsynlighetsregning, hypoteseprøving, estimering (koeffisientbestemmelse) og enkel regresjonsanalyse.

I metodesemesteret vil det også bli undervist i system(er) for matematisk og statistisk analyse på datamaskin, for tiden MINITAB.

UNDERVISNING

Undervisningen vil gå over hele semestret i både matematikk og statistikk. Statistikkdelen vil bli undervist sammen med SS1, statistikk grunnfag. Det blir gitt intensiv undervisning i bruk av EDB (MINITAB). En semesteroppgave hvor bruk av EDB inngår, må være godkjent før eksamen i statistikk. Før prøven i matematikkdelen må kandidatene ha levert og fått godkjent besvarelser av to oppgavesett. Se ellers forelesningskatalogen.

EKSAMEN OG KARAKTERER

En semesteroppgave i statistikk og to semesteroppgaver i matematikk må være godkjent før kandidatene får fremstille seg til eksamen. Eksamen består av to skriftlige

prøver, en i matematikk og en i statistikk, som kan avlegges i samme eller forskjellige semestre. Til prøven i matematikk gis det 5 timer og til prøven i statistikk 6 timer. Karakteren for semesteremnet er et *gjennomsnitt av karakteren for hver av de to skriftlige prøver*. Hver av de to prøver teller likt. En student som går opp til begge prøver samtidig og bare består den ene, kan beholde eksamensresultatet for denne prøven. Begge prøver må være bestått for at semesteremnet skal være bestått. Det vil bli holdt eksamen hvert semester.

FRITAK FOR PRØVER I SEMESTEREMNET I MATEMATIKK OG STATISTIKK

Kandidater som har avlagt tilsvarende prøve i matematikk og/eller statistikk kan bli fritatt for eksamen i semesteremnet, helt eller delvis.

Spesielt gjelder følgende:

Studenter som har bestått eksamen i MA001 eller MA100 og dessuten har bestått eksamen i MA105 eller MA106, ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet, får fritak for matematikkdelen av semesteremnet.

De som har bestått prøven i SS1 i statistikk grunnfag ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet i 1986 eller senere, vil bli fritatt for prøven i statistikk og for semesteroppgaven (hvor bruk av EDB inngår). Tilsvarende gjelder for de som har bestått prøven i SS2 under statistikk grunnfag våren 1986 eller tidligere.

De som har bestått eksamen i ST001 eller ST101 ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet vil bli fritatt for prøven i statistikk.

PENSUM

Oppdaterte pensumlister fås ved henvendelse til ekspedisjonskontoret ved Sosialøkonomisk institutt.

Hovedfag

Den som skal begynne på hovedfagsstudiet i sosialøkonomi må ha bestått følgende eksamener:

- mellomfagseksamen i sosialøkonomi
- eksamen i semesteremnet i matematikk og statistikk

Opptaket til hovedfag er kvotebegrenset, og skjer etter søknad. Søknadsfristene er 1. juni og 1. desember. Opptaksreglene slås opp på instituttet før søknadsfristene går ut.

INNHold

Hovedfaget i sosialøkonomi kan normalt gjennomføres på fire semestre og består av

:

- 2. avdeling av sosialøkonomisk embetseksamen,
- to kurs som kan velges fra listen over kurs under 3. avdeling av sosialøkonomisk profesjonseksamen. (Kursene skal normalt være i økonomi eller økonometri. Høyst ett av kursene kan være i matematikk, matematisk statistikk eller informatikk.)
- en vitenskapelig undersøkelse, hovedoppgave, over selvvalgt emne innenfor et spesielt område av faget. (Det er obligatorisk veiledning under arbeidet med hovedoppgaven. Arbeidet er normert til 10 vektall.)

Når det gjelder rekkefølgen av de forskjellige eksamener gjelder de samme bestemmelser og unntak som for sosialøkonomisk profesjonsstudium. Det vil si at før man melder seg til eksamen i andre avdeling, må første avdeling være bestått. Før melding til eksamener i tredje avdeling, må andre avdeling være bestått.

Hensikten med hovedoppgaven er at studentene skal få øvelse i å arbeide selvstendig med en økonomisk problemstilling. Oppgaven må inneholde økonomisk-teoretiske resonneringer. Det er forutsatt at hovedoppgaven vil kreve ett semesters fulltids arbeid. Kravene til hovedoppgaven er de samme som for hovedoppgaven ved tredje avdeling av sosialøkonomisk profesjonseksamen. For hovedoppgaven gis karakteren godkjent.

For øvrig henvises til en orientering om arbeidet med hovedoppgaven som kan fås ved henvendelse til ekspedisjonskontoret ved Sosialøkonomisk institutt. Frist for innlevering av hovedoppgaven vil bli publisert i forelesningskatalogen hvert semester.

EKSAMEN OG KARAKTERER

Hovedfaget avsluttes med en muntlig eksamen. Ved den muntlige prøven kan studentene eksamineres i hele sitt hovedfagspensum og i emner i tilknytning til hovedoppgaven.

Ved beregning av hovedkarakteren for hovedfaget veier avdelingskarakteren ved andre avdeling av sosialøkonomisk profesjonseksamen 3/6 og hvert av de to valgfrie kurs og den avsluttende muntlige eksamen 1/6. Det gis karakterer etter gradert vurdering.

Når det gjelder adgangen til å ta eksamener om igjen, gjelder samme regler som for sosialøkonomisk profesjonseksamen. Det vil si at det ikke er anledning til å ta om igjen eksamen i andre avdeling når kurseksamener på tredje avdeling er avlagt. Kurs-

eksamene på tredje avdeling vil i tilfelle bli strøket og må avlegges på nytt.

Profesjonsstudiet i sosialøkonomi (embetsstudiet)

STUDIEPLAN FOR SOSIALØKONOMISK PROFESJONSEKSAMEN.

Til grunn for planen for cand.oecon.-studiet ligger reglement for studieplanene ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet ved Universitetet i Oslo, med utfyllende regler (se egen seksjon om dette bakerst i boken).

Studiet til sosialøkonomisk embetseksamen er delt i tre avdelinger.

Første avdeling består av grunnfag og mellomfagstillegget i sosialøkonomi og et semesteremne i metodefag (matematikk og statistikk). For nærmere orientering om første avdeling vises til studieplanene for grunnfag og mellomfag i sosialøkonomi og semesteremnet i matematikk og statistikk (med EDB).

Andre avdeling består av to semesters videregående studier i de tre emneområdene mikroøkonomi, makroøkonomi og empirisk metode. Før melding til eksamen i andre avdeling må første avdeling være bestått. Studieplanen kan gjøre unntak fra denne regelen for enkelte deksamener. Se nedenfor.

Tredje avdeling, som normalt kan gjennomføres på 4 semestre, består av seks kurs og en hovedoppgave. Før melding til eksamen i tredje avdeling må andre avdeling være bestått.

Studieplanen kan gjøre unntak fra denne regelen for enkelte deksamener. Se nedenfor, samt utfyllende regler til reglement for studiene ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet.

Det er ikke anledning til å ta om igjen eksamen i andre avdeling samtidig eller etter at man avlegger eksamen i tredje avdelingskurs. De kurseksamener som er avlagt

i samme semester som andre avdeling (evt. tidligere semestre) vil da bli annullert.

Eksamenskravene fastsettes slik at første avdeling normalt skal kunne gjennomføres på fire semestre, andre avdeling på to semestre og tredje avdeling på fire semestre.

Opptak

Opptaket til andre avdeling er kvotebegrenset, og skjer etter søknad. Søknadsfristene er 1. juni og 1. desember. Opptaksreglene slås opp på instituttet før søknadsfristene går ut, og kan også fås ved henvendelse til Sosialøkonomisk institutt.

Eksamen

Et normalt studieopplegg vil gi følgende tidsskjema for de enkelte eksamener:

- Første semester:
Kurs i matematikk under grunnfaget i sosialøkonomi.
- Andre semester:
Grunnfagseksamen i sosialøkonomi.
- Tredje semester:
Eksamen i mellomfagstillegget i sosialøkonomi.
- Fjerde semester:
Eksamen i semesteremnet i matematikk og statistikk.
- Sjette semester:
Eksamen i andre avdeling.
- Sjuende - tiende semester:
Eksamener under tredje avdeling og hovedoppgave.
- Tiende semester:
Avsluttende muntlig eksamen.

Regler for rekkefølgen av de forskjellige eksamener er gitt ovenfor.

Ovenstående tidsskjema kan fravikes på følgende punkter når det gjelder rekkefølgen av de enkelte eksamener:

Grunnfagseksamen i sosialøkonomi kan tas samtidig med eksamen i mellomfagstillegget.

Eksamen i semesteremnet i matematikk og statistikk kan avlegges på et hvilket som helst tidspunkt for oppmelding til eksamen i andre avdeling. Det er f.eks. tillatt å ta denne eksamen før grunnfagseksamen i sosialøkonomi.

Kandidater som får innvilget fritak for en hel avdeling med unntak av en delprøve (som utgjør inntil 8 vektall), gis anledning til å melde seg til eksamen i påfølgende avdeling i samme semester som man melder seg til delprøven. Det presiseres at delprøven må avlegges senest semesteret etter at fritaket er innvilget. I de tilfeller der delprøven ikke blir bestått, vil det ikke bli gitt sensur for eksamener i påfølgende avdelinger. Når det gjelder adgangen til å ta eksamener om igjen, gjelder samme regler som for øvrige eksamener.

Eksamen i det valgfrie tredjeavdelingskurset Matematikk for økonomer kan avlegges på et hvilket som helst tidspunkt etter avlegging av eksamen i semesteremnet i matematikk.

ANDRE AVDELING

Innhold

I andre avdeling behandles de tre emneområdene:

- mikroøkonomi
- makroøkonomi
- empirisk metode

Både i mikroøkonomi og makroøkonomi tas det sikte på å kombinere teoriundervisningen med anvendelser av teorien på konkrete økonomiske problemer.

Mikroøkonomi

Innenfor mikroøkonomiske emner gis det en videregående innføring i analyse av

den økonomiske atferd i husholdninger og foretak, tilpasninger i forskjellige typer av markeder og velferdsøkonomi. Spesielt blir det lagt vekt på forståelse av forskjellige markedsformer, markeders reaksjoner på endringer i ytre forhold (offentlig politikk, naturgitte og internasjonale forhold) og samspill mellom markeder. Herunder behandles enkeltbransjers evne til å konkurrere, forhold som påvirker næringsstrukturen og forholdet mellom skjermet og konkurranseutsatt virksomhet. Stoffet er viktig som grunnlag for forståelse og vurdering av ressursallokeringen og inntektsfordelingen i samfunnet.

Makroøkonomi

De teoriene for sysselsetting, vekst, inflasjon og betalingsbalanse som også inngår i pensum til grunn- og mellomfag, blir her mer inngående analysert. Grunnlaget for teoriene blir drøftet samtidig som en tar opp enkelte alternative betraktningmåter. Som bakgrunnsstoff studerer en hovedtrekk i den historiske utviklingen når det gjelder økonomisk vekst og konjunkturer i vestlige land.

Det legges spesiell vekt på slike forhold som er av særlig betydning ved utformingen av den makroøkonomiske politikken (finanspolitikken, pengepolitikken, valutapolitikken, inntektspolitikken) i små land med stor utenrikshandel. Herunder må studentene skaffe seg et visst kjennskap til de virkemidlene og de planleggingsmodellene som brukes i Norge.

Empirisk metode

Faget handler i hovedsak om hvordan en kan tallfeste variablene og sammenhengene som inngår i økonomiske teorier. En del av faget handler om hvordan en går fram for å skaffe seg pålitelige data for de aktuelle variablene.

Den andre delen av faget handler om tallfesting av sammenhengene mellom variablene. Økonomer kan sjelden utføre kontrollerte eksperimenter og er stort sett henvist til å observere den utvikling som blir til gjennom samspillet mellom deltakerne i det økonomiske liv. Ved tolking av slike data er det mange feilkilder, ettersom det normalt vil være mange forskjellige forhold som har variert samtidig. I faget blir det gitt en første innføring i hvordan en i gunstige tilfeller kan komme utenom disse problemene enten ved å finne fram til datamaterialer der sammenhengene blir spesielt tydelige, eller ved å bruke analysemetoder der en kan skille ut effekten av hver enkelt av variablene. Det blir gitt eksempler på hvordan dette gjøres i praksis. I denne delen av undervisningen brukes datamaskiner. Stor vekt blir lagt på å gjennomgå de viktigste feilkildene ved de enkle metodene.

Problemene forsterkes av at teoretiske sammenhenger sjelden skal oppfattes som eksakte; de antas bare å gjelde som en form for gjennomsnitt. Dessuten spesifiserer teorien sjelden alle variabler som antas å virke inn, men bare de som regnes som viktigst. Dette gjør det nødvendig å bruke begrepsapparatet fra matematisk statistikk, og statistikkdelen av semesteremnet i metodefag blir derfor en viktig bakgrunn for studiet av empiriske metoder i sosialøkonomien. Skal en trenge videre inn i problemene, trengs det et mer solid grunnlag i matematisk statistikk. En videreføring som inkluderer matematisk statistikk blir gitt i de økonometriske valgemnene i tredje avdeling.

Undervisning

Forelesninger og annen undervisning gjennomføres i løpet av to semestre. Undervisningen i mikroøkonomi og empirisk metode dubleres slik at ny tosemesters syklus starter både vår og høst. I makroøkonomi

starter undervisningen en gang i året, og forskjellige emner behandles vår og høst. Fordelingen av emner på de to semestrene er imidlertid slik at det er mulig å begynne undervisningen både høst og vår.

Eksamen og karakterer

Andre avdeling avsluttes med en eksamen som består av tre skriftlige 6-timers-prøver, en i mikroøkonomi, en i makroøkonomi og en i empirisk metode. Det er viktig at studiet av disse tre emneområdene ses i sammenheng, og ved hver av de skriftlige prøvene forutsettes det at kandidatene også kan benytte relevant stoff fra de andre emnene. Ved eksamen vil kandidatene også kunne bli prøvet i de deler av mellomfagspensum som andre avdeling bygger på.

Alle tre prøver tas i samme semester. Dersom en av de skriftlige prøvene ikke blir bestått, må alle prøvene tas om igjen i et senere semester.

For hver av de tre prøvene gis det karakterer etter gradert vurdering. Karakteren for andre avdeling er et gjennomsnitt av karakterene for de tre prøvene. Hver av de tre prøvene teller likt.

Pensum

Oppdaterte pensumlister fås ved henvendelse til ekspedisjonskontoret ved sosialøkonomisk institutt.

TREDJE AVDELING

Innhold

I løpet av tredje avdeling skal hver student ta seks kurs og skrive en hovedoppgave. Hvert kurs har normalt et omfang som tilsvarer et halvt semesters fulltidsarbeid. Undervisningen i et kurs vil imidlertid vanligvis strekke seg over hele semestret.

Noen kurs bygger på andre tredjeavdelingskurs. I slike tilfeller vil det gå fram av planen for det enkelte kurset hvilket kurs

det bygger på og om eksamen i dette kurset må være avlagt på forhånd eller kan avlegges samtidig med eksamen i angjeldende kurs.

Det finnes også kombinasjonskurs. Dette er kurs der undervisningen bygger på to forelesningsserier (del-kurs), og der undervisningen i hver serie strekker seg over bare en del av semesteret. Disse kombinasjonskursene bygger på andre tredjeavdelingskurs som må være bestått senest semesteret før man melder seg til kombinasjonskurset. Det vil framgå av planen for de ulike kombinasjonskursene hvilke kurs de bygger på. Hvilke kombinasjonskurs som tilbys vil framgå av undervisningsplanen. Det er anledning til å melde seg til eksamen i bare ett kombinasjonskurs per semester.

Ordinære kurs som kan holdes:

- **SO0400:** Mikroøkonomisk teori (tidl. Mikro A)
- **SO0411:** Makroøkonomi - videregående (tidl. Makro A)
- **SO0420:** Makro - åpne økonomier
- **SO0450:** Matematikk for økonomer
- **SO0456:** Økonometri - videregående (A-kurs)
- **SO0460:** Finanst teori - grunnkurs
- **SO0465:** Planlegging og regulering
- **SO0470:** Penger og kreditt
- **SO0475:** Internasjonal handel
- **SO0480:** Utviklingsøkonomi
- **SO0485:** Økonomiske systemer
- **SO0490:** Økonomisk historie
- **SO0495:** Offentlig økonomikk
- **SO0500:** Naturressursøkonomi
- **SO0505:** Miljø-økonomi
- **SO0510:** Arbeidsmarkedsøkonomi
- **SO0515:** Transportøkonomi
- **SO0520:** Informatikk for økonomer
- **SO0525:** Rettferdighet og fordelingspolitikk
- **SO0531:** Foretaksøkonomi

- **SO0535:** Imperfekt konkurranse og strategisk interaksjon
- **SO0540:** Demografiske metoder
- **SO0545:** Helseøkonomi
- **SO0550:** Rettsøkonomi

I tillegg kan det arrangeres andre kurs. Delkurs som kan inngå i kombinasjonskurs:

Økonometri

- Tidsserieanalyse
- Kointegrasjon
- Paneldataanalyse
- Kategoriske data og diskrete valg
- Simuleringsbasert inferens
- Finansiell økonometri

Matematikk

- Differensialligninger
- Stokastiske prosesser
- Fikspunktsetninger og generell likevekt
- Topologiske emner

Mikroøkonomi

- Avanserte emner i mikroøkonomi

Makroøkonomi

- Avanserte emner i makroøkonomi

I tillegg kan det arrangeres andre del-kurs.

Kurset Mikroøkonomisk teori er obligatorisk. Fordi flere andre kurs bygger på dette kurset, kan det være lurt å ta det tidlig i tredje avdeling. Studentene må velge (minst) ett av kursene Makroøkonomi - videregående, Intertemporal makroøkonomi og Makro - åpne økonomier. De øvrige fire kurs kan velges fritt fra listen ovenfor (med den begrensning som ligger i at enkelte kurs bygger på andre kurs) ut fra

personlige interesser, eller ut fra hva slags arbeid en tar sikte på.

Kursene i Mikroøkonomisk teori, Makroøkonomi - videregående, Økonometri - videregående (A-kurs) og Matematikk for økonomer vil bli arrangert annet hvert semester. Andre kurs som det er stor etterspørsel etter vil også bli forsøkt holdt annet hvert semester. Hvert semester blir det utarbeidet en plan for hvilke kurs som forsøkes arrangert i de påfølgende fire semestrene. Denne planen er imidlertid ikke bindende. Hvilke kurs som faktisk vil bli gitt, blir avgjort av Instituttrådet semester for semester.

Nærmere beskrivelser av innholdet i de enkelte kurs, eventuelle forkrav, litteraturlister og undervisningsplaner fås ved henvendelse til Ekspedisjonskontoret ved Sosialøkonomisk institutt.

Hovedoppgave

Emne for oppgaven kan velges innenfor hele kretsen av økonomiske fag. Opplegget skal godkjennes av instituttets hovedoppgavekomité. Denne komitéen utpeker også en veileder for hver student. Arbeider av rent beskrivende art godtas ikke. Oppgaven må inneholde økonomisk-teoretiske resonnementer. Det henvises til en orientering om arbeidet med hovedoppgaven som kan fås ved henvendelse til Ekspedisjonskontoret ved Sosialøkonomisk institutt.

Hensikten med denne oppgaven er bl.a. at studentene skal få en viss øvelse i å arbeide selvstendig med et problem. Det er forutsatt at hovedoppgaven vil kreve ett semesters fulltidsarbeid. Arbeidet med hovedoppgaven kan imidlertid strekkes ut over flere semestre hvis studenten samtidig følger kursundervisningen. Antall sider vil avhenge av problemets art.

Veiledning til hovedoppgaven er obligatorisk og krever derfor opptak ved instituttet.

For hovedoppgaven gis karakteren godkjent/ikke godkjent. Det ferdige arbeidet

skal godkjennes av både en intern og en ekstern sensor.

Siste frist for godkjenning av hovedoppgaven for studenter som skal opp til avsluttende muntlig eksamen vil bli kunngjort i forelesningskatalogen.

Eksamen og karakterer

Det holdes skriftlig eksamen i hvert enkelt kurs, i hvert kombinasjonskurs, og en avsluttende muntlig prøve. Kandidatene må være forberedt på å bli prøvet i hele sitt pensum, herunder også relevante deler av pensum i første og andre avdeling.

Alle skriftlige eksamener har 6 timers varighet. Eksamen i kombinasjonskurs består av to oppgaver, en for hver av de to delkursene. Hver av de to oppgavene teller likt. Eksamen i et kurs arrangeres bare i det semestret undervisning blir gitt og i det påfølgende semestret. Eksamen i kursene Makroøkonomi - videregående, Mikroøkonomisk teori, Økonometri - videregående (A-kurs) og Matematikk for økonomer holdes hvert semester.

Den muntlige prøven ved den avsluttede eksamen skal ikke holdes før sensuren for de skriftlige prøvene har falt, og bare de som har bestått alle de 6 skriftlige prøvene, kan gå opp til den muntlige prøven.

Ved den muntlige prøven skal en student vanligvis eksamineres i 50 - 60 minutter. Studentene kan eksamineres i hele sitt pensum og i emner i tilknytning til hovedoppgaven.

Både ved kurseksamener og ved den avsluttende muntlige eksamen gis det karakterer etter gradert vurdering. Karakteren for tredje avdeling er et veid gjennomsnitt av karakterene ved de seks skriftlige prøvene og den muntlige prøven, der hver kurseksamen teller 1/8 og den muntlige prøve ved den avsluttende eksamen teller 2/8.

En student har adgang til å avlegge prøve i flere enn seks kurs, og kan ut over de obligatoriske kursene i mikro- og makroøkonomi, som nevnt over, velge hvilke

kurs som skal telle med ved beregning av avdelingskarakteren.

For en som har fullført embetseksamen, er det adgang til senere å gå opp til eksa-

men i ett eller flere av de valgfrie kursene. Karakteren for disse kursene vil ikke bli beregnet inn i hovedkarakteren med mindre man avlegger ny muntlig prøve.

Statistikk

Sosialøkonomisk institutt (SØI)

Besøksadresse: Eilert Sundts hus
 12. etg.
 Postboks: 1095 Blindern
 0317 Oslo
 Telefon: 22 85 51 27
 22 85 43 53 Studiekonsulent
 Fax: 22 85 50 35
 URL: <http://www.sv.uio.no/sosoeik>

Grunnfag

PRESENTASJON AV FAGET

Statistikk grunnfag retter seg mot studenter, først og fremst fra alle samfunnsvitenskapelige fag, som ønsker en grundigere basis i statistikk enn det de enkelte fagsstudiene vanligvis gir rom for. De vil dermed kunne lese og nyttiggjøre seg mer effektivt avansert statistisk metodologi som ofte er aktuell i forskning og utredning de senere vil møte i sitt studium eller karriere.

Statistiske data danner materiale for forskning og utredning i svært mange fag, ikke minst de samfunnsvitenskapelige. Læren om hvordan statistiske data kan tolkes, den statistiske metodelære, er også en sentral del av samfunnsvitenskapenes metodelære. Metoder for innsamling av data, bearbeiding av data (EDB) og tolking av statistiske data har derfor en plass innenfor de enkelte samfunnsvitenskapene, og det har utviklet seg metodeorienterte fagdisipliner som psykometri og økonometri.

Grunnbegreper og tankegang i de enkelte fagenes statistiske metodelære er imidlertid svært like, selv om terminologien kan veksle. Dette fellesskap i statistisk metodelære har sin grunn i selve vitenskapsidea-

let. Fra gammelt av har nemlig statistikkfaget vært læren om hvordan en målbevisst kan samle tall sammen som ikke kan angripes som tendensløse, og om hvordan en kan dra slutninger fra sine data som alle kan anerkjenne.

Semesteremnet og statistikk grunnfag tar opp til studium sentrale statistiske metoders logikk og virkemåte. Formålet er å gi teoretisk innsikt og praktiske ferdigheter i innsamling, organisering og behandling av statistiske data og i hvordan slike data kan tolkes. Det blir lagt stor vekt på bruk av EDB for statistiske formål.

Det er mulig å ta enkeltstående deksamener innenfor grunnfaget.

Statistikk grunnfag/semesteremne er forsøkt bygd opp slik at man skal kunne ta kurset uten spesielle matematiske forkunnskaper. Kurset er imidlertid preget av matematisk tankegang og trening i å lese matematiske formler vil være en fordel. Fakultetet tilbyr innføringskurs i matematikk. Studenter som på den annen side ønsker å studere faget i større matematisk dybde henvises til Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet, hvor en også kan ta statistikk hovedfag.

Kandidater med statistikk grunnfag i fagkretsen har hittil hatt gode muligheter

på arbeidsmarkedet, særlig innen forskning og høyere utdanning. Dette vil de trolig også ha framover, ikke minst fordi det lenge vil være stor mangel på folk med kompetanse i statistikk.

STUDIET OG UNDERVISNINGEN

Statistikk grunnfag omfatter fire kurs, SS1, SS2, SS3 og SS4. Undervisningen går over to semestre. Det undervises i SS2 om høsten og SS3 og SS4 om våren. SS1 blir det undervist i hvert semester. I tilknytning til SS1 gis det et støttekurs i matematikk. Det bør ikke legges skjul på at studenter med svak matematisk bakgrunn og som ikke tar noe støtteundervisning i matematikk, erfaringsmessig lett kan bli hengende etter.

SS1 gir innføring i statistisk metodelære og sannsynlighetsregning, og studentene skal lære å bruke deler av programpakken MINITAB. En semesteroppgave hvor bruk av EDB (MINITAB) inngår, må være godkjent før eksamen i statistikk.

I SS2 gis det undervisning i planlegging og gjennomføring av intervjuundersøkelser. Det undervises i de forskjellige praktiske sidene ved intervjuundersøkelser, slik som utarbeiding av spørreskjema, metoder for databehandling, og organisering av data for analyse. Den statistiske teorien for utvalgsundersøkelser blir gjennomgått. En innføring i teorien for måling, med vekt på reliabilitet og validitet, blir også gjennomgått. Programpakkene SPSS og MINITAB blir brukt for å tilrettelegge data. Obligatorisk semesteroppgave må være godkjent før eksamen i SS2.

I SS3 undervises det i statistisk analyse av tabeller og kategoriske data basert på loglineære og logistiske modeller, samt forløpsanalyse. SS3 er delvis samkjørt med et kurs i demografisk metode. Programpakken SPSS, og annen programvare benyttes.

Kurset SS4 omfatter regresjonsanalyse, variansanalyse og andre metoder i multi-

variabelanalyse. Programpakkene SPSS og MINITAB benyttes.

I alle 4 kursene inngår en semesteroppgave.

Kursene SS1 og SS2 kan tas samtidig. Kursene SS3 og SS4 kan også tas samtidig, men begge kursene bygges på SS1.

Hvert kurs er tillagt et vekttall som gir uttrykk for omfanget. Samlet vekttall for hele grunnfaget er 20. Se tabell tabell 3.

PENSUM

Pensumliste fås ved henvendelse til instituttet.

EKSAMEN

Det blir holdt skriftlige prøver på 6 timer i kursene SS1, SS2, SS3 og SS4 ved utløpet av det semestret det gis undervisning i kursene. Alle trykte og skrevne hjelpemidler er tillatt brukt til eksamen. Regnemaskin er også tillatt. For SS1 og SS2 er semesteroppgaven obligatorisk og må være godkjent før eksamen.

KARAKTERER

Karakteren for Statistikk grunnfag blir beregnet som gjennomsnittet av karakterene i de 4 kursene. Semesteroppgavene teller ikke med i eksamenskarakterene.

INNPASNING

Den som godtgjør å ha avlagt tilsvarende prøve ved andre fakultet eller høyskoler, kan søke Det samfunnsvitenskapelige fakultet om å få godkjent denne som del av Statistikk grunnfag svarende til ett eller flere kurs.

Eksamen i ST001 eller ST101 ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet gir automatisk fritak for SS1.

Navn	Kurs	Vekttall	Innhold	Undervisning
Allmenn statistikk	SS1	5	En første innføring i statistikk og sannsynlighetsteori. Sannsynlighetsregning for diskrete variable. Statistiske modeller, hypotesetesting, estimering, enkel regresjonsanalyse. EDB: MINITAB.	4t forelesning, 2t øvelser og semesteroppgave (obligatorisk)
Metoder for utvalgsundersøkelser	SS2	5	Utarbeiding av spørreskjema, valg av innsamlingsmetode, organisering av data for analyse, deskriptive metoder. Statistisk utvalgsteori. Statistisk teori for måling: reliabilitet og validitet. EDB: SPSS, MINITAB.	4t forelesning, 2t øvelser og Semesteroppgave (obligatorisk)
Analyse av kategoriske data	SS3	5	Analyse av kontingenstabeller. Loglineær analyse. Logistisk regresjon. Generaliserte lineære modeller, EDB: SPSS	4t forelesning 2t øvelser Semesteroppgave
Analyse av kontinuerlige data	SS4	5	Regresjonsanalyse, variananalyse, multivariabel analyse. EDB: SPSS, MINITAB	4t forelesning, 2t øvelser og Semesteroppgave

Tabell 3: Kursoversikt

Semesteremne

INNHold

Semesteremnet i statistikk består av kurset SS1 i kombinasjon med ett av kursene SS2, SS3 eller SS4. Se beskrivelsen av undervisning og eksamen foran under Statistikk grunnfag. Semesteremnet kan tas over ett eller to semestre.

KARAKTERER

Karakteren for semesteremnet i statistikk blir beregnet som gjennomsnittet av karakterene i de to kursene.

Tverrfakultære studietilbud

Demografi

Sosialøkonomisk institutt (SØI)

Besøksadresse: Eilert Sundts hus

12. etg.

Postboks: 1095 Blindern

0317 Oslo

Telefon: 22 85 51 27

22 85 43 53 Studiekonsulent

Fax: 22 85 50 35

URL: <http://www.sv.uio.no/sosoeek>

Grunnfag - og semesteremne

INNLEDNING

Demografi er læren om menneskelige befolkningers størrelse og sammensetning, med særlig vekt på endringer over tid. De mest sentrale inndelingsvariable er alder, kjønn, bosted og samlivsstatus. Endringene i størrelse og sammensetning skjer gjennom fødsel, død, flytting, giftermål og skilsmisse, som ofte omtales som «demografiske begivenheter». Innenfor den formelle demografi er det presise definisjoner av en del demografiske mål, og det er utarbeidet metoder for å beskrive de grunnleggende sammenhengene mellom de demografiske størrelser og begivenheter.

Den formelle demografi kan betraktes som fagets kjerne. Den er utviklet av og for demografer, og er nødvendig ballast i det meste av virksomheten ellers i faget, som er sterkt tverrfaglig orientert med innslag både fra samfunnsfag, historie, naturfag og medisin. Moderne demografisk analyse er forøvrig også basert på en rekke kvantitative og kvalitative metoder som er utvik-

let utenfor demografien og som brukes i flere andre fagområder. Ikke minst gjøres det økende bruk av forholdsvis avanserte statistiske teknikker.

Når det gjelder sammenhengene mellom demografiske størrelser og begivenheter, er det ikke bare det formelle grunnlaget som er i fokus, men også en dypere forståelse av for eksempel de sosiale eller biologiske mekanismer som ligger bak. Blant de mange spørsmål som diskuteres, kan nevnes: Hvordan påvirker avstanden mellom barna det enkelte barns muligheter for å overleve? Hvor stabile er ekteskap som er inngått i svært ung alder eller på et tidspunkt da paret allerede har fått barn? Hvordan påvirker familiesituasjon flyttetilbøyeligheten?

Demografien beskjeftiger seg dessuten sterkt med vekselvirkningene mellom ikke-demografiske og demografiske størrelser. Man er opptatt av å forstå hvordan sosiale, økonomiske, kulturelle, miljømessige, tekniske og andre faktorer påvirker utviklingen i de enkelte demografiske størrelser og deres samspill. Samtidig er det selvfølgelig

betydelig interesse knyttet til det omvendte, nemlig hvordan befolkningsutviklingen påvirker og legger rammene for vår livskvalitet. Et særlig sentralt spørsmål er hvordan den vedvarende høye befolkningsvekst virker inn på den økonomiske utvikling og på miljøforhold som er viktige for den framtidige helsesituasjon og matproduksjon. Likedan er det et viktig mål for dagens demografiske forskning å skape mer kunnskap om hvordan verdenssamfunnets ressurser best kan brukes for å skape et fall i fødselstallene. I de rike land er det usikkerhet om hvilken innvirkning aldring og et eventuelt fall i folketallet vil få på blant annet den totale verdiskapning, den sosiale trygghet, og mulighetene for å opprettholde bosettingen i griségrende strøk.

Det er ikke mange som kan regne med å få et arbeid der de hovedsakelig sysler med demografiske spørsmål, men demografi kan utvilsomt være et verdifullt støttefag både for samfunnsvitere, historikere, realister og medisinerne.

STUDIEORDNING

Grunnfaget går over to semestre, med start hver vår. Første semester undervises det i demografi semesteremne, og det avsluttes med en skriftlig eksamen. Annet semester er et påbygningssemester som er åpent for alle med bestått eksamen i semesteremnet. Det avsluttes med en skriftlig grunnfagseksamen.

Grunnleggende demografiske begreper og metoder står sentralt i semesteremnet (1. semester), og det legges vekt på å gi studentene praktiske ferdigheter. Det teoretiske og empiriske stoffet omfatter befolkningsutvikling både i fattige og rike land, i samtiden så vel som i et historisk perspektiv. Penum og forelesningene dreier seg i stor utstrekning om sammenhengene mellom de ulike demografiske størrelser og begivenheter, og om hvordan disse påvirkes av og selv påvirker sosiale, kulturelle, økonomiske,

tekniske, miljømessige og helsemessige forhold. Gjennom dette kommer studentene i kontakt med teori og empiri fra en rekke tilstøtende fag som:

- sosiologi
- økonomi
- antropologi
- statsvitenskap
- historie
- geografi
- epidemiologi
- biologi

I påbygningssemesteret (2. semester) vil det bli en fordypning innenfor de fleste av de emner som er tatt opp i semesteremnet. Det metodiske vil stå mye svakere i 2. enn i 1. semester. For å få godt utbytte av mye av den nyere empirisk og teoretiske demografiske litteraturen kreves en viss innsikt i analysemetoder som går ut over det helt elementære som blir forelest i semesteremnet. Metodeundervisningen i 2. semester tar sikte på å gi et slikt grunnlag, og vil samtidig være et utgangspunkt for den videre metodeopplæring som er nødvendig dersom man vil ta del i den demografiske forskningen som utføres ved Sosialøkonomisk institutt. (Etter avtale kan hovedfagsstudenter i tilstøtende fag ta en demografisk hovedoppgave. Det vil da være gunstig å ta et 5-vekttalls kurs i «demografiske metoder». En slik ordning vil særlig være aktuell for hovedfagsstudenter i sosialøkonomi, sosiologi, samfunnsgeografi eller matematisk statistikk).

Målet med semesteremnet og grunnfaget er at studentene skal være i stand til å forstå og nyttiggjøre seg den demografisk relaterte litteratur de møter i sitt virke i andre fag, at de selv skal kunne bruke enkle demografiske metoder og tankemåter, og at de skal få et solid fundament for videregående studier innenfor demografi.

UNDERVISNINGSFORM

Det er 3-4 dobbelttimer forelesning hver uke. Dessuten er det ukentlige PC-øvelser ca. 10 ganger i løpet av semesteremnet og ca. 4 ganger i løpet av påbygningssemesteret. En avsluttende PC-basert øvelsesoppgave kreves bestått før eksamen i semesteremnet kan avlegges. I løpet av semesteremnet skal det også skrives en obligatorisk semesteroppgave. I påbygningssemesteret blir det gitt en eller to mindre øvelsesoppgaver som kreves bestått før eksamen.

PENSUM

Det er to lærebøker, en i metode og en i teori/empiri. I tillegg inneholder pensum mange tidsskriftsartikler og noen utdrag fra rapporter og bøker (distribuert gjennom UNIPUB). Totalt er det ca. 1600 siders pensum i semesteremnet og 1800 sider i påbygningssemesteret.

EKSAMENSFORM/KARAKTERER

Karakteren vil bli utelukkende basert på skriftlig 8-timers eksamen. Det holdes eksamen både som avslutning på semesteremnet og som avslutning på påbygningssemesteret. Grunnfagskarakteren er gjen-

nomsnittet av de to eksamenskarakterene. Det gis tallkarakterer etter en skala fra 1,0 til 6,0, med 4,0 som laveste ståkarakter.

OPPTAKSKRAV/ANBEFALINGER

Alle med studierett ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet kan følge studiet i demografi. Studenter som har ordinært opptak ved et annet fakultet ved UiO og har avlagt eksamen i minst 20 vekttall ved dette fakultetet, kan få automatisk studierett ved SV-fakultetet. Eksamen philosophicum (førstesemesterstudium for nye studenter f.o.m. høstsemesterstudium 1996) må være bestått senest semesteret før en melder seg opp til eksamen.

Man bør like å arbeide med tall. Hvis man har greid seg godt gjennom første års matematikk-kurs fra videregående skole, er det tilstrekkelig grunnlag for demografistudier på dette nivået. Det er en fordel med litt EDB-erfaring.

NÆRMERE OPPLYSNINGER

Nærmere opplysninger om undervisningsopplegg, pensumliste m.m. fås ved henvendelse til Sosialøkonomisk institutt eller Det samfunnsvitenskapelig fakultet.

Senter for teknologi, innovasjon og kultur (TIK)

Society, Science and Technology in Europe. Master of arts studium - ESST

Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Besøksadresse: Sognsvn. 70
Postboks: 1108, Blindern
0317 Oslo
Telefon: 22 85 89 62
Ekspedisjonstid: 11-14, mandag-fredag
Fax: 22 85 89 84
E-post: esst@esst.uio.no
URL: <http://www.tik.uio.no>

Presentasjon

Society, Science and Technology in Europe er et Masterstudium undervist i samarbeid med en rekke europeiske universiteter. Det er basert på betydelig internasjonal utveksling av studenter og lærekrefter. Samarbeidet er nedfelt i organisasjonen The European Inter University Association on Society, Science and Technology, (ESST), der Universitetet i Oslo er medlem.

Hovedhensikten med studiet er å bidra til en bedre forståelse av moderne teknologisk og vitenskapelig utvikling; å integrere og forbedre vår forståelse av samspillet mellom teknologi, vitenskap og samfunn.

Tilnærmingen er tverrfaglig, og er basert på pågående forskning av teknologisk vitenskapelig og økonomisk sosial utvikling. Studiet tar sikte på å anvende slik forskning på et bredt felt, der den teknologisk vitenskapelige utviklingen kan studeres i lys av sosiale, økonomiske, kulturelle og politiske aspekter.

Hvorfor er denne tilnærmingen nødvendig?

- fordi vitenskap og teknologi omfatter mer enn ingeniørtekniske spørsmål; teknologisk-vitenskapelig utvikling er sosial utvikling, der politiske, økonomiske og kulturelle prosesser styrer den teknologiske utviklingen.
- fordi bruk og spredning av ny teknologi medfører samfunnsmessige valg og avgjørelser av økonomisk, politisk og kulturell karakter som kan resultere i aksept eller avvisning av teknologiske nyvinninger,
- og fordi den teknologiske utviklingen har konsekvenser for samfunnet. Noen teknologier endrer sysselsettingsmønstre og bosetting, andre medfører store miljø-skader.

På grunn av disse og andre forhold er det viktig og nødvendig å studere den teknologisk-vitenskapelige utviklingen i et bredt samfunnsmessig perspektiv. Master-studiet gir en generell innføring i sentrale begreper, perspektiver og

fagtradisjoner som anvendes i studiet av denne problematikken internasjonalt. Studentene introduseres til teknikker og metoder utviklet innen sosiologi, historie, sosialøkonomi og samfunnsgeografi, samt kulturelle og forskningspolitiske perspektiver. Studiet inneholder dertil en fordypnings- eller spesialiseringsdel. Studenten deltar i ett av en rekke forskjellige forskningsprosjekter (med ulike fakultets- og fagtilhørigheter), og skriver en masteroppgave.

Studiet er ment for alle studenter uansett faglig bakgrunn: realister, humanister, ingeniører, samfunnsvitere, medisinere og andre. Studiet søker å tilføre studenten spesielle kvalifikasjoner til videre utdanning eller forskning, eller til arbeid innen offentlig forvaltning og næringsliv.

Opptak og krav om forkunnskaper

Studentopptak er begrenset til inntil 20 studenter pr. år ved Universitetet i Oslo. For å bli tatt opp til mastergradsstudiet må søkeren ha en universitetsgrad basert på minst 3 års studier utover norsk immatrikuleringsgrunnlag fra godkjent utenlandsk undervisningsinstitusjon, eller tilsvarende utdanning godkjent av fakultetet. For søkere med utdanning fra Norge kreves cand.mag.-grad eller tilsvarende utdanning eller en avsluttet profesjonsutdanning av minst 4 års varighet. Intervju inngår som del av opptaksprosedyren. Det kreves ingen spesifikk faglig bakgrunn eller fakultetstilknytning: studiet er åpent for realister, humanister, ingeniører, samfunnsvitere, matematikere, medisinere og andre. Gode engelskkunnskaper er nødvendig. Jf. reglementet for Mastergraden.

Varighet

Undervisningen og eksamen er basert på tretten måneders heltids studium, fordelt

på tre semestre. Studiet begynner i september hvert år, og avsluttes med innlevering av en selvstendig, faglig oppgave (masteroppgave) i oktober det påfølgende år.

Frister

Søknadsfrist: 1. juni.

Innhold

Studiet inneholder en kursdel og en masteroppgave.

FØRSTE SEMESTER

Første semesters kurs gir en intensiv innføring i forskjellige tilnærminger til studiet av teknologisk-vitenskapelig utvikling. Semesteret er bygd opp av fire temaområder:

- Vitenskaps- og teknologistudier
- Teknologi og organisasjoner
- Teknologi, innovasjon og vekst
- Det internasjonale aspektet - globalisering

ANNET SEMESTER

Annelt semester er en fordypnings- eller spesialiseringsdel. Etter et kortere introduksjonskurs begynner studenten med masteroppgaven. Studentens prosjekt er tilknyttet pågående forskningsarbeid ved ett av de europeiske universitetene.

Forskjellige spesialiseringer tilbys ved de forskjellige medlemsuniversitetene. En liste over de spesialiseringer som til enhver tid tilbys kan fås ved henvendelse til TIK.

TREDJE SEMESTER

I tredje semester ferdigskrives masteroppgaven.

Undervisning og organisering av studiet

I første semester studerer studenten ved det universitetet hun/han sogner til; det vil si Universitetet i Oslo i vårt tilfelle. Undervisningen gis i form av forelesninger og seminarer, hovedsakelig av lokale lærerkrefter, men supplert med gjesteforelesere fra eksterne institusjoner. I andre og tredje semester reiser studentene til det universitet som tilbyr spesialiseringen studenten skal ta. Undervisningen er basert på seminarer og individuell veiledning ved dette universitet. Undervisningsspråk er i første semester norsk og engelsk, i annet semester engelsk. Eksamensspråket er engelsk. Masteroppgaven må skrives på engelsk

FØLGENDE EUROPEISKE UNIVERSITETER ER TILKNYTTET ESST

- Belgia: Facultés Universitaires Notre Dame de la Paix, Namur
Université Catholique de Louvain,
Vrije Universiteit Brussel
- Danmark: Roskilde University
Center, Department of
Socio-Economics and Planning,
Aalborg University, Department of
Business studies & GERSULP
- Finland: University of Tampere
- Frankrike: Université Louis Pasteur
- BETA, Strasbourg
- Hellas: Athens School of Public
Health-Dept. of Management of
Public Health Services
- Italia: University of Bari, Faculty of
Law
- Nederland: University of Maastricht
-Science & Technology Studies

- Norge: Universitetet i Oslo
- Portugal: Universidade Technica de
Lisboa
- Spania: Universidad Autonoma
Madrid, Universidad del Pais
Vasco/Euskal Herriko
Unibertsitatea
- Storbritannia: University of East
London - Department of
Innovation Studies
- Sveits: Ecole Polytechnique de
Lausanne

Pensum

Ca. 3.000 sider. Pensum er spesifisert på egne lister som fås ved henvendelse til SV Info-senter/ESST, Sognsvn. 70. Tlf. 22858962.

Eksamen

Studenten må bestå en prøve mot slutten av første semester for å gå videre i studiet. Avsluttende eksamen består av masteroppgaven. Oppgaven bedømmes ifølge karaktersystemet bestått/ikke bestått.

Kompetanse

Studentene som oppfyller kravene oppnår en Master of Arts graden (MA), gitt av Universitetet i Oslo innenfor samarbeidet i The European Inter-University Association on Society, Science and Technology, (ESST).

Informasjon

Utfyllende informasjon kan fås ved henvendelse til studiekonsulent Monica Melhus tlf.: 22 85 89 62.

Forvaltningsinformatikk

Avdeling for forvaltningsinformatikk

Besøksadresse: 4. etasje i Domus Nova

Postboks: Postboks 6702, St Olavs plass
0130 Oslo

URL: <http://www.jus.uio.no/iri/afin/>

Telefon: 22 85 00 77

E-post: d.w.schartum@jus.uio.no

Telefon: 22 85 00 78

E-post: d.w.tone.brakke@jus.uio.no

Telefon: 22 85 00 73

E-post: s.r.g.wennevold@jus.uio.no

Generelt om faget

Forvaltningsinformatikk hovedfag representerer et flerfaglig perspektiv på store organisasjoners bruk av informasjons- og kommunikasjonsteknologi. Faget tar dels utgangspunkt i sentrale teknologianvendelser. Særlig er interessen knyttet til bruk av store databaser (med klient- og kundeopplysninger m.v.), store tekstbaser (som f.eks. ODIN og Lovdata) og automatisert saksbehandling (innen skatt, trygd, forsikring m.v.). Disse teknologianvendelsene holdes opp mot sentrale idealer for samfunnsstyring, særlig vedrørende rettsikkerhet, personvern og demokrati.

I møtet mellom teknologi og styringsidealer oppstår det en rekke sentrale diskusjoner. Disse diskusjonene kan tenkes å resultere i nye krav til teknologien, f.eks. forslag om "personvernforbedrende teknologi". Diskusjonene kan imidlertid også gjøre at vi reformulerer styringsidealene, f.eks. ved at vi spør hvorledes bør rettssik-

kerhetsidealet forstås når saksbehandlingen er automatisert? Sist men ikke minst kan diskusjonene lede til krav om endret arbeidsdeling i de organisasjoner der teknologien anvendes. Samlet sett kan en si at forvaltningsinformatikken særlig gjelder forandringer vedrørende informasjonsteknologi, styring og organisering og sammenhengene mellom disse endringsfaktorene.

Forvaltningsinformatikken arbeider vi ikke bare tverrfaglig. I tillegg er det rom for spesialisering innenfor ett eller flere av de faglige innfallsvinklene til studiet av informasjons- og kommunikasjonsteknologi i store organisasjoner. Dette gir rom for:

- en samfunnsvitenskapelig spesialisering (f.eks statsvitenskapelig eller sosiologisk),
- en informatisk spesialisering (f.eks innen databaser),
- en normteoretisk spesialisering (f.eks innen modal-logikk) og/eller
- en juridisk spesialisering (f.eks forvaltningsrettslig eller personvernrettslig)

Vilkår for opptak til hovedfaget

Krav til grunnfag

Forvaltningsinformatikk tar opp studenter som har ett informatisk, ett samfunnsvi-

tenskapelig og ett rettsvitenskapelig grunnfag:

1) Krav til samfunnsvitenskapelig utdanning:

- Statsvitenskap grunnfag
- Sosiologi grunnfag
- Sosialøkonomi grunnfag
- Sosialantropologi grunnfag

Også andre samfunnsvitenskapelige fag kan godkjennes

2) Krav til rettsvitenskapelig utdanning

- Offentlig rett grunnfag

Også annen sammenliknbar juridisk utdanning kan godkjennes

2) Krav til informatikkutdanning

- Som informatisk/filosofisk kompetanse kreves kurs tilsvarende 20 vektall der følgende emner inngår:
- Enten (informatiske fag): Kurs i programmering og systembeskrivelse, herunder språk for dette. Dessuten kurs i datamaskinens oppbygning og funksjon, spesielt databaser,
- eller (filosofiske fag): Kurs i logikk og i språk og kommunikasjonsteori.

Fagrådet for forvaltningsinformatikk hovedfag fastsetter og oppdaterer en liste over de kurs ved UiO som kan anses å tilfredsstillende kravene til informatisk og filosofisk kompetanse. Informasjon vedrørende slike kurs innen filosofiske fag gjøres tilgjengelig ved Filosofisk institutt og Institutt for lingvistiske fag. Informasjon vedrørende kurs innen informatiske fag gjøres tilgjengelig ved Institutt for informatikk.

Også annen filosofisk og informatisk utdannelse kan godkjennes ut fra en samlet vurdering av søkerens utdanning og arbeidserfaring.

Krav til mellomfagstillegget

I tillegg til tre grunnfag skal studenter som søker opptak til hovedfag i forvaltningsinformatikk ha mellomfagstillegg i et av de ovenfor nevnte grunnfagene og således ha oppnådd graden cand.mag.

Studenter tas opp til hovedfaget etter søknad en gang hvert år. Informasjon om søknadsfrist fås ved henvendelse til Avdeling for forvaltningsinformatikk.

Hovedfagsundervisning og eksamen

FØRSTE ÅR: (OBLIGATORISK
UNDERVISNING)

Hovedfagsundervisningen vil bestå av ett semesteremne (10 vt) og ett kurs (5 vt). I tillegg skal hver student velge et 5-vektalls kurs.

Utvikling av saksbehandlingssystemer og persondatabaser (10 vt)

For hospitanter fra andre hovedfag og for etter- og videreutdanningsstudenter er semesteremnet organisert som to kurs:

- Utvikling av saksbehandlingssystemer (5 vt)
- Persondatabaser - modellering, bruk og kvalitetssikring (5 vt)

Vedrørende innhold av disse kursene, se kursbeskrivelsen for FIN 1-1 eller detaljert informasjon på Avdeling for forvaltningsinformatikk's nettsider. Kursene arrangeres kun hvert høstsemester.

Kursansvarlig: Professor Dag Wiese Schartum, Avdeling for forvaltningsinformatikk.

Informasjonsteknologi, individ og styring (5 vt)

Kurset tar utgangspunkt i endringer av oppgaveløsningen i myndighetsorganer.

Spesiell oppmerksomhet vil bli rettet mot de deler av oppgaveløsningen som informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT) må antas å påvirke. Den teknologiske utviklingen ses i nær sammenheng med andre omstillingsprosesser, spesielt vedrørende organisering og arbeidsdeling. Undervisningen er ikke basert på noen fast forestilling om teknologibruken er en direkte årsak til organisatorisk eller annen endring, eller om IKT snarere innføres som et resultat av slike andre omstillingstiltak. Det vil primært bli tatt utgangspunkt i omstillingsarbeidet vedrørende statlige og kommunale myndigheter, men også deler av privat virksomhet vil bli omfattet.

Den overordnede problemstillingen i kurset er hvorvidt teknologi kan styres og hvorledes slik styring kan og bør skje for å ivareta grunnleggende idealer for samfunnsstyringen. Særlig vil spørsmål om demokrati, rettssikkerhet, personvern og brukerrettet forvaltning bli diskutert i lys av samfunnsmessige endringer knyttet til IKT. Herunder vil forholdet mellom myndigheter og den enkelte bli viet spesiell oppmerksomhet. Individenes rolle som "velgere", "borgere", "parter", "brukere", "klienter", "kunder" og "datasubjekter" vil bli grundig behandlet.

Kurset vil ha et genuint tverrfaglig preg, i det samfunnsvitenskapelige, juridiske og (i noen grad) informatiske aspekter kombineres og integreres.

Kurset arrangeres kun hvert vårsemester.

Undervisningen er relevant for alle som ønsker å arbeide med omstilling i store organisasjoner og organisasjonens forhold til parter, brukere og kunder.

Detaljert beskrivelse av semesteremnet med litteraturoversikt finnes på Avdeling for forvaltningsinformatikk nettsider.

Ansvarlig: Professor Dag Wiese Scharum, Avdeling for forvaltningsinformatikk.

VALGFRIE KURS

Studentene kan selv velge og få godkjent ett 5 vekttalls kurs som er begrunnet ut i fra planene for hovedfagsoppgave. Avdeling for forvaltningsinformatikk vil arrangere egne kurs etter behov.

PENSUM

Pensum og nærmere planer for undervisningen i forvaltningsinformatikk hovedfag er tilgjengelig på nettsidene til Avdeling for forvaltningsinformatikk eller kan fås ved henvendelse til avdelingen.

LOKALISERING OG ADMINISTRASJON

Forvaltningsinformatikk hovedfag er samlokalisert med Institutt for rettsinformatikk (Det juridiske fakultet). Besøksadresse er: Domus Nova, St. Olavs plass 5. 4. etg.

Forvaltningsinformatikerne og arbeidsmarkedet

Vi tror personer med forvaltningsinformatikk hovedfag vil kunne ha viktige brobyggingsfunksjoner innen større organisasjoner. Forvaltningsinformatikeren er spesialist på sammenhenger mellom informatiske, juridiske og samfunnsfaglige spørsmål innen moderne forvaltning. Dette bør gjøre våre kandidater til sentrale aktører innen bl.a systemutvikling og systemvedlikehold samt utvikling av virksomhets- og IT-strategier. I tillegg kommer at forvaltningsinformatikken er alene om en systemutviklingsmetode for å håndtere rettslige spørsmål ved utvikling av edb-systemer i forvaltningen.

Nærmere informasjon

For nærmere informasjon om hovedfag i forvaltningsinformatikk kan du henvende deg til Avdeling for forvaltningsinforma-

tikk (se adresse og telefonnummer foran)
eller til kontaktpersonene på ditt fakultet:

- Det historisk-filosofiske fakultet:
Professor Andrew Jones, Institutt
for filosofi (22856961)
- Det samfunnsvitenskapelige
fakultet: Professor Harald

- Baldersheim, Institutt for
statsvitenskap (22857189)
- Det
matematisk-naturvitenskapelige
fakultet: Amanuensis Tone
Bratteteig, Institutt for informatikk
(22852427)

Prosjektforum - Organisasjons- og ledelsesstudier

Prosjektforum (PF)

Besøksadresse: Eilert Sundts hus

C-blokk 4. etasje

Postboks: 1096, Blindern

0317 Oslo

Telefon: 22 85 52 49

22 85 66 02

22 85 57 40

Fax: 22 85 53 62

URL: <http://www.iss.uio.no/ISS/PA/Prosjektforum.html>

Presentasjon

Hovedinnholdet i studietilbudene er gjennomføringen av et prosjektarbeid. Deltakerne skal planlegge, gjennomføre og rapportere et prosjekt i grupper på 4-6 personer. Prosjektoppgavene er kommet i stand på grunnlag av oppdrag fra bedrifter, offentlig virksomhet eller andre institusjoner. Det legges vekt på at prosjektarbeidet er til nytte for oppdragsgiverne, samtidig som studentene gis best mulig betingelser for læring. Studiene ved Prosjektforum gir kompetanse som verdsettes innenfor ulike deler av arbeidslivet.

Gjennom prosjektarbeidet får studentene en mulighet til å orientere seg om arbeidslivet og finne ut hvordan de kan få brukt sin faglige bakgrunn i praksis.

Undervisning

Studiet er bygget opp omkring prosjekter i bedrifter eller offentlig forvaltning. Før semesterstart, vil det bli utarbeidet en liste over prosjekttilbud som omfatter prosjektsteder og problemområder. Studenter kan ikke søke om deltakelse på bestemte prosjekter. Ved gruppesammensetningen tas

det hensyn til studentenes ønsker. Siden arbeidet med prosjektoppgavene krever at studentene innhenter kunnskap på tvers av tradisjonelle faggrenser, legges det vekt på at gruppene får en tverrfaglig sammensetning.

Prosjektgruppene vil i samarbeid med en faglig veileder presisere problemstillinger, fordele arbeidsoppgaver, planlegge og gjennomføre datainnsamling, analysere materialet og utarbeide rapport. Kurset avsluttes med eksamen. Det understrekes at studieoppleggene er arbeidskrevende og forutsetter forpliktende deltagelse. Det kreves gode norskkunnskaper.

PF arrangerer to studietilbud:

- Heltidsstudiet - 10 vektall
- Deltidsstudiet - 10 vektall

Heltidsstudiet - semesteremne

MÅL

Viktige målsettinger med studiet er å:

- knytte teori og praksis sammen,

- gi praktisk og teoretisk kompetanse på områder som prosjektmetodikk, kreativ problemløsning og samarbeid,
- gi praktisk trening i å planlegge, gjennomføre og rapportere et prosjekt i samarbeid med andre studenter,
- formidle kunnskap om norsk arbeidsliv.

OPPTAKSKRAV

Heltidsstudiet retter seg mot studenter fra hele universitetet. Vanligvis kreves det minst fire semesters studieansiennitet for å bli tatt opp. Unntak fra dette kan gjøres på bakgrunn av lang arbeidslivserfaring eller annen utdanning. Opptak skjer etter søknad på eget søknadsskjema.

KOMPETANSE

Arbeidslivsstudier er et semesteremne som gir 10 vektall. Det kan inngå som en del av den interfakultære cand.mag.graden.

FRISTER

Søknadsfrist: 1. november. Oppstart: januar.

Deltidsstudiet (10 vektall)

MÅL

Prosjektforum for organisasjon og ledelse tilbyr kombinert grunnutdanning og etterutdanning innen feltet organisasjon og ledelse. Studiet er et 10 vektallskurs over to semestre som utformes ved å gå direkte inn i aktuelle organisasjons- og ledelsesforhold på arbeidsplasser. Studenter deltar i prosjektgrupper sammen med deltakere fra bedrifter eller offentlig virksomhet. Samtidig legger studiet vekt på at deltakerne får bearbeidet sine erfaringer i lys av orga-

nisasjonsteoretiske begreper og modeller. Dette skjer gjennom litteraturstudier, forelesninger og diskusjoner.

Tilbudet retter seg mot tre målgrupper:

- Private bedrifter og offentlig virksomheter. Prosjektforum representerer her et tilbud om etterutdanning kombinert med gjennomføring av en utviklingsoppgave. Prosjektstedene betaler en avgift. Temaet for prosjektet avtales på forhånd.
- Studenter fra universitetets forskjellige fakulteter. Studietilbudet vil være relevant for flere grupper studenter, bl.a. innenfor humaniora, samfunnsfag, realfag og jus.
- Personer i aktivt arbeid som ønsker etterutdanning på feltet organisasjon og ledelse. Som individuell student betales ingen deltakeravgift.

OPPTAKSKRAV

- For deltakere utenfor universitetet forutsettes at de kan fristilles fra sitt daglige arbeid på halv tid.
- Studenter som deltar i Prosjektforum må ha minst fire semesters studieansiennitet. Videre vil det være en fordel med noe yrkeserfaring. Opptak skjer etter søknad. Opptak ved Prosjektforum forutsetter tilkjent generell studiekompetanse og registrering ved UiO.

KOMPETANSE

Studiet kan inngå i forskjellige fagsammensetninger til cand.mag.-graden. Studiet gir generell innsikt i ledelses- og organi-

sjonsteori, norsk arbeidslivskunnskap,
samt praktiske ferdigheter i prosjektarbeid.

FRISTER (MED FORBEHOLD)

Søknadsfrist: 1. november/ 1. juni

Kursstart: januar/august

Kjønn og Samfunn semesteremne

Sosialantropologisk institutt

Besøksadresse: Eilert Sundts hus
6.et.
Postboks: 1091, Blindern
0317 Oslo
Ekspedisjonstid: Mandag - Fredag, 12.15 - 15
Telefon: 22 85 65 26
22 85 42 45 Studiekonsulent
Fax: 22 85 45 02
E-post: admin@ima.uio.no
URL: <http://www.sv.uio.no/ima/ks>

Viktig informasjon

Semesteremnet Kjønn og samfunn skal fra våren 2000 inngå som en del av det nye tverrfakultære studietilbudet i kvinne- og kjønnsforskning som Senter for kvinneforskning koordinerer (se neste kapittel). Studieopplegget for Kjønn og samfunn er under revisjon i forbindelse med dette, og det tas forbehold om godkjenning. Nærmere opplysninger fås ved henvendelse til faglig ansvarlig førsteamanuensis Elisabeth L'orange Fürst, og studiekonsulent Lin Stensrud.

Presentasjon av faget

Semesteremnet (10 vt.) skal gi innsikt i betydningen av kjønn som organiserende prinsipp i samfunn og kultur. Emnet er tverrfaglig og søker å integrere de ulike fagenes tilnærming til kvinne- og kjønnsproblematikk innenfor en helhetlig ramme med referanse til feministisk teori. Det dreier seg om hvordan kjønnsrelasjoner konstrueres og vedlikeholdes på samfunnsmessig, symbolsk og psykologisk

nivå. Studiet skal bidra til å utvikle en kritisk holdning til tolkninger, data og annet kildemateriale.

Semesteremnet består av et tverrfakultært innføringskurs i kvinne- og kjønnsforskning, et oversiktsstudium og et fordypningsstudium i kjønn og samfunn. Innføringskurset vil gi en introduksjon til kjønn som tenkemåte og et første innblikk i sentrale teoretiske problemstillinger i feministisk teori. Oversiktsstudiet vil gi innblikk i hvordan kjønn behandles i de ulike samfunnsfagene. Fordypningsstudiet vil konsentreres om utvalgte tverrfaglige temaer som kan variere fra semester til semester.

Som del av et studium i kvinne- og kjønnsforskning kan semesteremnet påbygges med ytterligere 10 vektall innenfor en cand. mag.- grad.

Krav om forkunnskaper

Det kreves avlagt eksamen i minst ett grunnfag/20 vektall eller tilsvarende før melding til eksamen i semesteremnet.

Bakgrunn i et samfunnsvitenskapelig fag er en fordel.

Undervisning

Studiet er lagt opp som et heltidsstudium med undervisning hvert vårsemester. Innføringskurset i tverrfaglig kvinne- og kjønnsforskning gis som intensivkurs på Senter for kvinneforskning. På dette kurset deltar studenter fra ulike fakulteter sammen. Innføringskurset går de første fire undervisningsukene av vårsemesteret.

Fra semesterets femte undervisningsuke gis undervisningen på Sosialantropologisk institutt. Undervisningen omfatter forelesninger, seminarer, og individuell veiledning. Studiet forutsetter at studentene deltar aktivt i undervisningen.

Eksamensordning og karakterskala

Eksamen omfatter:

- En semesteroppgave på 10-15 sider over et emne valgt i samråd med

faglærer. Oppgaven skal være innlevert i 3 eksemplarer innen fristen 2. mai.

- En skriftlig prøve på 8 timer
- En muntlig prøve

Det brukes ordinær karakterskala med tallkarakterer fra 1.0 - 6.0.

Tema for semesteroppgaven må velges i samråd med faglærer og må leveres sammen med liste over selvvalgt pensum innen 30. mars. Semesteroppgaven skal være bestått før skoleeksamen avlegges. For at semesteroppgaven skal bli godkjent kreves det at kandidaten viser godt kjennskap og kritisk holdning til stoffet, og evne til problembehandling og resonement.

Pensum

Pensum omfatter ialt ca. 1800 sider hvorav 1500 sider er obligatorisk og 300 er selvvalgt.

Frister

Søknadsfrist: 1. desember

Nytt studietilbud i kvinne- og kjønnsforskning

Senter for kvinneforskning

Besøksadresse: Sognsveien 70
4. etasje.
Postboks: 1040 Blindern
0315 Oslo
Telefon: 22 85 89 30
Fax: 22 85 89 50
E-post: sfk@sfk.uio.no
URL: <http://wwworg.uio.no/www-other/sfk/>

Presentasjon av faget

Fra høsten 1999 vil det bli igangsatt et nytt tverrfaglig studietilbud i kvinne- og kjønnsforskning ved Universitetet i Oslo. Studietilbudet er et samarbeid mellom syv fakulteter, og koordineres av Senter for kvinneforskning. Studietilbudet er under planlegging, og det tas forbehold om godkjenning.

Oppbygging

Studietilbudet omfatter to deler som kan tas sammen eller hver for seg, se nedenfor.

Første del: Semesteremner/emner på cand.mag.-nivå

Fire fakulteter vil ha tilbud om slike semesteremner i vårsemesterene (første gang våren 2000):

- Det teologiske fakultet: *Kjønn og teologi* (5 og 10 vektall)
- Det historisk-filosofiske fakultet: *Kjønn og kultur* (10 vektall)
- Det matematisk-naturvitenskapelige

fakultet: *Kjønn og realfag/teknologi* (5 vektall)

- Det samfunnsvitenskapelige fakultet: *Kjønn og samfunn* (10 vektall)

Alle semesteremner/emner innledes med et felles innføringskurs (4 ukers intensivundervisning) i tverrfaglig kvinne- og kjønnsforskning på Senter for kvinneforskning. Deretter foregår undervisningen fakultetsoppdelt. Det er mulig å ta flere semesteremner/emner innen for cand.mag-graden, men det må da påregnes vektallsreduksjon for overlappende pensum. Forkunnskapskrav til semesteremnene er minst ett bestått grunnfag/20 vektall, samt ex.phil. og ex.fac. etter de regler som gjelder på det fakultetet hvor semesteremnet/emnet hører hjemme. Studieplaner og pensum-lister for første del vil foreligge i løpet av høstsemesteret 1999. De vil kunne fås ved henvendelse til Senter for kvinneforskning eller det fakultetet/instituttet som står for undervisningen. Opplysninger om påmeldingsfrister og eventuelle rangeringsregler fås ved henvendelse til de respektive fakulteter:

- *Kjønn og teologi*: Det teologiske fæet, tlf 22 85 03 00
- *Kjønn og kultur*: Institutt for nordistikk og litteraturvitenskap, Seksjon for allmenn litteraturvitenskap, tlf 22856945/22857013.
- *Kjønn og realfag/teknologi*: Studieseksjonen, Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet (3. etasje, Fysikkbygningen øst). Studentekspedisjon åpent mandag - fredag kl. 12-15.
- *Kjønn og samfunn*: Sosialantropologisk institutt, tlf 22856526/22854245

Andre del: Hovedfagsemner i kvinne- og kjønnsforskning

Ulike emner vil bli tilbudt i løpet av studieåret 1999-2000. Noen emner vil bli tilbudt av instituttene, noen på Senter for kvinneforskning. Hvert emne vil ha et omfang på 5 vektall. Ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet kan det i studieåret 1999-2000 tilbys kurs med et omfang som er mindre enn 5 vektall. Det vil være mulig å ta flere emner, såfremt de ikke har overlappende pensum. Undervisningen på emnene foregår på hovedfagsnivå, men det vil bli lagt til rette for at eksamen også skal kunne avlegges på lavere grads nivå. Dette betyr at emnene enten kan gi uttelling som frie vektall i cand.mag-graden for studenter som har tatt første del av studiet, eller søkes innpasset i hovedfagsstudiet. Studentene må selv gjøre seg kjent med hvordan de ulike deler av studietilbudet kan inngå i gradsstrukturen på det fakultetet studenten tilhører. Emnene kan tas av studenter som er tatt opp på hovedfag, eller har bestått semesteremne/emne på første del av studiet i kvinne- og kjønnsforskning. Opplysninger om studieplaner og pensumlister for de hovedfagsemner som igangsettes i

høstsemesteret 1999 fås ved henvendelse til Senter for kvinneforskning.

Samlet oversikt over undervisningstilbudet både på første og andre del for hvert semester finnes i forelesningskatalogen under Senter for kvinneforskning. Det vil også bli utarbeidet en informasjonsbrosjyre om tilbudet som vil kunne fås hos studieveilederne ved fakultetene og ved Senter for kvinneforskning. For generell informasjon om studietilbudet for øvrig kan man se Senterets hjemmeside <http://www.org.uio/www-other/sfk/> eller henvende seg til Senter for kvinneforskning v/ studiekonsulent, tlf 22858937.

Studietilbud i kvinne- og kjønnsforskning ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet

FØRSTE DEL: KJØNN OG SAMFUNN SEMESTEREMNE

Se kapittel foran

ANNEN DEL: EMNER I KVINNE- OG KJØNNSFORSKNING

Emnene er hovedfagskurs som skal gi anledning til fordypning innen aktuell kvinne- og kjønnsforskning. Lavere grads studenter har anledning til å følge undervisningen, men må avlegge en egen eksamen i emnet. Det presiseres at lavere grads studenter ikke avlegger den samme eksamen som høyere grads studenter, men en eksamen, med egen eksamenskode, beregnet på lavere grads nivå. Hvert enkelt institutt bestemmer hvorvidt en eksamen beregnet på lavere grads studenter skal tilbys for de aktuelle hovedfagskurs.

Ulike emner vil bli gitt ved Sosialantropologisk institutt, Institutt for sosiologi, institutt for statsvitenskap og Senter for kvinneforskning. Studiet er under planlegging og det tas forbehold om endringer. Det gjø-

res også oppmerksom på at undervisning og eksamen i disse emnene vil ikke bli gitt hvert semester.

Se Forelesningskatalogen eller ta kontakt med instituttene eller Senter for kvinneforskning.

FORKUNNSKAPER

Studenter må enten ha avlagt eksamen i del I av studiet i kvinne- og kjønnsforskning, og/eller være opptatt på et hovedfag.

STUDIEMÅL

Emnene skal gi studentene innsikt i kjønnsperspektiver og feministiske teorier og metoder og oppøve dem i å anlegge et kvinne- og kjønnsperspektiv i forskning. Det vil bli stilt større krav til teoretisk innsikt og refleksjon til hovedfagsstudenter som tar emner på hovedfagsnivå, enn til lavere grads studenter som tar sikte på å integrere emnene som del av en cand. mag. grad.

ORGANISERING OG UNDERVISNING

Undervisningen vil ha form av forelesninger eller seminarer. Det konkrete

undervisnings- opplegget kan omfatte enten ukentlig undervisning gjennom hele semesteret eller mer intensive opplegg. Studenter på lavere og høyere grads nivå følger samme undervisning. Studiet forutsetter at studentene deltar aktivt i undervisningen.

PENSUM

Pensum blir bestemt av det institutt som arrangerer undervisningen.

EKSAMEN

Eksamensform blir bestemt av det institutt som arrangerer undervisningen. Lavere grads studenter har anledning til å følge undervisningen, men må avlegge en egen eksamen i emnet. Det presiseres at lavere grads studenter ikke avlegger den samme eksamen som høyere grads studenter, men en eksamen, med egen eksamenskode, beregnet på lavere grads nivå. Hvert enkelt institutt bestemmer hvorvidt en eksamen beregnet på lavere grads studenter skal tilbys.

Senter for utvikling og miljø

Senter for utvikling og miljø (SUM)

Besøksadresse: Sognsveien 68
 Postboks: 1116, Blindern
 0317 Oslo
 Telefon: 22 85 89 00
 Fax: 22 85 89 20
 URL: <http://www.sum.uio.no/>

Presentasjon

SUM skal drive undervisning på lavere grads- hovedfags og doktorgradsnivå. Undervisningen ved SUM skal være et supplement til undervisningen ved de enkelte institutter. SUMs undervisningstilbud på lavere grad er konsentrert om tverrfaglig orienterte kurs for studenter som ønsker en spesialisering i retning av miljø og/eller utvikling.

Studietilbud

SUM tilbyr følgende undervisning som fortrinnsvis er rettet mot lavere grads studenter:

- Miljøvern og forvaltning, 10 vektall
- Miljø og utvikling, 5 vektall
- Natur og menneske, 3 vektall

Det tilbys doktorgradsseminar innen utviklingsforskning (studentene må være tatt opp ved institutt/fakultet). Det arrangeres også en rekke seminarer og gjesteforelesninger.

Kompetanse

Kursene kan gå inn i cand.mag.-gradene ved universitetet (jf. likevel øvrige krav til gradene).

Frister

Søknadsfrister:

- 1. juni for kurs i høstsemesteret,
- 1. desember for kurs i vårsemesteret.

Miljøvern og forvaltning - 10 vektall

Miljøvern og forvaltning er et ett-semester kurs for studenter som ønsker å fordype seg i en tverrfaglig behandling av miljøspørsmål. Kurset er yrkesrettet ved at miljøproblemene behandles i tilknytning til forvaltningsapparatet på ulike nivå (stat, fylke, kommune). Studentene skal i løpet av kurset få en viss bakgrunnskunnskap i de mest sentrale fagene knyttet til miljøspørsmål. Videre skal studentene få oversikt over forvaltningsapparatet i Norge og de virkemidler det har til rådighet. Det vil bli lagt vekt på ulike former for planlegging og konsekvenser av denne for miljøet. I siste halvdel av kurset arbeider studentene i grupper med prosjektoppgaver som vil være knyttet til kommunal forvaltning.

Kurset gir 10 vektall. Sosialøkonomistudenter kan få godkjent kurset som et ho-

vedfagskurs/3. avdelingskurs, under forutsetning av at de også tar 3. avdelingskurset Miljøøkonomi. Egen søknad sendes Sosialøkonomisk institutt.

Miljøvern og forvaltning er åpent for studenter med minst to års studiebakgrunn eller relevant yrkeserfaring. Kurset har 20 studieplasser, og holdes i vårsemesteret.

PENSUM

Pensum er ca. 1000 sider.

Miljø og utvikling - 5 vektall

Miljø og utvikling gir tverrfaglige tilnærminger til miljøspørsmål og utviklingsprosesser i den tredje verden. I den sammenhengen er begrepet bærekraftig utvikling og grunnlagsproblemer knyttet til tverrfaglighet sentrale elementer. Et viktig spørsmål i kurset er hvordan arbeider vi tverrfaglig, analytisk og praktisk.

Formålet med Miljø og utvikling er å øve studentene i tverrfaglige tilnærminger, og fremme kritiske, miljørelaterte spørsmål til utviklingsprosesser i den tredje verden.

Kurset er et 5 vektalls kurs for studenter med minimum to års studiebakgrunn. Relevant yrkeserfaring kan erstatte kravet til studiekompetanse. Det tas opp 25 studenter til kurset. Kurset går i høstsemesteret.

PENSUM

Pensum er ca. 700 sider.

Natur og menneske - 3 vektall

Dette er et introduksjonskurs om miljø- og ressurs spørsmål for studenter fra alle fakulteter. Kurset holdes i høstsemesteret og gir 3 vektall. Kurset legger vekt på at samspillet mellom natur og menneske settes i fare ved at menneskets atferd truer naturens bæreevne. Kurset ser på forskjellige fags tilnærming til sentrale nasjonale og globale miljøproblemer.

Kurset er et introduksjonskurs og stiller ingen krav til forkunnskaper. (Immatrikulering er en forutsetning).

PENSUM

Pensum er ca. 500 sider.

Summer School

Energy Planning and Sustainable Development Kurset tar særlig for seg problemstillinger relatert til energiforbruk i Norge og Skandinavia, med særlig vekt på utvinning og bruk av ikke-fornybar energi.

Kurset tar opp 20-25 studenter, og krever at studentene befinner seg på cand. mag. nivå.

Søknad sendes direkte til Internasjonal Sommer School (I.S.S.), boks 1082, Blindern, 0316 Oslo

Søknadsfristen er 15. februar.

Oslo Summer School in Comparative Social Science Studies

Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Besøksadresse: Moltke Moes vei 31

Eilert Sundts hus

Postboks: 1084

0317 Oslo

Telefon: 22 85 49 72

Fax: 22 85 48 25

E-post: ellen.dalen@sv.uio.no

URL: [www:http://www.sv.uio.no/sv/ssk/index.html](http://www.sv.uio.no/sv/ssk/index.html)

kontaktperson: Tron Harald Torneby

Det samfunnsvitenskapelige fakultets sommerskole innenfor temaet komparativ samfunnsvitenskapelig forskning, arrangeres de to første ukene i august, og er et nasjonalt forskerkurs. Oslo Summer School består av i alt ca.10 enkeltstående kurs à 20 timer. Det betyr at hvert kurs går over fem dager med to dobbelttimer pr. dag. Det arrangeres fem kurs parallelt hver uke. Kursene er finansiert i hovedsak av SV-fakultet egne midler, med støtte fra blant annet UiO (INTA), Norges Forskningsråd og NorFa. Oslo Summer School arrangeres i samarbeid med flere fagmiljøer:

- Institutt og museum for antropologi
- Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi
- Sosialøkonomisk institutt

- Institutt for statsvitenskap
- Det utdanningsvitenskapelige fakultet
- Norsk samfunnsvitenskapelige datatjeneste

Hovedmålgruppen er forskningsrekrutter tilknyttet et organisert dr. gradsprogram ved et universitet. Viderekommende hovedfagsstudenter og forskere som arbeider innenfor emnet komparativ forskning er også velkommen til å søke. Det satses på bred, internasjonal deltakelse. Undervisningen foregår på engelsk og undervisningsformen er forelesninger. Det er krav om godkjent essay, som levers innen to måneder i etterkant av kurset, for å få godkjent kurset. Normalt gir kurset 3 vektall til dr. polit. programmet ved SV-fakultetet, UiO.

Internasjonale kultur -og samfunnsstudier, IKS-graden

For de studentene som ønsker å styrke sin kompetanse til å møte de økte behov for internasjonalisering både i næringslivet og samfunnet forøvrig som vil bli stadig mer merkbare i årene framover, har Det historisk filosofiske -fakultet utarbeidet planer for integrerte, tverrfaglige studieretninger som sikter mot å gi studentene grundige kunnskaper om bestemte regioner, både samfunnsmessig, språklig, kulturelt, historisk, geografisk og økonomisk. Hver studieretning vil føre fram til en cand.mag.-grad i Internasjonale kultur- og samfunnsstudier ved Det historisk -filosofiske fakultet.

Foreløpig er det opprettet fem slike studieretninger, for følgende regioner: Sør-Asia, Vest-Europa, Russland og Øst-Europa, Nord-Amerika samt Midtøsten og Nord-Afrika.

Hver studieretning består av et ettårig områdefag og to basisfag. Basisfagene er et grunnfag eller mellomfag i et av regionens språk og et grunnfag eller mellomfag i et ikke-språklig fag; enten et humanistisk eller et samfunnsvitenskapelig. Det ikke-språklige basisfaget skal være et metodebasert kultur- og/eller samfunnsfag med relevans for området. De vanlige kravene til cand mag -graden må oppfylles. Studieplanen for hvert av områdefagene presiserer hvilke basisfag som er godkjent i den enkelte studieretningen.

Områdefaget vil bestå av to semesteremner som kan tas forløpende, eller avbrutt av f.eks. språk- eller basisfag. Minst ett

av disse må være avlagt før områdefaget. Generelt gjelder det at det vil være gunstig å begynne med språkstudiet på et tidlig tidspunkt., men vær oppmerksom på at områdefaget Vest-Europakunnskap krever avlagt eksamen i det ikke-språklige basisfaget før studiestart.

Basisfagene skal ha et faglig og metodisk innhold som bygger opp under intensjonene med områdestudiene. Betegnelsen basisfag betyr at både de språklige og ikke-språklige fagene som inngår i studieretningen, skal gi kunnskaper, men også begreper og faglige tilnæringsmåter, som er nødvendige for å vinne innsikt i fremmede kultur- og samfunnsforhold.

På universitetsnivå dreier språkfag seg ikke bare om språkferdighet, men også om litteratur- og kulturkunnskap som fremmer en humanistisk forståelse av kultur og samfunn. De ikke-språklige fagene har utgangspunkt i én disiplin, og legger tyngde i at studentene utvikler vurderende holdninger og lærer metoder som er vanlige i kultur- og samfunnsstudier.

Nøyaktig planlegging er nødvendig om du ønsker en cand mag -grad i Internasjonale kultur- og samfunnsstudier. Områdefagets to semestre kan ofte bare tas enten i vår- eller i høstsemesteret. Områdefaget i studieretningen Russland og Øst-Europa tilbys f eks med første semester om våren og annet semester om høsten. Noen ikke-språklige basisfag har bare undervisningsstart i vårsemesterene.

Samfunnsvitenskapelige studier ved universitetene i Norge

De fire universitetene i Norge; Bergen (UiB), Oslo (UiO), Trondheim (NTNU) og Tromsø (UiTø), har alle tilbud om samfunnsvitenskapelige studier. I Bergen, Oslo og Tromsø ligger disse fagene under Det samfunnsvitenskapelige fakultet (SV), ved NTNU ligger de under Fakultet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse (SVT). Andre forkortelser som blir brukt i dette kapittelet er HF for Det historisk-filosofiske fakultet, MN for Det matematisk -naturvitenskapelige fakultet og Psy for Det psykologiske fakultet.

De fire universitetene har mange felles trekk med hensyn til faglig innhold, oppbygging og struktur. Hvert universitet har likevel sitt særpreg, noe som ofte er fruktbart, men som også kan skape problemer for studenter som skifter universitet. Vi skal i dette kapittelet prøve å gi en del informasjon som kanskje kan skape interesse for studier ved de andre universitetene og samtidig gi svar på en del spørsmål som kan lette overgangen fra et universitet til et annet. Vi skal gi informasjon om fagtilbud, overgangsordninger mellom fag (innpassing), grader og opptak. I hovedsak vil vi konsentrere oss om det som er felles for de fire universitetene.

Vi vil også gjøre oppmerksom på at noen fag som kan inngå i en samfunnsvitenskapelig grad ikke er med i denne oversikten. Det er fag som administrativt hører til under andre fakulteter ved de ulike universitetene, for eksempel offentlig rett som hører til under Det juridiske fakultet, ved de universitetene der dette faget finnes. Vi vil her vise til den generelle informasjon fra universitetene og til studiehandbøkene for de fakultetene disse fagene tilhører.

Noen fag som ligger under Det samfunnsvitenskapelige fakultet ved ett uni-

versitet kan ligge under et annet fakultet på et annet universitet. Det gjelder tre fag i denne oversikten: geografi, mediefag og psykologi. I tabell 4 vises fakultetstilknytningen ved de ulike universitetene:

Universitetet i Bergen

Fagtilbud

I tabell 5 står det **V** (oppstart vår) eller **H** (oppstart høst) eller **V/H** (oppstart vår og høst) i de rubrikkene der det er studietilbud. Blanke rubrikker betyr at det ikke er studier på dette nivået.

I tillegg til fagene i tabellen er det et eget hovedfagstilbud i pedagogisk informasjonsvitenskap og et eget program i helse- og sosialpolitikk innen hovedfagene administrasjon og organisasjonsvitenskap, sosialantropologi, sosialøkonomi og sosiologi.

Innpassing av fageksamener fra de andre tre universitetene til Universitetet i Bergen med opplysninger om krav om eventuelle tilleggsprøver

Alle fag med samme navn godkjennes gjensidig mellom institusjonene. Med innpassing menes her at du kan begynne på neste nivå ved det universitetet du vil studere videre. Et eksempel: Har du grunnfag i sosiologi fra Universitetet i Oslo, så kan du fortsette med sosiologi mellomfag ved Universitetet i Bergen. Vi vil likevel presisere at du må søke om studieplass på vanlig måte (se avsnittet om opptak).

Fag som har forskjellige navn innpasses også i noen tilfeller. Man må imidlertid være klar over eventuelle krav om tilleggsprøver for å få innpassingen. Annen innpassing enn det som går fram av tabellen under

	UiB	UiO	NTNU	UiTø
Geografi	SV	SV/MN	SVT	
Mediefaget	SV/HF	HF	HF/SVT	
Psykologi	Psy	SV	SVT	SV
Sosialøkonomi	SV	SV	SVT	NFH

Tabell 4: Fagtilbud ved UiB, UiO, NTNU, UiTø.

Fagnivå, UiB	DF	GF	MF	SF	HF
Administrasjon og organisasjonsvitenskap		V/H	V/H		V/H
Geografi ^a	(V)	V	V		V/H
Informasjonsvitenskap	V	H	V		V/H
Lokal og regional planlegging ^b	H				
Medievitenskap		H	H		V/H
Ressursforvaltning og miljøvern ^c	V				
Samfunnsvitenskapelig statistikk	H				
Sammenliknende politikk		V	V/H		V/H
Sosialantropologi		H/V	H		V/H
Sosialøkonomi ^d		V	V	V/H	V/H
Sosiologi		V/H	V/H		V/H

^aGeografistudiet er modulisert. I vårsemesteret undervises det i GEOG 121 og GEOG 111. I høstsemesteret undervises det i GEOG 122 og GEOG 112

^bHer kreves det idag bestått to års studier (40 vekttall) utenom forberedende prøver før opptak.

^cHer kreves det bestått 1 års studiet (20 vekttall) utenom forberedende prøver før opptak

^dStudiet er modulisert med oppsstart i grunnfaget i vårsemesteret.

Tabell 5: Fagtilbud ved UiB.

må det søkes om til det Det samfunnsvitenskapelige fakultet ved Universitetet i Bergen.

I tabell 6, tabell 7 og tabell 8 finnes informasjon om innpassing og tilleggskrav ved Universitetet i Bergen. Vi gjør oppmerksom på at tabellen må leses fra venstre mot høyre da godkjenningen ikke i alle tilfeller gjelder begge veier.

I tillegg godkjennes medier og kommunikasjon ved Det historisk-filosofiske fakultet og geografi fra det matematisk-naturvitenskapelige fakultet ved Universitetet i Oslo som grunnlag for videre studier i henholdsvis mediøvitenskap og geografi ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet ved Universitetet i Bergen.

I tillegg godkjennes sosialantropologi ved Det historisk-filosofiske fakultet ved Universitetet i Trondheim som grunnlag for videre studier i sosialantropologi ved Universitetet i Bergen.

Fag som arkeologi, filosofi og historie godkjennes for videre studier ved det historisk-filosofiske fakultet ved UiB.

Opptak

Opptak til Det samfunnsvitenskapelige fakultet skjer gjennom samordnet opptak en gang i året med søknadsfrist mars/april. Nye studenter anbefales å avlegge eksamen i de forberedende prøver (examen philosophicum og metodeprøven) i første semester. Studenter fra andre universiteter må også søke opptak mars/april selv om de skal begynne et fagstudium først i vårsemesteret. Har man først fått studieplass ved Universitetet i Bergen kan man søke fagopptak hvert semester med søknadsfrist 1. juli og 1. desember. Man må være oppmerksom på at det finnes regler for hvor lenge man kan beholde studieplassen.

Opptak til hovedfagsstudier skjer hvert semester med søknadsfrist 1. juli og 1. desember. For å kunne søke seg inn på hovedfagsstudier må man innen søknadsfristen dokumentere fullført cand.mag.-grad

og mellomfag eller tilsvarende i det fag man søker opptak til. Søknader om innpassing av ekstern utdanning må sendes innen 15. april og 1. oktober.

Forprøver

Examen philosophicum (5 vektall) og metodeprøve i samfunnsvitenskap (5 vektall) må være bestått før en student kan melde seg opp til fagstudiet ved fakultetet utover 30 vektall fageksamener avlagt ved Universitetet i Bergen.

Cand.mag.-graden

En samfunnsvitenskapelig cand.mag.-grad ved Universitetet i Bergen oppnås ved en av følgende kombinasjoner ut over examen philosophicum og metodeprøve i samfunnsvitenskap:

- mellomfag+grunnfag+grunnfag
- mellomfag+mellomfag+delfag
- mellomfag+grunnfag+delfag+delfag
- mellomfag+grunnfag+20 vektall
- mellomfag+mellomfag+10 vektall
- mellomfag+grunnfag+delfag+10 vektall
- storfag+mellomfag
- storfag+grunnfag+delfag
- storfag+grunnfag+10 vektall

Graden må inneholde minst ett mellomfag og ett grunnfag. I tillegg kan graden inneholde 20 vektall, der både avsluttet og uavsluttet utdanning inngår, men med et karakterkrav som den aktuelle institusjonen stiller for å få utskrevet et vitnemål

Minimum 4 semesters studier må være samfunnsvitenskapelige fag. Ett grunnfag må være avlagt ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet ved Universitetet i Bergen.

Ved Universitetet i Bergen kan man ved å oppfylle bestemte krav til fagsammensettning oppnå cand.mag.-grad i økonomisk-administrativ studieretning og cand.mag.-grad i lokal og regional planlegging.

Universitetet i Oslo	Innpassing ved Universitetet i Bergen til:
Psykologi grunnfag (PSY110+PSY120)	Profesjonsstudiet i psykologi (karakterkrav)
Sosialantropologi grunnfag	Sosialantropologi mellomfag
Sosialantropologi mellomfag	Sosialantropologi hovedfag
Sosialøkonomi grunnfag	Sosialøkonomi mellomfag
Sosialøkonomi mellomfag	Sosialøkonomi storfag/hovedfag
Sosiologi grunnfag	Sosiologi mellomfag
Sosiologi mellomfag	Sosiologi hovedfag
Statsvitenskap grunnfag	Sammenliknende politikk mellomfag
Statsvitenskap mellomfag	Sammenliknende politikk hovedfag
Statsvitenskap grunnfag	Administrasjon og organisasjonsvitensk. mellomfag
Statsvitenskap mellomfag	Administrasjon og organisasjonsvitensk. hovedfag (må ta mellomfagstillegget ved UiB)
Samfunnsgeografi grunnfag	Geografi mellomfag
Samfunnsgeografi mellomfag	Geografi hovedfag

Tabell 6: Innpassing og tilleggskrav ved UiB.

Universitetet i Trondheim:	Innpassing ved Universitetet i Bergen til:
Geografi grunnfag	Geografi mellomfag
Geografi mellomfag	Geografi hovedfag
Psykologi grunnfag ^e	Profesjonsstudiet i psykologi (karakterkrav)
Sosialøkonomi grunnfag	Sosialøkonomi mellomfag
Sosialøkonomi mellomfag	Sosialøkonomi storfag/hovedfag ^f
Sosiologi grunnfag	Sosiologi mellomfag
Sosiologi mellomfag	Sosiologi hovedfag
Statsvitenskap grunnfag	Sammenliknende politikk mellomfag
Statsvitenskap mellomfag	Sammenliknende politikk hovedfag
Statsvitenskap grunnfag	Administrasjon og organisasjonvitenskap mellomfag
Statsvitenskap mellomfag	Administrasjon og organisasjon vitenskap hovedfag (må ta mellomfagstillegget ved UiB)

^eVed UiB ligger psykologi under Det psykologiske fakultet. Det er ikke mellomfagstillegg ved UiB

^fFor å begynne på hovedfag kreves det at studenten kan dokumentere kunnskaper i matematikk og statistikk

Tabell 7: Innpassing og tilleggskrav ved UiB.

Universitetet i Tromsø:	Innpassing ved Universitetet i Bergen til:
Offentlig politikk og administrasjon grunnfag	Administrasjon og organisasjonsvitenskap mellomfag
Offentlig politikk og administrasjon mellomfag	Administrasjon og organisasjonsvitenskap hovedfag
Psykologi grunnfag	Profesjonsstudiet i psykologi (krakterkrav)
Sosialantropologi grunnfag	Sosialantropologi mellomfag
Sosiologi grunnfag	Sosiologi mellomfag
Sosiologi mellomfag	Sosiologi hovedfag
Sosialøkonomi grunnfag	Sosialøkonomi mellomfag
Sosialøkonomi mellomfag	Sosialøkonomi stortag/hovedfag [§]
Statsvitenskap grunnfag	Sammenliknende politikk mellomfag
Statsvitenskap mellomfag	Sammenliknende politikk hovedfag
Statsvitenskap grunnfag	Administrasjon og organisasjonsvitenskap mellomfag
Statsvitenskap mellomfag	Administrasjon og organisasjonsvitenskap hovedfag (må ta mellomfagstillegget ved UiB)

[§]For å begynne på hovedfag kreves det at studenten kan dokumentere kunnskaper i matematikk og statistikk

Tabell 8: Innpassing og tilleggskrav ved UiB.

Gjestestudentordninger på hovedfag

Det arbeides med å tilpasse studieplanene på hovedfagsnivå slik at man som hovedfagsstudent ved ett universitetet lettere kan ta kurs på tilsvarende hovedfag ved et annet universitetet og få disse godkjent som del av hovedfaget. Ta kontakt med institutt eller fakultet for nærmere informasjon.

Det samfunnsvitenskapelige fakultet, Universitetet.
Poststed: 5020 Bergen
Tlf: 55 58 9 050
Studieveileder Tlf: 55 58 90 60 og 55 58 90 59

Samfunnsvitenskapelige studier ved NTNU (tidligere Universitetet i Trondheim)

Fagtilbud

Fakultet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse (SVT) er delt inn i 9 institutter, hvorav ett utdanner sivilingeniører.

Studietilbudet ved fakultetet er delt inn i emneeksamener og minner således om studieoppbyggingen ved de matematisk-naturvitenskapelige fakultetene. Et emne er en avgrenset del av et fag med eget pensum, egen eksamen og tillagt vektball. Slike emner kan ha et omfang fra 2,5 til oppimot 20 vektball og settes sammen etter bestemte krav som finnes i studieplanene. Emneinndelingen medfører blant annet at grunnfag og mellomfag kan være satt sammen av flere delemner.

I tabell 9 vises fagtilbudet ved fakultetet. I tabellens venstre kolonne vil du finne

en oversikt over fakultetets fagtilbud. I øverste linje en oversikt over studienivåene. I tabellen betyr V at studiet kun starter i vårsemesteret, H at studiet kun starter i høstsemesteret og V/H at studiet starter både i vår -og høstsemesteret.

Innpassing av eksamener fra de andre universitetene

Alle fag med samme navn er gjensidig godkjent av de fire universitetene. Med innpassing menes her at du kan starte på neste nivå i faget, ved et annet universitet her i landet. I praksis vil dette bety at studenter med grunnfag i sosiologi fra Universitetet i Oslo kan starte på mellomfagstillegget i sosiologi ved NTNU. Det må imidlertid presiseres at du må søke om opptak på normal måte uavhengig av søknad om innpassing (se avsnitt om opptak).

Fag med andre betegnelser kan også gi innpassing til videre studier. Dette kan imidlertid gi krav om tilleggseksamener. I tabell 10 vises en oversikt over slike innpassinger som allerede er vurdert.

Det kan forøvrig tilføyes at eksamener i geografi fra de andre universitetene er innpasset, men at innpassingene er så spesielle at hver enkelt student må vurderes individuelt. Søknader om innpassing skal inneholde en skriftlig søknad vedlagt vitnemål og pensumliste. Den sendes SVT-fakultetet, NTNU, 7491 Trondheim. Når det gjelder søknad om opptak se avsnittet nedenfor.

Opptak

NTNU er fra og med høsten 1996 med i *samordnet opptak*

Søknadsfristen til lavere grads studier er mars/april. Søknadsfristen til høyere grads studier er 15. april og 15. november. Profesjonsstudiet i psykologi er 15. mai og 15.

oktober, og det er egne søknadskjema for opptak til disse studiene.

Forprøver

Det kan avlegges eksamener med et samlet omfang på 30 vekttall innen førstesemesterstudiet (examen philosophicum og examen facultatum) må avlegges.

For å få starte på hovedfaget i psykologi, statsvitenskap og sosiologi kreves det, i tillegg til de vanlige kravene om cand.mag.-grad med fageksamen på 30 vekttall i det faget som skal utvides til et hovedfag, en statistikkeksamen (SIB 1) på 3 vekttall.

Studenter uten SIB1 kan søke opptak til hovedfag i sosiologi og statsvitenskap. Disse må avlegge SiB1 i løpet av 1. semester på hovedfaget.

Krav til cand.mag.-graden

Ved fakultetet i Trondheim er alle eksamener vekttallsbelagt og det anbefales at studentene starter med førstesemesterstudiet, men det er intet krav.

De krav som stilles til en cand.mag.-grad er som følger:

- 1) Studenten må ha bestått eksamener tilsvarende minst 80 vekttall.
- 2) I disse vekttallene må følgende eksamener inngå:
 - Førstesemesterstudiet
 - Mellomfag (30 vekttall)
 - Grunnfag (20 vekttall)
- 3) I tillegg minst 20 vekttall som f.eks. kan bestå av en fageksamen 20 vekttall. Et annet alternativ er flere ulike emner med vektning på tilsammen minst 20 vekttall. Antall vekttall kan variere etter når og hvor eksamen er avlagt
- 4) Cand.mag.-graden kan ikke inneholde mer enn 40 vekttall innenfor ett og samme fagområde.

Nivå/ institutt/ fag	Emner	Grunnfag	Mellomfag	Storfag	Hovedfag
Geografisk institutt					
geografi	V/H	V	V		H
Idrettsvitenskapelig institutt					
idrett	V/H	H	H		H
Pedagogisk institutt					
pedagogikk	V/H	V/H	V/H		V/H
hovedfag					H
førskole-pedagogikk					
hovedfag					H
spesial-pedagogikk					
Psykologisk institutt					
psykologi	V/H	V/H	V	V	V
profesjonsstudium i psykologi	V/H				
Helsefag					H
Sosialantropologisk institutt					
sosialantropologi	V/H	V	V		H
Institutt for sosialt arbeid					
sosialt arbeid	V/H				H
Institutt for sosialøkonomi					
sosialøkonomi	V/H	V	V		H
Institutt for sosiologi og stasvitenskap					
samfunnskunnskap	V/H	V/H	V/H		V/H
sosiologi	V/H	V/H	V/H		V/H
statsvitenskap	V/H	V/H	V/H		H
I samarbeid med Det historisk - filosofiske fakultet					
medievitenskap	V/H	V	V/H		
Organisert av fakultetet					
SIB ^h	V/H				
Økonomisk-adm. studium	V/H				V/H ⁱ

^hSIB er en forkortelse for samfunnsvitenskapelig informasjonsbehandling.

ⁱI tillegg til fageksamen 40 vektall (storfag) i økonomisk/administrative fag tilbys en diplomoppgave innen fagfeltet med 10 vektalls omfang.

Tabell 9: Fagtilbud ved NTNU.

Universitetet i Bergen:	Innpasses ved SV - fak NTNU til:
Grunnfag i sammenlignende politikk.	Mellomfagstillegget i statsvitenskap
Grunnfag i administrasjon og organisasjonsvitenskap.	Mellomfagstillegg i statsvitenskap når det er avlagt eksamen i SVPOL 104/SVPO105 «Innføring i statsvitenskap» (10 vektall) og SVSOS 107 «Samfunnsvitenskapelig forskningsmetode» (5 vektall).
Mellomfag i administrasjon og org. vitenskap.	Hovedfag i sosiologi når det er avlagt eksamen i SVSOS 103 «Innføring i sosiologi» (6 vektall), SVSOS 200 «Sosiologisk teori og metode» (4 vektall) og SIB 1 «Statistikk for samfunnsvitere» (3 vektall).
Universitetet i Oslo	Innpasses ved SV-fak. NTNU til:
Utover de generelle innpassinger som gjelder for fag med felles betegnelser, er det ingen andre innpassinger.	
Samfunnsgeografi grunnfag	Geografi mellomfag
Samfunnsgeografi mellomfag	Geografi hovedfag
Universitetet i Tromsø	Innpasses ved SV-fak. NTNU til:
Mellomfag i samfunnskunnskap	Hovedfag i sosiologi når det er avlagt eksamen i SVSOS 102 «Samfunnsvitenskapelig forskningsmetode» (6 vektall) og SIB 1 «Statistikk for samfunnsvitere» (3 vektall).

Tabell 10: Innpassing ved NTNU.

Ved NTNU tilbys også et økonomisk-administrativt studium. Dette er en cand.mag.-grad hvor det stilles krav om at bestemte fageksamener og emner må inngå. Studiet avsluttes med en diplomoppgave som har en belastning på 10 vekttall. Nærmere informasjon i egen brosjyre.

Gjestestudenter på hovedfagsnivå

Hovedfagsstudenter fra de andre universitetene som ønsker å komme til NTNU for å avlegge spesialiserte hovedfagseksamen, følger de ordinære opptaksprosedurene under punktet om opptak ovenfor. Dersom dette byr på problemer kan en av studieveilederne ved fakultetet kontaktes.

Aktuelle adresser og telefonnummer:

Besøksadresse: 7491 Trondheim
Tlf: 73 59 19 00 og 73 59 19 01

Universitetet i Tromsø

Fagtilbud

Det samfunnsvitenskapelige fagtilbudet ved Universitetet i Tromsø gis av Det samfunnsvitenskapelige fakultet. Det samfunnsvitenskapelige fakultet gir undervisning i både humanistiske (historisk-filosofiske) og samfunnsvitenskapelige fag. Tilbudet omfatter følgende studieenheter, se tabell 11.

I tillegg omfatter undervisningstilbudet også følgende kurser:

- EDB for humaniora og samfunnsfag, 10 vt (med forbehold om nedlegging). Undervisning gis i høstsemesteret. Studenter tildeles

plass på dette kurset på bakgrunn av høyest studieansiennitet.

- Teknologi & samfunn (T - 100), 5 VT. Undervisning gis i høstsemesteret. Kurset er åpent.
- Vitenskapsteori med etikk for realister (V 300), 2 VT. Undervisning gis i vårsemesteret. Forutsetningen for deltagelse på dette kurset er at studenten må ha bestått ex.phil. samt minimum 20 vekttall fagstudier i realfag.
- Vitenskapsteori med etikk for realister (V 301), 5 VT. Undervisning gis i vårsemesteret. Forutsetningen for deltagelse på dette kurset er at studenten må ha bestått ex.phil. samt minimum 20 vekttall fagstudier i realfag.
- Økofilosofi, 5 VT. Undervisning gis i vårsemesteret. Forutsetningen for deltagelse på dette kurset er at studenten må ha bestått ex.phil. samt minimum 20 vekttall fagstudier.
- Feministisk filosofi, 5 VT. Undervisning gis i vårsemesteret. Forutsetning for deltagelse på dette kurset er at studenten må ha bestått ex.phil samt minimum 20 vekttall fagstudier.
- Engelskspråklig semesteremne, 10 VT/30 ECTS credits. "North-Norway - aspects of history, culture and government. Undervisning i høstsemesteret.

Ved Universitetet i Tromsø gis det også tilbud om undervisning i Sosialøkonomi på grunn- mellom- og hovedfagsnivå. Dette tilbudet administreres imidlertid av Norges fiskerihøgskole (NFH) og er åpent.

Fag	Grunnfag	Mellomfag	Storfag	Hovedfag	Profesjonsstudiet
Arkeologi ⁱ	H	H		V/H	
Filosofi ⁱ	V/H	V/H		V/H	
Historie ⁱ	V/H	V/H		V/H	
Pedagogikk	V/H	V/H	V/H		
Psykologi	V/H	V			
Religionsvitenskap ⁱ	V/H	V		V/H	
Planlegging & lokalsamfunnsforskning,	Opptak på bakgrunn av eksamen i ett av følgende grunnfag: Sosialantropologi, Pedagogikk, Sosiologi, eller Statsvitenskap		V/H	V/H	
Sosialantropologi	V/H	V/H		V/H	
Sosiologi	V/H	^k	V/H	V/H	
Statsvitenskap	V/H	V/H		V/H	
Sosialøkonomi ⁱ	V	V		H	

ⁱMerk at Arkeologi, Filosofi, Historie og Religionsvitenskap er fag som undervises og organisatorisk er plassert under SV-fakultetet, men hører reglementsmessig inn under den humanistiske cand.mag.-graden.

^kMellomfagstilletget i Sosiologi har valgfri fordypning i Planlegging eller sosialpolitikk

^lSosialøkonomistudiet gis ved Norges fiskerihøgskole

Tabell 11: Fagtilbud ved UiTø.

Storfagstilleggene ved SV-fakultetet.

Enkelte fagområder ved UiTø er organisert noe annerledes enn tilsvarende tilbud ved andre universiteter. Blant annet er det noen fag som på nivået etter grunnfag kan tilby undervisning i et storfagstillegg.

Forskjellen mellom studieplanene for de «vanlige» mellomfagstilleggene og storfagstilleggene består i hovedsak av at samtlige storfagstillegg følger en fellesrammeplan. Dette innebærer at alle storfagsstudientene må følge en studieplan på to -semesterens normert studietid og har felles pensum i samfunnsvitenskapelig teori og metode. I tillegg vil opptak til de samfunnsvitenskapelige storfagene, uansett hvilken fordypningstudenten velger, kunne skje på bakgrunn av bestått eksamen fra et av følgende grunnfag: Pedagogikk, Sosialantropologi, Sosiologi, eller Statsvitenskap.

Storfagstillegg tilbys innenfor fagområdene: Planlegging og lokalsamfunnsforskning, Skoleforskning og Sosialpolitikk.

Enkelte fagtilbud er nesten like, men har ulike betegnelser

De fagområdene som har tilbud om storfagstillegg på nivået etter grunnfag kan også tilby et mellomfagstillegg med samme fagspesifikke fordypning. Dette betyr i praksis at:

Den fagspesifikke undervisningen på Pedagogikk mellomfag samsvarer med undervisningen på storfagstillegget i Skoleforskning. Studenter med mellomfagseksamen i Pedagogikk, eller storfagseksamen i Skoleforskning, kan fortsette sine studier på høyere nivå med hovedfaget i Pedagogikk.

Den fagspesifikke undervisningen på Sosiologi mellomfag med fordypning i planlegging/lokalsamfunn, samsvarer med undervisningen på storfagstillegget i Planlegging og lokalsamfunnsforskning.

Studenter med eksamen i Sosiologi mellomfag med fordypning i planlegging/lokalsamfunn, eller storfagseksamen i Planlegging og lokalsamfunnsforskning, kan fortsette sine studier på høyere nivå med hovedfaget i Planlegging og lokalsamfunnsforskning.

Den fagspesifikke undervisningen på Sosiologi mellomfag med fordypning i sosialpolitikk, samsvarer med undervisningen på storfagstillegget i Sosialpolitikk. Studenter med eksamen i Sosiologi mellomfag, eller storfagseksamen i Sosialpolitikk, kan fortsette sine studier på høyere nivå med hovedfaget i Sosiologi.

Opptakskriterier

OPPTAK TIL STUDIER PÅ LAVERE GRADS NIVÅ

For opptak til studier på lavere gradsnivå (grunn-, mellom-, eller storfag) kreves det bestått vitnemål fra videregående skole, allmennfaglig linje, linje for handel og kontor, eller tilsvarende. Søkere med annen utdanning som tilsvarende, eller erstatter, eksamen fra videregående skole bør ta kontakt med Studieavdelinga for nærmere opplysninger.

OPPTAK TIL HOVEDFAGSSTUDIER

For opptak til hovedfagsstudier kreves det at søkeren må ha oppnådd cand. mag. -graden, og at vedkommede har mellom- eller storfagseksamen i det faget som skal føres videre på hovedfagsnivå. Søkere som har eksamen i et beslektet samfunnsvitenskapelig mellom- eller storfag må søke om innpassing.

Hovedfagene ved SV-fakultetet er adgangsregulert. Ved de ulike fag vil man ta opp så mange nye studenter som det er kapasitet til. Søkerne vil bli rangert etter snittkarakter for fullt mellom- eller storfagseksamen. Ved karakterlikhet

prioriteres i nevnte rekkefølge søkere med:

- Mellomfagseksamen eller tilsvarende i vedkommende fag fra UiTø.
- Cand.mag.-grad fra UiTø
- Minst en grunnfagseksamen fra UiTø

Fakultetet kan bestemme at det underrepresenterte kjønn skal prioriteres ved karakterlikhet.

OPPTAK TIL PROFESJONSSTUDIET I PSYKOLOGI

Opptak av studenter til profesjonsstudiet etter forutgående kunngjøring. Det tas opp studenter én gang i året. Betingelsene for opptak er:

- 1) at studenten er immatrikulert ved et norsk universitet,
- 2) bestått Examen philosophicum
- 3) bestått introduksjonsstudium i psykologi

Inntil 75(landsdelskvoten), de resterende 25(den generelle kvoten). I den første gruppen kan det prioriteres plass for inntil 2 studenter som behersker samisk, eller oppfyller kriteriene for å stå oppført i samemantallet; i den andre gruppen kan det prioriteres inntil 2 studenter som behersker et aktuelt innvandrerspråk. Søkere i begge grupper rangeres etter karakterer fra introduksjonsstudiet i psykologi.

Nærmere bestemmelser er gitt i egne opptaksregler, som også omfatter eventuelle overgangsordninger.

SØKNADSRISTER

Ved Universitetet i Tromsø er det opptak både vår- og høstsemesteret. Søknadsfristene for alle studier er 15. april for opptak til høstsemesteret og 1. november for opptak til vårsemesteret. Opptak til profesjonsstudiet i Psykologi foretas kun en

gang i året. Søknadsfristen er 1. november. Opptak til grunn- og mellomfag i arkeologi foretas også engang i året med søknadsfrist 15. april.

Innpassing av fageksamener fra andre norske universiteter

HVEM BEHØVER Å SØKE OM INNPASSING?

Med innpassing forstås at en student som har tatt eksamen i et fag ved et av landets universiteter eller høgskoler kan søke om å få begynne direkte på fagets neste nivå ved Universitetet i Tromsø.

Alle fag med samme navn blir vanligvis gjensidig godkjent mellom universitetene. Innpassing vil i disse tilfellene skje automatisk uten spesiell søknad. F. eks. vil en student med grunnfagseksamen i Sosiologi fra Universitetet i Oslo ikke behøve å sende særskilt innpassingssøknad for å kunne begynne direkte på mellomfagstillegget i Sosiologi ved Universitetet i Tromsø.

De som ønsker innpassing til neste nivå i et «beslektet» fag ved Universitetet i Tromsø må derimot sende særskilt søknad. De som er i tvil om de behøver å søke spesielt, kan avklare dette ved å ta kontakt med Det samfunnsvitenskapelige fakultetet direkte.

HVORDAN GÅ FRAM FOR Å SØKE OM INNPASSING?

Innpassingssøknad skal stiles som brev eller fylles ut på eget skjema som fås ved henvendelse til Studieavdelinga. Når søknaden er ferdig utfylt sendes den til:

Studieavdelinga, Administrasjonsbygget, Universitetet i Tromsø, 9037 Tromsø.

Studieavdelinga vil, etter å ha registrert søknaden og kontrollert om den inneholder de nødvendige opplysninger, oversende den til de faglige instansene ved fakultetet for vurdering. Søknaden må inneholde følgende:

- Navn, fødselsår, dato, adresse og telefonnummer.
- Om søkeren tar sikte på en grad eller enkeltfag.
- Detaljerte opplysninger om den utdanningen det søkes innpassing for. Spesielt m.h.t. hvilke emner/fag som inngikk i studiet, utdanningens omfang og innhold, antall undervisningstimer, pensum, undervisningsform, eksamensform og karaktersystem.
- Attesterte kopier av vitnemål/karakterutskrift og studieplaner som er nødvendig for behandling av søknaden.

Pensumlister, studiehandbok eller katalog for institusjonen vil som oftest inneholde disse opplysningene. Dersom dette ikke er tilfelle må opplysningene attesteres av institusjonen der utdanningen er tatt. Søknader som er mangelfulle vil bli returnert med pålegg om å fremskaffe de nødvendige vedlegg.

NÅR BØR MAN PLANLEGGE OVERGANG TIL STUDIER?

Studenter ved andre institusjoner som har eksamener som de ønsker innpasset i samband med opptak til høyere fag/kurser må senest levere sin søknad innen utløpet av søknadsfristen til det semesteret de ønsker opptak til. Saker som må vurderes spesielt av våre faglige instanser vil gjerne ta noe lengre tid, og i slike tilfeller vil de eventuelle søkerne måtte sende papirene et par måneder før søknadsfristen utløper.

NB! Alle studenter som ønsker overgang til studier ved Universitetet i Tromsø må søke om opptak innen de fastsatte fristene selv om de allerede er tatt opp ved et av landets øvrige universiteter. Dette gjelder også for de som har sendt søknad om innpassing.

INNPASSINGER AV EKSAMENER FRA LANDETS ØVRIGE UNIVERSITETER

I oversikten i tabell 12, tabell 13 og tabell 14 vil det bli presentert noen overgangsløsninger der søkere tidligere har fått innpasset fag tatt ved et av landets universiteter som tilfredstillende grunnlag for direkte oppstart på et tilsvarende fag ved UiTø. Tabellene leses fra venstre mot høyre.

KRAV OM TILLEGGSPRØVER VED INNPASSING TIL VIDERE STUDIER

Studenter som ønsker innpassing til videre studier ved Universitetet i Tromsø må være oppmerksomme på at det i enkelte samfunnsfag forutsettes et minstekrav for kunnskaper i statistikk/metode. De som ikke oppfyller dette minstekravet må regne med å måtte avlegge egen prøve. Nærmere opplysninger om dette vil finnes i de respektive fagenes studieplaner. Forøvrig kan visse innpassinger godkjennes under den forutsetning at studenten må legge opp et bestemt ekstrapensum for å kompensere for manglende forkunnskaper. Dersom dette blir aktuelt vil studenten bli informert om dette når svaret på innpassingssøknaden foreligger.

Krav til den samfunnsvitenskapelige cand. mag.- graden

Kravene til oppnådd cand. mag. grad ved Universitetet i Tromsø er som følger:

- Totalt studieomfang på 8 semestres normert studietid hvorav faglige enheter av følgende omfang må inngå:
- Forberedende prøve i filosofi (examen philosophicum) + examen facultatum (10 vektall)

Universitetet i Oslo:	Gir faglig grunnlag for opptak til følgende fag ved SV-fak., UiTø:
Statsvitenskap grunnfag	Statsvitenskap mellomfag, Skoleforskning storfag, Sosialpolitikk storfag, Planlegging/lokalsamfunnsforskning storfag
Pedagogikk grunnfag	Pedagogikk mellomfag/skoleforskning storfag, Sosialpolitikk storfag og Planlegging/lokalsamfunnsforskning storfag
Sosiologi grunnfag	Skoleforskning, Sosialpolitikk storfag, Planlegging/lokalsamfunnsforskning storfag
Sosialantropologi grunnfag	Samiske studier/etniske relasjoner storfag, Skoleforskning storfag, Sosialpolitikk storfag, Samfunnsplanlegging/lokalsamfunnsforskning storfag
Kriminologi grunnfag	Sosiologi mellomfag/sosialpolitikk storfag
Sosialøkonomi grunnfag	Sosialøkonomi mellomfag

Tabell 12: Innpassing ved UiTø.

Universitetet i Bergen:	Gir faglig grunnlag for opptak til følgende fag ved UiTø.
Administrasjon & organisasjonsvitenskap grunnfag	Statsvitenskap mellomfag, Skoleforskning storfag, Sosialpolitikk storfag, Samfunnsplanlegging/lokalsamfunnsforskning storfag
Sammenlignende politikk grunnfag	Statsvitenskap mellomfag, Skoleforskning storfag, Sosialpolitikk storfag, Planlegging/lokalsamfunnsforskning storfag
Sammenlignende politikk mellomfag	statsvitenskap hovedfag
Sosialantropologi grunnfag	Sosialantropologi mellomfag, Skoleforskning storfag, Sosialpolitikk storfag, Planlegging og lokalsamfunnsforskning storfag
Sosialantropologi mellomfag	Sosialantropologi hovedfag
Sosiologi grunnfag	Sosiologi mellomfag, Skoleforskning storfag, Sosialpolitikk storfag, Planlegging/lokalsamfunnsforskning storfag
Sosiologi mellomfag	Sosiologi hovedfag
Sosialøkonomi grunnfag	Sosialøkonomi mellomfag

Tabell 13: Innpassing ved UiTø.

NTNU	Gir faglig grunnlag for opptak til følgende fag ved UiTø.
Statsvitenskap grunnfag	Statsvitenskap mellomfag, Skoleforskning storfag, Sosialpolitikk storfag, Planlegging/lokalsamfunnsforskning storfag
Pedagogikk grunnfag	Skoleforskning storfag, Sosialpolitikk storfag, Planlegging/lokalsamfunnsforskning storfag
Pedagogikk mellomfag	Pedagogikk hovedfag
Sosialantropologi grunnfag	Sosialantropologi mellomfag, Skoleforskning storfag, Sosialpolitikk storfag, Planlegging/lokalsamfunnsforskning storfag
Sosialantropologi mellomfag	Sosialantropologi hovedfag
Sosiologi grunnfag	Sosiologi mellomfag Sosialpolitikk storfag Planlegging/lokalsamfunnsforskning storfag
Sosiologi mellomfag	Sosiologi hovedfag
Sosialøkonomi grunnfag	Sosialøkonomi mellomfag

Tabell 14: Innpassing ved UiTø.

- Minst ett mellomfag i et samfunnsvitenskapelig fag (30 vekttall).
- Minst ett grunnfag i et annet samfunnsvitenskapelig fag (20 vekttall).
- De resterende 20 vekttallene kan fylles med studieenheter som studenten velger selv. Disse eksamenene må imidlertid være avlagt ved institusjoner som er omfattet av universitetsloven eller godkjent av Nasjonalt koordinerende utvalg for godkjenning av eksamener (NKU), eller av KUF.

For at en kandidat skal få skrevet ut cand. mag. vitnemål fra Universitetet i Tromsø må minst en grunnfagseksamen eller eksamener som tilsvarer en faglig enhet på 20 vekttall være avlagt her.

Universitetet anbefaler alle sine studenter å avlegge ex.phil. i løpet av sitt første studiesemester. I henhold til vår reviderte forskrift om examen philosophicum må alle studenter avlegge ex.phil. **før**

oppmelding til fageksamener utover 20 vekttall ved UiTø. Unntatt fra dette kravet er studenter som tar sikte på gradene «Sivilingeniør» og «Kandidat i folkehelsevitenskap», samt de studenter som kan framlegge vitnemål for oppnådd regional cand.mag.-grad.

Gjestestudentordningen for høyere grads studier

Studenter som ønsker et gjesteopphold ved Universitetet i Tromsø som en del av sitt hovedfagsstudium, bør være oppmerksomme på at det faglige innholdet og organiseringen av enkelte hovedfag ved Det samfunnsvitenskapelige fakultetet er noe forskjellige fra beslektede tilbud ved landets øvrige universiteter. De studentene som kunne tenke seg et opphold ved fakultetet bør derfor undersøke på forhånd om studieplan og pensum på det aktuelle faget lar seg godkjenne som en relevant del av studieopplegget ved den institusjonen de tilhører.

Relevante adresser og telefonnummer

Sentraladministrasjonen. Studieavdelinga, Administrasjonsbygget, Universitetet i Tromsø 9037 Tromsø. Studentekspedisjonen tlf: 77 64 49 65/77 64 49 60

Det samfunnsvitenskapelige fakultet. SV-fak., Universitetet i Tromsø, 9037 Tromsø. Ekspedisjonen tlf: 77 64 42 96. e-post: eksped@sv.uit.no

Norges fiskerihøgskole. NFH, Universitetet i Tromsø, 9037, Tromsø. studentekspedisjonen tlf: 77 64 60 10.

Universitetet i Oslo

Fagtilbud ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet, Universitetet i Oslo (UiO)

Det samfunnsvitenskapelige fakultet ved Universitetet i Oslo består av 5 institutter; Institutt og museum for antropologi, Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi, Institutt for statsvitenskap, Psykologisk institutt, og Sosialøkonomisk institutt. Pedagogisk forskningsinstitutt, som tidligere var en del av fakultetet, er fra 1.01.1996 lagt under Det utdanningsvitenskapelige fakultet.

Ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet kan man velge et kombinasjonsstudium som fører fram til en cand. mag.-grad og eventuelt et senere hovedfag/cand. polit.-grad, eller ta et profesjonsstudium innenfor fagområdene, psykologi eller sosialøkonomi.

I tabell 15 vises en oversikt over studietilbudene ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet, UiO, og når de enkelte studiene har oppstart. (V = oppstart våsemester, H = oppstart høstsemester). Vær oppmerksom på at enkelte fag kan ha krav om forkunnskaper (se avsnittet om opptak til Det samfunnsvitenskapelige fakultet). Spesiell

le forhold ellers er ført opp i notene i tabell 15.

Opptak til studier ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet

OPPTAK TIL STUDIER PÅ LAVERE GRAD

Det samfunnsvitenskapelige fakultet er lukket og det er opptak til studier én gang i året. Søknadsfristen er 15. april. For noen søkere er søknadsfristen 1. mars. Opptaket gjelder for studier som starter samme høst og/ eller påfølgende vårsemester. Man søker ikke til det enkelte fag, men til fakultetet som helhet. En søker som får opptak ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet står fritt til å velge hvilket grunnfag han/hun vil begynne på. Studenter som har fått opptak og avlagt en grunnfagseksamen kan påbegynne andre fag ved fakultetet uten å måtte søke opptak på nytt.

Opptak skjer på bakgrunn av fullført og bestått eksamen fra treårig videregående skole. Det vises til Reglement for opptak til de samfunnsvitenskapelige studier ved Universitetet i Oslo. Studenter som har ordinært opptak ved et annet fakultet ved UiO og har avlagt eksamen i 20 vekttall (utenom ex.phil. og ex.fac) ved dette fakultetet, får automatisk opptak ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet ved å registrere seg på et fag og trenger ikke å søke via Samordnet Opptak.

Man må være oppmerksom på at det finnes regler for hvor lenge man kan beholde studieplassen.

Alle som er tilkjent generell studiekompetanse og har avlagt examen philosophicum og examen facultatum kan gå opp til eksamener på grunn- og mellomfagsnivå ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet som privatist. Privatister kan følge forelesninger, men er ikke berettiget til å delta i seminarundervisning. Fra og med vårse-

Nivå/ Institutt/ fag	Semesteremne	Grunnfag	Mellomfag	Hovedfag	Profesjonsstudium
Psykologisk institutt					
psykologi		V/H	V/H		V/H
Institutt og museum for antropologi					
sosialantropologi		V/H	V/H	H	
Kjønn og samfunn	V				
Sosialøkonomisk institutt					
sosialøkonomi	V/H	V/H	V/H	V/H	V/H
statistikk	V/H ^m	V/H			
matematikk og statistikk	V/H				
demografi	V ⁿ	V ⁿ			
Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi					
sosiologi		V/H	V/H	V/H	^o
samfunnsgeografi		V/H	V	V/H	
v/Prosjektforum for arbeidslivsstudier:					
arbeidslivsstudier	V				
organisasjon og ledelse	V ^p				
Institutt for statsvitenskap					
statsvitenskap		V/H	V/H	V/H	
ESST					
^q					

^m Statistikk semesteremne består av 2 enkeltkurs (SS1 pluss ett av følgende tre: SS2, SS3 eller SS3). Grunnfag i statistikk består av alle fire kurs. Kun SS1 starter hvert semester.

ⁿ Studiet tilbys som semesteremnet, og grunnfag med start i vårsemesteret.

^o Profesjonsstudiet i sosiologi er under avvikling. Det tas ikke opp nye studenter.

^p Studiet tilbys kun som deltidsstudium.

^q Studiet er et ettårig masterstudium med oppstart i september. Opptak forutsetter en cand. mag.- grad eller tilsvarende. Utenlandske 3-årige utdanninger kan også utgjøre opptaksgrunnlaget.

Tabell 15: Fagtilbud ved UiO

mesteret 1998 må privatister betale et gebyr for å avlegge eksamen. Som privatist er man berettiget til studielån og stipend fra Statens lånekasse.

For studieåret 1997/98 må studentene som ønsker å studere pedagogikk søke opptak til Det utdanningsvitenskapelige fakultet.

OPPTAK TIL SEMESTEREMNER

Søknadsskjema og informasjon om frister fåes ved de instituttene hvor det aktuelle semesteremne administreres.

- *Kjønn og samfunn* (Institutt og museum for antropologi): Det kreves avlagt eksamen i minst ett grunnfag før melding til eksamen.
- *Arbeidslivsstudier* (Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi): Det kreves normalt 4 semestres studieansiennitet for å bli tatt opp.
- *Organisasjon og ledelse* (Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi): Det kreves normalt 5 semestres studieansiennitet for å bli tatt opp.
- *Demografi* (Sosialøkonomisk institutt): Ingen formell opptak og heller ikke krav om særskilte forkunnskaper.
- *Semesteremnet i matematikk og statistikk* (Sosialøkonomisk institutt): Ingen formell opptak og heller ingen krav om særskilte forkunnskaper.
- *Statistikk* (Sosialøkonomisk institutt): Ingen krav om særskilte forkunnskaper.

OPPTAK TIL

HOVEDFAG/PROFESJONSSTUDIENE

Søknad til hovedfag og profesjonsstudiene rettes direkte til instituttene. Søknadsfristene for hovedfagene og profesjonsstudiet i sosialøkonomi er 1. juni for opptak

til høstsemesteret og 1. desember for vårsemesteret. *Hovedfag i sosialantropologi har opptak kun én gang i året, med frist 1. juni* Søknadsfrist for opptak til profesjonsstudiet i psykologi er 15. mai og 15. oktober.

Som regel må alle søkere til hovedfag ha fullført cand. mag.-graden og ha mellomfag eller tilsvarende i det fag man søker opptak til. Sosialøkonomisk institutt krever ikke en cand.mag.-grad for opptak til hovedfag i *sosialøkonomi*.

Det er for opptak til profesjonsstudiet i psykologi vedtatt nye opptakskriterier fra og med våren 1994:

- Opptaksordning: Fra og med vårsemesteret 1994 tas de 36 beste søkerne tas opp hvert semester. Man må søke på nytt hvert semester. *Denne ordningen vil praktiseres når alle søkere etter gammel ordning er kommet inn, mest sannsynlig fra vårsemesteret 1998.*
- Ny opptaksordning som følge av en ny studieplan : Fra og med det semesteret det nye førstesemestersstudiet er trådd i kraft skjer opptaket til profesjonsstudiet på bakgrunn av introduksjonsstudiet i psykologi (1. semester psykologi grunnfag, 10 vekttall, og den samfunnsvitenskapelige påbygningsdelen til det nye førstesemestersstudiet, 5 vekttall). Det vil bli en overgangs ordning på ett år.

Nytt førstesemesterstudium ved Universitetet i Oslo, Examen philosophicum og Examen facultatum

Fra og med høstsemesteret 1996 er det innført en ny ordning for førstesemestersstudiet ved UiO. Førstesemestersstudiet ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet utgjør tilsammen 10 vekttall, og er sammensatt av examen philosophicum (5 vekttall) og en fakultær (samfunnsvitenskapelig) påbygningsdel (5 vekttall), examen facultatum. Studenter som vil fortsette på fag ved SV -fakultetet må ha avlagt og bestått eksamener i både examen philosophicum og examen facultatum av førstesemestersstudiet senest ett semester før oppmelding til første fag eksamen. For nærmere informasjon om fritak og overgangsordninger kan man henvende seg til:

Avdeling for Examen
Philosophicum.
Besøksadresse: P.A. Munch hus, 3.
et. Blindern
Pb. 1020 Blindern, 0315 Oslo
Tlf: 22 85 69 11
Faks: 22 85 75 51

Spesielt for profesjonsstudiet i psykologi, SV: Alle studenter som skal begynne på profesjonsstudiet i psykologi ved Universitetet i Oslo må dokumentere visse forkunnskaper i tillegg til examen philosophicum. Kravet innfris ved å avlegge den samfunnsvitenskapelige varianten av examen facultatum. Prøven må være avlagt før en kan søke på profesjonsstudiet.

Studenter som har bestått examen philosophicum senest våren 1996, må også avlegge examen facultatum, den samfunnsvitenskapelige varianten. Studenter som har avlagt en annen variant av examen facultatum og som vil søke opptak på profesjonsstudiet i psykologi, må godtgjøre

kjennskap til variantdelen (3 vekttall) av den samfunnsvitenskapelige varianten av examen facultatum ved å avlegge en egen prøve (bestått/ikke bestått). Prøven må være bestått før søknad om opptak til profesjonsstudiet. For nærmere informasjon kontakt Det samfunnsvitenskapelige fakultet.

INNPASSING AV FAGEKSAMENER FRA DE TRE ANDRE UNIVERSITETENE TIL DET SAMFUNNSVITENSKAPELIGE FAKULTET, UNIVERSITETET I OSLO

Alle fag med samme navn godkjennes gjensidig mellom institusjonene. Med innpassing menes at man, etter å ha tatt eksamen i et bestemt fag ved et universitet i Norge, kan påbegynne fagets neste nivå ved et annet universitet. Et eksempel: Har du et grunnfag i sosiologi fra Universitetet i Bergen, kan du fortsette med sosiologi mellomfag ved Universitetet i Oslo. *Innpassing gir ikke automatisk opptak, og du må søke opptak på vanlig måte innen fristen 15. april (ev. 1. mars). Du må fortsatt søke det aktuelle faget om innpassing.*

Fag som har forskjellige betegnelser innpasses også i noen tilfeller. Her må man også søke om innpassing ved det aktuelle institutt. Man må imidlertid være klar over eventuelle krav om tilleggsprøver for å få innpassing. Spørsmål om annen innpassing enn det som står oppført i tabellen må rettes til det enkelte institutt.

I tabell 16, tabell 17 og tabell 18 vises informasjon om innpassing og tilleggskrav ved Universitetet i Oslo. Tabellene skal leses fra venstre mot høyre da godkjenningen ikke i alle tilfeller gjelder begge veier.

KRAV TIL CAND.MAG.-GRADEN VED DET SAMFUNNSVITENSKAPELIGE FAKULTET, UIO

Førstesemestersstudiet/examen philosophicum må være avlagt og bestått senest

Universitetet i Bergen	Innpassing ved Universitetet i Oslo til:
Psykologi grunnfag	Psykologi mellomfag eller profesjonsstudiet (<i>karakterkrav</i>)
Sosialantropologi grunnfag	Sosialantropologi mellomfag
Sosialantropologi mellomfag	Sosialantropologi hovedfag
Sosialantropologi storfag ⁷	Sosialantropologi hovedfag
Sosialøkonomi grunnfag	Sosialøkonomi mellomfag
Sosialøkonomi mellomfag	Sosialøkonomi hovedfag eller profesjonsstudiet. <i>Før innpassing til hovedfag/profesjonsstudiet ved UiO må semesteremnet Matematikk og statistikk tas i tillegg.</i>
Sosiologi grunnfag	Sosiologi mellomfag
Sosiologi mellomfag	Sosiologi hovedfag
Geografi grunnfag	Samfunnsgeografi mellomfag
Geografi mellomfag	Samfunnsgeografi hovedfag
Sammenlignende politikk grunnfag	Statsvitenskap mellomfag
Sammenlignende politikk mellomfag	Statsvitenskap hovedfag
Administrasjon og organisasjonsvitenskap grunnfag	Statsvitenskap mellomfag
Administrasjon og organisasjonsvitenskap mellomfag	Statsvitenskap hovedfag

⁷Sosialantropologi storfag fra UiB gir pr. 1.1.1994 fritak for innføringseksamen ved sosialantropologi hovedfag i Oslo.

Tabell 16: Innpassing ved UiO.

Universitetet i Trondheim (NTNU)	Innpassing ved Universitetet i Oslo til:
Pedagogikk grunnfag	Pedagogikk mellomfag eller profesjonsstudiet ved UV fakultetet (<i>krav om 1 års forstudier i tillegg til pedagogikk grunnfag</i>)
Pedagogikk mellomfag	Pedagogikk hovedfag ved UV fakultetet
Psykologi grunnfag	Psykologi mellomfag eller profesjonsstudiet (karakterkrav)
Sosialantropologi grunnfag	Sosialantropologi mellomfag
Sosialantropologi mellomfag	Sosialantropologi hovedfag
Sosialøkonomi grunnfag	Sosialøkonomi mellomfag
Sosialøkonomi mellomfag	Sosialøkonomi hovedfag eller profesjonsstudiet. <i>For innpassing til hovedfag /profesjonsstudiet ved UiO må semesteremnet Matematikk og statistikk tas i tillegg.</i>
Sosialøkonomi hovedfag, fullført 2.avd.(tilsvarende 1.år av hovedfaget)	Fullføring av hovedfag i sosialøkonomi eller 3. avdeling i profesjonsstudiet
Sosiologi grunnfag	Sosiologi mellomfag
Sosiologi mellomfag	Sosiologi hovedfag
Statsvitenskap fageksamen i SVPOL 104, SVPOL 105, SVSOS 102 og SVPOL 103/SVSOS 120	Statsvitenskap mellomfag
Statsvitenskap fageksamen i SVPOL 104, SVPOL 104, SVSOS 102 og SVPOL 103/SVSOS 120 + SVPOL 200 og SVPOL 210/SVPOL 220	Statsvitenskap hovedfag
Samfunnskunnskap grunnfag pluss mellomfagstillegget i internasjonal politikk ^s	Statsvitenskap mellomfag. <i>For innpassing til statsvitenskap mellomfag må man avlegge tilleggsprøve i metode/statistikk. Det gis fritak fra dette kravet hvis man har tatt SVSOS 102 - samfunnsvitenskapelige forskningsmetode - v/NTNU</i>
Geografi grunnfag	Samfunnsgeografi mellomfag
Geografi mellomfag	Samfunnsgeografi hovedfag

^sKun samfunnskunnskap grunnfag innpasses ikke.

Tabell 17: Innpassing ved UiO.

Universitetet i Tromsø	Innpassing ved Universitetet i Oslo til:
Pedagogikk grunnfag	Pedagogikk mellomfag eller profesjonsstudiet ved UV fakultetet (<i>krav om 1 års forstudier i tillegg til pedagogikk grunnfag</i>)
Pedagogikk mellomfag	Pedagogikk hovedfag
Psykologi grunnfag	Psykologi mellomfag eller profesjonsstudiet (<i>karakterkrav</i>)
Sosialantropologi grunnfag	Sosialantropologi mellomfag
Sosialantropologi mellomfag	Sosialantropologi hovedfag
Sosialøkonomi grunnfag	Sosialøkonomi mellomfag
Sosialøkonomi mellomfag	Sosialøkonomi hovedfag eller profesjonsstudiet. <i>For innpassing til hovedfag eller profesjonsstudiet ved UiO må semesteremnet Matematikk og statistikk tas i tillegg</i>
Samfunnsvitenskap grunnfag	Sosiologi mellomfag
Samfunnsvitenskap stortag m/ spesialisering i sosialpolitikk eller samfunnsplanlegging	Sosiologi hovedfag
Offentlig politikk og administrasjon grunnfag †	Statsvitenskap mellomfag. <i>For innpassing til statsvitenskap mellomfag må man avlegge tilleggsprøver i Internasjonal politikk og metode/statistikk</i>
Statsvitenskap grunnfag	Statsvitenskap mellomfag
Statsvitenskap mellomfag	Statsvitenskap hovedfag

†Mellomfag og stortag i offentlig politikk og administrasjon innpasses ikke til hovedfag i statsvitenskap.

Tabell 18: Innpassning ved UiO.

semesteret før man kan melde seg til første fageksamen ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet.

En samfunnsvitenskapelig cand.mag.-grad ved UiO oppnås ved en av følgende kombinasjoner ut over førstesemestersstudiet/examen philosophicum:

- ett mellomfag og to grunnfag
- to mellomfag og ett semesteremne
- ett mellomfag, ett grunnfag og to semesteremner

To av fagene skal være samfunnsvitenskapelige fag (minimum ett mellomfag og ett grunnfag). Minst 20 vekt tall må være avlagt ved Universitetet i Oslo. For nærmere informasjon se Utfyllende regler til reglement for studiene ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet.

Alle fag som inngår i en cand.mag.-grad må være godkjent av Nasjonalt Koordinerende utvalg (NKU), eller av KUF. Alle universitetstudier og fag fra de vitenskapelige høyskoler godkjennes enten spesifisert eller etter tid-for-tid prinsippet. I tillegg finnes det flere andre utdanninger, eks. ved private høyskoler, som også er godkjente og dermed kan inngå i cand.mag.-graden. Hvilke utdanninger dette gjelder fremgår av NKU's oversikt, og KUFs rundskriv. Kontakt studieveileder.

Gjestestudentordninger på høyere-grads studier

Interesserte studenter bes ta kontakt med vedkommende institutt ved UiO for å få informasjon om kurs de kan delta i og for ev registrering (uformelt) som gjestestudenter. Enhver student må på forhånd avklare ved sitt eget universitet hvilke kurs som kan godkjennes i studiet der.

- **Psykologisk institutt**, UiO, har en samarbeidsavtale med Universitetet i Trondheim, som bl.a. innebærer at hovedfagsstudenter i Trondheim og

profesjonsstudium-studenter i Oslo kan benytte hverandres undervisningstilbud/veiledning.

- **Sosialøkonomisk institutt**, UiO, har en samarbeidsavtale med Universitetet i Trondheim om at studenter ved NTNU (Norges Teknisk-Naturvitenskapelige Universitet) kan ta t.o.m. 2. avd./1.år av hovedfaget i Trondheim og fullføre hovedfag/3. avd. ved UiO. (se også innpassingsavsnitt ovenfor).

Relevante adresser og telefonnummere

Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Pb. 1084, Blindern, 0317 Oslo

Tlf: 22 85 48 46 (ekspedisjon)

Tlf: 22 85 68 00

(studieveiledningstelefonen) fra 13.00 til 15.00

Faks: 22854825

E-post: sv-info@sv.uio.no

URL: <http://www.sv.uio.no/>

Institutt og museum for antropologi

Pb. 1091, Blindern, 0317 Oslo

Tlf: 22 85 65 26 (ekspedisjon)

Tlf: 22 85 56 27 (studiekonsulent)

Faks: 22 85 44 19

URL: <http://www.sv.uio.no/ima/index.html>

Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi (og Prosjektforum for arbeidslivsstudier)

Pb. 1096, Blindern, 0317 Oslo

Tlf: 22 85 52 57 (ekspedisjon)

Tlf: 22 85 52 61 (studiekonsulent)

Faks: 22 85 52 53

URL:
<http://www.iss.uio.no/>

Institutt for statsvitenskap
Pb. 1097, Blindern, 0317 Oslo
Tlf: 22 85 51 80 (ekspedisjon)
Tlf: 22 85 51 78 (studiekonsulent)
Faks: 22 85 44 11
URL:
<http://www.sv.uio.no/stv/>

Psykologisk institutt
Pb. 1094, Blindern, 0317 Oslo

Tlf: 22 85 52 33
Tlf: 22 85 52 34 (ekspedisjon)
Tlf: 22 85 52 37 (studiekonsulent)
Faks: 22 85 44 19
URL: <http://www.uio.no/fkat/sv/psyk/>

Sosialøkonomisk institutt
Pb. 1095, Blindern, 0317 Oslo
Tlf: 22 85 51 27 (ekspedisjon)
Tlf: 22 85 43 53 (studiekonsulent)
Faks: 22 85 50 35
URL: <http://www.sv.uio.no/sosoeek/index.html>

Reglementer

Lov av 12. mai 1995 om universiteter og høyskoler

KAPITTEL 1 VIRKEOMRÅDE OG FORMÅL 2.

§ 1 INSTITUSJONER LOVEN GJELDER FOR

1.

Denne lov gjelder for:

- Universitetene:
- Universitetet i Oslo, Universitetet i Bergen, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, Universitetet i Tromsø med Norges fiskerihøgskole;
- De vitenskapelige høyskolene:
- Arkitekt høyskolen i Oslo, Norges handelshøgskole, Norges idrettshøgskole, Norges landbrukshøgskole, Norges musikkhøgskole og Norges veterinærhøgskole;
- De statlige høyskolene:
- Høgskolen i Agder, Høgskolen i Akershus, Høgskolen i Bergen, Høgskolen i Bodø, Høgskolen i Buskerud, Høgskolen i Finnmark, Høgskolen i Gjøvik, Høgskolen i Harstad, Høgskolen i Hedmark, Høgskolen i Lillehammer, Høgskolen i Molde, Høgskolen i Narvik, Høgskolen i Nesna, Høgskolen i Nord-Trøndelag, Høgskolen i Oslo, Høgskolen i Sogn og Fjordane, Høgskolen i Stavanger, Høgskolen Stord/Haugesund, Høgskolen i Sør-Trøndelag, Høgskolen i Telemark, Høgskolen i Tromsø, Høgskolen i Vestfold, Høgskolen i Volda, Høgskolen i Østfold, Høgskolen i Ålesund og Sami allaskuvla/Samisk høgskole.

Siviløkonomutdanningene og sivilingeniørutdanningene ved de statlige høyskolene har anledning til å bruke eget navn som undertittel til institusjonens navn.

§ 2 INSTITUSJONENES VIRKSOMHET

1.

Institusjonene under denne lov skal gi høyere utdanning som er basert på det fremste innen forskning, kunstnerisk utviklingsarbeid og erfaringskunnskap. Innenfor et nasjonalt nettverk for høyere utdanning og forskning (Norgesnett) skal institusjonene samarbeide og utfylle hverandre i sine faglige aktiviteter. Utdanningstilbud skal utformes og ses i sammenheng med andre nasjonale og internasjonale utdanningstilbud.

2.

Institusjonene skal drive forskning og faglig utviklingsarbeid og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid.

3.

Institusjonene kan ikke gis pålegg om læreinnholdet i undervisningen og innholdet i forskningen eller det kunstneriske og faglige utviklingsarbeid.

4.

Institusjonene har ansvar for å formidle kunnskap om virksomheten og for å utbre forståelse for vitenskapens metoder og resultater.

5.

Institusjonene har ansvar for å gi eller organisere tilbud om etterutdanning på sine fagområder.

6.

Universitetene og de vitenskapelige høyskolene har et særlig nasjonalt ansvar for grunnforskning og forskerutdanning og for å bygge opp, drive og vedlikeholde forskningsbiblioteker og museer med vitenskapelige samlinger og publikumsutstillinger. Andre institusjoner kan tillegges et tilsvarende ansvar på sine særskilte fagområder.

7.

Undervisningsspråket er til vanlig norsk.

KAPITTEL 2 INSTITUSJONENS STYRINGSORGANER

§ 3 SENTRALE STYRINGSORGANER

1.

Institusjonen ledes av et styre og et universitets- eller høyskoleråd.

2.

Departementet kan bestemme at institusjonen ikke skal ha et råd og treffer da beslutning om hvilke organer som skal utøve de funksjoner som etter loven er lagt til rådet.

§ 4 STYRETS OPPGAVER

1.

Styret er det øverste organ ved institusjonen. Det har ansvar for at den faglige virksomheten holder høy kvalitet og for at institusjonen drives effektivt og i overensstemmelse med de lover, forskrifter og regler som gjelder og de rammer og mål som gis av overordnet myndighet.

2.

Styret skal trekke opp strategien for institusjonens utdannings-, forsknings- og annen faglig virksomhet og legge planer for den faglige utvikling i samsvar med de mål som er gitt av overordnet myndighet for sektoren og institusjonen.

3.

Styret har ansvaret for at institusjonens økonomiske ressurser og eiendom disponeres i overensstemmelse med bestemmelser om dette gitt av departementet, og etter forutsetninger for tildelte bevilgninger eller andre bindende vedtak.

4.

Styret har ansvaret for at virksomhetens interne organisering er hensiktsmessig og kostnadseffektiv og i overensstemmelse med regler og rammer gitt av overordnet myndighet.

5.

Styret skal hvert år, etter nærmere retningslinjer gitt av departementet, avgi årsregnskap med redegjørelse for resultatene av virksomheten og legge frem forslag til budsjett for kommende år.

§ 5 DELEGASJON

1.

Alle beslutninger ved institusjonen truffet av andre organer enn styret, treffes etter delegasjon på styrets vegne og på dettes ansvar.

2.

Styret kan delegere sin avgjørelsesmyndighet til andre organer ved institusjonen i den utstrekning det ikke følger av denne lov at styret selv skal treffe vedtak, eller det er andre særlige begrensninger i adgangen til å delegere. Delegasjon kan skje til rektor, til administrerende direktør, til avdeling ved institusjonen, eller til utvalg eller styre oppnevnt av styret.

3.

For så vidt gjelder §§ 32, 37, 40 og 50 kan departementet, etter forslag fra styret, bestemme at styret kan delegere myndighet til avdeling ved institusjonen.

4.

Den enkelte avdeling kan videredelegere myndighet til grunnenhetene i den utstrekning det ikke følger av denne lov eller av styrets delegasjonsvedtak at avdelingen selv skal treffe vedtak.

5.

Styret avgjør klage over vedtak truffet av organ som har fått delegert myndighet etter § 5 nr. 2, i den utstrekning dette ikke er delegert til styrets klagemnd, jf. § 24 nr. 1. Tilsvarende avgjør avdelingen klage over vedtak truffet av grunnenhet, jf. § 5 nr. 4.

§ 6 STYRETS SAMMENSETNING

1.

Styret skal ha 9, 11 eller 13 medlemmer.

2.

Styret består av rektor, prorektor, fra to til fem medlemmer valgt blant tilsatte i undervisnings- og forskerstilling, ett eller to medlemmer valgt blant de teknisk og administrativt tilsatte, to eller tre medlemmer valgt blant studentene, og fra to til fire eksterne medlemmer. Rektor er styrets leder.

3.

Flertallet av styrets medlemmer skal bestå av tilsatte i undervisnings- og forskerstilling alene, eller av tilsatte i undervisnings- og forskerstilling og studenter ved institusjonen.

4.

Universitets- eller høgskolerådet fastsetter styrets størrelse og nærmere sammensetning. Dersom institusjonen ikke har slikt råd, fastsetter departementet styrets størrelse og sammensetning, etter forslag fra styret.

5.

Medlemmene av styret er fritatt fra ordinær arbeidsplikt i funksjonsperioden i den grad vervene gjør det nødvendig. Universitets- eller høgskolerådet fastsetter fritakets omfang og innhold.

6.

Eksterne styremedlemmer og studenter har krav på en rimelig godtgjøring for vervet,

Reglementer

etter regler fastsatt av universitets- eller høyskolerådet.

7.

Departementet kan i særlige tilfeller fastsette annen styringsordning enn bestemt i nr. 2, 3 og 4. Rådet skal ha anledning til å uttale seg før slikt vedtak gjøres.

§ 7 UNIVERSITETS- ELLER HØGSKOLERÅDETS OPPGAVER

1.

Universitets- eller høyskolerådet er rådgivende organ for styret i saker som vedrører hovedlinjene for institusjonens virksomhet eller som er av stor prinsipiell betydning for denne. Rådet skal fungere som *informasjons- og kontaktorgan* mellom styret og fagmiljøene, og mellom fagmiljøene.

2.

Rådet kan behandle og avgis uttalelse i saker som angår:

- a) Langsiktig planlegging av virksomheten
- b) Retningslinjer og prinsipper for ressursbruken
- c) Langtidsbudsjett og institusjonens forslag til årsbudsjett til departementet, samt andre saker med betydelige økonomiske konsekvenser for institusjonen
- d) Prinsipper for utvikling og samordning av studietilbudene
- e) Eksterne tiltak institusjonen er med i
- f) *Større endringer i organiseringen av institusjonens virksomhet*
- g) Vesentlige endringer i reglene om sammensetning og valg av styringsorganer ved institusjonen, jf. § 8 nr. 5.

3.

Styret, rektor og direktør kan ellers be om rådets uttalelse i en hvilken som helst sak.

4.

Rådet kan be seg forelagt en hvilken som helst sak til uttalelse, med unntak av tilsettingssaker og andre saker vedrørende enkeltpersoner.

5.

Rådets møter er åpne. Rådet kan likevel med alminnelig flertall vedta å lukke dørene under behandlingen av en sak hvis hensynet til personvern eller institusjonens drift tilsier dette. Drøftelsen av om dørene skal lukkes, skjer for lukkede dører hvis ett av rådets medlemmer ber om dette.

§ 8 UNIVERSITETS- ELLER HØGSKOLERÅDETS SAMMENSETNING

1.

Universitets- eller høyskolerådet skal ha minst 15 medlemmer, jf. likevel nr. 4. Medlemmene skal ha følgende fordeling:

- a) Fast tilsatte i undervisnings- og forskerstilling: 51-60 pst.
- b) Midlertidig tilsatte i undervisnings- og forskerstilling: 0-10 pst.
- c) Teknisk og administrativt tilsatte: 5-25 pst.
- d) Studenter: 15-30 pst.

2.

Den som er styremedlem, kan ikke velges som rådsmedlem. Hvis rådsmedlem velges som styremedlem, fratrer vedkommende sitt verv i rådet, og varamedlem rykker inn som fast medlem.

3.

Avdelingslederne er medlemmer av universitets- eller høyskolerådet i kraft av sine verv, og regnes med i gruppe a).

4.

Styret selv fastsetter rådets størrelse og nærmere sammensetning etter å ha hørt avdelingenes og rådets mening. Det kan bestemmes at innehaver av bestemt stilling eller verv skal være medlem av rådet i kraft av stillingen eller vervet. Når særlige hensyn ved institusjonen tilsier det, kan styret fastsette en annen størrelse og sammensetning av rådet enn det som følger av nr. 1 i denne paragraf.

5.

Rådet velger hvert år leder og nestleder blant sine medlemmer.

6.

Rektor, prorektor og styrets øvrige medlemmer kan møte i rådet med talerett.

§ 9 REKTOR OG PROREKTOR

1.

Rektor er styrets leder. Rektor har på styrets vegne det overordnede ansvar for og ledelse av institusjonens virksomhet og fører tilsyn med denne. Rektor, og i dennes sted prorektor, har rett til å delta i møter i alle institusjonens styrer, råd og utvalg.

2.

Rektor er institusjonens rettslige representant og institusjonens talsperson overfor offentlige myndigheter og allmennheten.

3.

Rektor avgjør saker i det omfang disse ikke kan utsettes til styret kan komme sammen i møte. Rektor kan også gis fullmakt til å avgjøre løpende saker som bør avgjøres før neste ordinære styremøte, og som ikke anses som viktige nok til at ekstraordinært møte innkalles. I personalsaker kan rektor bare beslutte kortvarig suspensjon i tjenesten, i påvente av styrets behandling.

4.

Har rektor forfall eller fratrer vervet i løpet av det siste året av sin funksjonstid, overtar prorektor. Fratrer rektor før dette tidspunkt, velges ny rektor.

5.

Rektor fritas etter styrets bestemmelse helt eller delvis fra undervisning og forskning i funksjonsperioden. Når den er ute, har rektor rett til forskning eller faglig oppdatering i to semestre.

§ 10 VALG AV REKTOR OG PROREKTOR

1.

Rektor og prorektor velges for tre år om gangen.

2.

Valgbare som rektor og prorektor er institusjonens fast tilsatte i minst halv undervisnings- og forskerstilling. Ingen kan gjenvelges som rektor eller prorektor hvis vedkommende vil ha fungert i dette verv i et sammenhengende tidsrom på 6 år ved den nye valgperiodes begynnelse.

3.

Departementet gir nærmere regler om valgene.

§ 11 VALG AV STYRE OG RÅD

1.

Styremedlemmer og rådsmedlemmer som er tilsatt ved institusjonen, og varamedlemmer for disse, velges for tre år. Valget foretas særskilt for de to gruppene fast tilsatte og midlertidig tilsatte i undervisnings- og forskerstilling, jf. § 8, og tilsatte i teknisk eller administrativ stilling, jf. § 6 nr. 1, 2 og 3.

2.

Styremedlemmer og rådsmedlemmer fra studentgruppen, og varamedlemmer for disse, velges for ett år.

3.

Eksterne styremedlemmer og varamedlemmer for disse innstilles med samme antall fra institusjonens råd og fra fylkestinget i det fylket hvor institusjonen ligger. Departementet oppnevner eksterne medlemmer og varamedlemmer for disse.

4.

Tilsatt i administrativ lederstilling er ikke valgbar til institusjonens styre. Styret selv gir regler om hvilke lederstillinger som omfattes av denne bestemmelsen.

5.

Ingen kan gjenvelges som styremedlem hvis vedkommende vil ha fungert i dette verv i et sammenhengende tidsrom på seks år ved begynnelsen av den nye valgperioden.

6.

Departementet gir nærmere regler om valgene.

KAPITTEL 3 AVDELINGER OG GRUNNHETER

§ 12 ORGANISERING I AVDELINGER OG GRUNNHETER

1.

Den faglige virksomhet ved institusjonene er organisert i avdelinger, jf. likevel nr. 2, 5 og 6. Departementet fastsetter avdelingsinndelingen og betegnelsen på de enkelte avdelinger på grunnlag av innstilling fra institusjonens styre. Avdelinger kan også benevnes fakultet.

2.

Departementet kan, etter innstilling fra institusjonens styre, fastsette at det ikke skal være avdelinger. Institusjonens styre, eller et eget utvalg eller styre underlagt institusjonens styre, har da ansvaret for de funksjoner som etter denne lov er tillagt avdelingen.

3.

Institusjonens styre kan selv opprette grunnheter underlagt den enkelte avdeling. Grunnheterne er etter avdelingens bestemmelse ansvarlig for undervisning, forskning, faglig utviklingsarbeid og annen faglig virksomhet på bestemte fagområder.

4.

Etter forslag fra styret kan departementet, når særlige grunner taler for det, bestemme at en under en avdeling kan ha to organisatoriske nivå.

5.

Hvor særlige grunner taler for det, kan en grunnenhet legges direkte under styret. Styret selv har da ansvaret for de funksjoner som etter denne lov er tillagt avdelingen.

6.

Bibliotek, vitenskapelige samlinger e.l ved institusjonen som ikke er organisert som egen avdeling eller grunnenhet, eller som del av slike, skal enten ledes av et eget styre som er direkte underlagt institusjonsstyret eller være underlagt direktøren som en del av administrasjonen.

§ 13 STYRINGSORGANER VED AVDELING OG GRUNNHET

1.

Avdelingen ledes av et avdelingsstyre. Grunnenheten ledes av et grunnenhetsstyre.

2.

Styrer som nevnt i nr. 1 kan ha arbeidsutvalg oppnevnt blant styrets medlemmer.

3.

Institusjonens styre fastsetter, etter innstilling fra universitets- eller høgskolerådet, om den enkelte avdeling eller grunnenhet skal ha arbeidsutvalg og bestemmer styringsorganenes størrelse og sammensetning, jf. nr. 1 og 2.

4.

Sammensetningen av avdelingsstyre skal være basert på følgende fordeling:

- a) Fast tilsatte i undervisnings- og forskerstilling: 51-60 pst.

- b) Midlertidig tilsatte i undervisnings- og forskerstilling: 0-10 pst.
- c) Teknisk og administrativt tilsatte: 5-25 pst.
- d) Studenter: 15-25 pst.
- e) Representanter for praksisopplæring: 0-20 pst.
- f) Eksterne medlemmer: 0-20 pst.

5.

Når særlige grunner taler for det, kan institusjonens styre selv bestemme at avdelingsstyret skal ha en sammensetning etter reglene i §6.

6.

Tilsatt i administrativ lederstilling som ikke er valgbar til styret etter § 11 nr. 4, kan ikke være medlem av styringsorgan ved avdeling eller grunnenhet.

7.

Institusjonens styre gir regler om valg og funksjonstid for medlemmer av avdelingens og grunnenhetens styringsorganer.

§ 14 AVDELINGSLEDER. LEDER FOR GRUNNHET

1.

Det skal velges en leder og nestleder for hver avdeling blant de fast tilsatte i undervisnings- og forskerstilling. Institusjonens styre gir regler om valget. Institusjonene avgjør selv om tittelen dekanus eller avdelingsleder skal benyttes. Bruk av annen tittel skal godkjennes av departementet. Ved Norges fiskerihøgskole ved Universitetet i Tromsø kan tittelen høgskolerektor benyttes.

2.

Avdelingslederen leder avdelingens styre, og fører på dettes vegne tilsyn med avdelingens virksomhet. Avdelingslederen og i dennes sted nestlederen har rett til å delta i møter i alle styrer, råd og utvalg ved avdelingen eller grunnenheter under denne.

3.

Avdelingslederen avgjør saker i det omfang disse ikke kan utsettes til styre eller evt arbeidsutvalg kan komme sammen i møte. Avdelingslederen kan også gis fullmakt til å avgjøre løpende saker som bør avgjøres før neste ordinære møte, og som ikke anses som viktige nok til at ekstraordinært møte innkalles.

4.

Har avdelingslederen forfall eller fratrer vervet i løpet av det siste året av sin funksjonstid, overtar nestleder. Fratrer lederen før dette tidspunkt, velges ny leder.

5.

Reglene ovenfor gjelder tilsvarende for leder av grunnenhet, hvis ikke institusjonens styre har bestemt noe annet.

KAPITTEL 4 ADMINISTRASJON. ØKONOMI- OG EIENDOMSFORVALTNING § 15 INSTITUSJONENS ADMINISTRERENDE DIREKTØR

1.

Ved hver institusjon skal det være en administrerende direktør.

2.

Direktøren er den øverste leder for den samlede administrasjon ved institusjonen, innenfor de rammer som styret fastsetter.

3.

Direktøren er sekretær for styret og skal, etter samråd med rektor, forberede og gi tilråding i de saker som legges fram for dette. Direktøren er også, personlig eller ved en av sine underordnede, sekretær for de øvrige styringsorganer ved institusjonen.

4.

Direktøren er ansvarlig for iverksettingen av de vedtak som treffes i institusjonens styringsorganer, og for disponering av ressurser og eiendom i samsvar med de vedtak som er gjort av styret.

5.

Direktøren er ansvarlig for at den samlede økonomi- og formuesforvaltning skjer i samsvar med departementets generelle bestemmelser om økonomiforvaltningen og forutsetninger for tildeling av bevilgninger. Direktøren utarbeider og legger fram for styret budsjettforslag og årsregnskap, og holder rektor og styret løpende orientert om regnskapets stilling i forhold til budsjettet og om andre forhold av betydning for institusjonens virksomhet.

6.

Er styre, rektor eller direktør i tvil om et styrevedtak vil ligge innenfor bestemmelsene eller forutsetningene for bevilgningene m.m., skal departementet avgjøre tvils spørsmålet.

7.

Direktøren har generell anvisningsmyndighet og er legitimert til å utferdige bindende dokument om institusjonens eiendommer, jf. § 16, så langt ikke annet følger av lov eller framgår av vedkommende hjemmelsdokument.

§ 16 EIENDOMSFORVALTNING

1.

Styret ved en institusjon som har forvaltningsansvar for egne eiendommer, kan selv avhende fast eiendom med departementets samtykke eller etter generelle regler gitt av departementet.

2.

Departementet kan gi regler om leie og bortleie av fast eiendom.

§ 17 SAMARBEID OG DELTAKELSE I
ANDRE TILTAK

1.

En institusjon kan, innenfor generelle retningslinjer fastsatt av departementet, opprette eller delta i selveiende tiltak eller i selskap når slik deltakelse er av interesse for institusjonens faglige virksomhet og til nytte for samfunnet. Institusjonen må ikke begrense sin selvstendighet i faglige spørsmål og kan ikke skille ut sine ordinære undervisnings- og forskningsoppgaver.

2.

Departementet skal gis årlig melding om institusjonens deltakelse i slikt samarbeid og om den betydning dette har for institusjonens øvrige virksomhet. Departementet kan pålegge institusjonen å tre ut av slikt samarbeid hvis dette anses nødvendig av hensyn til institusjonens primæroppgaver.

§ 18 DRIFTSANSVAR FOR NASJONALE
FELLESOPPGAVER

Departementet kan i samråd med institusjonen legge driften av en nasjonal fellesoppgave til en bestemt institusjon, uten at institusjonens egne styringsorgan har ansvaret for den faglige virksomheten.

KAPITTEL 5 GENERELLE REGLER OM
STYRINGSORGANER§ 19 OPPNEVNING AV UTVALG OG
STYRER

1.

Et styringsorgan kan opprette særskilte utvalg og styrer for bestemte saksområder eller bestemte sakstyper. Styringsorganet kan delegere avgjørelsesmyndighet til slikt utvalg eller styre i enkeltsaker eller typer saker innenfor sitt kompetanseområde, så langt det ikke framgår av loven eller av vedtaket om kompetansetildeling til styringsorganet at denne type avgjørelser må treffes av organet selv.

2.

Tilsatt i administrativ lederstilling som ikke er valgbar til styret etter § 11 nr. 4, kan ikke være medlem av utvalg eller styre som tildeles avgjørelsesmyndighet i andre saker enn tilsettingssaker.

3.

Studentene skal ha minst to medlemmer i alle kollegiale organ som tildeles beslutningsmyndighet, hvis ikke det delegerende organ enstemmig bestemmer noe annet.

§ 20 PLIKT TIL Å TA IMOT OG UTFØRE
TILLITSVERV

1.

Tilsatt som blir valgt til tillitsverv etter denne lov, har plikt til å ta imot vervet. Den som har gjort tjeneste i et tillitsverv, har rett til fritak fra gjenvalg til dette i like lang tid som vedkommende har fungert i vervet. Varamedlem som har møtt som medlem minst halve valgperioden, kan kreve seg fritatt for valg som medlem i neste periode.

Reglementer

2.

Innehaver av tillitsverv skal fratre når valgbarheten opphører.

3.

Medlem av styringsorgan, styre eller utvalg har plikt til å møte hvis ikke vedkommende har gyldig forfall.

4.

Medlem av styringsorgan, styre eller utvalg har plikt til å delta i forhandlingene og avgi stemme. Det kan ikke stemmes blankt annet enn ved valg.

5.

Styret selv gir nærmere regler om valgbarhet til de enkelte verv, hva som regnes som gyldig fravær m.v.

§ 21 MØTER I STYRINGSORGANER, STYRER OG UTVALG

1.

Styringsorganer, styrer og utvalg treffer sine vedtak i møte.

2.

Lederen for det enkelte styringsorgan, styre eller utvalg sørger for at det holdes møter når det trengs. Innkalling til møte skal skje med rimelig varsel.

3.

Institusjonens styre skal innkalles hvis medlem av dette eller administrerende direktør krever det. De øvrige styringsorganer, styrer eller utvalg skal innkalles når rektor eller minst en femdel av medlemmene krever dette.

4.

Styringsorganer, styrer og utvalg er vedtaksføre når mer enn halvparten av medlemmene er til stede og avgir stemme.

5.

Møter i styringsorganer, styrer eller utvalg holdes for åpne dører. Vedkommende styringsorgan, styre eller utvalg kan fastsette at møtene skal holdes for lukkede dører, eller at bestemte saker skal behandles for lukkede dører. Behandling av sak etter annet punktum skjer for lukkede dører.

6.

Styret eller vedkommende organ, styre eller utvalg gir nærmere regler om møteordningen.

§ 22 AVSTEMNINGER

1.

Vedtak treffes med alminnelig flertall av de avgitte stemmer hvis ikke annet er fastsatt i denne lov eller i reglement for vedkommende organ. Ved stemmelikhet i andre saker enn valg er møteleders stemme avgjørende. Ved stemmelikhet ved valg avgjøres dette ved loddtrekning.

2.

Avstemning i andre saker enn valg og tilsetning skjer ved stemmetegn. Avstemning ved valg og tilsetning skal skje skriftlig hvis ett av de møtende medlemmer krever dette.

§ 23 MØTEBOK

Det skal føres møtebok for styret, universitets- eller høgskolerådet og for andre styringsorganer, styrer og utvalg med vedtakskompetanse. Det oppnevnte organ kan bestemme at det også skal føres møtebok for andre utvalg.

KAPITTEL 6 STYRETS KLAGENEMND

§ 24 KLAGENEMNDAS OPPGAVER

1.

Styret kan selv oppnevne en klagenemnd som avgjør klager på vegne av styret. Klagenemndas saksområde fastsettes ved generell instruks gitt av styret selv.

2.

En tilsettingssak som skal avgjøres av styret etter krav fra et medlem av et annet tilsettingsorgan, kan ikke henvises til klagenemnda. Klagenemnda kan heller ikke avgjøre klager over vedtak som nevnt i §34.

§ 25 KLAGENEMNDAS SAMMENSETNING

1.

Klagenemnda skal ha 5 medlemmer med personlige varamedlemmer. To av medlemmene skal være studenter. Leder og varamedlem for leder skal fylle de lovbestemte krav for dommere. Leder og varamedlem for leder skal ikke være tilsatt ved institusjonen.

2.

Medlem av institusjonens styre kan ikke være medlem av klagenemnda. Medlem som har medvirket ved saksbehandling eller avgjørelse i det påklagde saksforhold, kan ikke delta ved behandlingen av klage over dette i klagenemnda.

§ 26 KLAGENEMNDAS AVGJØRELSE

1.

Klagenemnda er vedtaksfør når lederen og tre andre medlemmer er til stede.

2.

Klagenemndas vedtak kan ikke påklages.

3.

Styret kan gi utfyllende regler om saksbehandling i klagesaker etter dette kapittel.

KAPITTEL 7 STUDENTORGANENE

§ 27 STUDENTORGANENES FORMÅL

1.

Studentene ved institusjonen kan opprette et studentorgan for å ivareta studentenes interesser og fremme studentenes synspunkter overfor institusjonens styre og råd. Tilsvarende kan studentene ved den enkelte avdeling eller grunnenhet opprette studentorgan for denne.

2.

Ved valg til organ som nevnt i nr. 1 skal det avholdes urnevalg blant studentene.

3.

Institusjonen skal legge forholdene til rette slik at studentorganene kan drive sitt arbeid på en tilfredsstillende måte.

4.

Studentorganene skal høres i alle saker som angår studentene på det aktuelle nivå.

§ 28 KONSTITUERENDE MØTE. VEDTEKTER

1.

Innkalling til konstituerende møte for studentorgan foretas etter anmodning fra rektor eller et rimelig antall studenter. Innkalling til konstituerende møte for studentorgan for avdeling eller grunnenhet foretas også etter anmodning fra leder for studentorgan for hele institusjonen eller leder for vedkommende avdeling eller grunnenhet.

2.

Rektor eller den rektor utpeker, innkaller til møtet og leder dette til møteleder er valgt.

3.

Innkalling til konstituerende møte kunn-
gjøres på institusjonen med minst tre ukers
varsel.

4.

Det konstituerende møte fastsetter vedtek-
tene for vedkommende studentorgan med
vanlig flertall. Møtet kan vedta regler om
kvalifisert flertall for endring av vedtek-
tene, men likevel aldri krav om mer enn to
tre deler av de avgitte stemmer. Bestemmel-
sene i kap 5 gjelder ikke for studentorga-
ner.

5.

Møteleder sender gjenpart av møteboken
til rektor og eventuelt leder for vedkom-
mende avdeling eller grunnenhet.

KAPITTEL 8 TILSETTINGSFORHOLD

§ 29 FORHOLDET TIL

TJENESTEMANNSLOVGIVNINGEN

Ved tilsetninger m.m ved institusjoner un-
der denne lov gjelder de alminnelige regler
i lov 4 mars 1983 nr. 3 om statens tjenes-
temenn m.m., med de særregler som følger
av loven her, for stillinger som omfattes av
tjenestemannsloven.

§ 30 UTLYSING AV OG TILSETTING I UNDERVISNINGS- OG FORSKERSTILLINGER

1.

Tilsetting i professorat eller vedtak om
opptrykk til professor foretas av styret selv.

Styret kan bestemme at det selv skal treffe
vedtak om tilsetting eller opptrykk også i
andre undervisnings- og forskerstillinger.

2.

Hvis ikke styret skal treffe vedtak om til-
setting, foretas tilsetting i undervisnings-
og forskerstilling etter styrets bestemmelse
av vedkommende avdelingsstyre, eller av
et tilsettingsutvalg valgt av og blant med-
lemmene av avdelingsstyret med tilnærmet
den samme forholdsmessige sammenset-
ning som dette organ. Styret selv kan fast-
sette at det skal være felles tilsettingsutvalg
for flere avdelinger, og kan oppnevne et
eget tilsettingsutvalg for undervisnings- og
forskerstillinger som er uten avdelingstil-
knytning eller knyttet til flere avdelinger.
Styret selv fastsetter hvordan felles tilset-
tingsutvalg skal sammensettes.

3.

Tilsettingsorganet utlyser selv undervisnings-
og forskerstillinger. Medlem av avdelin-
gens styre eller tilsettingsutvalget kan
likevel alltid kreve at styret selv foretar
utlysingen. Hvis det ene kjønn er klart
underrepresentert innen den aktuelle
stillingskategori på vedkommende fag-
område, skal de som er av dette kjønn
spesielt inviteres til å søke. Det skal legges
vekt på likestillingshensyn ved tilsetting.
Styret kan bestemme at en stilling kun skal
utlyses for det underrepresenterte kjønn.

4.

Tilsetting skjer på grunnlag av sakkyndig
bedømmelse ut fra den stillingsbeskrivelse
som er gitt i utlysing og betenkning. Begge
kjønn skal være representert blant de sak-
kyndige. I stillinger hvor det stilles krav om
pedagogiske kvalifikasjoner, skal det fore-
tas en særskilt vurdering av om søkerne
oppfyller disse. Styret gir nærmere regler
om bedømmelsen, jf. likevel nr. 7.

5.

Etter forslag fra de sakkyndige eller tilsettingsorganet kan styret bestemme at det skal holdes prøveforelesninger eller andre prøver før tilsetting foretas.

6.

Hvis styret skal foreta tilsetting, skjer dette på grunnlag av innstilling fra vedkommende avdelingsstyre selv. Dersom det er opprettet et eget tilsettingsutvalg for undervisnings- og forskerstillinger som er uten avdelingstilknytning, avgir dette organ innstilling for de stillinger hvor styret skal tilsette. Hvis et avdelingsstyre eller tilsettingsutvalg skal foreta tilsetting, fastsetter styret selv hvem som skal innstille. Styret selv fastsetter nærmere regler om innstilling m.m. Det tilsettende organ kan bestemme at tilsetting skal skje med en prøvetid på inntil 6 måneder.

7.

Departementet kan gi nærmere bestemmelser om framgangsmåte og kriterier for tilsetting eller opprykk i undervisnings- og forskerstilling.

§ 31 GENERELLE REGLER FOR TILSETTING I TEKNISKE OG ADMINISTRATIVE STILLINGER

Tilsetting i teknisk eller administrativ stilling skjer i tilsettingsråd oppnevnt etter reglene i tjenestemannsloven, hvis ikke styret selv skal foreta tilsetting, jf. § 32 nr. 1. Styret selv bestemmer om det skal være ett eller flere tilsettingsråd ved institusjonen.

§ 32 TILSETTING I ADMINISTRATIVE LEDERSTILLINGER

1.

Styret foretar selv utlysning og tilsetter administrerende direktør for institusjonen,

administrerende direktørs stedfortreder ved institusjoner med slik stilling, leder av universitets- eller høyskolebibliotek, og avdelingsdirektør eller annen administrativ leder for avdeling, og etter styrets nærmere bestemmelser andre administrative ledere. Tilsetting i stilling som administrerende direktør kan skje på åremål, etter nærmere regler fastsatt av departementet.

2.

Tilsetting som administrerende direktør skjer på grunnlag av innstilling fra et innstillingsutvalg oppnevnt av styret. Tilsetting i andre stillinger etter denne paragraf skjer på grunnlag av innstilling fra administrerende direktør.

§ 33 SAKSBEHANDLINGSREGLER VED TILSETTING

1.

Når styret tilsetter, gjelder ikke tjenestemannslovens § 5 nr. 3. Når et annet organ tilsetter, bringes saker etter tjenestemannslovens § 5 nr. 3 inn for styret til avgjørelse. Krav om dette må framsettes i det møte hvor tilsettingsaken behandles.

2.

I de tilfeller som omhandles av tjenestemannslovens § 4 nr. 5, er departementet avgjørelsesmyndighet når styret tilsetter, og styret selv er avgjørelsesmyndighet når et annet organ tilsetter.

§ 34 AVSKJED, OPPSIGELSE, SUSPENSJON ELLER ORDENSSTRAFF

1.

Tilsettingsorganet selv avgjør sak etter tjenestemannslovens § 17 nr. 3 om avskjed, oppsigelse, suspensjon eller ordensstraff.

2.

For saksbehandlingen i styret gjelder ikke tjenestemannslovens § 18 nr. 2. Når vedtaket skal fattes av et annet organ enn styret, kan saker etter tjenestemannslovens § 18 nr. 2 bringes inn til styret selv for avgjørelse. Krav om dette må framsettes i det møte hvor vedtaket skulle treffes.

§ 35 KLAGE OVER VEDTAK OM AVSKJED, OPPSIGELSE, SUSPENSJON ELLER ORDENSSTRAFF

Klage over vedtak om avskjed, oppsigelse, suspensjon eller ordensstraff avgjøres av departementet når vedtaket er fattet av styret, og ellers av styret selv.

§ 36 UTFYLLENDE REGLER OM KOMBINERTE STILLINGER

Departementet kan gi utfyllende regler om framgangsmåten ved behandlingen av saker om tilsetning i undervisnings- og forskerstilling som er kombinert med stilling utenfor institusjonen.

KAPITTEL 9 OPPTAK SOM STUDENT. RETT TIL Å GÅ OPP TIL EKSAMEN. BORTVISNING OG UTESTENGING

§ 37 UTDANNINGSKRAV FOR OPPTAK TIL HØGRE UTDANNING

1.

Det generelle grunnlag for opptak som student (generell studiekompetanse) er fullført og bestått norsk videregående opplæring med de krav til fagsammensetning og timefordeling som departementet fastsetter. Departementet kan fastsette at også annen høvelig utdanning skal være generelt opptaksgrunnlag.

2.

Yrkespraksis kombinert med annen utdanning enn den som er angitt i nr. 1, kan danne grunnlag for opptak etter retningslinjer fastsatt av departementet.

3.

Departementet kan, etter innstilling fra styret, unnta enkelte studier eller fag for kravene til generell studiekompetanse.

4.

Departementet kan, etter innstilling fra styret, fastsette spesielle opptakskrav når hensynet til gjennomføringen av studiet gjør dette nødvendig.

5.

Styret selv kan fastsette særlige faglige minstekrav ved opptak til høgre grads studier.

6.

Den som er tatt opp som student ved en institusjon under loven, har adgang til åpne studier ved de øvrige, så fremt opptakskravet er generell studiekompetanse og søkeren ikke er tatt opp med hjemmel i nr.3.

§ 38 STUDENTOPPTAKET

1.

Studentopptaket foretas av en eller flere opptakskomiteer oppnevnt av styret. Det skal være eget opptak til høgre grads studier.

2.

Departementet kan gi bestemmelser om nasjonal samordning av opptakene.

3.

Dersom en institusjon oppdager at en søker har falskt vitnemål eller andre falske dokumenter, kan andre institusjoner under denne lov informeres. Departementet gir nærmere regler om informasjonsrutiner m.v.

§ 39 OPPTAKSREGULERING

1.

Når kapasitetshensyn eller ressurs hensyn krever det, kan Kongen etter forslag fra styret, regulere adgangen til det enkelte studium eller deler av det. For regulering av opptak til universitetene kreves Stortingets samtykke. Slik regulering kan bare skje for ett år av gangen.

2.

Departementet kan fastsette adgangsregulering når det er nødvendig etter en samlet vurdering av utdanningen i landet.

3.

Departementet gir regler om rangering av søkerne.

§ 40 RETT TIL Å GÅ OPP TIL EKSAMEN

1.

Den som oppfyller de generelle og eventuelt spesielle opptakskrav og andre krav for å gå opp til eksamen i vedkommende fag eller studium, har rett til å gå opp til eksamen. Dette gjelder også studenter som ikke er opptatt ved faget eller studiet. Opptakskomiteen (jf. nr. 3) kan etter søknad lempe på krav til forutdanning m.m. når

det er sannsynliggjort at søkeren har de nødvendige kunnskaper.

2.

Oppmelding etter denne paragraf kan nektes dersom kandidaten ikke har fulgt obligatorisk undervisning eller gjennomført obligatorisk praksis.

3.

Styret selv gir nærmere regler om adgangen til å gå opp til eksamen uten å være opptatt som student, og kan fastsette særskilt oppmeldingsfrist for slike eksamenskandidater og frist for å søke om lempning av krav til forutdanning m.m. Spørsmålet om vilkårene for oppmelding er oppfylt, avgjøres av en eller flere opptakskomiteer oppnevnt av styret.

4.

Styret selv kan fastsette at eksamenskandidater som ikke er tatt opp som studenter ved institusjonen, skal betale et vederlag som dekker institusjonens merutgifter ved å holde eksamen for denne gruppen. Et mindretall i styret kan i møte hvor saken behandles, kreve at vedtak om vederlag skal forelegges departementet for godkjenning. Departementet kan gi nærmere regler.

§ 41 STUDENTERS TAUSHETSPLIKT

En student som i studiesammenheng får kjennskap om noens personlige forhold, har taushetsplikt etter de regler som gjelder for yrkesutøvere på vedkommende livsområde. Institusjonen skal utarbeide taushetsplikterklæring som må underskrives av de studenter dette er aktuelt for.

§ 42 BORTVISNING. UTESTENGING

1.

En student som tross skriftlig advarsel fra styret gjentatte ganger opptrer på en måte som virker grovt forstyrrende for medstudenters arbeid eller for virksomheten ved institusjonen ellers, kan etter vedtak av styret selv bortvises fra nærmere bestemte områder ved institusjonen for inntil ett år. Hvis en student etter skriftlig advarsel fra styret fortsatt ikke respekterer slik bortvisning, kan styret selv utestenge ham eller henne fra studiet inntil ett år.

2.

En student som grovt klanderverdig har opptrådt på en slik måte at det er skapt fare for liv eller helse for pasienter, klienter, barnehagebarn, elever eller andre som studenten har å gjøre med som del i klinisk undervisning eller praksisopplæring, eller som gjør seg skyldig i grove brudd på taushetsplikt eller i grovt usømmelig opptreden overfor disse, kan etter vedtak av styret selv utestenges fra studiet i inntil 3 år.

3.

En student som har opptrådt slik som beskrevet i § 54 nr. 1 eller 2, kan ved vedtak av styret selv utestenges fra institusjonen og fratras retten til å gå opp til eksamen ved institusjoner under denne lov i inntil ett år. Departementet gir nærmere regler om informasjonsrutiner m.v.

4.

Vedtak om bortvisning eller utestenging treffes med minst to tredelers flertall. Vedtak om slik reaksjon kan påklages av studenten etter reglene i forvaltningsloven. Departementet er klageinstans.

5.

Studenten har rett til å la seg bistå av advokat eller annen talsperson fra sak om bortvisning eller utestenging er reist, eventuelt fra skriftlig advarsel etter nr. 1 er gitt. Utgiftene ved dette dekkes av institusjonen.

§ 43 DOMSTOLSPRØVING AV VEDTAK OM BORTVISNING ELLER UTESTENGING

1.

Studentene kan bringe vedtak om bortvisning eller utestenging inn for prøving ved herreds- eller byretten i den rettskrets institusjonens administrasjon har sitt sete. Slikt søksmål må reises innen tre måneder etter at endelig vedtak foreligger.

2.

Forliksmegling foretas ikke. Institusjonen dekker alle omkostninger ved søksmålet, herunder også honorar til saksøkers advokat.

3.

Retten prøver alle sider av vedtaket.

KAPITTEL 10 UNDERVISNING. GRADER. EKSAMEN

§ 44 LÆRINGSMILJØ. UNDERVISNING

1.

Institusjonene har det overordnede ansvar for studentenes læringsmiljø. Institusjonens ledelse skal, i samarbeid med studentsamskipnadene, legge forholdene til rette for et godt studiemiljø og arbeide for å bedre studentvelferden på lærestedet.

2.

Styret selv fastsetter med departementets godkjenning undervisningsterminene ved hver avdeling. Det kan treffes særskilte be-

stemmelser om terminene for enkelte fag og faggrupper.

3.

Forelesninger er offentlige. Når forelesningenes art tilsier det, kan styret likevel bestemme at visse forelesninger bare skal være for institusjonens studenter eller visse grupper av studenter.

4.

Styret kan bestemme at andre enn fagets studenter skal få delta i kurs og øvelser når det er ledig kapasitet.

§45 GRADER, YRKESUTDANNINGER OG ANDRE UTDANNINGSPROGRAM. TITLER

1.

Kongen bestemmer hvilke grader, yrkesutdanninger eller andre utdanningsprogram institusjonen kan gi, krav til bredde og fordypning, den tid det enkelte studium skal kunne gjennomføres på, og hvilken tittel graden, yrkesutdanningen eller utdanningsprogrammet gir rett til.

2.

En institusjon som har rett til å gi doktorgrad, kan på de samme fagområder tildele graden æresdoktor (doctor honoris causa) for betydningsfull vitenskapelig innsats eller fremragende arbeid til gagn for vitenskapen.

3.

Kongen kan, ved forskrift eller enkeltvedtak, forby bruk av titler som uriktig gir inntrykk av å være av samme karakter som titler som er beskyttet etter nr. 1 eller nr. 2, eller som på en misvisende måte er egnet til å forveksles med disse.

4.

Den som forsettlig eller uaktsomt tildeler eller bruker en tittel, alene eller som del av en annen tittel, uten å ha rett til dette etter nr. 1 eller nr. 2, eller i strid med bestemmelse gitt i medhold av nr. 3, straffes med bøter.

§ 46 FAG OG EMNER. RAMMEPLAN. STUDIEPLAN

1.

Departementet bestemmer hvilke fag, emner e.l som institusjonen kan tilby og som skal inngå i grunnlaget for en grad, yrkesutdanning eller annet utdanningsprogram fastsatt med hjemmel i § 45 nr. 1. Departementet bestemmer om et fag skal kunne tilbys desentralisert

2.

Departementet kan fastsette nasjonale rammeplaner for enkelte yrkesutdanninger og enkeltfag som inngår i en yrkesutdanning.

3.

Styret, eller vedkommende avdeling etter styrets bestemmelse, fastsetter studieplan for de enkelte fag og emner, herunder bestemmelser om obligatoriske kurs og praksis, og om forberedende prøver for de enkelte fag og emner.

§ 47 GODSKRIVING AV GRAD, YRKESUTDANNING, FAG ELLER EMNE FRA INSTITUSJON UNDER DENNE LOV

Grad, yrkesutdanning, fag eller emne fra en institusjon som går inn under denne lov, skal godskrives studenten ved de andre institusjonene etter nærmere regler fastsatt av departementet. Styret bestemmer om vedkommende avdeling eller særskilt organ ved institusjonen skal avgjøre søknaden. Vedkommende institusjon skal påse

at det ikke gis dobbelt uttelling for samme faginnhold.

§ 48 GODKJENNING AV GRAD ELLER UTDANNING FRA UTENLANDSK ELLER NORSK

Institusjon som ikke går inn under denne lov:

1.

Den som har grad eller utdanning fra utenlandsk eller norsk institusjon som ikke går inn under denne lov, kan søke institusjon under loven om å få graden eller utdanningen godkjent som del av generell grad eller som jevngod med grad, yrkesutdanning eller annet utdanningsprogram som gis ved institusjonen med hjemmel i § 45. Departementet kan gi forskrift om godkjenning og kan for visse typer utdanning opprette nemnder som skal avgjøre hvilke utenlandske læresteders grader m.m som skal få generell godkjenning. Er nemnd opprettet, er den klageorgan for institusjonens avgjørelse av søknader.

2.

Godkjenning som faglig jevngod med grad fastsatt med hjemmel i § 45 kan gis på grunnlag av enkeltksamener. Ingen av dem behøver å være avlagt ved norsk institusjon.

3.

I særlige tilfeller kan godkjenning gis helt eller delvis på grunnlag av kunnskaper som er dokumentert på annen måte enn ved eksamen. Prøve til kontroll av de dokumenterte kunnskaper eller tilleggsprøve kan kreves avlagt.

4.

Godkjenning gir rett til å bruke tittel som er fastsatt for den grad, yrkesutdanning eller annet utdanningsprogram som det er jevnført med.

§ 49 FRITAK FOR EKSAMEN ELLER PRØVE

Fritak for eksamen eller prøve skal gis når det godtgjøres at tilsvarende eksamen eller prøve er avlagt ved samme eller annen institusjon. Det kan også gis slikt fritak på grunnlag av annen velegnet eksamen eller prøve. Styret bestemmer om vedkommende avdeling eller særskilt organ ved institusjonen skal avgjøre saker om fritak. Departementet kan pålegge institusjonene å samordne praksis.

§ 50 EKSAMEN OG SENSUR

1.

Styret skal sørge for at studentenes kunnskaper og ferdigheter blir prøvet og vurdert på en upartisk og faglig betryggende måte. Vurderingen skal også sikre det faglige nivå ved vedkommende studium.

2.

Styret, eller vedkommende avdeling selv etter styrets bestemmelse, oppnevner sensorer ved eksamen, prøve, bedømmelse av oppgave eller annen vurdering når resultatet inngår på vitnemålet eller innr.egnes i karakter for vedkommende studium. Det skal være minst to sensorer ved bedømmelsen av den enkelte kandidat, hvorav minst en eksternt. Styret selv kan gjøre unntak fra bestemmelsen i forrige punktum i forbindelse med avviklingen av den enkelte eksamen hvis det ikke er mulig å skaffe

kvalifisert ekstern sensor, eller ved vurdering av praksisopplæring, o.l.

3.

Den muntlige del av eksamener og prøver skal være offentlig med mindre hensynet til gjennomføringen av eksamenen eller prøven tilsier noe annet. Styret kan gjøre unntak fra regelen om offentlig eksamen i det enkelte tilfelle etter ønske fra vedkommende eksamenskandidat, når tungtveidde hensyn taler for det.

4.

Sensuren skal foreligge innen tre uker hvis ikke særlige grunner gjør det nødvendig å bruke mer tid. Styret selv kan gjøre unntak for enkelteksamener og kan i midlertidig forskrift etter nr. 6 fastsette en lengre frist når det ikke er mulig å skaffe det antall kvalifiserte sensorer som er nødvendig for å avvikle sensuren på tre uker. Styret selv kan i forskrift etter nr. 6 fastsette lengre frist for avhandlinger og tilsvarende større skriftlige arbeider.

5.

Ved ny sensurering etter § 51 nr. 2 og § 52 nr. 4 benyttes nye sensorer. Endring kan gjøres både til gunst og til ugunst for klager. Hvis den endelige karakter er fastsatt på grunnlag av både skriftlig og muntlig prøve, og klager får medhold i klage på sensuren over den skriftlige del av eksamenen, holdes ny muntlig prøve til fastsetting av endelig karakter.

6.

Styret selv gir forskrift om avleggelse av og gjennomføring av eksamener og prøver, herunder vilkår for å gå opp til eksamen eller prøve på nytt eller for adgang til ny praksisperiode, og bestemmelser om oppmelding og vilkår for oppmelding. For y-

kesutdanninger med nasjonale rammeplaner fastsatt etter § 46 nr. 2 må forskriften ta utgangspunkt i de generelle bestemmelser om eksamen og sensur som gis i rammeplanen. Styret kan delegere til den enkelte avdeling selv å gi utfyllende regler om forhold som er særegne for den enkelte eksamen.

§ 51 KLAGE OVER FORMELLE FEIL VED EKSAMEN

1.

Den som har vært oppe til eksamen eller prøve, kan klage over formelle feil innen tre uker etter at han eller hun er eller burde være kjent med det forhold som begrunner klagen. Slik klage avgjøres av styret selv eller av styrets klagenemnd på vegne av styret.

2.

Hvis det er begått feil som kan ha hatt betydning for studentens prestasjon eller bedømmelsen av denne, skal sensurvedtaket oppheves. Hvis feilen kan rettes opp ved ny sensur av innleverte arbeider, foretas ny sensurering. I motsatt fall holdes ny eksamen eller prøve med nye sensorer. Karakterfastsetting ved ny sensurering etter denne paragraf kan påklages etter reglene i § 52.

3.

Er krav om begrunnelse for eller klage over karakterfastsettingen framsatt, løper klagefristen etter denne paragraf fra studenten har fått begrunnelsen eller endelig avgjørelse av klagen foreligger.

4.

Finner styret eller styrets klagenemnd at det er begått formelle feil, og det er rimelig å anta at dette kan ha hatt betydning for en eller flere kandidaters prestasjon eller be-

dømmelse av denne, kan det bestemmes at det skal foretas ny sensurering eller holdes ny eksamen eller prøve.

§ 52 BEGRUNNELSE FOR OG KLAGE OVER KARAKTERFASTSETTING

1.

Studenten har rett til å få en begrunnelse for karakterfastsettingen av sine prestasjoner. Ved muntlig eksamen eller bedømmelse av praktiske ferdigheter må krav om slik begrunnelse framsettes umiddelbart etter at karakteren er meddelt. Ved annen bedømmelse må krav om begrunnelse framsettes innen en uke fra kandidaten fikk kjennskap til karakteren, dog aldri mer enn tre uker fra karakteren ble kunngjort.

2.

Begrunnelse skal normalt være gitt innen to uker etter at kandidaten har bedt om dette. I begrunnelsen skal det gjøres rede for de generelle prinsipper som er lagt til grunn for bedømmelsen og for bedømmelsen av kandidatens prestasjon. Begrunnelse gis muntlig eller skriftlig etter sensors valg.

3.

Hvis det er gitt skriftlige retningslinjer for bedømmelsen, skal disse være tilgjengelig for studentene etter at karakterer er fastsatt.

4.

En student kan klage skriftlig over karakteren for sine egne prestasjoner innen tre uker etter at eksamensresultatet er kunngjort. Ny sensurering skal da foretas. Er krav om begrunnelse for karakterfastsettingen eller klage over feil ved oppgavegiving, eksamensavvikling eller gjennomføring av sensuren framsatt, løper klagefris-

ten etter denne paragraf fra studenten har fått begrunnelsen eller endelig avgjørelse av klagen foreligger.

5.

Bedømmelse av muntlig prestasjon eller annen bedømmelse som på grunn av prøvens art ikke lar seg etterprøve, kan ikke påklages. Forprøver kan bare påklages når eksamen ikke er bestått. Karakterfastsetting ved ny sensurering etter denne paragraf kan ikke påklages.

§ 53 VITNEMÅL

1.

Instisjonen, eller etter styrets bestemmelse vedkommende avdeling, utferdiger vitnemål om fullført grad, yrkesutdanning eller annet utdanningsprogram.

2.

Den som ikke har avsluttet grad, yrkesutdanning eller annet utdanningsprogram, skal på anmodning gis karakterutskrift for de eksamener eller prøver som han eller hun har bestått.

§ 54 ANNULLERING AV EKSAMEN ELLER PRØVE

1.

Styret selv kan annullere eksamen eller prøve, eller godkjenning avkurs, hvis studenten:

- a) Ved hjelp av falskt vitnemål eller annen form for uredelig opptreden har skaffet seg adgang til å gå opp til vedkommende eksamen eller prøve, eller til å delta i vedkommende kurs, eller
- b) Har fusket eller forsøkt å fuske ved avleggelsen av, eller forut for endelig sensur av, vedkommende eksamen

eller prøve, eller under gjennomføringen av vedkommende kurs.

2.

Styret selv kan annullere godskriving eller godkjenning av utdanning, eller fritak for eksamen eller prøve, hvis studenten har oppnådd dette ved hjelp av falskt vitnemål eller annen form for uredelig opptreden.

3.

Vedtak om annullering etter nr. 1 eller nr. 2 kan påklages til departementet eller særskilt klageorgan oppnevnt av dette.

4.

Adgangen til annullering foreldes ikke.

5.

Etter avgjørelse om annullering pliktes eventuelt vitnemål eller karakterutskrift tilbakelevert institusjonen. Blir ikke vitnemålet eller karakterutskriften tilbakelevert institusjonen i rett tid, kan denne kreve namsmannens hjelp til tilbakelevering i samsvar med reglene i tvangsfyllbyrdelseslovens kap 13.

6.

Hvis vitnemålet kan danne grunnlag for autorisasjon for yrkesutøving, skal institusjonen gi melding om annulleringen til vedkommende myndighet.

7.

Andre institusjoner under denne lov kan informeres om annullering av eksamen eller prøve. Departementet gir nærmere regler om informasjonsrutiner m.v.

KAPITTEL 11 SØKSMÅL

§ 55 PARTSFORHOLDET

1.

Staten ved departementet er part i søksmål som vedrører institusjonens forhold, hvis ikke annet følger av nr. 2.

2.

Staten ved institusjonen er part når gjenstanden for tvisten skriver seg fra institusjonens enkeltvedtak etter forvaltningsloven, og det ikke er adgang til å påklage vedtaket til departementet eller annet organ utenfor institusjonen.

3.

Departementet kan bestemme at staten ved institusjonen skal være part også i andre saksforhold som vedrører institusjonen.

§ 56 INSTITUSJONENS LOVLIGE STEDFORTREDER

1.

Rektor er lovlig stedfortreder for institusjonen i saker som kommer inn under § 55 nr. 2 eller nr. 3.

2.

I den enkelte sak kan rektor oppnevne stedfortreder i sitt sted. Som stedfortreder kan oppnevnes medlem av styret, administrerende direktør eller den administrerende direktør utpeker.

KAPITTEL 12 FORSKJELLIGE
BESTEMMELSER

§ 57 ENERETT TIL BRUK AV VISSE
STILLINGSTITLER

1.

Stillingsbetegnelsen professor kan bare benyttes om stillinger på høyeste vitenskapelige eller kunstneriske nivå ved institusjoner som går inn under denne lov.

2.

Kongen kan i forskrift bestemme at regelen i nr. 1 skal gjelde tilsvarende for visse andre titler på undervisnings- og forskerstillinger.

3.

Departementet kan gi ikke-statlige institusjoner som driver høgre utdanning og forskning/kunstnerisk utviklingsarbeid, løyve til å bruke tittel som er vernet etter nr. 1 og 2. Ikke-statlig institusjon som er godkjent etter reglene i lov av 11 juni 1986 nr. 53 kan bruke tittel som nevnt etter nr. 1. Bedømmelsen av kvalifikasjonene skal i det vesentlige være den samme som ved institusjon som går inn under denne lov.

§ 58 BRUK AV VERNET TITTEL ETTER
TILSETTINGSFORHOLDETS OPPHØR

1.

Den som har hatt stilling med vernet tittel etter § 57 nr. 1 i minst 10 år, eller som etter kortere tjenestetid blir pensjonert fra slik stilling, har rett til fortsatt å bruke tittelen.

2.

Den som er avskjediget fra eller fradømt sin stilling, har ikke rett til å bruke vernet tittel.

§ 59 BRUDD PÅ TITTELVERNET

Den som i strid med bestemmelsene i dette kapitlet forsettlig eller uaktsomt bruker en vernet tittel, alene eller som del av en tittel, straffes med bøter.

§ 60 UTNEVNT I EMBETE

Bestemmelsene i kapittel 8 i denne lov endrer ikke tilsettingsforholdet for dem som er utnevnt i embete før 1 januar 1990.

§ 61 TILSATTE VED VITENSKAPELIG
SAMLING

Den som er tilsatt ved vitenskapelig samling, må ikke uten samtykke fra styret holde egne samlinger av samme eller lignende art, eller for egen regning drive handel eller bytte med saker som hører til slik samling.

§ 62 GRUNNLAGSMATERIALE FOR
ALMANAKKER

Universitetet i Oslo skal utarbeide det astronomiske grunnlagsmaterialet som trengs for utgivelse av almanakker og kalendre i Norge.

KAPITTEL 13. SLUTTBESTEMMELSER

§ 63 IKRAFTTREDELSE

1.

Denne lov trer i kraft fra 1 januar 1996.

2.

Departementet kan gi overgangsregler.

§ 64 OPPHEVING AV LOVER

Fra den tid loven trer i kraft, oppheves:

- 1) Lov 16 juni 1989 nr. 77 om universiteter og vitenskapelige høyskoler (universitetsloven).
- 2) Lov 16 juni 1972 nr. 45 om Statens reseptarskole.

§ 65 ENDRINGER I ANDRE LOVER

Fra den tid loven trer i kraft, foretas følgende endringer i andre lover:

- 1) I lov 13 juli 1956 om fysioterapeuter og mensendieksykegymnaster skal § 2 første ledd nr. 1 lyde:

"gjennomgått utdanning og bestått avgangseksamen ved norsk statlig høyskole som gir slik utdanning,"

- 1) I lov 11 juni 1971 nr. 54 om ortopediingeniører og omsetning av ortopediske hjelpemidler, § 4 første ledd nr. 1 skal lyde:

"Gjennomgått utdanning og bestått avgangseksamen ved statlig høyskole som gir slik utdanning."

§ 4 tredje ledd bokstav a skal lyde:

"å ha bestått eksamen ved norsk privat eller utenlandsk høyskole som departementet finner å kunne sidestille med tilsvarende norsk statlig høyskole, eller "

- 1) I lov 8 juni 1973 nr. 49 om lærarutdanning, § 1 nr. 2 skal lyde:

"Skipnad og verksemd ved offentlige høyskole som tilbyr utdanning som nevnt i § 20. Kongen kan fastsetje at føresegner som gjeld desse også skal gjelde for privat lærarutdanningsinstitusjon dersom denne har eksamensrett eller får statstilskott."

Ny § 5a skal lyde:

"Lærarvitnemål

4. Ved slutten av ei lærarutdanning skal utdanningsinstitusjonen ta endeleg stilling til om kandidaten er skikka for læraryrket, og i tilfelle gje han lærarvitnemål. Vitnemålet skal gje opplysningar om kva for undervisning eller andre oppgåver i skolen utdanninga særleg høver for. Andre kandidatar får vitnemål for dei studia dei har fullført med godkjent resultat."

Overskriften i kap. V skal lyde:

Kap. V. Høyskole som tilbyr lærarutdanning. Verksemd og skipnad.

§ 19 skal lyde:

Høyskole som tilbyr utdanning som nevnt i § 20 skal førebu for undervisning og andre pedagogiske og administrative oppgåver i skolen. Det skal leggjast vekt på å fremje yrkesetisk holdning og allsidig samtids- og kulturorientering. Studentane skal stimulerast til å ta del i sosiale aktivitetar i skole- og lokalsamfunnet. Høyskole som nemnt i 1 ledd skal drive pedagogisk utviklingsarbeid med sikte på å styrkje lærarutdanninga og fremje den pedagogiske og faglege utviklinga i dei skoleslag dei utdannar lærarar for.

§ 20 skal lyde:

"Etter departementets vedtak kan høyskole gje eit eller fleire av desse

tilboda:

- a. Førskolelærarutdanning.
- b. Allmennlærarutdanning.
- c. Faglærarutdanning.
- d. Praktisk pedagogisk utdanning for lærarar i yrkesfag og for studentar som har fagleg

utdanning frå universitet eller andre institusjonar.

e. Utdanning i fag, fagområde eller arbeidsområde, skipa som einingar på 1/2, 1 eller 2 år.

Høgskole som tilbyr utdanning som nemnt i 1 ledd skal til vanleg gje etterutdanning."

§ 21. Første ledd nr. 6 og annet ledd utgår.

§ 22 nr. 3 skal lyde:

"Til utdanning som nemnt i § 20 første ledd skal det til vanleg vere knytt særskilde øvingsskolar for praktisk lærarutdanning, forsøks- og demonstrasjonsverksemd."

§§ 23, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31 og 32

oppheves.

Kapittel VI oppheves.

Forskrift for studiene ved Universitetet i Oslo

Denne forskrift bygger på:

- Kgl. res. av 10. mai 1996 om fastsetting av grader, yrkesutdanninger og utdanningsprogram, beskyttet tittel og normert studietid.
- Brev fra Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet av 16. desember 1996 om undervisningsterminer
- Brev fra Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet av 8. oktober 1997 om fastsetting av fag, emner som grunnlag for grader m.m.

Denne forskrift forutsetter at Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet opprettholder vedtak truffet gjennom:

- Brev fra Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet av 17. desember 1990 når det gjelder gradssammensetning og krav om examen philosophicum.

Denne forskrift forutsetter videre at Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet treffer vedtak om krav om examen facultatum i grad.

Denne forskrift erstatter:

- Regler om undervisningsterminer
- Forskrift om prøvene for magister artium -graden
- Reglement for graden candidata/candidatus magisterii
- Reglement for gradene master of Philosophy (M.Phil.), Master of Science (M.Sc.) og Master of Arts (M.A.)
- Reglement for studiene ved Det teologiske fakultet

- Reglement for studiene ved Det juridiske fakultet
- Reglement for studiene ved Det medisinske fakultet
- Reglement for studiene ved Det historisk-filosofiske fakultet
- Reglement for studiene ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet
- Reglement for det odontologiske studium
- Reglement for studiene ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet
- Reglement for studiene ved Institutt for spesialpedagogikk (ISP)
- Reglement for studiene ved Senter for lærerutdanning og skoletjeneste (SLS)
- Reglement for studiene ved Senter for utvikling og miljø
- Reglement for studiene ved Institutt for sykepleievitenskap
- Reglement for studiet examen philosophicum
- Reglement for studiet examen facultatum
- Eksamensreglement for Tannpleierskolen ved Det odontologiske fakultet ved Universitetet i Oslo

Fastsatt av Det akademiske kollegium 11. mars 1997 med hjemmel i Lov av 12. mai 1995 nr. 22 om universiteter og høyskoler §§ 5, 42, 44, 45, 46, 47, 48, 49 og 53, med endringer og senest av 28. april 1998.

§ 1. GRADER OG VITNEMÅL

Fastsatt med hjemmel i § 5, § 45, kongelig resolusjon og § 53.

Kollegiet forvalter og tildeler den inter-fakultære cand.mag.-graden, herunder en spesifisert cand.mag.-grad i internasjonale

Reglementer

kultur- og samfunnsstudier. I tillegg forvalter Kollegiet gradene M.A., M.Phil., M.Sc. og mag.art.

Universitetsdirektøren fastsetter utformingen av vitnemål for de grader kollegiet forvalter, og gir i utfyllende regler bestemmelser om utstedelse av nytt vitnemål.

Universitetsdirektøren utferdiger vitnemål for den interfakultære cand.mag.-graden.

Fakultetet fastsetter utformingen av vitnemål for de grader det forvalter, og gir i utfyllende regler bestemmelser om utstedelse av nytt vitnemål.

Vitnemål om fullført grad skal opplyse om grunnlaget for tildeling av graden.

Det teologiske fakultet

Det teologiske fakultet selv forvalter og tildeler graden cand.theol. I tillegg tildeler fakultetet selv gradene M.Phil., videre cand.philol. ved kristendomskunnskap hovedfag og cand.san. ved helsehovedfag, studieretning for diakoni.

Fakultetet selv utferdiger vitnemål for gradene M.Phil. og cand.theol. I tillegg utferdiger fakultetet selv vitnemål for gradene cand.philol. ved kristendomskunnskap hovedfag og cand.san. ved helsehovedfag, studieretning for diakoni.

Det juridiske fakultet

Det juridiske fakultet selv forvalter og tildeler graden cand.jur. I tillegg tildeler fakultetet selv graden M.A.

Fakultetet selv utferdiger vitnemål for gradene M.A. og cand.jur.

Det medisinske fakultet

Det medisinske fakultet selv forvalter og tildeler gradene cand.med., cand.san., kandidat i arbeidshelse, kandidat i helseadministrasjon og kandidat i sykepleievitenskap. I tillegg tildeler

fakultetet selv graden M.phil. og videre gradene cand.mag. og cand.scient. ved ernæringsstudiet.

Fakultetet selv utferdiger vitnemål for gradene M.phil., cand.med., cand.san., kandidat i arbeidshelse, kandidat i helseadministrasjon, kandidat i sykepleievitenskap samt for tilleggsutdanning for personer med utenlandsk medisinsk eksamen. I tillegg utferdiger fakultetet selv vitnemål for gradene cand.mag. og cand.scient. ved ernæringsstudiet.

Det historisk-filosofiske fakultet

Det historisk-filosofiske fakultet selv forvalter og tildeler gradene cand.mag. og cand.philol., herunder en spesifisert cand.mag.-grad i internasjonale kultur- og samfunnsstudier. I tillegg tildeler fakultetet selv gradene M.Phil. og mag.art.

Fakultetet selv utferdiger vitnemål for gradene cand.mag., M.Phil., cand.philol. og mag.art.

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet selv forvalter og tildeler gradene cand.mag., siv.ing., cand.scient. og cand.pharm.

Fakultetet selv utferdiger vitnemål for gradene cand.mag., siv.ing., cand.scient. og cand.pharm.

Det odontologiske fakultet

Det odontologiske fakultet selv forvalter og tildeler graden cand.odont. I tillegg tildeler fakultetet selv graden M.Sc.

Fakultetet selv utferdiger vitnemål for gradene M.Sc. og cand.odont., samt for tannpleiere.

Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Det samfunnsvitenskapelige fakultet selv forvalter og tildeler gradene cand.mag., exam.oecon., cand.polit., cand.psychol. og cand.oecon. I tillegg tildeler fakultetet selv gradene M.Phil., M.Sc., M.A. og mag.art.

Fakultetet selv tildeler også graden cand.polit. ved hovedfag i kriminologi og i forvaltningsinformatikk fra Det juridiske fakultet og graden mag.art. ved magistergraden i kriminologi.

Kandidater med hovedfag i medievitenskap kan i visse tilfeller få tildelt graden cand.polit.

Fakultetet selv utferdiger vitnemål for gradene cand.mag., exam.oecon., M.Phil., M.Sc., M.A., cand.polit., cand.psychol., cand.oecon. og mag.art.

Det utdanningsvitenskapelige fakultet

Det utdanningsvitenskapelige fakultet selv forvalter og tildeler graden cand.ed. I tillegg tildeler fakultetet selv gradene M.Phil. og cand.polit.

Fakultetet selv utferdiger vitnemål for gradene M.Phil., cand.ed. og cand.polit., samt for gjennomført praktisk-pedagogisk utdanning.

I en overgangsperiode forvalter og tildeler fakultetet selv også gradene cand.paed. og cand.paed.spec. Fakultetet selv utferdiger også vitnemål for disse gradene.

Senter for utvikling og miljø

Senter for utvikling og miljø kan gi undervisning på lavere grads-, hovedfags- og doktorgradnivå. Senterets undervisnings-tilbud på lavere grads nivå skal være konsentrert om tverrfaglig orienterte emner for studenter som ønsker en vektlegging innen miljø og/eller utvikling. Den enkelte fag-/emneenhet skal kunne inngå i en cand.mag.-grad ved universitetet.

§ 2. GRADENES OMFANG, FAGENHETER, FAGOPPRETTELSE, INNHOLD

Fastsatt med hjemmel i §§ 5, 45 og 46.

2.1 Omfang

Av kongelig resolusjon fremgår krav til bredde og fordypning og den tid det enkelte studium skal kunne gjennomføres på for gradene cand.mag., cand.san., cand.philol., cand.polit., cand.scient. og siv.ing. Kongelig resolusjon fastsetter videre hvilke eksamensenheter som utgjør grunnlaget for disse gradene.

Kongelig resolusjon fastsetter for hvilke grader examen philosophicum og examen facultatum skal inngå i grunnlaget for graden.

Av kongelig resolusjon fremgår også den tid det enkelte studium skal kunne gjennomføres på for gradene cand.theol., cand.jur., cand.med., kandidat i arbeids-helse, kandidat i helseadministrasjon, kandidat i sykepleievitenskap, cand.pharm., cand.odont., exam.oecon., cand.psychol., cand.oecon., cand.paed., cand.paed.spec. og cand.ed.

2.2 Fagenheter

Emne- og studieretningsgruppe omfatter emner med til sammen henholdsvis 20 og 10 vektall. Studieretningsgruppe bygger på en emnegruppe.

Semesteremne består av nærmere angitte kombinasjoner av eksamener i emner eller blir tatt under ett.

Grunnfag består av nærmere angitte kombinasjoner av eksamener i emner og/eller semesteremner og grunnfagstillegg eller blir tatt under ett.

Mellomfag består av grunnfag og mellomfagstillegg i faget, av semesteremne og mellomfagstillegg i faget eller blir tatt under ett.

Storfag består av grunnfag og storfagstillegg i faget, av mellomfag og storfagstillegg i faget eller blir tatt under ett.

Hovedfaget er sammensatt av en vitenskapelig undersøkelse (hovedoppgave) og eksamen(er) i et faglig og metodisk studium. Hovedfag bygger på mellomfag i faget eller på annen eksamen/utdanning fastsatt av fakultetet selv. Fakultetet foretar eventu-ell godkjenning.

Fakultetet selv fastsetter fagenheter innenfor gradene cand.theol., cand.jur., cand.med., kandidat i arbeidshelse, kandidat i helseadministrasjon, kandidat i sykepleievitenskap, cand.pharm., cand.odont., exam.oecon., cand.psychol., cand.oecon., cand.paed., cand.paed.spec. og cand.ed. og for gradene M.A., M.Phil. og M.Sc.

Senter for utvikling og miljø har studie- og eksamensenhetene semesteremne og emne som fastsettes med vektall.

Kollegiet fastsetter enheter med mer enn 10 vektall for videreutdanningstilbud som ikke kan inngå i grad. Fakultetet selv fastsetter enheter med inntil 10 vektall for videreutdanningstilbud som ikke kan inngå i grad.

2.3 Fagopprettelse

Kollegiet fastsetter med hjemmel i kongelig resolusjon og departementets vedtak hvilke fag det skal gis studietilbud i ved det enkelte fakultet.

Kollegiet kan opprette grunnfag, emne-gruppe eller emner med inntil til sammen 20 vektall i et fag, som ikke kan danne basis for videregående studier i faget.

Kollegiet kan opprette semesteremne eller emner med inntil til sammen 10 vektall i et fag, som ikke kan danne basis for studier utover grunnfag i faget.

Det teologiske fakultet selv, Det juridiske fakultet selv, Det historisk-filosofiske fakultet selv, Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet selv, Det samfunnsvitenskapelige fakultet selv, Det

utdanningsvitenskapelige fakultet selv og Styret for Senter for utvikling og miljø selv kan opprette semesteremne eller emner med inntil til sammen 10 vektall som ikke kan danne basis for studier utover semesteremnet eller emner i faget med til sammen 10 vektall.

Kollegiet oppretter videreutdanningstilbud med mer enn 10 vektall, som ikke kan inngå i grad. Fakultetet selv oppretter videreutdanningstilbud med inntil 10 vektall, som ikke kan inngå i grad.

2.4 Innhold

For å få tildelt den interfakultære cand. mag.- graden ved Universitetet i Oslo må minst et grunnfag/en emnegruppe være avlagt ved Universitetet i Oslo og et av fagene være et universitetsmellomfag. Kollegiet kan i utfyllende regler fastsette at andre fag enn mellomfag fra universitetene godkjennes som universitetsmellomfag.

For å få tildelt cand.mag.-graden ved Det historisk-filosofiske fakultet må minst et grunnfag være avlagt ved fakultetet. Graden må omfatte minst to historisk-filosofiske fag hvorav det ene minst må være et historisk-filosofisk universitetsmellomfag og det andre et historisk-filosofisk grunnfag/en 20 vektallsenhet/en årsenhet eller et historisk-filosofisk semesteremne/en 10 vektallsenhet/en halvårsenhet.

Som historisk-filosofiske fag regnes alle fag som det undervises i ved Det historisk-filosofiske fakultet. Kristendomskunnskap regnes som historisk-filosofiske fag i denne sammenheng.

Cand.mag.-graden i internasjonale kultur- og samfunnsstudier må omfatte tre komponenter: et fremmedspråk, et humanistisk eller samfunnsvitenskapelig metodestudium og et områdestudium. Graden må omfatte minst et universitetsmellomfag og som områdestudium et grunnfag. Det historisk-filosofiske fakultet

selv fastsetter i utfyllende regler hvilke fag/fagområder som kan godtas i graden.

For å få tildelt cand.mag.-graden ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet må emner med til sammen minst 20 vekttall være avlagt ved fakultetet. Graden må omfatte emner med til sammen minst 35 vekttall innen matematisk-naturvitenskapelige fag og en av fakultetet selv godkjent emnegruppe i et av fakultetets fag.

For å få tildelt cand.mag.-graden ved Det medisinske fakultet må emner med til sammen minst 20 vekttall være avlagt ved fakultetet. Graden må omfatte emner med til sammen minst 35 vekttall innen matematisk-naturvitenskapelige fag og en av Det matematisk-naturvitenskapelige fakultetet selv godkjent emnegruppe i ernæring.

For å få tildelt cand.mag.-graden ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet må minst et grunnfag være avlagt ved fakultetet. Graden må omfatte minst to samfunnsvitenskapelige fag hvorav det ene minst må være et samfunnsvitenskapelig universitetsmellomfag og det andre et samfunnsvitenskapelig grunnfag/en 20 vekttallsenhet/en årsenhet.

Som samfunnsvitenskapelige fag regnes alle fag som det undervises i ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet, men også fag som helt eller delvis tilhører et annet fakultet. Mediefag, pedagogiske fag og juridiske fag regnes som samfunnsvitenskapelige fag i denne sammenheng.

For gradene cand.theol., cand.jur., cand.med., kandidat i arbeidshelse, kandidat i helseadministrasjon, kandidat i sykepleievitenskap, cand.pharm., cand.odont., exam.oecon., cand.psychol., cand.oecon., cand.paed., cand.paed.spec. og cand.ed. fastsetter det gradsforvaltende fakultet selv krav til bredde og fordypning i fagsammensetningen.

For gradene mag.art., M.A., M.Phil. og M.Sc. fastsetter Kollegiet krav til bredde og fordypning.

§ 3. FAGLIGE KRAV

Fastsatt med hjemmel i §§ 5 og 46.

Examen philosophicum og examen facultatum skal normalt avlegges i første semester. Krav om når examen philosophicum og examen facultatum senest må være avlagt, fastsettes i utfyllende regler av Kollegiet for studiene ved de enkelte fakulteter.

Kollegiet kan i utfyllende regler fastsette krav om dokumenterte forkunnskaper tilsvarende den fakultetsrettede variantdelen av examen facultatum.

Kollegiet kan fastsette at examen philosophicum og examen facultatum skal ha obligatoriske kurs og praksis.

For øvrig kan fakultetet selv i utfyllende regler fastsette bestemmelser om at studiene skal ha obligatoriske kurs og praksis, hvilke forberedende prøver som skal kreves, og når de må være avlagt. Fakultetet selv kan i utfyllende regler også fastsette bestemmelser om krav om bestått eksamen i annet fag eller emne før et fag-/emnestudium. For studier ved Senter for utvikling og miljø fastsettes dette av senterets styre selv.

§ 4. STUDIEPLAN

Fastsatt med hjemmel i §§ 5 og 46.

Kollegiet fastsetter studieplan for examen philosophicum og examen facultatum og kan i utfyllende regler gi bestemmelser om overgangsordninger ved endringer i studieplanene for examen philosophicum og examen facultatum.

Fakultetet fastsetter studieplan for emner med inntil 10 vekttall og fakultetet selv for øvrige fag og emner, i samsvar med eventuelle nasjonale rammeplaner. Studieplanen må omfatte bestemmelser om hvilke mål studiet har; hvordan studiet er bygget opp; hvilke krav som settes til forkunnskaper, herunder forberedende prøver; eventuelle krav om obligatorisk un-

dervisning, kurs og praksis, hva slags undervisning og eksamen som gis; hvilke semestre det er undervisning og eksamen, i hvilket tidsrom av et semester/en termin de ordinære eksamener holdes og studiets innhold/kunnskapskrav. For studiene ved Senter for utvikling og miljø fastsetter senterets styre selv studieplanen.

Fakultetet selv kan i utfyllende regler gi bestemmelser om overgangsordninger ved endringer i studieplanene.

§ 5. GODSKRIVING AV GRAD, YRKESUTDANNING, FAG OSV FRA INSTITUSJON UNDER LOVEN

Fastsatt med hjemmel i §§ 5 og 47.

Fakultetet avgjør søknad om godskrivning av grad, yrkesutdanning, fag eller emne fra en institusjon som går inn under Lov av 12. mai 1995 nr. 22 om universiteter og høyskoler.

§ 6. GODKJENNING AV GRAD ELLER UTDANNING FRA INSTITUSJON SOM IKKE GÅR INN UNDER LOVEN

Fastsatt med hjemmel i §§ 5 og 48.

For de utdanninger der departementet ikke har opprettet nemnd, kan fakultetet selv avgjøre søknad om å få godkjent grad eller utdanning fra utenlandsk eller norsk institusjon som ikke går inn under Lov av 12. mai 1995 nr. 22 om universiteter og høyskoler, som del av generell grad eller som jevngrad med grad, yrkesutdanning eller annet utdanningsprogram som gis ved fakultetet.

Fakultetet selv kan i utfyllende regler fastsette bestemmelser om kontrollprøver og tilleggsprøver.

§ 7. FRITAK FOR EKSAMEN ELLER PRØVE

Fastsatt med hjemmel i §§ 5 og 49.

Kollegiet fastsetter i utfyllende regler hvilke eksamener som kan danne grunnlag

for fritak for examen philosophicum og examen facultatum.

Fakultetet selv fastsetter i utfyllende regler bestemmelser om hvilke eksamener som kan danne grunnlag for fritak for eksamen eller prøve. Fakultetet gir fritak for eksamen eller prøve.

§ 8. BORTVISNING OG UTESTENGING

Fastsatt med hjemmel i §§ 5 og 42.

Fakultetet selv eller Universitetsdirektøren kan gi en student som opptrer på en måte som virker grovt forstyrrende for medstudenters arbeid eller for virksomheten ved universitetet ellers, skriftlig advarsel om at forslag om bortvisning vil bli fremmet for Kollegiet.

Fakultetet selv eller Universitetsdirektøren kan gi en student skriftlig advarsel om at forslag om utestenging vil bli fremmet for Kollegiet, hvis studenten ikke respekterer bortvisning vedtatt av Kollegiet.

§ 9. UNDERVISNING

Fastsatt med hjemmel i §§ 5 og 44.

Ved universitetet er vårsemesteret 15. januar - 20. juni og høstsemesteret 15. august - 20. desember. Innen disse tider avholdes også ordinær eksamen. Enkelte fakulteter har etter vedtak i Kollegiet annen termin- eller semesterinndeling. Fakultetet selv kan i utfyllende regler gi nærmere bestemmelser ved slik inndeling.

Foruten jule- og sommerferiene regnes følgende ferier:

- Påskeferie fra og med mandag etter palmesøndag til og med tirsdag etter påske, eller til og med mandag 2. påskedag for cand.med.- og cand.odont.-gradenes studieordning med start høsten 1996.

- Pinseferie fra og med pinseaften til og med mandag 2. pinsedag.

Fakultetet selv kan bestemme at andre enn fagets studenter skal få delta i kurs og øvelser når det er ledig kapasitet.

§ 10. UTFYLLENDE REGLER

Fastsatt med hjemmel i § 5.

Kollegiet fastsetter utfyllende regler for examen philosophicum og examen facultatum, for den interfakultære cand.mag.-graden og for gradene M.A, M.Phil., M.Sc. og mag.art. og kan gi utfyllende regler til §§ 2, 3, 4 og 7.

Universitetsdirektøren kan gi utfyllende regler til § 1.

Fakultetet selv kan gi utfyllende regler til §§ 1, 2, 3, 4, 6, 7 og 9. For studiene ved Senter for utvikling og miljø kan senterets styre selv gi utfyllende regler til de nevnte paragrafer.

Utfyllende regler til Reglement for studiene for Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Vedtatt i fakultetsstyret 13. juni 1996

Reglene utfyller Lov om universiteter og høyskoler av 12. mai 1995 og Forskrift for studiene ved Universitetet i Oslo, vedtatt av Det akademiske kollegium 21. mai 1996.

De utfyllende reglene gjelder gradene cand.mag., exam.oecon., cand.polit., cand.psychol., cand.oecon., mag.art., M.A. og M.Phil.. For doktorgradene dr.polit., dr.psychol. og dr. philos. er det gitt egne utfyllende bestemmelser til reglementene for disse gradene.

1. GRADENE

Jf Forskrift for studiene §1

Det samfunnsvitenskapelige fakultet forvalter og tildeler gradene cand.mag., exam.oecon., cand.polit., cand.psychol., cand.oecon., mag.art., M.A., M.Phil., dr.polit. og dr.psychol.

Normert studietid for cand.mag.graden er 4 år, for exam.oecon 3 1/2 år, for cand.oecon 5 1/2 år, for cand.polit., og cand.psychol. 6 år, og for mag.art. 6 1/2-7 år (jfr. kgl. res. av 12.01.1990). Doktorgradene har eget reglement.

Cand.mag.-graden ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet blir tildelt på grunnlag av examen philosophicum og examen facultatum pluss minst sju semestres fagstudier. Minst to av fagene må være samfunnsvitenskapelige fag, hvorav det ene er et samfunnsvitenskapelig universitetsmel-lomfag og et det andre et samfunnsviten-skapelig grunnfag/20 vekttall /årsenhet. Se forøvrig punkt 7.

Graden exam.oecon. blir tildelt på grunnlag av fullført første og andre avdeling av sosialøkonomistudiet. Examen

philosophicum og examen facultatum inngår som en del av graden.

Graden cand.polit. blir tildelt på grunn-lag av en cand.mag.-grad eller tilsvarende utdanning godkjent av fakultetet og hovedfagseksamen ved Det samfunnsviten-skapelige fakultet eller hovedfagseksamen i kriminologi eller forvaltningsinformatikk ved Det juridiske fakultet. Før melding til eksamener under hovedfagets siste del må studenten ha bestått en prøve i samfunns-vitenskapelig statistikk. Kandidater med hovedfag i medievitenskap kan i visse til-feller få tildelt graden cand.polit.

Studiet som fører frem til graden cand.psychol. er delt inn i to avdelinger. Før opptak til første avdeling må introduksjonsstudiet i psykologi samt examen philosophicum være fullført og bestått. Examen facultatum inngår i introduksjonsstudiet. Første avdeling må være bestått før oppmelding til andre avdeling. Senest i andre avdeling skal studenten levere inn en selvvalgt vitenskapelig undersøkelse (hovedopp-gave). Fagsammensetningen fastsettes av fakultetet. Examen philosophicum og examen facultatum inngår som en del av graden.

Studiet som fører frem til graden cand.oecon. er delt inn i tre avdelinger. Før tredje avdeling av sosialøkonomistudiet kan påbegynnes må annen avdeling være bestått. I tredje avdeling skal studenten levere inn en selvvalgt vitenskapelig undersøkelse (hovedoppgave). Fagsam-mensetningen fastsettes av fakultetet. Examen philosophicum og examen facultatum inngår som en del av graden.

Graden mag.art. blir tildelt på grunnlag av prøve i to støttefag og ett hovedfag. Innenfor hovedfaget skal studenten legge

frem en vitenskapelig undersøkelse over et selvvalgt emne og avlegge og bestå en skriftlig og muntlig prøve. Examen philosophicum og examen facultatum inngår som en del av graden.

2 FAGLIGE KRAV

Jf Forskrift for studiene §3

Examen philosophicum og examen facultatum må avlegges (dvs være bestått) senest semesteret før oppmelding til første fageksamen.

Det henvises forøvrig til punkt 3 i Utfyllende regler til Forskrift om avleggelse og gjennomføring av eksamener og prøver for Det samfunnsvitenskapelige fakultet.

3 STUDIEPLANER

Jf Forskrift for studiene §§6 og 7.

Fakultetet selv kan bestemme at fageksamener kan inndeles i emneprøver med vekt tall som gir uttrykk for omfanget av emnene, og som brukes ved utregning av karakteren for de enkelte fageksamener.

Instituttet fastsetter pensum, i samsvar med studieplanen.

Instituttet kan vedta endringer i studieplaner innen rammen av Retningslinjer for studieplanavgjørelser gitt av fakultetet 20.06.91. Endringene skal kunngjøres på passende måte og være allment tilgjengelig på institusjonen (via Studiehåndbok eller lignende).

3.1 Overgangsregler

Ved overgang til ny studieordning på grunn- og mellomfagsnivå og adskilte deleksamener på inntil et semesters normert studietid på videregående nivå, gis studenter anledning til å gå opp til eksamen etter gammel ordning i ett år etter innføringen av ny ordning. For hovedfag og avdelinger av profesjonsstudiene forøvrig er overgangsperioden normalt

to år. Søknader om dispensasjon fra overgangsperiodene avgjøres av instituttet.

4 FRITAK, GODSKRIVING OG GODKJENNING AV UTDANNING

Jf Forskrift for studiene §§6 og 7.

Institutt avgjør fritak for eksamen eller prøve på bakgrunn av retningslinjer gitt av fakultetet og/eller ut fra tidligere presedensskapende vedtak.

5 ANLEDNING TIL Å TA HOVEDFAGSKURS SOM DEL AV CAND.MAG.-GRADEN

Det er ikke anledning til å ta hovedfagskurs som del av cand.mag.-graden.

6 OM HOVEDOPPGAVEN

Hovedoppgaven innen cand.polit.-studiet og profesjonsstudiene ved fakultetet har en normert studietid på ett til to semestre (tilsvarende 10-20 vekt tall). Studieplanene gir detaljerte opplysninger.

Det er adgang til å levere som hovedoppgave flere enkeltarbeider dersom disse samlet i sitt innhold utgjør et hele.

Arbeid som har inngått i annen eksamen kan ikke inngå som del av hovedoppgaven.

Del av et gruppearbeid kan godkjennes som hovedoppgave dersom den representerer en innsats hvor art og omfang lar seg identifisere av sensurkomiteén i den utstrekning det er nødvendig for bedømmelsen. Komiteén bør, når det er nødvendig, innhente erklæringer fra de øvrige forfattere og i tvilstilfelle avgi særskilt uttalelse om hvorvidt arbeidet kan antas til bedømmelse etter bestemmelsene i dette avsnittet.

Fakultetet kan fastsette at det i et fag skal være adgang til å skrive en hovedoppgave over et oppgitt tema med en bestemt innleveringsfrist.

7 OM CAND.MAG.-GRADEN VED DET SAMFUNNSVITENSKAPELIGE FAKULTET

Jf Forskrift for studiene §2.

Cand.mag.-graden blir tildelt på grunnlag av examen philosophicum og examen facultatum pluss minst sju semestres fagstudier.

Den samfunnsvitenskapelige cand.mag.-graden forutsetter at:

- to av fagene skal være samfunnsvitenskapelige fag, hvorav det ene er et samfunnsvitenskapelig universitetsmellomfag og det andre er et samfunnsvitenskapelig grunnfag/20 vekttall /årsenhet.
- minst ett grunnfag er avlagt ved fakultetet.

Som samfunnsvitenskapelige fag regnes alle fag som det undervises i ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet. Dessuten regnes mediefag, pedagogiske fag og juridiske fag som samfunnsvitenskapelige fag i denne sammenheng.

Forøvrig gjelder følgende dybdekrav til graden:

- Mellomfag er et universitetsmellomfag/storfag som

enten gis på universitetet eller høgskole, og som gir grunnlag for opptak til et samfunnsvitenskapelig hovedfag. Unntakene er mellomfag på universitetet det ikke gis hovedfagsutdanning i.

- Grunnfag er et universitetsgrunnfag/årsenhet som enten gis på universitetet eller høgskole, og som kan gi grunnlag for videre studier på mellomfagsnivå i et samfunnsvitenskapelig fag.
- De siste 20 vekttallene kan bestå av både avsluttende og uavsluttende utdanninger, dog med det karakterkrav som institusjonen stiller for å få utskrevet et endelig vitnemål.

Det gjelder følgende breddekrav til graden:

- Det kan ikke tas med enn 40 vekttall i ett fag. Dersom studiet er sammensatt kan det maksimalt inngå med 50 vekttall.
- Inntil 5 vekttalls overlapping godkjennes når det dreier seg om hele grunnfags- og mellomfagsenheter. Det tillates ikke overlapping i de siste 20 vekttallene.

Forskrift om avleggelse og gjennomføring av eksamener og prøver ved Universitetet i Oslo

Fastsatt av Det akademiske kollegium 11. februar 1997 med hjemmel i Lov av 12. mai 1995 nr. 22 om universiteter og høyskoler §§5 og 50, med endringer senest våren 1999.

§ 1. EKSAMENSFORMER

Ved Universitetet i Oslo kan følgende eksamensordninger benyttes:

- skriftlig eksamen
- muntlig eksamen
- hjemmeeksamen
- gruppeeksamen
- praksis
- evaluert praksis
- klinisk/praktisk eksamen
- praktisk eksamen
- semesteroppgave/spesialoppgave
- prosjektoppgave
- hovedoppgave
- masteroppgave
- avhandling
- prøveforelesning

Fakultetet selv gir i studieplan eller utfyllende regler bestemmelser om hvilke eksamensformer eller kombinasjoner av eksamensformer det vil benytte for sine fag, emner, avdelinger osv. med sikte på at studentenes kunnskaper og ferdigheter blir prøvet og vurdert på en upartisk og faglig betryggende måte.

§ 2. KARAKTERSYSTEMER

Ved Universitetet i Oslo benyttes de karaktersystemer som fremgår av pkt. 2.1. - 2.10 nedenfor. Fakultetet selv kan i utfyllende regler fastsette ved hvilke studier disse skal benyttes.

2.1 Det teologiske fakultet

A.

Laudabilis prae ceteris	1.0 - 1.5
Laudabilis	1.6 - 2.5
Haud illaudabilis	2.6 - 3.2
Non contemnendus	3.3 - 4.0
Immaturus	4.1 - 6.0

Tallverdiene 4.1 - 6.0 benyttes som hjelpetørrelser i sensurarbeidet og oppgis normalt ikke.

B.

Bestått/Ikke bestått

A

B

C

D

Fail

D.

Pass/Fail

2.2 Det juridiske fakultet

A.

For eksamener etter studieordningen av 1984 benyttes følgende karaktersystem:

Reglementer

Laudabilis	2.00 - 2.15
Står til laudabilis	2.16 - 2.35
Kan få laudabilis	2.36 - 2.55
Kan vel få laudabilis	2.56 - 2.75
Haud illaudabilis	2.76 - 2.95
Står til haud illaudabilis	2.96 - 3.15

Studenter som får dårligere karakter enn står til haud illaudabilis, har ikke bestått. For dem settes ingen tallverdi.

B.

Til privatrett grunnfag og offentlig rett grunnfag (og mellomfag) og kriminologi grunnfag, mellomfag og hovedfag benyttes dette karaktersystem:

Laudabilis prae ceteris	1.0 - 1.5
Laudabilis	1.6 - 2.5
Haud illaudabilis	2.6 - 3.2
Non contemnendus	3.3 - 4.0
Immaturus	4.1 - 6.0

Tallverdiene 4.1 - 6.0 benyttes som hjelpetørrelser i sensurarbeidet og oppgis normalt ikke.

C.

Til profesjonsdelen benyttes følgende karaktersystem i samsvar med ECTS-skala):

- A
- B
- C
- D
- E
- F=Ikke bestått (Fail)

Det gis ikke hovedkarakter.

D.

Til rettslære grunnfag (semesteremnene yrkeslivets jus og privatlivets jus) benyttes følgende karaktersystem:

Godkjent/ikke godkjent.

E.

For eksamen til mastergraden benyttes følgende karaktersystem:

- A
- B
- C
- D
- Fail

2.3 Det medisinske fakultet

A.

For hver eksamen gis det en karakter som uttrykkes i hele tall fra 12 til 6. Studenter som får dårligere resultat enn 6, har ikke bestått eksamen. For dem settes ingen tallverdi.

Avdelings- og hovedkarakter angis på følgende måte:

Laudabilis cum litteris commendatitiis	11.00 - 12.00
Laudabilis	9.00 - 10.99
Haud illaudabilis	7.00 - 8.99
Non contemnendus	6.00 - 6.99

Fakultetet selv gir regler for utregning av hovedkarakter, avdelingskarakter og karakterer i fag der karakteren er sammensatt.

B.

Bestått/Ikke bestått

Laudabilis prae ceteris	1.0 - 1.5
Laudabilis	1.6 - 2.5
Haud illaudabilis	2.6 - 3.2
Non contemnendus	3.3 - 4.0
Immaturus	4.1 - 6.0

Tallverdiene 4.1 - 6.0 benyttes som hjelpetørrelser i sensurarbeidet og oppgis normalt ikke.

D.

1.0 - 6.0 med trinn på 0,1. 1.0 er beste karakter og 4.0 er dårligste ståkarakter. Trinnene 4.1 - 6.0 benyttes som hjelpetørrelser i sensurarbeidet og oppgis normalt ikke.

E.

Godkjent/Ikke godkjent

r.

Pass/Fail

2.4 Det historisk-filosofiske fakultet

A.

Laudabilis prae ceteris	1.0 - 1.5
Laudabilis	1.6 - 2.5
Haud illaudabilis	2.6 - 3.2
Non contemnendus	3.3 - 4.0
Immaturus	4.1 - 6.0

Tallverdiene 4.1 - 6.0 benyttes som hjelpetørrelser i sensurarbeidet og oppgis normalt ikke.

B.

Bestått/Ikke bestått

C.

Godkjent/Ikke godkjent

D.

A

B

C

D

Fail

E.

Pass/Fail

2.5 Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

A.

1.0 - 6.0 med trinn på 0,1. 1.0 er beste karakter og 4.0 er dårligste ståkarakter. Trinnene 4.1 - 6.0 benyttes som hjelpetørrelser i sensurarbeidet og oppgis normalt ikke. Dessuten kan karakteren Bestått med laud brukes.

B.

Bestått/Ikke bestått. Dessuten kan karakteren Bestått med laud brukes.

C.

Godkjent/Ikke godkjent

2.6 Det odontologiske fakultet

A.

Laudabilis cum litteris commendatitiis	11 og 12
Laudabilis	9 og 10
Haud illaudabilis	7 og 8
Non contemnendus	6

Studenter som får dårligere karakter enn 6, har ikke bestått eksamen. For dem settes ingen tallverdi.

Fakultetet selv gir regler for utregning av karakter i fag der karakteren er sammensatt.

B.

Bestått/Ikke bestått

C.

Godkjent/Ikke godkjent

D.

Pass/Fail

2.7 Det samfunnsvitenskapelige fakultet

A.

Laudabilis prae ceteris	1.0 - 1.5
Laudabilis	1.6 - 2.5
Haud illaudabilis	2.6 - 3.2
Non contemnendus	3.3 - 4.0
Immaturus	4.1 - 6.0

Tallverdiene 4.1 - 6.0 benyttes som hjelpestørrelser i sensurarbeidet og oppgis normalt ikke.

B.

Godkjent/Ikke godkjent

A

B

C

D

Fail

D.

Pass/Fail

2.8 Det utdanningsvitenskapelige fakultet

A.

Laudabilis prae ceteris	1.0 - 1.5
Laudabilis	1.6 - 2.5
Haud illaudabilis	2.6 - 3.2
Non contemnendus	3.3 - 4.0
Immaturus	4.1 - 6.0

Tallverdiene 4.1 - 6.0 benyttes som hjelpestørrelser i sensurarbeidet og oppgis normalt ikke.

B.

1.0 - 6.0 med trinn på 0,1. 1.0 er beste karakter og 4.0 er dårligste ståkarakter. Trinnene 4.1 - 6.0 benyttes som hjelpestørrelser i sensurarbeidet og oppgis normalt ikke.

C.

Godkjent/Ikke godkjent

D.

Excellent	1.0 - 1.5
Very Good	1.6 - 2.5
Good	2.6 - 3.2
Not recommendable but pass	3.3 - 4.0
Fail	4.1 - 6.0

Tallverdiene 4.1 - 6.0 benyttes som hjelpetørrelser i sensurarbeidet og oppgis normalt ikke.

- A
- B
- C
- D
- Fail

E.

Pass/Fail

2.9 Examen philosophicum og examen facultatum

Laudabilis prae ceteris	1.0 - 1.5
Laudabilis	1.6 - 2.5
Haud illaudabilis	2.6 - 3.2
Non contemnendus	3.3 - 4.0
Immaturus	4.1 - 6.0

Tallverdiene 4.1 - 6.0 benyttes som hjelpetørrelser i sensurarbeidet og oppgis normalt ikke.

2.10 Senter for utvikling og miljø

A.

1.0 - 6.0 med trinn på 0.1. 1.0 er beste karakter og 4.0 er dårligste ståkarakter. Trin-

nene 4.1. til 6.0 benyttes som hjelpetørrelser i sensurarbeidet og oppgis normalt ikke.

B.

Bestått/Ikke bestått

C.

Bestått med laud, Bestått, Ikke bestått

§ 3. FAGLIGE KRAV FOR OPPMELDING TIL EKSAMEN

Ved Det teologiske fakultet, Det juridiske fakultet, Det historisk-filosofiske fakultet, Det samfunnsvitenskapelige fakultet og Det utdanningsvitenskapelige fakultet må examen philosophicum og examen facultatum være bestått før en student kan melde seg til en fageksamen, herunder eksamen i fag, avdeling eller emne som gir uttelling i en grad enten alene eller som del av en større fagenhet. Kollegiet kan i utfyllende regler fastsette dispensasjonsbestemmelser, jf. § 14. Kollegiet kan i utfyllende regler også fastsette overgangsbestemmelser mht. kravet om examen facultatum.

Kollegiet kan i utfyllende regler fastsette krav om at dokumenterte forkunnskaper tilsvarende den fakultetsrettede variantdelen av examen facultatum må være bestått før en student kan melde seg til eksamen.

Ved Det historisk-filosofiske fakultet må examen facultatum med lingvistikkvariant eller examen facultatum med annen variant og egen forprøve i lingvistikk være bestått før en student kan melde seg til eksamen i et språkfag.

For øvrig kan fakultetet selv i utfyllende regler gi bestemmelser om at visse eksamener ikke kan avlegges før andre eksamener/kurs på forhånd er bestått.

Det må kunne godtgjøres at de krav som stilles til forkunnskaper og gjennomføring av obligatorisk arbeid for vedkommende eksamen, er oppfylt.

§ 4. ANDRE KRAV FOR OPPMELDING TIL EKSAMEN

Det er en forutsetning for å kunne melde seg til eksamen eller bli administrativt oppmeldt, jf. § 5, at studenten i det aktuelle semester har betalt semesteravgift, i henhold til lov og forskrift om studentsamskipnader, og har semesterregistrert seg innen de fastsatte frister, som er 15. februar om våren og 15. september om høsten. Universitetsdirektøren kan dispensere fra fristene.

Selv om en student tilhører en gruppe studenter som er fritatt fra betaling av semesteravgift, må studenten ordinært semesterregistrere seg i eksamenssemesteret.

§ 5. EKSAMENSMELDING

Studenten må til ordinær eksamen melde seg innen 15. september i høstsemesteret og 15. februar i vårsemesteret. For eksamen i hovedfagsemner og hovedfag kan fakultetet fastsette egne frister. For eksamen til forprøve i lingvistikkk i tilknytning til intensivkurs før/ved semesterstart fastsetter Det historisk-filosofiske fakultet selv eksamensmeldingsfristen i tilknytning til det enkelte kurs.

Universitetsdirektøren og fakultetet kan dispensere fra meldingsfristen. Fakultetet selv kan i utfyllende regler gi bestemmelser om dispensasjon.

Studenter uten kullordning må ved semesterregistreringen melde seg til minst én av semesterets eksamener og/eller angi eksamenssemester for fremtidig eksamen. Studenten kan melde seg til flere eksamener eller endre opprinnelig eksamensmelding frem til fristen for semesterregistrering og eksamensmelding. Fakultetet selv kan bestemme at studentene meldes opp administrativt.

Studenten kan annullere eksamensmeldingen senest 2 uker før eksamensdato/-første eksamensdag i det enkelte fag/emne (ved hjemmeeksamen 2 uker før datoen for utlevering av hjemmeoppgaven). Trekk før

denne fristen vil ikke gjelde som eksamensforsøk.

Dersom en student på grunn av sykdom eller annen gyldig grunn ikke kan møte til eksamen ved et fakultet med annulleringsordning for eksamensmelding, må legeattest eller tilsvarende dokumentasjon leveres innen frister gitt av fakultetet selv hvis forsøket ønskes annullert. En student som ikke møter til en eksamen med annulleringsordning for eksamensmelding og som ikke har annullert eksamensmeldingen innen den fastsatte frist, vil bli registrert med tellende forsøk, jf. § 12.

Ved eksamener ved Det odontologiske fakultet og ved muntlige og praktisk-kliniske eksamener ved Det medisinske fakultet, må legeattest eller tilsvarende dokumentasjon leveres innen frister gitt av fakultetet hvis forsøket ønskes annullert.

§ 6. EKSAMENSSEMESTER OG EKSAMENSTIDSPUNKT

Opplysninger om i hvilke semestre/terminer de ordinære eksamener i fag eller emner holdes, skal stå i studieplanen.

Ved vesentlige forandringer i studieplanen fastsetter fakultetet selv når eksamen i fag eller emne skal holdes for siste gang.

Opplysninger om i hvilket tidsrom av et semester/en termin de ordinære eksamener i fag eller emner holdes, skal fremgå av studieplanen.

Fakultetet skal minst 4 uker før ordinær, skriftlig eksamen/første skriftlige eksamensdag og minst en uke før ny eksamen/utsatt eksamen ha kunngjort eksamensdatoen(e). Kortere kunngjøringsfrist kan unntaksvis benyttes etter avtale med kandidaten(e).

Ordinær skriftlig eksamen avholdes i slutten av semesteret, tidligst 15. november i høstsemesteret og 15. mai i vårsemesteret. Fakultetet selv kan i studieplan eller utfyllende regler fastsette annet eksamens-tidspunkt når studieordning eller særlige grunner tilsier dette.

For examen philosophicum og examen facultatum kan eksamen arrangeres før 15. mai når 17. mai faller på en mandag, tirsdag eller onsdag og/eller pinsen faller i mai.

§ 7. BRUK AV MÅLFORM OG SPRÅK TIL EKSAMEN

Bestemmelser om bruk av målform i eksamensoppgaver er gitt i forskrift til § 7 i forskriftene til Lov 11. april 1980 nr. 5 om Målbruk i offentlig tjeneste.

Fakultetet selv kan i utfyllende regler gi bestemmelser om bruk av fremmede språk til eksamen.

§ 8. HJELPEMIDLER UNDER EKSAMEN

Fakultetet fastsetter hvilke hjelpemidler som kan benyttes ved eksamen og hvordan dette skal bekjentgjøres. Fakultetet foretar godkjenningen av hjelpemidlet i det enkelte tilfelle.

§ 9. TILRETTELAGT EKSAMEN

Kollegiet gir i utfyllende regler retningslinjer for gjennomføring av tiltak som er nødvendige for at ulike grupper funksjonshemmede studenter kan avlegge eksamen ved universitetet. Retningslinjene skal bl.a. omfatte søknadsfrister, krav til dokumentasjon, ulike tiltak som kan være aktuelle og spørsmål om anonymitet ved evaluering.

Fakultetet selv kan i utfyllende regler fastsette bestemmelser om slike tiltak. Fakultetet behandler henvendelse om tilrettelagt eksamen.

§ 10. FREMSTILLELSE TIL EKSAMEN

En student ansees for å ha fremstilt seg til eksamen når han/hun er til stede i eksamenslokalet idet første oppgave gjøres kjent. Ved hjemmeoppgave ansees studenten å ha fremstilt seg når oppgaven er delt ut. En student som trekker seg under ek-

samen, har således benyttet et forsøk, med mindre vedkommende leverer legeattest eller annen dokumentasjon, jf. neste avsnitt.

Dersom en student på grunn av sykdom eller annen gyldig grunn må trekke seg under eksamen, må legeattest eller tilsvarende dokumentasjon leveres innen frister gitt av fakultetet selv hvis forsøket ønskes annullert. Fakultetet selv fastsetter i utfyllende regler bestemmelser om hva som kan være gyldig grunn. Fakultetet behandler henvendelse om annulleringsønske.

Ved eksamen uten annulleringsordning teller ikke manglende oppmøte som forsøk.

En student som har levert besvarelse, kan ikke unndra seg sensur. Dersom en student har avlagt samme eksamen flere ganger, vil beste karakter gjelde.

Fakultetet kan gjøre unntak fra regelen om offentlig muntlig eksamen og prøver i det enkelte tilfelle etter ønske fra vedkommende eksamenskandidat, når tungtveien- de hensyn taler for det.

§ 11. ADGANG TIL NY EKSAMEN, NY PRAKSISPERIODE, UTSATT EKSAMEN OG EVENTUELL EKSTRAORDINÆR EKSAMEN

En student har ved gyldig forfallsgrunn rett til utsatt eksamen dersom ordinær eksamen ikke avholdes hvert semester.

Fakultetet selv fastsetter i utfyllende regler bestemmelser om adgang til ny eksamen, ny praksisperiode, om utsatt eksamen og eventuell ekstraordinær eksamen, herunder når slike eksamener skal avholdes. Fakultetet gir adgang til ny eksamen, ny praksisperiode osv.

§ 12. ANTALL FORSØK TIL EKSAMEN

En student kan ikke gå opp til samme fag eller emneeksamen mer enn tre ganger. Fakultetet kan i særlige tilfeller dispensere fra denne bestemmelsen. Fakultetet selv kan i utfyllende regler gi bestemmelser om hva som gir grunnlag for dispensasjon. Hva

som regnes som tellende forsøk, fremgår av §§ 5 og 10.

Begrensningen i antall forsøk gjelder ikke examen philosophicum og examen facultatum.

§ 13. SENSUR

Fakultetet selv oppnevner sensorer.

Ved Det historisk-filosofiske, Det matematisk-naturvitenskapelige, Det samfunnsvitenskapelige og Det utdanningsvitenskapelige fakultet kan fakultetsstyret selv uten adgang til videredelegasjon innen fakultetet gjøre unntak fra bestemmelsen om eksternt sensor når minst en av sensorene hentes utenfor fakultetet.

For studier med både skriftlig og muntlig prøve som avsluttende eksamen skal sensur for hovedoppgaver, særavhandlinger og tilsvarende skriftlige arbeider foreligge før den muntlige eksamen. Fristen for innlevering av slike arbeider skal normalt være 4 - 8 uker før sensur skal foreligge. Frem til utgangen av 2001 gis det anledning til å ha inntil 13 ukers frist for visse hoved-

fag ved Det historisk-filosofiske fakultet og for særavhandlinger ved Det juridiske fakultet.

For studier med bare muntlig avsluttende eksamen gjelder de samme regler mht frist for innlevering av hovedoppgaver, særavhandlinger og tilsvarende skriftlige arbeider når studieplanen krever at sensur for slike arbeider skal foreligge før eksamen. Dersom studieplanen ikke krever dette, skal sensur foreligge senest 4 - 5 uker etter muntlig eksamen.

§ 14. UTFYLLENDE REGLER

Kollegiet fastsetter utfyllende regler for examen philosophicum og examen facultatum og kan gi utfyllende regler til §§ 5 og 9.

Fakultetet selv kan gi utfyllende regler til §§ 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 og 13 i denne forskrift. For studiene ved Senter for utvikling og miljø kan senterets styre selv gi utfyllende regler til nevnte paragrafer i denne forskrift.

Utfyllende regler til Forskrift om avleggelse og gjennomføring av eksamener og prøver for Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Vedtatt i fakultetsstyret 13. juni 1996.

Reglene utfyller Lov om universiteter og høyskoler av 12. mai 1995 og Forskrift om avleggelse og gjennomføring av eksamener og prøver ved Universitetet i Oslo, vedtatt av Det akademiske kollegium 21. mai 1996.

De utfyllende reglene gjelder gradene cand.mag., exam.oecon., cand.polit., cand.psychol., cand.oecon., mag.art., M.A. og M.Phil.. For doktorgradene dr.polit., dr.psychol. og dr. philos. er det gitt egne utfyllende bestemmelser til reglementene for disse gradene.

1 TIDSPUNKT FOR EKSAMEN

Fageksamener og eksamen i emneprøver holdes én gang i semesteret med mindre fakultetet har fastsatt noe annet. Bestemmelse om dette tas inn i studieplanen for vedkommende fag.

2 TREGANGERS-REGEL

Jf Forskrift for eksamen §12

En student kan normalt ikke framstille seg mer enn 3 - tre - ganger til samme eksamen eller prøve. Dersom en student melder seg til eksamen uten å møte frem regnes det som ett av de tre forsøkene, forutsatt at studenten ikke trekker seg ved å gi melding til eksamensinspektøren ved fakultetet senest 3 - tre - uker før eksamen, eller dokumenterer gyldig forfall til eksamen.

Denne bestemmelsen har trådt i kraft høstsemesteret 1992, eksamener avlagt før dette tidspunktet vil ikke bli regnet som forsøk.

En student kan etter søknad gis anledning til et fjerde forsøk på eksamen dersom:

- studenten kan dokumentere personlige eller sosiale grunner som tydelig har innvirket på resultatet under ett av forsøkene, eller
- eksamen er siste deleksamen under hovedfag/videregående studium, eller
- et av de tellende forsøkene var "ikke møtt".

En eksamen som blir annullert på grunn av fusk/forsøk på fusk, vil telle som ett eksamensforsøk.

3 KRAV OM EXAMEN PHILOSOPHICUM OG EXAMEN FACULTATUM OG PRØVE I SAMFUNNSVITENSKAPELIG STATISTIKK

Jf Forskrift for eksamen §3

Før melding til eksamen i avdeling, fag eller semesteremne kreves at studenten har bestått examen philosophicum og examen facultatum, dersom ikke studenten er innvilget fritak for examen philosophicum og examen facultatum.

Før melding til eksamen til høyere avdeling i profesjonsstudiene må lavere avdelings eksamener være bestått.

Før melding til eksamener under hovedfagets/profesjonstudiets siste del må studenten ha bestått en prøve i samfunnsvitenskapelig statistikk, eventuelt som en del av en fageksamen.

Følgende prøver godkjennes som prøve i samfunnsvitenskapelig statistikk:

- Fra pedagogikk:
 - a) Prøve i forskningsmetoder, studieplaner 1975-87.
 - b) Obligatorisk statistikk-kurs under hovedfag, studieplanen av 1984 og senere planer, obligatorisk eksamen i forskningsmetode og statistikk under cand.ped.-studiet, samt obligatorisk eksamen etter studieplanen av 1996/97.
- Fra sosiologi: Grunnfag/mellomfag.
- Fra statsvitenskap: Prøve i metode med statistikk.
- Fra sosialøkonomi: statistikkdelen av semesteremnet i matematikk og statistikk.
- Fra statistikk grunnfag: Eksamener i statistikk.
- Fra samfunnsgeografi: Grunnfag/mellomfag.
- Særskilte prøver i statistikk avlagt under tidligere studieplaner.

Andre prøver i statistikk kan godkjennes etter søknad til fakultetet

4 OM UTSATT PRØVE OG KONTINUASJON VED FAKULTETETS EKSAMENER

Jf Forskrift for eksamen §11

Kontinuere vil si å få fortsette på en skriftlig eksamen der én eksamensdag er fullført, eventuelt en muntlig eksamen der skriftlig er fullført. Utsatt prøve vil si å få utsatt en skriftlig eksamen som ikke er påbegynt, dvs der det ikke er levert besvarelse noen av eksamensdagene.

Med kontinuasjon og utsatt prøve siktes det her til en egen eksamen før neste ordinære eksamen holdes. Denne eksamen kan holdes så snart som mulig etter at gyldig forfallsgrunn er bortfalt, etter bestemmelse av instituttet eller fakultetet.

4.1 Kontinuasjonseksamen

Arrangeres for studenter som har levert eksamensbesvarelse minst én skriftlig eksamensdag, men på grunn av sykdom eller annet gyldig forfall ikke kan møte til de(n) andre eksamensdagen(e).

4.2 Utsatt prøve

Det gis utsatt prøve ved dokumentert gyldig forfall.

Som gyldig forfall regnes: akutt sykdom eller dødsfall i nærmeste familie som inntrer 3 - tre - uker eller mindre før eksamen, der legeerklæringen strekker seg over alle eksamensdagene. Akutt forverring av kronisk lidelse regnes her som akutt sykdom.

En kvinnelig student som venter barn innenfor et tidsrom på 6 - seks - uker før eller 6 - seks - uker etter siste skriftlige eksamensdag, har rett til fremskutt eller utsatt prøve. Studenten kan kreve at prøven legges til minst 6 - seks - uker før forventet nedkomst, eller minst 6 - seks - uker etter nedkomsten. I sistnevnte tilfelle må studenten gi melding til fakultetet senest 3 - tre - uker etter nedkomsten.

Fedre kan få utsatt prøve/kontinuasjon for tilstedeværelse ved eget barns fødsel.

Studenter på 1. avdeling i profesjonsstudiet i psykologi får anledning til å avlegge utsatt eksamen, samme eller påfølgende semester, dersom de stryker på ordinær eksamen. Denne ordningen omfatter kun studenter på 1. avdeling i profesjonsstudiet i psykologi.

Dersom man ikke på forhånd gir beskjed til fakultetet om forfall fra kontinuasjon/utsatt prøve, mister man retten til å få kontinuasjon/utsatt prøve senere ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet.

4.4 Sykdom under eksamen

Dersom en kandidat uventet blir syk under skriftlig eksamen, må kandidaten henvende

de seg til overinspektøren i eksamenslokalet. For at forfallet skal regnes for gyldig skal Helsetjenesten på Universitetet konsulteres direkte, og legeerklæring umiddelbart leveres til eksamensinspektøren ved fakultetsadministrasjonen. Kandidaten må samtidig gi skriftlig beskjed til eksamensinspektøren dersom man ønsker å søke om utsatt prøve/ kontinuasjonseksamen.

4.5 Utsettelse av muntlig prøve

Søknad om utsettelse av bare muntlig prøve behandles og avgjøres av instituttet. Dersom studenten blir syk til muntlig prøve, skal instituttet umiddelbart kontaktes. Hvis mulig bør det skje før den muntlige eksamen skal holdes. To-dagersfristen for sykmelding kommer i tillegg til den umiddelbare beskjeden.

4.6 Hovedoppgaver, semesteroppgaver og hjemmeoppgaver

Ved tidsavgrensede hjemmeoppgaver/eksamen (1-2 uker) kan kortere, dokumentert gyldig forfall gi forlenget innleveringsfrist. Søknad om dette sendes direkte til instituttet, som tar avgjørelse i hvert enkelt tilfelle og ut fra egne bestemmelser om maksimal forlengelse av innleveringsfristen.

Kandidater som har dokumentert sykdomsforfall i løpet av de siste to ukene før innleveringsfristen på semesteroppgaven eller hovedoppgaven vil få fristen forlenget, dersom dette ikke umuliggjør avviklingen av eksamen i semesteret. Avgjørelsen om dette tas av instituttet.

4.7 Gyldig forfall og krav til dokumentasjon

Gjennom dokumentasjon av gyldig forfall kan studenten i de tilfeller som er nevnt over få kontinuasjonseksamen eller utsatt prøve, eller unngå at eksamen regnes som et av tre forsøk på å fremstille seg til eksa-

men. For å få kontinuere eller utsatt prøve på grunn av sykdomsforfall må legeerklæringen være utstedt snarest mulig etter sykdommens inntredelse og senest 2 - to - dager etter siste eksamensdag. Søknad med legeerklæringen må straks leveres/sendes fakultetet. Legeerklæringen skal inneholde opplysninger om hvilket tidsrom den gjelder for. Fakultetet må umiddelbart få beskjed om friskmelding dersom det ikke går fram av legeerklæringen, slik at kontinuasjonseksamen eventuelt kan avholdes før semesteret avsluttes. Kvalme og søvnløshet godtas vanligvis ikke som gyldig forfallsgrunn. Dødsfall eller alvorlig sykdom i nærmeste familie regnes som annet gyldig forfall. I slike situasjoner, som for sykdom, må fakultetet straks få skriftlig beskjed, og forfallet må ordinært dokumenteres som nevnt over. Studentene plikter selv å gjøre seg kjent med hvor og til hvilken tid eksamen holdes, blant annet gjennom oppslagene på instituttet.

4.8 Krav til legeerklæring i forbindelse med eksamen

Legeerklæringer som innleveres i forbindelse med eksamen, skal være utformet i overensstemmelse med de retningslinjer som er gitt i Lægeforeningens Ethiske regler for leger. Utdrag fra disse reglene er gjengitt nedenfor:

Regler for legenes utstedelse av attester og andre legeerklæringer.

§3

En lege skal kreve opplysninger om formålet med en legeerklæring før han utsteder den. Det skal fremgå av erklæringen hvilket formål legen har hatt for øye ved utstedelsen. Legen skal avslå å utstede erklæringer som etter hans skjønn er unyttige eller som ikke anses hensiktsmessige for det formål anmodningen gjelder.

§6

En legerklæring skal inneholde de opplysninger som anses nødvendig for den som erklæringen er bestemt for. Opplysningene må være tilstrekkelig til å identifisere undersøkte. Erklæringen skal være så uttømmende og gitt i en slik form at misforståelse unngås. Det skal tydelig gå frem av erklæringen hvilke opplysninger som beror på legens egne undersøkelser og iakttagelser, og hvilke som skriver seg fra andre kilder.

§8

En lege bør i den utstrekning det er mulig, bruke de skjemaer for legerklæringer som attestutvalget har godkjent. Hvis sentralstyret har påbudt at et bestemt skjema skal brukes til visse legerklæringer, må medlemmene rette seg etter dette. Når forholdene tilsier det, kan sentralstyret forby medlemmene å utstede erklæringer på skjema som attestutvalget ikke har kunnet godkjenne.

5 MÅLFORM OG SPRÅK I EKSAMENSOPPGAVENE OG BESVARELSENE

Jf Forskrift for eksamen §7

Eksamensoppgavene gis normalt kun på bokmål og nynorsk. Søknad om å få eksamensoppgavene gitt på annet språk avgjøres av instituttet.

Det er anledning til å skrive eksamensbesvarelser på norsk, svensk, dansk eller engelsk uten å søke om tillatelse på forhånd. Søknad om tillatelse til å skrive eksamensbesvarelser på annet språk enn de som er nevnt over avgjøres av instituttet.

6 BEGRENSET ADGANG TIL Å TA OM IGJEN EKSAMENER PÅ LAVERE NIVÅ

En kandidat som har meldt seg til eksamen ved en avdeling av et profesjonsstudium

eller et hovedfag, kan ikke avlegge ny eksamen ved en lavere avdeling/mellomfag og få den godkjent som del av graden uten at han senere avlegger eksamen ved de etterfølgende avdelinger.

7 VITNEMÅL OG KARAKTERUTSKRIFT

7.1 Beregning av karakter

Beregningen av endelig karakter for en studieenhet med deleksamener tar utgangspunkt i en vektning av delene ut fra det relative arbeidsomfang de antas å ha. Karakteren for studieenhetene regnes ut med én desimal, som forhøyes dersom den følgende desimal ville bli 5 eller høyere.

Ved beregning av endelig karakter for samlet mellomfagseksamen teller karakteren for grunnfagseksamen $2/3$ og karakteren for mellomfagstillegget $1/3$ av samlet karakter.

Studenter med fritak fra deler av en eksamen ved fakultetet får normalt ikke regnet ut samlet karakter for den aktuelle studieenheten.

7.2 Hva skal stå på vitnemålet?

På vitnemålet for tildelt høyere grad føres opp endelig karakter for hver studieenhet (avdeling, hovedfaget eksklusive mellomfaget). Hovedoppgaven føres opp med karakter for seg, og med tittel på den vitenskapelige undersøkelsen. Det vises til utstedt vitnemål av lavere grad (cand.mag., exam.oecon.).

Fakultetet kan, etter innstilling fra instituttet, bestemme at det skal gis en samlet hovedkarakter for en grad som påføres vitnemålet. Bestemmelse om dette tas inn i studieplanen.

Fakultetet fastsetter hvor stor del av eksamen som må være avlagt ved fakultetet for å få utstedt vitnemål ved fakultetet.

En kandidat kan ikke få tildelt egne vitnemål for to grader som i stor grad er samordnet (f eks cand.oecon. og cand.polit.

med hovedfag i sosialøkonomi), dvs der forskjellen mellom gradene utgjør høyst ett års normert studietid. Kandidaten må her velge hvilken grad vitnemål skal skrives ut for. Fakultetet gir eksamensutskrift som bekrefter at også vilkårene for den andre graden er oppfylt.

En kandidat som flere ganger har avlagt samme eksamen, får beste resultat regnet med på vitnemålet. Dersom vitnemål allerede er utstedt, vil eksamener som forbedres etter dette bli dokumentert ved eksamensutskrifter, ikke som nye vitnemål.

7.3 Karakterutskrifter

Karakterutskrifter for studieenheter og andre eksamensenheter utstedes av fakultetet.

For eksamener på lavere grad er det kun karakterer for hele studienheter (grunn-

og mellomfag, semesteremner) som oppgis på karakterutskriften. Institutt kan, etter avtale med fakultetet, utstede karakterutskrifter for eksamensenheter (deleksamener mv) som ikke er hele studieenheter.

En kandidat som har avlagt flere eksamener enn det som kreves, kan få karakterene i de fag som går ut over det som kreves påført vitnemålet som særskilt tillegg.

8 HJELPEMIDLER UNDER EKSAMEN

Jf Forskrift for eksamen §8

Det er instituttet som avgjør hvilke hjelpemidler som er tillatt ved eksamen (ordbøker, kalkulatorer, o l).

Det vil bli opplyst om dette på forelesninger og/eller annen undervisning. I tillegg skal dette stå klart på eksamensoppgaven. Eventuelle søknader/spørsmål rettes til eksamensadministrator ved instituttet.

Retningslinjer for dispensasjon for funksjonshemmede studenter ved avleggelse av eksamen ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Fastsatt av kollegiets arbeidsutvalg 25. april 1986.

§ 1

Det samfunnsvitenskapelige fakultet vil, så langt råd er, gjennomføre de tiltak som er nødvendige for at ulike grupper funksjonshemmede studenter kan avlegge eksamen ved fakultetet. Det er en forutsetning at de vanlige kvalitetskrav opprettholdes.

§ 2

Den funksjonshemmede student fremmer selv de krav han/hun mener seg berettiget til å få innfridd, på bakgrunn av legeattest. Legeattest skal i prinsippet vedlegges ved hver eksamensoppmelding. For kroniske lidelser kan det gjøres unntak fra dette. Legeattesten bør inneholde hva slags dispensasjonsordning det er behov for.

§ 3

Studenten plikter selv å holde seg orientert om søknadsfrister, frister for eksamensoppmelding o.l. Universitetet i Oslo har et særlig ansvar for at informasjon om slike plikter er tilgjengelig for alle typer studenter.

§ 4

De ulike tiltakene kan være følgende:

- Utvidet eksamenstid
- Anledning til lengre pauser, eventuelt med mulighet til å hvile
- Skriftlig eksamen istedenfor muntlig prøve, eller i spesielle tilfelle muntlig

prøve istedenfor skriftlig eksamen. Muntlig prøve kan ifølge forskrifter om begrunnelse og klage ved universitets- og høyskoleeksamener, § 2, ikke påklages.

- Eget eksamenslokale med egen inspektør, eventuelt eksamen i kandidatens hjem.
- Bruk av skrivemaskin og/eller andre tekniske hjelpemidler.
- Skrivehjelp, døvetolk og/eller annen praktisk hjelp.
- Overføring av oppgavene til punktskrift eller forstørret skrift for blinde og svaksynte, eventuelt høytlesing av oppgaveteksten.
- Høytlesing av besvarelsen for korrektur for blinde og svaksynte.
- Attest for dysleksi (som er anonymisert) legges ved kandidatens skriftlige besvarelse ved sensur.

Fakultetet forsikrer seg om at kandidaten på forhånd er blitt kjent med bruken av de hjelpemidler som skal benyttes under eksamen, det være seg tekniske hjelpemidler, skrivehjelp, døvetolk eller annen hjelp.

§ 5

Ved evaluering av eksamensbesvarelsene skal anonymitetsprinsippet gjelde så langt råd er.

§ 6

Søknadsfristen for dispensasjon er i vårsemesteret 10. mars og i høstsemesteret 30. september. Søknaden rettes til Det samfunnsvitenskapelige fakultet ved

eksamensinspektøren. Er funksjonshemmingen oppstått etter fristens utløp, kan *fristen fravikes*.

§ 7

Det samfunnsvitenskapelige fakultet kommer i samråd med studenten og eventuelt Rådet for funksjonshemmede, frem til hvilke tiltak som bør settes i verk.

Retningslinjer for vernepliktsutvalget ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Vedtatt i november 1991.

- Vernepliktsutvalget ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet skal arbeide for at studentene får mulighet til å avtjene verneplikt på en slik måte at studieprogresjonen ikke blir vesentlig hindret.
- Utvalget er sammensatt slik: En universitetslærer oppnevnt av fakultetet, 2 studentrepresentanter og studieveilederen ved fakultetet. Studieveilederen fungerer som leder og kontaktperson for utvalget.
- Studenter som skal søke om utsettelse må selv skrive en søknad og stille den til Vernepliktsutvalget, rulleførende enhet. Søknader skal skrives på skjema med tittel "Søknad om utsettelse av militærtjeneste begrunnet i utdanning". Dette skjemaet kan en få på fakultetsekretariatet. Skjemaet skal sendes Vernepliktsutvalget ved fakultetet
- Innvilgede søknader blir sendt direkte fra Vernepliktsutvalget til Vernepliktsverket i den regionen der søkeren er innkalt inn til tjeneste. Søknader som ikke blir innvilget, blir returnert til søkeren med begrunnelse, og orientering om utvalgets retningslinjer og en definisjon av søkerens studienivå.
- Søkeren kan ta med andre grunner for utsettelse enn rent faglige. Disse bør dokumenteres. Vernepliktsutvalget vurderer ikke slike begrunnelser.
- Søkere som har fått opptak ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet og har startet på sitt første grunnfag, vil få utsettelse til han eksamen er avlagt. Etter avlagt første fag i cand.mag.-graden (4 år) vil vi anbefale utsettelse fram til avsluttet cand.mag.-grad.
- Unntakene i reglene i pkt. 7. er: Profeksjonsstudiene i psykologi, sosialøkonomi og sosiologi. Her vil Vernepliktsutvalget foreslå utsettelse til avlagt profeksjonseksamen for studenter som er i gang med: 1. avdeling i psykologi, 2. avdeling i sosialøkonomi og 2. avdeling i sosiologi.
- Søknad om utsettelse av tjenester som repetisjonsøving, blir vanlig bare anbefalt om de medfører vesentlige faglige komplikasjoner.
- Hovedfagsstudenter som søker om utsettelse ut over normert studietid, må legge ved anbefaling fra hovedfagsveilederen.
- Lederen av utvalget får fullmakt til å håndheve søknader etter disse retningslinjene. Tvilstilfeller og klager blir behandlet i Vernepliktsutvalget.

Forskrift for graden dr. theol., dr. juris., dr. med., dr. art., dr. scient., dr. odont., dr. polit. og dr. psychol. ved Universitetet i Oslo

vedtatt av Det akademiske kollegium
08.04.97

§ 1. MÅLSETTING FOR DOKTORGRADSDUTTANNINGEN

Doktorgradsutdanningen skal kvalifisere for forskningsvirksomhet og for annet arbeid i samfunnet hvor det stilles store krav til vitenskapelig innsikt. Studiet har et selvstendig forskningsarbeid på et spesialfelt med en vitenskapelig avhandling på høyt faglig nivå som mål. I tillegg skal doktorgradskandidaten få en videregående opplæring i teori og metode som gir faglig dybde og bredde i eget fag, samtidig som faget settes inn i en større ramme. Gjennom studiet skal kandidaten også få trening i formidling av faglig arbeid.

§ 2. OPPTAK

§ 2.1 Søkerens formelle kompetanse

For å bli opptatt til en doktorgradsutdanning må søkeren ha oppnådd eksamen av høyere grad innen det fagområdet vedkommende søker opptak til, eller ha annen utdanning godkjent av fakultetet som grunnlag for opptak.

Fakultetet kan stille krav om at søkere gjennomgår særskilte kurs og/eller består særskilt prøve før opptak.

§ 2.2 Plan for doktorgradsutdanningen

Søknaden om opptak skal inneholde en plan for studiet. Planen skal inneholde prosjektbeskrivelse, plan for opplæringsdelen, tidsplan for studiet, finansieringsplan og forslag til veileder(e).

Prosjektbeskrivelsen skal gjøre rede for tema, problemstillinger og valg av metode. Beskrivelsen bør angi framdriftsplan for de ulike deler av forskningsarbeidet.

Dersom søkeren planlegger å bruke et annet språk i avhandlingen enn det som er godkjent i henhold til § 5, 8. ledd, skal søknad om godkjenning av dette leveres sammen med planen for studiet.

§ 2.3 Vilkår for opptak

Avgjørelsen om opptak baseres på en samlet vurdering av prosjektbeskrivelsen, søkerens formelle kvalifikasjoner og planen for doktorgradsstudiet, herunder tidsplan, finansieringsplan, godkjent(e) veileder(e) og søkerens tilgang til andre nødvendige faglige og materielle ressurser ved den forskningsinstitusjon vedkommende skal være tilknyttet.

Godkjenning av opplæringsdelen innenfor studiet skjer i henhold til utfyllende bestemmelser og de krav som stilles til komponentene i denne delen av programmet.

§ 2.4 Prosedyre for opptak

Søknad om opptak skal stiles til fakultetet som i henhold til utfyllende bestemmelser avgjør opptak, godkjenner søkerens plan for studiet og oppnevner veileder(e). Avgjørelsen om opptak skjer etter innstilling fra det aktuelle fagmiljø. Fakultetet fastsetter kriterier for rangering mellom kvalifiserte søkere i tilfeller der antall søkere overstiger opptakskapasiteten.

Dersom søkers prosjekt tilsier at det kan være aktuelt med tilknytning til flere fag-

miljøer, bør det også innhentes uttalelse fra relevant(e) fagmiljø(er) før opptak.

§ 3. AVTALE

Opptak til organisert doktorgradsutdanning formaliseres i form av skriftlig avtale. Avtalen inngås mellom doktorgradskandidat, veileder(e) og det fakultet kandidaten skal knyttes til, og angir partenes gjensidige rettigheter og plikter. Avtalen skal angi tema for avhandlingen, avtaleperiode, finansieringsplan, veiledningsforhold, arbeidssted og opplæringsdel.

Vesentlige endringer i de forhold som omtales i avtalen, skal forelegges fakultetet til godkjenning.

§ 4. DOKTORGRADSPROGRAM

§ 4.1 Normert tid

Doktorgradsprogrammet skal være lagt opp slik at det normalt skal kunne fullføres innenfor en tre års effektiv forskerutdanningsperiode. Av denne perioden skal minst ett semester være avsatt til organisert opplæring (kurs o.l.). Opplæringsdelen skal være fullført når avhandlingen innleveres.

Når særlige faglige hensyn taler for det, kan fakultetet godkjenne en annen tidsnormering. I alle tilfeller skal studiet føre frem til samme faglige nivå.

§ 4.2 Opplæringsdelen

Opplæringsprogrammet innen doktorgradsutdanningen skal inneholde den faglige og metodiske skolering som er ønskelig av hensyn til arbeidet med doktoravhandlingen og for kvalifisering til yrker hvor det stilles store krav til vitenskapelig innsikt. Programmet skal også inneholde opplæring i vitenskapsteori.

Fakultetet er ansvarlig for å gi alle doktorgradskandidater tilbud om opplæring på høyt vitenskapelig nivå. Dersom den

enhet som er ansvarlig for doktorgradsprogrammet ikke selv arrangerer hele opplæringsdelen, skal fakultetet legge forholdene til rette for kandidatens deltagelse i tilsvarende opplæring ved en annen enhet eller annen institusjon som gir godkjent doktorgradsopplæring.

Opplæringen kan gis dels som regelmessige forelesninger/seminarer, dels som kortere, intensive samlinger eller i annen form godkjent av fakultetet. I de fag der det ikke foreligger egnet kurstilbud, kan individuelt lesepensum godkjennes som en del av kursprogrammet.

Alle som er tatt opp til doktorgradsutdanning, skal følge opplæringsprogrammet. Det kreves dokumentasjon for at kandidaten har tilegnet seg de nødvendige faglige kunnskaper. Slik dokumentasjon kan gis gjennom obligatoriske praktiske øvelser, skriftlige eller muntlige prøver, forelesning, seminarundervisning eller i form av vitenskapelig og/eller populærvitenskapelig artikkel eller i annen form godkjent av fakultetet.

Som et ledd i opplæringsdelen kan doktorgradskandidaten holde seminar eller forelesninger og på denne måten få øvelse i og hjelp til faglig formidling. Et populærvitenskapelig arbeid som krever tilnærmet samme arbeidsinnsats, kan godkjennes som tilsvarende skolering i faglig formidling.

Fakultetet kan gi fritak for deltagelse i deler av opplæringsprogrammet dersom tilsvarende krav er oppfylt ved en annen institusjon som gir godkjent opplæring. I spesielle tilfeller kan det også gis helt eller delvis fritak for slik deltagelse dersom annen opplæring eller forskningsmessig erfaring som gir tilsvarende kompetanse, kan dokumenteres.

§ 4.3 Veiledning

Arbeidet med doktoravhandlingen skal foregå under individuell veiledning av én av de vitenskapelige ansatte ved fakultetet, av

annen person med nødvendig fagkyndighet eller flere slike personer i samarbeid.

Normalt skal det være en veileder fra det fakultetet doktorgradskandidaten er opp tatt ved. Dersom det blir oppnevnt ekstern veileder, skal det også oppnevnes en intern. I tilfeller med flere veiledere skal en av dem oppnevnes som hovedveileder. Veileder(e) skal ha doktorgrad eller tilsvarende faglig kompetanse. Doktorgradskandidater og veilder(e) forutsettes å holde jevnlig kontakt etter de retningslinjer som er fastsatt i avtalen om faglig veiledning i forskerutdanningen, jf § 3. Normalt bør doktorgradskandidaten også ha anledning til å få sitt avhandlingsarbeid drøftet på seminar.

§ 5 AVHANDLINGEN

Avhandlingen skal være et selvstendig, vitenskapelig arbeid på et høyt faglig nivå når det gjelder problemformuleringer, begrepsmessig presisering, metodisk, teoretisk og empirisk grunnlag, dokumentasjon og fremstillingsform. Avhandlingen skal bidra til å utvikle ny faglig kunnskap og ligge på et faglig nivå som tilsier at den vil kunne publiseres som en del av fagets vitenskapelige litteratur.

Avhandlingen kan være et frittstående arbeid eller en videreføring av hovedfagsoppgaven eller tilsvarende. Avhandlingen kan også være en videreføring av faglig arbeid som er utført tidligere i forbindelse med andre eksamener i studiet.

Arbeid som har vært godtatt som hovedoppgave ved embetseksamen eller magister- eller licensiatsavhandling eller som er belønnet med medalje for besvarelse av en av universitetets prisoppgaver, kan ikke antas til bedømmelse, med mindre arbeidet inngår som en mindre del av en avhandling som består av flere sammenhengende arbeid.

Flere mindre arbeid kan godkjennes som deler av doktoravhandlingen når de etter sitt innhold utgjør et hele. I tillegg til de

enkelte delene skal det da utarbeides et sammendrag som gjør nærmere rede for helheten i avhandlingen.

Arbeid som er publisert mer enn fem år før innlevering av avhandlingen, kan ikke inngå som deler av denne. Fakultetet kan i særlige tilfeller gi dispensasjon fra denne regelen. Søknad om dispensasjon skal være begrunnet og fremmes samtidig med innlevering av doktorgradsarbeidet, jf § 7.

Fellesarbeid kan godtas til bedømmelse (også som ett av flere arbeider, jf 4. ledd), forutsatt at doktorandens bidrag representerer en selvstendig innsats som kan identifiseres, i den utstrekning det er nødvendig for vurderingen. I slike tilfeller skal det innhentes erklæringer fra øvrige forfattere og andre som har fulgt arbeidet, slik at doktorandens bidrag kan identifiseres.

Et arbeid eller deler av et arbeid som tidligere er bedømt og godkjent for doktorgraden ved norsk eller utenlandsk universitet eller høgskole, kan ikke antas til bedømmelse, selv om arbeidet innleveres i omarbeidet skikkelse.

Avhandlingen skal være skrevet på norsk, svensk, dansk, engelsk, tysk eller fransk. Dersom kandidaten ønsker å benytte et annet språk, skal det være søkt om særskilt tillatelse til dette ved opptak, jf § 2.2, 3. ledd.

Avhandlingen skal være offentlig tilgjengelig.

En doktorgradsavhandling som ikke er blitt godkjent ved en tidligere bedømmelse, kan bedømmes i omarbeidet skikkelse, enten som eneste arbeid eller som ett av flere sammenhengende arbeider, først seks måneder etter at fakultetet har fattet beslutning om å forkaste avhandlingen. Bedømmelse på ny kan bare finne sted en gang.

§ 6. BEDØMMELSE

Doktorgraden tildeles på grunnlag av:

- a) Godkjent vitenskapelig avhandling og et tilfredstillende forsvar i en offentlig disputas
- b) Godkjent gjennomføring av opplæringsprogrammet, eventuelt annen godkjent faglig skoloring eller kompetanse
- c) Minst én godkjent prøveforelesning.

§ 7. INNLEVERING

Søknaden om å få avhandlingen bedømt rettes til den instans som angis i utfyllende bestemmelser og vedlagt det antall eksemplarer av avhandlingen fakultetet bestemmer. Sammen med søknaden skal det foreligge dokumentasjon for at opplæringsprogrammet er fullført. Dersom avhandlingen godkjennes til disputas, leveres ytterligere det antall eksemplarer som kreves i henhold til utfyllende bestemmelser. Sammen med avhandlingen leveres et kortfattet sammendrag som kan tjene som pressemelding. Avhandlingen skal være offentlig tilgjengelig senest én måned før disputasen holdes.

Et innlevert arbeid kan ikke trekkes tilbake før det er endelig avgjort om det er verdig til å forsvares for doktorgraden. Etter innlevering har doktoranden kun anledning til å foreta rettinger av formell art, forutsatt at han eller hun sender inn en oversikt over samtlige rettinger som er foretatt i det innleverte arbeid. Oversikten leveres inn senest sammen med tema for selvvalgt prøveforelesning, jf § 10.

§ 8. OPPNEVNING AV BEDØMMELSESKOMITÉ

Til å bedømme prøveforelesningen(e), avhandlingen og forsvar av den, oppnevner fakultetet etter forslag fra den aktuelle grunnet/høgskolemiljø en sakkynndig bedømmelseskommité på minst tre medlemmer. Fakultetet utpeker komiteens leder. Minst ett av komitémedlemmene skal være uten til-

knytning til bedømmende institusjon. Såvidt mulig bør komiteen ha minst ett utenlandsk medlem. Komiteen skal såfremt mulig være sammensatt slik at begge kjønn er representert. Medlemmene skal ha doktorgrad eller tilsvarende faglig kompetanse. Habilitetsreglene i Forvaltningslovens §§ 6 flg. gjelder for komiteens medlemmer, jf lovens § 10. Oppnevnt veileder kan ikke være medlem av bedømmelseskomiteen, men kan om ønskelig innkalles til møter i denne for å gjøre rede for veiledningen og arbeidet med avhandlingen. Doktoranden underrettes om komiteens sammensetning.

§ 9. KOMITEENS INNSTILLING OG BEHANDLING AV INNSTILLINGEN

Komiteen avgir innen en frist fastsatt av fakultetet begrunnet innstilling, eventuelt vedlagt individuelle uttalelser, om hvorvidt arbeidet er verdig til å forsvares for doktorgraden. Dissenser skal begrunnes. Komiteen kan kreve framlagt doktorandens grunnlagsmateriale og utfyllende eller oppklarende tilleggsinformasjon.

Bedømmelseskomiteens innstilling med eventuelle dissenser og individuelle uttalelser tilstiles fakultetet og skal så snart som mulig oversendes doktoranden, som gis en frist på minimum en uke til å fremme skriftlige merknader til innstillingen.

Dersom doktorandens merknader kan ha betydning for spørsmålet om avhandlingen kan godkjennes, bør merknadene forelegges bedømmelseskomiteen før fakultetet fatter realitetsvedtak i saken.

Bedømmelseskomiteens innstilling med eventuelle merknader behandles av fakultetsstyret eller dets arbeidsutvalg. Dekanen kan likevel gis fullmakt til å godkjenne en komiteinnstilling når den enstemmig konkluderer med at avhandlingen er verdig til å forsvares for doktorgraden.

Fakultetet kan ikke - uten støtte i nye sakkynndige vurderinger - godkjenne en avhandling som bedømmelseskomiteen en-

stemmig anbefaler underkjent, eller forkaste en avhandling som bedømmelseskomiteen enstemmig anbefaler godkjent. En enstemmig komiteinnstilling skal tas til følge såfremt mer enn 1/3 av fakultetsstyrets (arbeidsutvalgets) tilstedeværende medlemmer stemmer for dette. Dersom minst 2/3 av fakultetsstyrets (arbeidsutvalgets) tilstedeværende medlemmer finner at det - til tross for en enstemmig komiteinnstilling - foreligger begrunnet tvil om en avhandling bør godkjennes, skal fakultetsstyret (arbeidsutvalget) søke nærmere avklaring fra bedømmelseskomiteen eller, hvis slik kontakt ikke har gitt eller antas å ville gi den ønskede avklaring, oppnevne to nye sakkyndige, som avgir individuelle uttalelser om avhandlingen. Fakultetet kan i denne sammenheng stille spesifikke spørsmål til de sakkyndige. Dersom begge de nye sakkyndige slutter seg til konklusjonen i den opprinnelige innstillingen, skal denne innstillingen følges. Dersom konklusjonen i den opprinnelige innstillingen får støtte fra en av de to nye sakkyndige, skal denne innstillingen følges, såfremt mer enn 1/3 av fakultetsstyrets (arbeidsutvalgets) tilstedeværende medlemmer stemmer for dette. Dersom begge de nye sakkyndige avviker fra en enstemmig innstilling fra den opprinnelige bedømmelseskomite, kan arbeidsutvalget selv fatte vedtak med 2/3 flertall, eller saken avgjøres i fakultetsstyret med simpelt flertall.

Dersom det foreligger dissens i komiteen, kan arbeidsutvalget uten ytterligere bedømmelse fatte vedtak i saken med 2/3 flertall, eller fakultetsstyret avgjøre saken ved simpelt flertall. Dersom kvalifisert flertall ikke oppnås ved behandling i arbeidsutvalget, skal arbeidsutvalget søke ytterligere avklaring fra bedømmelseskomiteen, innhente individuelle uttalelser fra to nye sakkyndige og/eller oversende saken til fakultetsstyret for sluttbehandling. Fakultetsstyret (arbeidsutvalget) kan også i andre tilfelle der det finner at det foreligger begrunnet tvil om en avhandling kan god-

kjennes, innhente uttalelser fra nye sakkyndige. Dersom begge de nye sakkyndige slutter seg til konklusjonene fra flertallet i den opprinnelige komiteen, skal denne innstillingen følges, så fremt mer enn 1/3 av fakultetsstyrets (arbeidsutvalgets) tilstedeværende medlemmer stemmer for dette. Dersom mindretallets konklusjon får støtte fra en av eller begge de nye sakkyndige, kan arbeidsutvalget selv fatte vedtak med 2/3 flertall, eller saken avgjøres i fakultetsstyret med simpelt flertall.

Doktoranden underrettes om resultatet av behandlingen.

§ 10. PRØVEFORELESNING(ER) OG DISPUTAS

Dersom arbeidet finnes verdig til å forsvares for doktorgraden, avsluttes doktorgradsutdanningen med én eller to offentlige prøveforelesninger, i henhold til utfyllende bestemmelser, og en disputas. Én prøveforelesning skal være over oppgitt emne. Dersom det kreves to offentlige prøveforelesninger, skal den andre være over et selvvalgt emne. I så fall skal doktoranden meddele tittel på prøveforelesning over selvvalgt emne til fakultetet 1 måned før disputasen. Emne for prøveforelesning over oppgitt emne bestemmes av bedømmelseskomiteen og kunngjøres for doktoranden 14 dager før forelesningen. Disputasen skal normalt avholdes innen seks måneder etter at avhandlingen er innlevert til bedømmelse. Prøveforelesningene skal holdes før disputasen.

Forelesning(er) og disputas skal skje på det språket som avhandlingen er skrevet på, eller et annet språk som er tillatt i henhold til § 5, 8.ledd.

Bedømmelseskomiteen vurderer prøveforelesning(e), som skal finnes tilfredsstillende.

Finner bedømmelseskomiteen prøveforelesning(e) tilfredsstillende, skal dokto-

randen forsvare doktorgradsarbeidet i disputas.

Disputasen skal være offentlig. Det skal normalt være to ordinære opponenter. De to ordinære opponentene skal være medlemmer av bedømmelseskomiteen og utpekes av fakultetet eller av komiteen selv. I særlige tilfeller kan det oppnevnes ordinære opponenter som ikke har vært medlemmer av komiteen.

Disputasen ledes av dekanus eller den denne bemyndiger. Den som leder disputasen gjør kort rede for innleveringen og bedømmelsen av avhandlingen og for prøveforelesningen(e) og bedømmelsen av denne/disse. Deretter gjør første ordinære opponent rede for hensikten med og resultatene av den vitenskapelige undersøkelsen. Første ordinære opponent innleder diskusjonen og andre ordinære opponent avslutter disputasen. Øvrige tilstedeværende som ønsker å delta i drøftingen, må under disputasen gi melding om dette til disputasens leder innen et tidspunkt som denne fastsetter og kunngjør ved åpningen av disputasen.

Etter disputasen sender bedømmelseskomiteen en innberetning til fakultetet der den gjør rede for hvordan den har vurdert prøveforelesningen(e) og forsvaret av avhandlingen. Innberetningen skal konkludere med om prøvene samlet sett er godkjent/ikke godkjent.

Hvis prøveforelesningen(e) eller disputasen ikke godkjennes, kan ny prøve først avlegges seks måneder etter disputasen. Såvidt mulig skal de nye prøvene vurderes av den opprinnelige bedømmelseskomiteen.

§ 11. KREERING OG DIPLOM

På grunnlag av innberetning fra bedømmelseskomiteen og fakultetet om at prøveforelesningen(e) og disputasen er godkjent, kreerer Det akademiske kollegium doktoranden til doktor.

Doktorgradsdiplom utferdiges av institusjonen. I vedlegg til diplommet skal tittelen på avhandlingen føres opp sammen med opplysninger om hvilket fagområde doktorgraden er avlagt innenfor. I vedlegget skal det også gis opplysninger om det faglige opplæringsprogram doktoranden har deltatt i.

§ 12. KLAGE

§ 12.1 Klage på opptak/søknadsbehandling

Avslag på søknad om opptak etter § 2 kan påklages etter reglene i Forvaltningslovens §§ 28 flg. Grunnlagt klage sendes til fakultetet. Blir avslaget opprettholdt, sendes klagen uten ugrunnet opphold til Den sentrale klagenemd til avgjørelse.

§ 12.2 Klage på godkjenning av opplæringsprogrammet

Ved klage på avslag på godkjenning av kurs eller andre deler av opplæringsprogrammet, jf § 4.2., gjelder § 12.1 tilsvarende. Ved klage over sensur ved særskilt eksamen eller prøve gjelder likevel Lov om universiteter og høyskoler §§ 51 og 52.

§ 12.3 Klage over avslag på søknad om bedømmelse eller nekting av godkjenning av avhandling, prøveforelesning eller forsvar

Nekting av godkjenning av avhandling, prøveforelesning eller forsvar kan påklages etter reglene i Forvaltningslovens §§ 28 flg. Grunnlagt klage sendes fakultetet. Hvis vedtaket er truffet av fakultetet, kan fakultetsstyret oppheve eller endre vedtaket hvis det finner klagen begrunnet. Hvis fakultetet ikke tar klagen til følge sendes klagen til Det akademiske kollegium til avgjørelse. Har Det akademiske kollegium truffet det påklagede vedtaket, og det ikke finner grunn til å oppheve eller endre dette,

sendes klagen til departementet til avgjørelse. Klageinstansen kan prøve alle sider ved det påklagede vedtak. Dersom underinstansen eller klageinstansen finner grunn til det, kan det oppnevnes et utvalg eller enkeltpersoner til å foreta en vurdering av den foretatte bedømmelse og de kriterier denne bygger på, eller til å foreta en ny eller supplerende sakkyndig vurdering.

§ 13. UTFYLLENDE BESTEMMELSER

Det akademiske kollegium fastsetter utfyllende bestemmelser til denne forskriften etter forslag fra fakultetet.

§ 14. DELEGASJON

Fakultetets myndighet etter denne forskriften kan ikke delegeres til instituttnivå.

Opptak

Opptaksreglementet fås ved henvendelse til Det samfunnsvitenskapelige fakultet.

